

GAZETA

wyborcza

wyborcza.pl

NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Poniedziałek, 27 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca Alina Janusz | Cena gazety 8,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 97.III96, 1

Nakład 45 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

REKLAMA

ERSTE

Erste Bank Polska

WIERZ
W SIEBIE

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

18>

9 770860 908112

Witamy w Erste Bank Polska

Szanowni Państwo,

z ogromną przyjemnością **witamy w Erste Bank Polska.**

Jesteśmy częścią jednej z największych grup finansowych w Europie. Chcemy pomagać Państwu na drodze do osiągnięcia stabilności finansowej i zabezpieczenia majątku.

Erste – wspieramy naszych klientów

Tworzymy dla Państwa przestrzeń do rozwoju i dbałości o swoje finanse. Niezmiennie będziemy oferować nowoczesne, wygodne rozwiązania mobilne w naszej aplikacji i wsparcie naszych doradców w placówkach i na infolinii.

Działamy według prostej zasady:

W Erste stawiamy na ludzi. Wierzimy w naszych klientów, w to, co mogą Państwo osiągnąć, i będziemy Was w tym wspierać.

Chcemy zaoferować nowe możliwości i pomoc w realizacji planów krótko i długoterminowych.

Zaufanie jest dla nas najważniejsze

Doceniamy naszych klientów, dlatego przygotowaliśmy nowe rozwiązania, które ułatwią codzienność.

Dziękuję, że są Państwo z nami. Z radością rozpoczynamy razem nowy rozdział.

Z wyrazami szacunku

Michał Gajewski

Prezes Zarządu

GAZETA

wyborcza

NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

wyborcza.pl

Poniedziałek, 27 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca Alina Janusz | Cena gazety 8,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 97.III96, 1

Nakład 45 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Dziś na stacjach paliw

• Benzyna 95

6,17 zł

• Olej napędowy

7,01 zł

To maksymalne ceny obowiązujące dziś na stacjach paliw

Temat dnia

Kogo oskubie Morawiecki?

– Aż 60 proc. tych, którzy by poparli partię Mateusza Morawieckiego, to dzisiejsi wyborcy PiS – mówi szefowa CBOS ► 4-5

Ekonomia

Uratowali fabrykę Levi'sa

– W Azji koszt gotowego wyrobu jest mniejszy niż samo uszycie u nas w kraju. Nie da się z tym konkurować – mówią właściciele marki Jan Speker – Daniel Kurowski i Tomasz Kubicki ► 12

Wyborcza to Wy

Polityka vs prawa człowieka

Czy podstawowe zabezpieczenia Europejskiej Konwencji Praw Człowieka zostaną osłabione w maju na szczycie w Kiszyniowie? ► 17

DUŻYFORMAT

ZA CZYM TĘSKNIĄ KONIE

• Reportaż Pauli Gustowskiej

FOT. DONALD J. TRUMP VIA TRUTH SOCIAL/HANDOUT VIA REUTERS

Waszyngton

STRZAŁY NA BALU Z TRUMPEM

Agenci Secret Service ewakuowali prezydenta USA z kolacji z dziennikarzami w Waszyngtonie. W hotelu, w którym odbywało się spotkanie, w sobotę wieczorem czasu lokalnego, padły strzały. CNN donosi, że strzelał Cole Tomas Allen. Napastnik ma 31 lat i pochodzi z Kalifornii. Z zawodu jest nauczycielem, żyje z udzielania korepetycji. Policja informuje, że miał przy sobie pistolet, strzelbę i kilka noży. ► Więcej 8

Rosyjski ślad w sprawie Zondacrypto

Służby wskazują na mafie tambowską

Według ustaleń polskich służb kontrolę nad giełdą Zondacrypto ma jedna z najgroźniejszych rosyjskich grup przestępczych – mafia tambowska, powiązana z politykami partii Putina.

Wojciech Czuchnowski

Rosyjski wątek w aferze Zondacrypto pojawił się w dwóch wystąpieniach premiera Donalda Tuska. Szef rządu po raz pierwszy mówił o nim podczas zamkniętej dla mediów części posiedzenia Sejmu 5 grudnia 2025 r. Potem ponownie, gdy 8 kwietnia 2026 r. ujawniał wysokość wpłat dokonywanych przez prezesa Zondacrypto Przemysława Krala na konta podmiotów związanych z posłami – Zbigniewem Ziobrą z PiS (450 tys. zł) i Przemysławem Wiplerem z Konfederacji (70 tys. euro).

Za każdym razem Tusk apelował do posłów PiS oraz Konfederacji, by pomogli odrzucić weto prezydenta Karola Nawrockiego wobec rządowej ustawy o kontroli nad rynkiem kryptowalut. Bez skutku. Ustawa nie weszła w życie, a polskie władze nie

mają instrumentów do interwencji wobec spółki, która oficjalną siedzibę ma w Estonii. Obecnie giełda od ponad dwóch tygodni nie wypłaca pieniędzy inwestorom, a prezes Kral uciekł, najprawdopodobniej przebywa w Izraelu.

Tajemniczy pośrednik

Tusk, informując o „rosyjskim wątku”, korzystał z tajnej notatki Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Dla ABW związki Zondacrypto z rosyjską przestępczością są kluczowe z punktu widzenia zagrożeń dla państwa. Nasze źródła w agencji oraz w Kancelarii Premiera wskazują, że chodzi o konkretną strukturę: to tambowską bractwa (bractwo z Tambowa), która miała przejąć nad Zondacrypto kontrolę. Przestępcza grupa działa od lat 80. Początkowo zajmowała się brutalnym wymuszaniem haraczy. Od począt-

ku lat 90. zaczęła zyskiwać wpływy w świecie służb i władzy. Tambowcy zmonopolizowali cały sektor paliwowo-energetyczny w Sankt Petersburgu. A media pisały o powiązaniach grupy z ówczesnym wicemercem Sankt Petersburga, dziś prezydentem Władimirem Putinem.

Udziały Rosjanie przejęli w 2018 roku

W notatce ABW znajduje się informacja, że większościowe udziały w giełdzie Rosjanie przejęli w lipcu 2018 r. Zondacrypto nosiła wtedy nazwę Bit Bay i po okresie pierwszych sukces-

sów przeżywała poważne załamanie. Wtedy z pomocą przyszli tambowcy, którzy działali przez polskiego pośrednika. Swoje większościowe udziały sprzedał Mateusz Bajer, jeden ze współzałożycieli spółki. Oficjalnie zostały one przejęte przez trzy podmioty zarejestrowane w Zjednoczonych Emiratach Arabskich przez Sylwestra Suszka, drugiego z założycieli BitBay. Ale za wszystkim stały pieniądze tambowców.

Suszek zniknął w lutym 2022 r. Policja uważa, że nie żyje. Giełda w 2018 zmieniła zaś nazwę na Zondacrypto.

Miały być dwie wpłaty

Notatka ABW podaje kwoty, jakie tambowcy zapłacili za przejęcie kontroli nad Zondacrypto. Wiemy, że miały to być dwie wpłaty, każda po „kilkadziesiąt milionów euro”. Według naszych informatorów w notatce jest też nazwisko pośrednika, który poznał udziałowców Bit Bay-a z Rosjanami. Ma nim być nieznanany szerzej polski biznesmen ze „średniej półki”, który robił z tambowcami interesy w branży paliwowej. ● Więcej ► 7

Notatka ABW podaje kwoty, jakie „tambowcy” zapłacili za przejęcie kontroli nad Zondacrypto. Jest w niej też nazwisko pośrednika, który poznał udziałowców Bit Bay-a z Rosjanami

Dominika Wantuch

Objawienie w polityce

Politycy PSL, Konfederacji i PiS chcą, by rok 2027 został ogłoszony „Rokiem Objawień Matki Boskiej Gietrzwałdzkiej”. W tym celu do Sejmu trafił już projekt uchwały, w której politycy opisują serię objawień maryjnych, „które stały się fenomenem na skalę europejską”.

Od czerwca do września 1877 roku, „gdy Polska formalnie nie istniała na mapach świata”, dwie dziewczynki „doświadczyły spotkań z Matką Bożą”, która przemawiała do nich po polsku. „Maryja, mówiąc po polsku, przywróciła rodakom godność i prawo do ojczystej mowy, czyniąc z Gietrzwałdu duchową stolicę polskości” – przekonują politycy w uchwale, którą jako pierwszy ujawnił Patryk Michalski z TVN24.

Pomijam fakt, że politycy uznali za stosowne zajmować się w Sejmie objawieniami w sytuacji, gdy służba zdrowia jest na krawędzi zapaści, wciąż mamy pat w sądownictwie, Polacy stracili miliony na Zondacrypto, za naszą granicą wciąż trwa wojna, nie zapowiada się też na koniec wojny w Iranie. Ważkie problemy, które powinny zajmować polityków, można mnożyć i mnożyć. Ale skoro 20 lat temu w Sejmie posłowie modlili się o deszcz, teraz najwyraźniej niewiele się zmieniło i w 2026 roku zajmują się objawieniami.

Bardziej zastanawia mnie jednak co innego. Oto bowiem uchwałę o ustanowieniu 2027 roku „Rokiem Objawień” forsują ugrupowania, które na co dzień lubią przedstawiać się jako racjonalne i pragmatyczne, środowiska, które lubią dużo mówić o wolności i o dystansie wobec „narzucania wartości”. Ba, ugrupowanie, które w umowie koalicyjnej zadeklarowało niezbędny „rozdział Kościoła od państwa”!

Konfederacja od lat buduje swoją tożsamość na hasle wolności: gospodarczej, ale też osobistej. W jej programie co rusz wraca postulat szerokich swobód obywatelskich i wolności słowa. Politycy Konfederacji wielokrotnie powtarzali, że państwo nie powinno „narzucać ludziom, jak mają żyć”.

PSL z kolei od lat powtarza, że w sprawach światopoglądowych jest ostrożne i zachowawcze.

Schemat partii „wolnościowych” i „zdroworozsądkowych” jest niemal zawsze ten sam: kiedy chodzi o życie obywateli – państwo powinno się wycofać, kiedy chodzi o zdrowie kobiet – trzeba uważać, bo to budzi emocje, kiedy chodzi o edukację – nie można indoktrynować.

A kiedy chodzi o objawienia religijne? Wtedy nagle okazuje się, że objawienia, czyli doświadczenie religijne, którego nie da się oddzielić od wiary, przestają być światopoglądem czy indoktrynowaniem, a stają się godne państwowego uhonorowania i państwo może ogłosić rok poświęcony Matce Boskiej Gietrzwałdzkiej.

Oczywiście, można machnąć ręką, bo przecież to nie pierwszy raz, kiedy granice między państwem a religią robią się zaskakująco elastyczne. Jednak powinniśmy ciągle pamiętać i powtarzać: Sejm nie jest od zajmowania się Matką Boską, nie jest od zajmowania się objawieniami. Od tego jest Kościół i wspólnoty religijne. Parlament powinien zajmować się prawem, które dotyczy obywateli, niezależnie od ich przekonań.

A na koniec słodko-gorzka refleksja: to wszystko i tak nie ma znaczenia, bo na koniec dnia usłyszymy, że to lewacy, środowiska LGBT i feministki narzucają swój światopogląd innym. ●

Andrzej rysuje

Tatry Eucharystia na szczycie

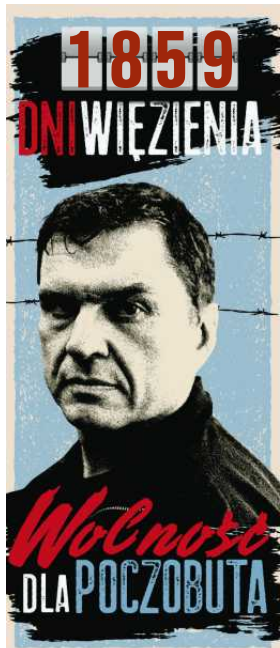

Arcybiskup, metropolita krakowski, kardynał Grzegorz Ryś na szczycie Kasprowego Wierchu odprawił mszę św. na zakończenie sezonu narciarskiego. Te spotkania mają swoją tradycję, odbywają się od osiemnastu lat. Tatry, 25 kwietnia 2026 roku. **Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia**

Załamanie w Londynie

PROC.
Średnio tyle, w ciągu roku do lutego 2026 r., spadły ceny nieruchomości w centrum Londynu. Największe zmiany odnotowano w Westminster (spadek aż o 12,7 proc.) Takiej sytuacji nie było od 2013 roku

Więcej ► Wyborcza.pl

Ostatnie pożegnanie Łukasza Litewki

Uroczystość będzie miała charakter państwowy

Uroczystości pogrzebowe posła Łukasza Litewki będą miały charakter państwowy. Władze jego rodzinnego Sosnowca podały szczegóły dotyczące pożegnania tragicznie zmarłego polityka.

Informację o państwowym charakterze pochówku podała Kancelaria Sejmu, co jest związane ze sprawowaniem przez zmarłego mandatu poselskiego. Łukasz Litewka od 2023 roku był posłem Nowej Lewicy. Zgodnie z zapowiedzią prezydenta Sosnowca Arkadiusza Chęcińskiego szczegółowe informacje dotyczące organizacji uroczystości będą przekazywane w kolejnych komunikatach.

Do tragicznego wypadku doszło w czwartek około godz. 13 w Dąbrowie Górniczej. Według wstępnych ustaleń policji 57-letni kierowca Mitsubishi Colt najprawdopodobniej zasnął lub zasnął za kierownicą i zjechał na przeciwny pas ruchu, gdzie zderzył się z posłem jadącym z naprzeciwka na rowerze. Łukasz Litewka zmarł mimo reanimacji. Kierowca został zatrzymany.

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej zdecydował w sobotę przed

południem o zastosowaniu aresztu na trzy miesiące wobec 57-latkę podejrzanego o spowodowanie wypadku.

Litewka w 2014 roku został radnym Sosnowca z ramienia koalicji SLD-Lewica-Razem, cztery lata później uzyskał kandydaturę do Sejmu z list Sojuszu Lewicy Demokratycznej, ale nie zdobył mandatu. Po przekształceniu SLD w Nową Lewicę został jej członkiem. W wyborach parlamentarnych w 2023 roku uzyskał mandat posła X kadencji. Wyprzedził wtedy m.in. przewodniczącego Nowej Lewicy Włodzimierza Czarzastego, choć startował z ostatniego miejsca na liście.

Łukasz Litewka był też znany z działalno-

ści charytatywnej i społecznej. Jego fundacja #TeamLitewka m.in. poprzez portale społecznościowe nagłaśniała i wspierała leczenie dzieci oraz ratowanie zwierząt, reagowała na trudne sytuacje w lokalnej społeczności, zbierała środki na sprzęt rehabilitacyjny i pomoc poszkodowanym w wypadkach. Kapituła Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego przyznała Litewce pośmiertnie wyróżnienie za działalność społeczną.

Pogrzeb śp. Łukasza Litewki odbędzie się w najbliższą środę. Rozpocznie się o godz. 13.30 w kościele parafii rzymskokatolickiej pw. św. Joachima (Popieluski 46) – podał Chęciński. ●

Patryk Rutkowski, PAP

Syndyk masy upadłości K. Makowskiego osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej oferuje do sprzedaży:

- samochód BMW 525i Kat.MR'01 E39, rok produkcji 2001 – cena 3 200 zł
- samochód BMW 325 Coupe MR'06 E4 E92, rok produkcji 2007 – cena 12 300 zł
- samochód KIA Shuma 1.6 MR'01 E3 , rok produkcji 2002 – cena 1 100 zł

Oferty zakupu pojazdu należy składać do biura syndyka ul. Rapackiego 12/4 , 20-150 Lublin w terminie do dnia 8 maja roku do godziny 14.00 (mail: wardar@wp.p) Szczegółowe informacje dotyczące pojazdów dostępne są w biurze syndyka lub na stronie kancelarii syndyka: syndyk – lubelskie.pl oraz pod numerem telefonu 60375135.

Lublin/34431752

Prezydent Miasta Radomia

Informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30,

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu przy ul.:

Sowińskiego (obr. 0040, ark. 31), grunt o pow. 26 m² stanowiący część działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr 19/61 o pow. 2 670 m². Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta Nr RA1R/00009034/4.

Radom/34431601

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu przy ul.:

Sportowej (obr. 0040, ark. 35), grunt o pow. 30 m² stanowiący część działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr 1/11 o pow. 2 078 m². Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta Nr RA1R/00006646/6.

Radom/34431712

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości o niestualonym właścicielu, będącej przedmiotem władania na zasadach samoistnego posiadania Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu w obrębie ulicy:

Mostowej (obr. 0070 Wośniki, ark. 55), grunt o pow. 11 m² stanowiący część działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr 76 o pow. 1836 m².

Dla w/w nieruchomości brak jest urzędzonej księgi wieczystej.

Radom/34431756

Zarząd Mienia Komunalnego

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku przy ul. gen. Józefa Bema 89/1 oraz na stronie internetowej www.zmk.bialystok.pl został wywieszony na okres 21 dni

wykaz nr GU.4520.2.9.2026 nieruchomości gruntowych przeznaczonych do oddania w dzierżawę w trybie przetargowym i bezprzetargowym.

Powyższy wykaz został także wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Słonimska 1 oraz na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl.

Białystok/34431864

OGŁOSZENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa przy MSW z siedzibą w Warszawie przy ul. Raclawickiej 2 ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie:

1. wymianę dźwigu w budynku mieszkalnym przy ul. Bytnara 11 B w Warszawie,
2. wymianę dźwigu w budynku mieszkalnym przy ul. Bytnara 13 A w Warszawie,
3. wymianę dźwigu w budynku mieszkalnym przy Al. Niepodległości 71 w Warszawie.

Termin składania ofert upływa w dniu: 20.05.2026 r. o godz. 14⁰⁰

SIWZ można otrzymać w Dziale Techniczno-Eksploatacyjnym Spółdzielni (tel. 22 843-39-43 wew. 1, e-mail: dte@smprzymsw.pl) Spółdzielnia zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Warszawa, dnia 27.04.2026 r.

Warszawa/34431783

**OBWIESZCZENIE
PREZYDENTA MIASTA LUBLIN**

w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11f ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311), oraz art.49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691), zawiadamiam, że na wniosek złożony przez:

**Prezydenta Miasta Lublin reprezentowanego przez
Dyrektora Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego w Lublinie
zatwierdzono projekt i wydano decyzję nr 256/26
o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej:**

budowy planowanej drogi gminnej – bocznej ul. Kwarcowej w Lublinie na odcinku od km 0+005,15 do km 0+067,88 wraz z przebudową drogi gminnej nr 113118L – ul. Kwarcowej oraz budową oświetlenia drogowego, na działkach:

1. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INWESTYCJI

pod budowę planowanej drogi gminnej – bocznej ul. Kwarcowej	
Miasto Lublin, obręb 0070 – Węgleinek	
ark. 4	37/22, 37/23, 38/6

2. POZA LINIAMI ROZGRANICZAJĄCYMI TEREN INWESTYCJI

pod przebudowę drogi gminnej nr 113118L – ul. Kwarcowej	
Miasto Lublin, obręb 0070 – Węgleinek	
ark. 4	37/3, 38/8

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Z treścią decyzji Nr 256/26 z dnia 22 kwietnia 2026 r., zapoznać się można w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Lublin przy ul. Wieniawskiej 14 (X piętro, pok. 1000,

tel. 81-466-22-40), w godzinach pracy Urzędu. W sprawach, w których niezbędne jest stawiennictwo osobiste oraz w przypadku zamiaru zapoznania się z aktami sprawy osobiście, ze względów organizacyjnych i w trosce o Państwa bezpieczeństwo należy wcześniej umówić wizytę telefonicznie.

W związku z powyższym informuję, że zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie niniejsze uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. od daty ukazania się obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Lublin, na stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej.

Stronom postępowania przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Wojewody Lubelskiego za pośrednictwem Prezydenta Miasta Lublin, w terminie: dla wnioskodawcy 14 dni od dnia otrzymania decyzji, dla pozostałych stron 14 dni od dokonania zawiadomienia o jej wydaniu.

Lublin/34431727

PŁOCK

**OBWIESZCZENIE
z dnia 20 kwietnia 2026 roku
Prezydenta Miasta Płocka
miasta na prawach powiatu**

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 roku poz. 311 tekst jednolity) oraz art. 49 i art. 73 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 roku poz. 1691 tekst jednolity),

zawiadamiam

**że w dniu 20 kwietnia 2026 roku Prezydent Miasta Płocka
wydał decyzję Nr 4/2026, znak WSU-III.6740.4.2.2025.RC
o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej
polegającej na budowie drogi publicznej w Płocku:**

łącznik; kategoria: gminna, klasa techniczna: L, o długości 0,634 km oraz klasy technicznej: Z, o długości 0,022 km,

włot południowy ronda; kategoria: gminna, klasa techniczna: Z, o długości 0,109 km, od skrzyżowania z ulicami: Czwartaków i Swojską do ronda po stronie wschodniej Trasy ks. Jerzego Popiełuszki wraz z budową ronda (klasa techniczna:

Z) po stronie wschodniej Trasy ks. Jerzego Popiełuszki oraz włączenia/zjazdu drogi rowerowej (na północ i południe) na aktualną drogę serwisową biegnącą wzdłuż Trasy ks. Jerzego Popiełuszki w Płocku wraz z budową niezbędnej infrastruktury technicznej oraz

przebudową innych dróg publicznych,

Decyzją o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej objęte są nieruchomości o numerach ewidencyjnych gruntów (oznaczone tłustym drukiem): **620/3, 620/2**, 416/8 (po podziale: 416/12, **416/13**, 416/14), 426/4 (po podziale: 426/10, **426/11**, 426/12), 428/4 (po podziale: 428/10, **428/11**, 428/12), 430/3 (po podziale: 430/10, **430/11**, 430/12), 432/4 (po podziale: **432/9**, 432/10, 432/11), 438/3 (po podziale: 438/7, **438/8**, 438/9), **414/1**, w granicach obrębu ewidencyjnego Nr 0001–Podolszyce – Borowiczki, jednostka ewidencyjna 146201_1 miasto Płock – **które znajdują się w liniach rozgraniczających pasa drogowego;**

uwaga: w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer

działki przed podziałem, w nawiasie numery działek po podziale. Pogrubioną czcionką zostały oznaczone

numery działek objętych liniami rozgraniczającymi teren inwestycji – przeznaczone pod inwestycję drogową;

oraz nieruchomości o numerach ewidencyjnych gruntów: 432/3, 430/2, 428/3, 426/3, 476/2, 751/1, 752, 734/7, 734/5, 424/2, 431/3, 437/2, 419/5, 420/3, 419/4, 623/7, 416/14 (powstała z podziału działki 416/8) w granicach obrębu ewidencyjnego Nr 0001–Podolszyce – Borowiczki, jednostka ewidencyjna 146201_1 miasto Płock – **które znajdują się poza linią rozgraniczającą pasa drogowego.**

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom prawo do wniesienia odwołania do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Prezydenta Miasta Płocka w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Z treścią decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, aktami sprawy oraz dokumentacją projektową, można zapoznać się w Urzędzie Miasta Płocka w Wydziale Strategii, Architektury i Urbanistyki w Referacie Administracji Architektoniczno-Budowlanej (wejście od ulicy Zduńskiej). W przypadku chęci skorzystania z prawa do bezpośredniego przejrzenia akt proszę o uzgodnienie terminu wizyty w Urzędzie Miasta Płocka: telefonicznie 0-24-367-14-64, w poniedziałki, wtorki, środy w godzinach 8:00÷15:00, w czwartki w godzinach 8:00÷16:00, w piątki w godzinach 8:00÷ 14:00.

Zgodnie z art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, w przypadku zawiadomienia stron przez obwieszczenie, doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

znak sprawy: WSU-III.6740.4.2.2025.RC

Płock/34431567

GS.6840.1.2026

Kozienice, dn. 23.04.2026 r.

BURMISTRZ GMINY KOZIENICE

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 roku poz. 399)

INFORMUJE

że w dniach od dnia 23 kwietnia 2026 roku do dnia 14 maja 2026 roku na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kozienicach, ul. Parkowa 5 oraz na stronach internetowych Urzędu został podany do publicznej wiadomości, na okres 21 dni

wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Kozienice położonych w Nowej Wsi ozn. jako działka nr 1153/17 o pow. 677 m² uregulowana w księdze wieczystej RA1K/00041291/3 oraz jako działka nr 1153/17 o pow. 703 m² uregulowana w księdze wieczystej RA1K/00041291/3, przeznaczonych do zbycia w drodze przetargu.

Szczegółowe informacje w pok. nr 3 tel. (48) 611 71 32.

Radom/34431667

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
BIAŁEGOSTOKU
ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok
URB-I.6721.3.6.2026

Białystok, 23 kwietnia 2026 r.

OGŁOSZENIE

O ROZPOCZĘCIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Wygoda w Białymstoku (rejon ul. Zacisze) z zastosowaniem postępowania uproszczonego

Na podstawie art. 27b ust. 4 pkt 4 lit. d i ust. 8 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Wygoda w Białymstoku (rejon ul. Zacisze) uchwalonego uchwałą Nr IX/76/07 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 26 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2007 r. Nr 104, poz. 913), zmienionego uchwałą Nr XXXIV/417/08 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 24 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2008 r. Nr 318, poz. 3378), uchwałą Nr LII/662/10 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 22 lutego 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2010 r. Nr 50, poz. 866) oraz uchwałą Nr XLV/644/21 Rady Miasta Białystok z dnia 29 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r., poz. 4996), z zastosowaniem postępowania uproszczonego.

Zmiana planu obejmuje obszar o powierzchni ok. 7,99 ha i dotyczy korekty ustaleń dotyczących zapisu odnoszącego się do lokalizacji i parametrów ogrodzenia na terenie oznaczonym w obowiązującym planie symbolem 2.2P,U, położonego w rejonie ulicy Komunalnej.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r. (włącznie).

Ww. projekt będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Departamentu Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. dr I. Białówny 11, (II piętro) w godzinach pracy Urzędu oraz dostępny na stronie internetowej:

https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/plany-miejscowe/plan-w-opracowaniu-postepowanie-uproszczone/zmiana-mpzp-czesci-osiedla-wygoda-w-bialymstoku-rejon-ul-zacisze-z-zastosowaniem-postepowania-uproszczonego.html

W zakładce: procedura, w tym etap konsultacji społecznych.

Osoby chcące zapoznać się z ustaleniami projektu zmiany planu miejscowego w siedzibie Departamentu, zachęca się do wcześniejszego telefonicznego umówienia wizyty pod nr telefonów: 85 869 6628, 85 869 6603 lub 85 869 6608.

Uwagi do ww. projektu zmiany planu można wносить podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r.

Uwagi do projektu zmiany planu składa się wyłącznie na formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, za pośrednictwem poczty (na adres: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Urbanistyki, ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok lub Departament Urbanistyki, ul. dr I. Białówny 11, 15-437 Białystok) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: du@um.bialystok.pl, za pomocą ePUAP lub e-Doręczeń). Wzór ww. formularza jest dostępny na stronie https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html.

Składający uwagę do projektu zmiany planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania nie została sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko, gdyż odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, uzyskując zgodę odpowiednich organów w tym zakresie.

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Rafał Rudnicki

Administratorem danych jest Prezydent Miasta Białegostoku. Dane będą przetwarzane w celu prowadzenia postępowania wskazanego w ogłoszeniu. Wnioskodawcom przysługują prawa: do żądania dostępu do własnych danych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania. Więcej informacji o przetwarzaniu danych osobowych i realizacji praw znajduje się pod adresem https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html

Białystok/34431763

CBOS o partii Mateusza Morawieckiego

ROZMOWA Z

PROF. EWA MARCINIAK

szefową CBOS, wykładowczynią na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego

AGNIESZKA KUBLIK: W czwartek Sławomir Cenckiewicz zrezygnował z funkcji szefa BBN. To może mieć wpływ na notowania prezydenta Nawrockiego i poparcie dla PiS?

PROF. EWA MARCINIAK: Sławomir Cenckiewicz od razu po ogłoszeniu rezygnacji budował przekaz sprawiający wrażenie, że jest ofiarą decyzji rządu Donalda Tuska. Narracja o ofierze jest częściej spotykana w przypadku partyjnych rozgrywek. Ustawianie się wysokiego urzędnika państwowego w takim kontekście będzie sprzyjało politycznym interpretacjom tej dymisji, a nie rzeczowym wyjaśnieniom. Wyborcy KO będą ją oceniali pozytywnie, bo Cenckiewicz nie miał uprawnień, a wyborcy PiS – że jest ofiarą rządzących. Tak się dzieje w silnie spolaryzowanym społeczeństwie.

Pyta pani, czy prezydent na tym ucierpi? W naszych badaniach widzimy niewielki spadek pozytywnych ocen Karola Nawrockiego, choć nadal one przeważają w porównaniu do ocen negatywnych. Wydaje się, że na ten stan rzeczy mogło wpłynąć kilka wydarzeń skumulowanych w czasie – np. przedwyborcza wizyta u premiera Orbána, weta do ustaw o kryptowalutach czy brak podpisu pod ustawą o wdrożeniu europejskiej pożyczki SAFE.

A teraz stosunkowo nagle rezygnacja bliskiego współpracownika z prestiżowej funkcji może również budzić różne wątpliwości.

A PiS? W tym roku w badaniu CBOS miał już dwa razy poniżej 20 proc. – w lutym 18,3 proc., w kwietniu 18,2 proc. – Wynik poniżej 20 proc. jest słaby, biorąc pod uwagę, że w wyborach parlamentarnych w październiku 2023 r. PiS dostał 35,38 proc. i je przecież wygrał.

Dziś widać, że ani działania wizerunkowe, ani programowe, ani aktywność liderów nie pomogły Jarosławowi Kaczyńskiemu utrzymać poparcia z wyborów i teraz nie sprzyjają odrabianiu strat. Wydaje mi się, że PiS zawdzięcza to wewnętrznym kłopotom. Nie ma odpowiedzi na pytanie, jaka to jest dziś partia, do czego dąży, jaka jest jej tożsamość. A wyborcy potrzebują jednoznacznej odpowiedzi.

Przemysław Czarnek miał ratować rozchwianą tożsamość, miał przyciągać byłych wyborców PiS, tych, którzy przepłynęli na prawo od Kaczyńskiego.

– Powroty są zawsze trudne, odejścia łatwiejsze. Wyborca, który bierze ze swoją partią rozwód, musi mieć istotny powód, by do niej wrócić. Musi stać się coś niezwykle wyrazistego, pojawić się coś niebywale atrakcyjnego, przypominającego 500+, musi być więc trafiona obietnica.

Te powroty są rzadkie, zwłaszcza że w PiS widać dwa skrzydła, dwa pługa czy dwa środowiska, jak mówił prezes Kaczyński.

Albo i więcej niż dwa...

– Tak, bo przecież jest jeszcze zakon PC, czyli politycy z czasów Porozumienia Centrum. Ta grupa próbuje zachować umiar, np. nie widziałam wypowiedzi pana Joachima Brudzińskiego, który by jednoznacznie opowiadał się po stronie Mateusza Morawieckiego czy po stronie Prze-

Były premier oskubie głównie Kaczyńskiego

Gdyby powstała partia Morawieckiego i teraz startowała w wyborach, mogłaby dostać 6 proc. poparcia. – Pojawienie się nowego bytu politycznego może zmienić nie tylko decyzje wyborców PiS, ale i niezdecydowanych oraz innych partii.

Procentowy udział wyborców poszczególnych partii w potencjalnym elektoracie partii Mateusza Morawieckiego

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się już teraz, na potencjalną partię firmowaną przez Mateusza Morawieckiego mogłoby oddać głos 6% badanych deklarujących chęć udziału w wyborach. Poparcie dla tego ugrupowania w zdecydowanie największym stopniu bazowałoby na głosach wyborców PiS. Stanowiliby oni aż trzy piąte ogółu opowiadających się za partią byłego premiera

Prawo i Sprawiedliwość	60 %
Konfederacja Wolność i Niepodległość	27 %
Wyborcy niezdecydowani	9 %
Konfederacja Korony Polskiej	2 %
Koalicja Obywatelska	2 %

Badanie „Aktualności” (26) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI – 80%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 20%) w okresie 20–22 kwietnia 2026 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

WYKRES: WYBORCZA.PL/BIQDATA

mysława Czarnka. Nie słyszałam Mariusza Błaszczaka.

Teraz byli wyborcy PiS mieliby problem z powrotem, bo do której frakcji powrócić? Np. jeśli ktoś teraz popiera Brauna, to do której frakcji w PiS mu najbliższej?

Do Czarnka?

– Być może, choć pojawia się pytanie, czy dla tej grupy wyborców Przemysław Czarnek to atrakcyjniejszy polityk niż Grzegorz Braun.

Z badań CBOS widać, że tam, gdzie PiS-owi spada, tam Konfederacji Wolność i Niepodległość albo Konfederacji Korony Polskiej nieco przybywa.

–Tu warto wspomnieć o niejednorodności elektoratu Konfederacji WiN. W ostatnim czasie widać swoistą zmianę – poglądy wobec ładu społeczno-ekonomicznego ewoluują w stronę centrum, zbliżając się do poglądów ogółu wyborców np. w sprawie własności, wysokości podatków. Zaś w sferze światopoglądowej są niezwykle zachowawcze, tradycjonalistyczne – tu chodzi o stosunek do aborcji, praw człowieka.

Wyborcy Brauna są przede wszystkim antyunijni i antyukraińscy, i takiej retoryki potrzebowała część wyborców PiS. Przepływają się częściej tam, gdzie liczy się przede wszystkim sfera światopoglądowa. I tacy wyborcy PiS odpłynęli. Ich powrót

wymagałby odpowiedzi na trudne pytanie: do jakiego Prawa i Sprawiedliwości mielibyśmy wrócić?

Czarnek jest nieatrakcyjny dla tego piśmowskiego elektoratu wędrownego?

– Nie ma spodziewanego przez prezesa Kaczyńskiego „efektu Czarnka”, czyli poprawy notowań. Może dlatego, że wystąpienia Przemysława Czarnka raczej przypominają polityczny happening niż np. rozmowę o tym, jaka ma być Polska pod rządami Prawa i Sprawiedliwości.

Choć często uznaje się, że propozycje personalne Jarosława Kaczyńskiego są trafione i przynoszą mu polityczne efekty, np. trafnie wytypował kandydatów na

Maturalne odwołanie za 500 zł

Maturzyści już teraz rezerwują u swoich nauczycieli czas 8 lipca. To dzień ogłoszenia wyników matury i początek pisania odwołań.

Karolina Słowik

Zaraz po majówce tegoroczni maturzyści zasiądą do pierwszego z serii egzaminów dojrzałości. Wyniki poznają 8 lipca. Zależy od nich wiele – to liczba zdobytych na maturze punktów może przesądzić, czy dostaną się na wybrany kierunek studiów. Dlatego często szykują plan B.

– Gdy tylko wychodzą z egzaminu, dostają telefony i smsy z pytaniami, czy będziemy się odwoływać – mówi Artur Szymanek, autor bloga „OKE czyli Okiem Krytycznego Egzaminatora”, który uczy biologii w prywatnej szkole w Katowicach. Jest nie tylko egzaminatorem, ale też korepetytorem. Uczy głównie osoby, które chcą zdawać na medycynę albo weterynarię.

U tego nauczyciela „pełna obsługa klienta” to nie tylko cztery lata przygotowania do matury, ale też właśnie „obsługa pomaturalna”. – W zeszłym roku pisałem 12 odwołań i w siedmiu przypadkach udało mi się odzyskać parę punktów. Nie były to spektakularne wyniki, jakie zdarzają się na maturze z języka polskiego, gdzie kryteria są bardziej uznaniowe. Ale bywały to punkty potrzebne do dostania się na studia – mówi.

Do 600 zł za pomoc

Czasem naprawdę jest o co walczyć. Zeszłoroczną sprawę ucznia z Torunia, który początkowo oblał maturę z polskiego, a po odwołaniu okazało się, że jednak zdał, nagłośniła jego nauczycielka Violetta Kalka. – Złe policzono mu błędy ortograficzne i interpunkcyjne. Nikt, ani egzaminator, ani egzaminator-weryfikator, ani przewodniczący komisji nie zauważyli, że jest dyslektykiem – opowiada. – Nie wyobrażam sobie, żeby takie rzeczy zdarzyły się w mojej komisji, a jestem egzaminatorką od 20 lat. I jak słyszę: „przecież nic się nie stało, za rok sobie powtórz”, to się we mnie gotuje. Pomyłki się zdarzają, coś można pominąć, ale zero punktów? – pyta.

Violetta Kalka o możliwości odwoływania się od wyników matur informuje swoich uczniów jeszcze przed egzaminem. – A samo odwołanie nie jest takie proste, system jest skomplikowany – mówi.

Kluczowy jest czas, jeśli zdający chce wyrobić się przed końcem rekrutacji na studia. Pierwszy krok to złożenie wniosku wgląd do pracy – można zaczynać już od godziny 8.30 8 lipca. Dyrektor OKE wyznaczy termin w ciągu pięciu dni roboczych.

Po zobaczeniu pracy maturzyści mają zaledwie dwa dni robocze na złożenie wniosku o weryfikację liczby punktów. A Okręgowa Komisja Egzaminacyjna – 14 dni na odpowiedź: czy wynik jest poprawny, czy nie. Maturzysta w ciągu kolejnych siedmiu dni może się odwołać od tego werdyktu, w ciągu kolejnego tygodnia dyrektor OKE informuje o wyniku odwołania.

Przy całej tej procedurze można się zgłosić po pomoc do swojego nauczyciela ze szkoły średniej. – Ale pamiętajmy, że to już lipiec, czas wakacji. A maturzysta nie jest już uczniem szkoły. Nauczyciel nie ma obowiązku pomagać. Ja robię to za darmo, ale wiem, że niektórzy biorą pieniądze – mówi Violetta Kalka.

Niektórzy uczniowie wręcz wolą zapłacić. – Jak dorosli za prawnika, za profesjonalne pismo. Widziałam, że niektóre firmy biorą za to nawet 500 zł. Bo to trzeba umieć napisać, znać kryteria oceniania – tłumaczy Kalka.

Paweł Łęcki, sopocki polonista, który też zwraca uwagę na rosnący rynek pisania maturalnych odwołań, podaje: w niektórych województwach to koszt od 400 do 600 złotych. Sam pomaga uczniom nieodpłatnie.

Coraz więcej poprawionych egzaminów

Tych, którzy decydują się na odwołanie jest coraz więcej. Z danych CKE wynika, że na ok. 250 tys. zdających na wgląd do pracy w kolejnych latach zdecydowało się: • w 2023 roku – 46 213 (z tego liczba prac, które poprawiono na korzyść zdającego to 3 878), • w 2024 – 52 787 (liczba poprawionych prac to 3 445), • w 2025 – 80 609 (liczba poprawionych prac: 5 470).

W tym roku można się spodziewać, że odwołań będzie jeszcze więcej. Nie tylko dlatego, że rośnie rynek tych, którzy pomagają pisać wnioski, ale też dlatego, że do matury w tym i przyszłym roku przystępuje tzw. półtora rocznika (w związku z kumulacją tych, którzy rozpoczęli szkołę w wieku sześciu lat). Ale Centralna Komisja Egzaminacyjna nie jest tym zaniepokojona. – Odwołań będzie proporcjonalnie do liczby zdających – odpowiada szef CKE Robert Zakrzewski. – Chociaż rzeczywiście widzimy wzrost ich liczby na przestrzeni ostatnich lat. Myślę, że to dlatego, że jest większa świadomość, uproszczona została również procedura zgłoszenia wniosku o wgląd, można to zrobić elektronicznie. To nie jest tak, że to egzaminatorzy źle sprawdzają – podkreśla.

Innego zdania jest Artur Szymanek: – Egzaminatorem jestem od 25 lat i obserwuję, jak to się zmieniało. Taki boom na odwołania zaczął się jakieś pięć lat temu, kiedy nas, egzaminatorów, zaczęło być mniej w stosunku do pracy, jaką mamy wykonać. Pracy jest za dużo, a nas jest za mało. A jak człowiek sprawdza dużo i długo to nietrudno o pomyłkę – mówi. – Najgorsze jest to, że młodzi podchodzą do matury już z obawą, że ich praca nie zostanie dobrze sprawdzona – dodaje.

Tę nieufność słychać także w wypowiedziach rodziców. Agnieszka, mama Ani, która wybrała rozszerzony polski, mówi, że

• **Zaraz po majówce tegoroczni maturzyści zasiądą do pierwszego z serii egzaminów dojrzałości**

FOT. KUBA ATYS /
AGENCJA WYBORCZA.PL

jej córka jest bystra i świetnie sobie radzi. – Ale zaczynam się bać, że będzie miała pecha i trafi na ograniczonego egzaminatora, który zepsuje jej marzenia – mówi matka maturzystki.

– Młodzi nie ufają instytucji, nie ufają, że ten system dobrze działa – dodaje Szymanek. – A system dla nich ma jedną odpowiedź: „czego ty się czepiasz?”.

Paweł Łęcki: – OKE najczęściej upiera się przy swojej punktacji. Gdyby pozwalali sobie na zmianę, byłoby jasne, jak duży mamy problem.

NIK: co piąty egzaminator popełniał błędy

Bo że problem istnieje, potwierdza Najwyższa Izba Kontroli. W lipcu zeszłego roku przedstawiła raport, w którym stwierdziła, że „w latach 2021–2024 system sprawdzania i oceny egzaminów maturalnych nie działał tak, jak powinien, przez co oceny z tych egzaminów nie zawsze były obiektywne i sprawiedliwe”.

NIK wyszczególniła, że co piąty egzaminator Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (OKE) w Poznaniu (obejmuje woj. zachodniopomorskie, lubuskie i wielkopolskie) popełniał błędy merytoryczne w ocenie prac maturalnych, a od 10 do 18 proc. egzaminujących popełniało błędy techniczne. Kontrolerzy stwierdzili, że zawiódł system szkolenia egzaminatorów. W pracach z języka polskiego zmieniono punkty nawet o 50 punktów proc.

NIK podkreślił, że faktyczna skala nieujawnionych błędów w wynikach egzaminów jest o wiele większa.

Wiceministra edukacji Katarzyna Lubnauer komentowała wtedy tak: „Tak naprawdę polscy uczniowie mają zaufanie do sprawdzania prac maturalnych i większość z nich w ogóle nie kwestionuje wyniku”.

327 km, żeby zajrzeć do matury

Trudno jednak nie zauważyć, że nie wszyscy niezadowoleni z wyniku się od niego odwołują. Raz, że nie łatwo znaleźć nauczyciela, który pomoże bezpłatnie, a nie wszystkich stać na płatną pomoc. Nie mówiąc o dostaniu się do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.

„Sam fakt, że niektórzy mają ponad 300 km do pokonania, żeby zajrzeć do swojej pracy, jest często powodem, dla którego młodzi ludzie nie dokonują wglądów. Ludzie ze Świnoujścia muszą pokonać około 327 km, żeby dojechać do Poznania i zajrzeć do swojej pracy” – pisała na forum jedna z nauczycielek.

– Coś tu bardzo źle działa. Udowodnił to raport NIK. Nie wiemy, jaka jest skala błędów, jeśli chodzi o matury, bo większość uczniów się nie odwołuje. Nie znamy więc skali zjawiska – komentuje Paweł Łęcki. ●

Liczba zdobytych na maturze punktów może przesądzić o dostaniu się na wybrany kierunek studiów

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431526

Syndyk masy upadłości ALA TRADING sp. z o. o. w upadłości

zawiadamia o aukcji zorganizowanej części przedsiębiorstwa w skład, której wchodzi prawo własności nieruchomości położonej przy ul. Wodzisławskiej 39 w Mszanie dla której Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim prowadzi księgę wieczystą GL1W/00018863/7. Nieruchomość jest oznaczona numerem geodezyjnym 2980/122 o powierzchni 0.3404 ha. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem dwukondygnacyjnym muremowanym, podpiwniczonym. Budynek o powierzchni 1.466.90 m2 został wzniesiony w latach 2010-2012. Budynek obejmuje sale restauracyjną oraz 3 sale bankietowe na co najmniej 250 osób oraz 40 miejsc noclegowych. Na terenie obiektu znajduje się parking.

Przedmiot oferty będzie udostępniany przez syndyka masy upadłości w odpowiedzi na zapytanie zainteresowanego. Szczegółowy opis wraz z wyceną dostępny jest na żądanie stron w kancelarii Syndyka Łukasza Goszczyńskiego przy ul. Bojkowskiej 43C lokal numer 5 w Gliwicach. Szczegółowych informacji udziela Organizator pod nr tel.: 507110712 oraz e-mail: przetargi@gkpg.pl

Sprzedaż nastąpi w drodze aukcji. Zainteresowani mogą wnosić wadła do dnia 16.06.2026 r. Aukcja odbędzie się dnia 17.06.2026 r. w biurze syndyka przy ul. Bojkowskiej 43C lokal numer 5 w Gliwicach o godzinie 10:00.

Cena wywoławcza wynosi 4.742.000,00 zł.

Organizator ustala wadium w wysokości 10 % ceny wywoławczej tj. 474.200,00 zł. Wadium winno być wniesione przelewem na rachunek bankowy Organizatora o numerze 14 1090 1766 0000 0001 5403 5520. Wadium należy wnieść najpóźniej w dniu poprzedzającym aukcję, przy czym jako termin wpłaty rozumiany jest termin uznania rachunku bankowego Organizatora. Jako tytuł przelewu bankowego należy podać: „Wadium sygn. akt GL1G/GUp/13/2023”.

Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany warunków regulaminu aukcji oraz do zamknięcia aukcji bez udzielenia przyzbycia którejkolwiek z ofert oraz prawo do unieważnienia aukcji bez podania przyczyny.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431604

Syndyk masy upadłości ogłasza

sprzedaż z wolnej ręki przedsiębiorstwa CREATIVE FACTORY Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w Tułowicach.

W skład przedsiębiorstwa wchodzi w szczególności następujące składniki majątkowe:

1. Nieruchomość zabudowana położona przy ul. Przemysłowej nr 3 w Tułowicach o pow. 0,1682 ha dla której prowadzona jest księga wieczysta nr OP10/00109589/1. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem jednokondygnacyjnym, niepodpiwniczonym.
2. Nieruchomość zabudowana położona przy ul. Porcelitowej nr 6A w Tułowicach o pow. 0,1682 ha dla której prowadzona jest księga wieczysta nr OP10/00136895/7. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem dwukon-

dynacyjnym, niepodpiwniczonym.

Środki trwałe obejmujące maszyny i urządzenia oraz zapasy magazynowe, należące do przedsiębiorstwa Creative Factory Sp. z o.o. w upadłości

Cena minimalna: 4 986 000,00 zł netto (cztery miliony dziewięćset osiemdziesiąt sześć tysięcy złotych 00/100) Wadium w wysokości 498 600,00 zł.

Szczegółowe informacje oraz wszelkie dokumenty, w tym postanowienia oraz operat szacunkowy zostaną udostępnione zainteresowanym.

Kontakt pod numerem telefonu **608-387-198, e-mail: kancelaria@marcinkarcz.pl**

Oferty z zaproponowaną ceną należy przysyłać do dnia 28 maja 2026 roku na adres biura syndyka (szczegóły w regulaminie sprzedaży).

Syndyk zastrzega sobie możliwość odstąpienia od sprzedaży nieruchomości bez podania przyczyn oraz swobodę wyboru oferenta.

Wehikuł rosyjskiej dywersji

Według ustaleń polskich służb kontrolę nad giełdą Zondacrypto ma jedna z najgroźniejszych rosyjskich grup przestępczych – mafia tambowska, powiązana z politykami partii Putina.

Wojciech Czuchnowski

O tambowcach wiele można się dowiedzieć z publikacji niezależnych rosyjskich mediów. Wbrew nazwie, centrum aktywności grupy nie jest Tambow (miasto obwodowe na południe od Moskwy w europejskiej części Rosji), ale Petersburg. Nazwa wzięła się stąd, że założyciele grupy – Władimir Kumarin (od 1996 r. Barsukow) i Walerij Liedowski – pochodzą z Tambowa, ale poznali się w Petersburgu.

Wehikuł do prania pieniędzy
Przestępczą aktywność rozwijali od końca lat 80., gdy jeszcze istniał Związek Radziecki, a Petersburg był Leningradem. Od początku lat 90. grupa, która początkowo zajmowała się brutalnym wymuszaniem haraczy, zaczęła nabierać poważnego znaczenia i zyskiwać wpływy w świecie służb i władzy. Tambowcy zmonopolizowali cały sektor paliwowo-energetyczny w Sankt Petersburgu.

W 2001 roku w zachodniej prasie ukazały się publikacje mówiące o sięgających lat 90. powiązaniach „grupy Kumarina” z ówczesnym wicemercem Sankt Petersburga, Władimirem Putinem, który od ponad ćwierć wieku rządzi Rosją. Inny trop wiążący „bractwo” i Putina, to pochodzący z Petersburga Władysław Reznik, deputowany proputinowskiej partii „Jedna Rosja”, którego przestępcze relacje z „tambowcami” zostały ujawnione w 2009 r.

Dla sprawy Zondacrypto i mafii tambowskiej najważniejszy jest okres po roku 2014 r., gdy w wyniku zajęcia Krymu Rosję objęły pierwsze sankcje. To wtedy kryptowaluty stały się wehikułem nie tylko do prania pieniędzy z pospolitych przestępstw, ale też do omijania zakazu handlu z Rosją. Sankcje zaostriżyły się po 24 lutego 2022 r., co jeszcze bardziej podniosło znaczenie rosyjskiej kontroli nad giełdą. Już w wystąpieniu 5 grudnia 2025 r. Tusk mówił, że za pośrednictwem Zondacrypto Rosja może finansować działania dywersyjno-propagandowe przeciwko NATO i Unii Europejskiej.

Daremnne ostrzeżenia

Premier Donald Tusk stwierdził, że „z źródeł sukcesu finansowego tej firmy stoją nie tylko rosyjskie pieniądze powiązane z tzw. bractwem, czyli jedną z najważniejszych grup mafijnych w Rosji, ale także ze służbami rosyjskimi”.

– Zondacrypto powstała w okolicznościach zasługujących na mocny film kryminalny – powiedział Tusk. – Problem polega na tym, że ta firma, o takich źródłach, stała się firmą, która sponsoruje wydarzenia polityczne i społeczne w Polsce i promuje bardzo konkretne siły polityczne. To ta firma była strategicznym sponsorem słynnej imprezy, tzw. CPAC. Również poprzedni prezydent był w to spotkanie mocno zaangażowany. Związki Telewizji Republika z Zondacrypto nie wymagają żadnego udowadniania – powiedział.

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Więcej czytaj na**
Wyborcza.pl/kraj

W 2001 roku w zachodniej prasie ukazały się publikacje mówiące o sięgających lat 90. powiązaniach „grupy Kumarina” z ówczesnym wicemercem Sankt Petersburga, Władimirem Putinem

zapowiedział, że jeśli zostanie prezydentem nie podpisze „zamordystycznej ustawy”.

Jak dowiedziała się „Wyborcza”, Nawrocki miał poznać ustalenia ABW w sprawie powiązań Zondacrypto jeszcze przed wetem. – Prezydent był ostrzegany i informowany – mówi nam jeden z informatorów.

Odwolania w prokuraturze

Dziś katowicka prokuratura regionalna prowadzi w sprawie Zonda-

crypto szeroko zakrojone śledztwo: obejmuje ono kwestię strat poniesionych przez klientów giełdy, zaginięcie Sylwestra Suszka oraz wątek rosyjskich związków Zondacrypto. W tym ostatnim kluczową rolę odgrywają służby specjalne – ABW i Agencja Wywiadu. W piątek Waldemar Żurek, minister sprawiedliwości i prokurator generalny, odwołał jednak sześciu śledczych, wśród nich prokuratora, który dotąd prowadził postępowanie w sprawie zniknięcia Suszka. Jak pisaliśmy w „Wyborczej”, o odsunięcie prokuratorów zawniósł do Żurka Marek Welna, nowy naczelnik Śląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Katowicach. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431682

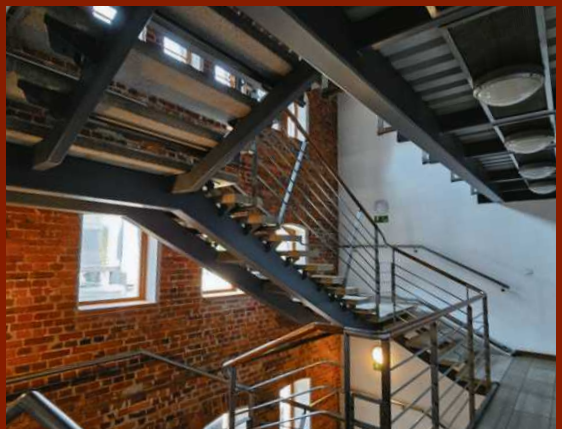

Na sprzedaż XIX wieczne zabytkowe budynki po Browarze Kozalin.

1. Przedmiotem przetargu jest sprzedaż udziałów w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w Koszalinie przy ul. Spółdzielczej 8 oraz Grunwaldzkiej 1a wraz z udziałem w prawie własności posadowionych na gruncie budynków. Łączna powierzchnia działek wynosi 1,4869 ha.
2. Oferowane do sprzedaży udziały w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z udziałem w prawie własności posadowionych na gruncie budynków można nabyć jedynie łącznie; nie dopuszcza się składania ofert częściowych.
3. Cena minimalna wywoławcza wynosi 13.000.000,00 zł (słownie: trzynaście milionów złotych) plus podatek VAT według stawki obowiązującej w dniu zawarcia umowy sprzedaży udziałów w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z udziałem w prawie własności posadowionych na gruncie budynków.
4. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest zawarcie umowy o zachowanie poufności dostępnej pod adresem e-mail: kozalin.vanpur@vanpur.com. Podpisaną umowę o zachowanie poufności należy odesłać na adres e-mail: kozalin.vanpur@vanpur.com.
5. Van Pur S.A. zastrzega sobie prawo nie zawarcia umowy o zachowanie poufności z danym zainteresowanym który przesłał podpisaną umowę o zachowanie poufności, bez podawania powodów odmowy zawarcia umowy. O odmowie zawarcia umowy o zachowaniu poufności Van Pur S.A. poinformuje zainteresowanego.
6. Dokumenty dotyczące przedmiotu przetargu zostaną udostępnione oferentom, którzy zawarli z Van Pur S.A. umowę o zachowaniu poufności.
7. Udostępnienie dokumentów dotyczących nieruchomości nastąpi w przestrzeni wirtualnej (VDR) poprzez udostępnienie linku.
8. Oferty należy składać w formie elektronicznej, podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres e-mail kozalin.vanpur@vanpur.com. Plik zawierający ofertę należy opatrzyć nazwą oferenta wraz z oznaczeniem przetargu. Ostateczny termin składania ofert mija dnia 30 czerwca 2026 r. o godz. 16:00.
9. Dokonanie wpłaty wadium jest warunkiem udziału w przetargu. Wadium w wysokości 200 000 zł należy wpłacić w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r. wyłącznie.

Van Pur SA oferuje na sprzedaż zabytkowe budynki pochodzące z XIX wieku, zlokalizowane w centrum Koszalina, w których przez ponad 150 lat odbywała się produkcja piwa. Obiekt idealny na przyszłą działalność mieszkaniową, hotelową, czy usługową.

Van Pur Spółka Akcyjna z siedzibą w Rakszawie 334, 37-111 Rakszawa, na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U.2025.1071 t.j. z dnia 2025.08.06 z późn.zm.) ogłasza przetarg na sprzedaż 92% udziałów w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w Koszalinie przy ul. Spółdzielczej 8 oraz Grunwaldzkiej 1a wraz z udziałem w prawie własności posadowionych na gruncie budynków.

10. Van Pur S.A. dokonuje wyboru oferty, która zawiera najwyższą cenę oraz daje najlepszą rękojmię wykonania umowy sprzedaży, ocenianą według własnej oceny wiarygodności finansowej i organizacyjnej oferenta.
11. Van Pur S.A. przysługuje prawo do unieważnienia przetargu w całości na każdym jego etapie, niewybrania żadnej oferty bez podania przyczyny, zakończenia przetargu bez dokonania wyboru oferty, zmiany warunków przetargu przed upływem terminu składania ofert bez ponoszenia jakiejkolwiek odpowiedzialności cywilnej, finansowej lub odszkodowawczej względem oferentów, w tym za koszty przygotowania i złożenia oferty. Udział w przetargu oznacza akceptację powyższego zastrzeżenia przez oferenta.
12. Ogłoszenie o przetargu może być zmienione lub odwołane.

Niniejsze ogłoszenie nie stanowi oferty w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego i ma charakter wyłącznie informacyjny.

Strzały na balu z Trumpem

Agenci Secret Service ewakuowali prezydenta USA z kolacji z dziennikarzami w Waszyngtonie. W hotelu, w którym odbywało się spotkanie, padły strzały. Podejrzany o otwarcie ognia został zatrzymany. To 31-latek z Kalifornii.

Jan Latała, PAP, Marta Urzędowska

Trump uczestniczył w gali Stowarzyszenia Korespondentów Białego Domu. Niedługo po rozpoczęciu kolacji w hotelu Hilton słychać było głośne dźwięki, przypominające strzały. Prezydent, który przebywał na scenie, został ewakuowany przez agentów Secret Service.

Ewakuowano też pierwszą damę Melanię Trump i wiceprezydenta J.D. Vance'a oraz innych członków gabinetu. Ani Trump, ani Vance nie zostali poszkodowani. Na spotkaniu byli obecni też sekretarz skarbu Scott Bessent, szefowa wywiadu narodowego Tulsi Gabbard, sekretarz transportu Sean Duffy, sekretarz zdrowia Robert Kennedy Jr. rzeczniczka Białego Domu Karoline Leavitt i dyrektor FBI Kash Patel. Uczestnicy kolacji ukrywali się pod stołami na sali.

Służby zatrzymały podejrzanego

Napastnik nie dotarł do sali balowej. FBI poinformowało, że osoba uzbrojona w strzelbę próbowała przedrzeć się przez zabezpieczenia. Według agencji AP, pociskiem trafiony został jeden z agentów Secret Service. Ochroniła go jednak kamizelka kuloodporna i jego stan jest dobry.

Podejrzany to 31-letni Cole Tomas Allen z Kalifornii. Jak podaje CBS, po zatrzymaniu potwierdził, że chciał zastrzelić urzędników administracji zgromadzonych w sali.

Przedstawiciel policji w Waszyngtonie poinformował, że mężczyzna był uzbrojony w strzelbę, broń krótką oraz kilka noży. Dodał, że na razie motyw, którymi kierował się napastnik, nie są znane. Według CBS, podczas incydentu oddano od pięciu do ośmiu strzałów.

Sam Trump relacjonował, że – kiedy kilka minut po rozpoczęciu kolacji z tyłu sali rozległ się harmider – on sam początkowo myślał, że komuś z obsługi upadła taca, dlatego nie rzucił się na podłogę szukając schronienia, tylko

• 25 kwietnia 2026 r. Goście kryją się po tym, jak prezydent Trump i pierwsza dama zostali wyprowadzeni z sali

FOT. REUTERS / EVAN VUCCI

spokojnie siedział przyglądając się co się dzieje. W następnym momencie agenci rzucili się wyprowadzić go z sali.

– Strzelec leżał na ziemi i strzelał, gdy go zobaczyłem, byłem zaraz obok – powiedział dziennikarz CNN Wolf Blitzer. – Strzały były tak głośne, tak straszne, wszyscy byliśmy wystraszeni. Nie mieliśmy pojęcia, co się dzieje – dodał.

Trump: Służby zadziałały szybko i odważnie

„Co za wieczór w D.C. Secret Service i organy ścigania wykonały wspaniałą pracę. Zadziałali szybko i odważnie. Strzelec został złapany i zaproponowałem: NIECH SHOW TRWA, ale to będzie całkowicie kierowane przez organy ścigania. Wkrótce podejmą decyzję. Bez względu na tę decyzję, ten wieczór będzie zdecydowanie inny niż planowaliśmy i po prostu będziemy musieli to zrobić jeszcze raz. Prezydent DONALD J. TRUMP” – napisał prezydent USA w serwisie Truth Social wkrótce po ewakuacji.

Kilkadziesiąt minut później, po godzinie 22.30 czasu miejscowego (4.30 w Polsce), w Białym Domu zorganizowana została konferencja prasowa z udziałem Trumpa.

– To niebezpieczny zawód. Jednak to zawsze szok kiedy wydarza się coś takiego – stwierdził prezydent stając na mównicy obok pierwszej damy, wiceprezydenta, sekretarza obrony, sekretarza stanu, prokuratora generalnego i szefa FBI, z których większość nadal była w stro-

jach balowych. – Napastnik to chora osoba, szaleniec. Był uzbrojony po zęby – powiedział prezydent USA. Dodał, że postrzelony agent Secret Service jest w dobrym stanie. Parokrotnie podkreślił, że jest pod wrażeniem reakcji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Jego zdaniem, napastnik był „samotnym wilkiem” i działał w pojedynkę.

Amerykański prezydent napomknął przy okazji, że incydent dowodzi, że naprawdę potrzebna mu jest nowa, warta 400 mln dolarów, sala balowa wyposażona w najlepsze zabezpieczenia. – Nie chciałem tego mówić, ale właśnie dlatego musimy mieć te wszystkie atrybuty, które planujemy w Białym Domu. To będzie większa sala i będzie znacznie bezpieczniejsza – odporna na drony i wyposażona w kuloodporne szyby – wyliczał.

– To zdarzenie nie powstrzyma mnie przed wygraniem wojny z Iranem, choć nie sądzę, by to było ze sobą powiązane – powiedział Trump.

Widziałem wiele smoków i pięknych sukienek. To był nieco inny wieczór, niż się spodziewaliśmy. Ale zorganizujemy go ponownie – dodał na koniec konferencji prasowej.

Prezydent opublikował w serwisie Truth Social zdjęcia mężczyzny, leżącego na podłodze, oraz nagranie, na którym widać, jak przebiega przez kontrolę bezpieczeństwa, a w pościg za nim ruszają przedstawiciele organów ścigania, którzy wyciągają broń i najwyraźniej zaczynają strzelać.

Początkowo zapowiadano, że kolacja zostanie wznowiona. Trump przekazał jednak, że gala odbędzie się w ciągu 30 dni. Potwierdziła to także Weijia Jiang, dziennikarka CBS News oraz przewodnicząca Stowarzyszenia Korespondentów Białego Domu.

Jak przypomina „New York Times”, Washington Hilton to ten sam hotel, przed którym w 1981 r. John Hinckley Jr próbował zabić prezydenta Ronalda Reagana.

Kim jest sprawca?

CNN donosi, że strzelał Cole Tomas Allen. Napastnik ma 31 lat i pochodzi z Kalifornii. W momencie ataku był gościem hotelu. Zdobył licencjat na Kalifornijskim Instytucie Technicznym, wysoko ocenianej uczelni niepublicznej i tytuł magistra informatyki na Uniwersytecie Stanowym Kalifornii. Z zawodu jest nauczycielem, żyje z udzielania korepetycji. Jak podaje CBS, pracował w firmie oferującej korepetycje w Torrance na przedmieściach Los Angeles o nazwie C2 Education. W grudniu 2024 r. dostał tytuł „Nauczyciela miesiąca”. Nie jest jasne czy obecnie nadal był zatrudniony przez firmę.

Policja informuje, że miał przy sobie pistolet, strzelbę i kilka noży. CNN informuje, że podczas ostatniej kampanii prezydenckiej przekazał 25 dolarów na kampanię prezydencką Kamali Harris.

Napastnikowi zostaną postawione dwa zarzuty: napaści na funkcjonariusza federalnego z użyciem niebezpiecznego narzędzia oraz użycia broni palnej podczas popełniania przestępstwa.

Jak podaje CNN agencji FBI otoczyli już dwupiętrowy budynek w Torrance, który może być miejscem zamieszkania sprawcy. Na miejscu jest masa funkcjonariuszy i dziennikarzy. Stacja cytuje sąsiada, który przyznaje, że nie wie czy Allen mieszkał w tym miejscu, bo rzadko go widywał, jednak dodaje, że mężczyzna na pewno pojawił się w domu „kilką dni temu”. Sąsiad dodaje, że ojciec podejrzanego jest przyjacielski i często rozmawiają.

Incydent wywoła zapewne dyskusje na temat zabezpieczeń wprowadzanych na imprezach, gdzie pojawiają się członkowie administracji. Przy wejściu do hotelu, gdzie odbywała się kolacja, nie było wykrywaczy metalu, a stanowisko służb bezpieczeństwa ustawiono blisko samej sali balowej. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431127

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34431920

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431749

Z głębokim smutkiem żegnamy

Pana

Andrzeja Chmieleckiego

wieloletniego Prezesa Zarządu SGB-Banku,

członka zarządu Związku Banków Polskich w latach 2006-2009

oraz Rady Wydawców Kart Bankowych,

wiceprzewodniczącego Rady ds. Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorców w ZBP.

Odszedł człowiek życzliwy, wielkiego serca i oddania dla wspólnej sprawy,

który na trwałe zapisał się w historii polskiej bankowości spółdzielczej.

Na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Rada, Zarząd i pracownicy

Związku Banków Polskich

ODESZLI.pl

**Dziel się
wspomnieniami
o bliskich**

Wejdź na serwis
odeszli.pl

Syndyk Masy Upadłości MIKROTECH SA w upadłości ogłasza przetarg na sprzedaż prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej oznaczonej działką nr 84 o pow. 0,3172 ha, zabudowanej budynkiem produkcyjno-usługowym o powierzchni użytkowej 1493,50 m2,

położonej przy ulicy Mięśowicza 5 w Krośnie - obręb nr 3 Przemysłowa stanowiącej własność MIKROTECH S.A. w upadłości dla której Sąd Rejonowy w Krośnie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę nr KS1K/00016955/7 wchodzącej w skład masy upadłości MIKROTECH SA w upadłości.

Cena wywoławcza przedmiotu przetargu wynosi **2.100.000,00 zł netto plus podatek VAT** (słownie: dwa miliony sto tysięcy złotych).

Zainteresowani winni składać oferty na adres: Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy Sekcja ds. Restrukturyzacyjnych i Upadłościowych, ul. Kuźnia 4, 35-303 Rzeszów w terminie do dnia 8 maja 2026 r. (liczy się data wpływu oferty).

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 300.000,00 zł (słownie: trzysta tysięcy złotych). Wadium należy wpłacić przelewem na rachunek bankowy masy upadłości MIKROTECH spółka akcyjna w upadłości o numerze: 46 1240 2340 1111 0010 9613 5469 z dopiskiem „Wadium Przetarg MIKROTECH” najpóźniej do dnia stanowiącego ostatni dzień poprzedzający termin wyznaczony do składania ofert, przy czym liczy się faktyczny termin uznania kwoty ww. wadium na ww. rachunku bankowym.

Otwarcie i wybór oferty nastąpi w dniu 12 maja 2026 r. w siedzibie Sądu Rejonowego w Rzeszowie, sala nr 29, godz. 10.30.

Szczegółowe zasady składania ofert określone zostały w regulaminie przetargu, który jest dostępny do pobrania na stronie internetowej syndyka: restrukturyzacja.civilis.pl/przetargi/.

Co w Rosji piszczy?

Katastrofa porównywana z Czarnobylem

Po atakach dronów z Ukrainy na rafinerię i port naftowy w Tuapse na czarnomorskim wybrzeżu Rosji doszło do katastrofy ekologicznej, którą eksperci porównują do tego, co stało się w Czarnobylu równo 40 lat temu.

Radziwiłowicz

Oslaniając twarze maseczkami uczniowie szli na egzamin pod „naftowym deszczem”

• **Przygotowania do majowej parady z okazji Dnia Zwycięstwa na Placu Czerwonym w Moskwie, 24 kwietnia 2026 r.**

FOT. REUTERS / RAMIL SITDIKOV

Analogia jest uderzająca, jeśli się weźmie pod uwagę, że dziś – tak samo jak w kwietniu 1986 roku – władza usilnie stara się nie zauważać tego, co się stało i jak skażenia są groźne dla ludzi.

W śróde pracownicy prokuratury w 60-tysięcznym mieście u stóp Kaukazu radośnie wyszli z gabinetów i posadzili drzewa w miejscowym parku. Sfotografowali się z łopatami i drzewkami. Zdjęcie jednak przyszło usunąć z portalu prokuratury, bo na nim nad uczestnikami czynu społecznego wisiała groźna czarna chmura pożaru z płonących od tygodnia rezerwuarów rafinerii.

Dzieciom kazano chodzić do szkoły, bo władze sanitarne orzekły, że skażenia powietrza mieszczą się w normie. W czwartek uczniowie klas od 4. do 8. i 10 pisali Wszechrosyjski Sprawdzian. Oslaniając twarze maseczkami szli na egzamin pod „naftowym deszczem”, w którym krople wody mieszały się z plamiącymi ich ubrania i skórę na czarno drobinami ropy.

Dopiero po trzech dniach władze Kraju Krasnodarskiego zameldowały, że pożar został zlokalizowany. Ale natychmiast po tym przyszło następne, mocniejsze uderzenie dronów.

Port przestał pracować, strażacy nie są w stanie opanować pożaru rezerwuarów rafinerii. Chmura toksycznego dymu dociera do Soczi (80 km na południe), Anapy (180 km na północ), Stawropola (250 km na wschód). Rzeką Tuapse płynie ropa z rozbitych zbiorników. W pobliżu portu rośnie i dryfuje w kierunku otwartego morza naftowa plama. Masowo giną tam ptaki.

Skutki katastrofy mogą się okazać fatalne dla branży turystycznej. W strefie skażenia są najatrakcyjniejsze kurorty czarnomorskie Rosji: Anapa i Soczi, gdzie Putin ma swój letni dom, Gelendżyk (tu znajduje się pałac Putina), Noworosyjsk. Właściciele pensjonatów i hoteli alarmują, że klienci zaczęli wycofywać rezerwacje na majowe święta (w tym roku Rosjanie mają wolne od 1 do 3 maja i od 8 do 11 maja).

A jeszcze nie udało się do końca usunąć wszystkich skutków katastrofy dwóch tankowców z mazutem w Cieśninie Kerczeńskiej w grudniu 2024 roku. Ubiegłym latem do kąpieli nie nadawało się morze przy plażach w Anapie. A i teraz mazut z wraków wciąż pojawia się w różnych miejscach na wybrzeżu.

Powtarzające się i coraz bardziej skuteczne ataki na czarnomorskie i bałtyckie porty naftowe ograniczają potencjał eksportowy Rosji. Tym samym Putin nie może w pełni wykorzystać koniunktury na rynkach wywołanej kryzysem w rejonie Zatoki Perskiej, dzięki któremu cena baryłki urala na rynku spotowym wynosi dziś ponad 108 dol. (w lutym było to 44,6 dol.).

Jak oblicza Siergiej Wakulienko z Fundacji Carnegie, morski eksport ropy i jej pochodnych z Rosji zmniejszył się w ostatnim tygodniu marca i w pierwszej połowie kwietnia z 5,2 mln do 3,5 mln baryłek na dobę.

Przez to, jak podaje agencja Reuters, Rosjanie byli zmuszeni ograniczyć dzienne wydobycie ropy o 300-400 tys. baryłek. ●

Wacław Radziwiłowicz

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431831

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

ul. Wojciecha Cybulskiego 2-4 m. 2/3

Powierzchnia lokalu	- 122,90 m ²
Powierzchnia pom. przynależnego	- 33,55 m ²
Cena wywoławcza w zł	- 1 330 000,00 m ²
Wadium	- 133 000,00 m ²

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach 17.06.2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 11⁰⁰, 18.06.2026 r. w godz. 11⁰⁰ – 13⁰⁰ oraz 19.06.2026 r. w godz. 12⁰⁰ – 14⁰⁰ po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 2, ul. Otwarta 3-5, 50-212 Wrocław, tel. 71 798-69-72 wew. 107.

U W A G I:

- Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8, w sali nr 215, o godz. 10:00, dnia **3 lipca 2026 r.**
- Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 26 czerwca 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655**. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
- Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
- Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, ul. G. Zapolskiej 4.
Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: <http://bip.um.wroc.pl>
- Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 77 66.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34430913

STAROSTA BRZESKI, 32-800 BRZESKO ul. Głowackiego 51
GK-III.6821.13.2026.PS

Brzesko, 14 kwietnia 2026 r.

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 113 ust. 5, 6 i 7 oraz art. 114 ust. 3 i 4 w związku z art. 124a i 124 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 t.j.)

Starosta Brzeski

zawiadamia o zamiarze wszczęcia postępowania w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieregulowanym stanie prawnym, obejmującej działkę ewidencyjną nr **5124**, położoną w obrębie ewidencyjnym Borzęcin, gm. Borzęcin, poprzez udzielenie zezwolenia na realizację inwestycji, polegającej na założeniu i przeprowadzeniu przewodów i urządzeń sieci elektroenergetycznej w oparciu o ostateczną decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego RPG.6733.12.2025 z dnia 18.12.2025 r.
Przedmiotowa działka nie jest objęta żadną księgą wieczystą. Według ewidencji gruntów i budynków dla przedmiotowej nieruchomości widnieje wpis władanie samoistne na rzecz Marii Czuba oraz Stanisława Czuba, którzy nie żyją oraz zgodnie z informacjami pozyskanymi z Sądu Rejonowego w Brzesku nie zostały po nich przeprowadzone postępowania spadkowe tak więc działkę zaklasyfikowano jako nieregulowany stan prawny.
Jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia publikacji niniejszego ogłoszenia, do Starostwa Powiatowego w Brzesku z siedzibą: 32-800 Brzesko, ul. Głowackiego 51, nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do ww. nieruchomości, niniejsze postępowanie zostanie wszczęte.

STAROSTA
(-) mgr Andrzej Potępa

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431715

**Wojewoda
Warmińsko-Mazurski**

WIN-II.7840.3.1.2026 KP

Olsztyn, 22.04.2026 r.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 10 ust. 1, w związku z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1199) oraz z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1691),

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

podaje do publicznej wiadomości, że na wniosek pełnomocnika inwestora – Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziornie z 27.01.2026 r., uzupełniony 19.02.2026 r. oraz skorygowany 10.04.2026 r., została wydana decyzja nr EtK/14/26 z 22.04.2026 r., znak: WIN-II.7840.3.1.2026 o pozwoleniu na **budowę jednotorowej linii kablowej 220 kV wraz z kanalizacją światłowodową i słupem napowietrzno-kablowym oraz na rozbiórkę fragmentu linii napowietrznej 220kV wraz z rozbiórką słupa** w ramach zamierzenia rozbudowy stacji 400/110 kV EtK Bis wraz z przebudową stacji 220/110 kV EtK.

Przedmiotowa inwestycja położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, powiecie etckim, w jednostce ewidencyjnej 280502_2 Gmina EtK, w obrębie ewidencyjnym 0031 Nowa Wieś Etcka, na działkach ewidencyjnych o numerach (w nawiasie podano numery ksiąg wieczystych):

– 248/5 (OL1E/00068289/6), 287/10 (OL1E/00047518/8), 287/7 (OL1E/00051142/2), 287/8 (OL1E/00051142/2), 303 (OL1E/00012451/6), 640 (OL1E/00040617/3), 659/6 (OL1E/00065470/1).

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Wobec powyższego informuję, że strony mogą zapoznać się z treścią decyzji oraz aktami sprawy w terminie 14 dni od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia, w siedzibie Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, pokój 328, po wcześniejszym umówieniu terminu poprzez kontakt telefoniczny: (89) 52 32 697 (od poniedziałku do piątku w godzinach 11:00 – 14:00).

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego za pośrednictwem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia uważa się za dokonane.

Zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, zawiadomienie stron postępowania o wydaniu decyzji uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie.

Uratowali fabrykę Levi'sa w Płocku

– W Azji koszt gotowego wyrobu jest mniejszy niż samo uszycie u nas w kraju. Nie da się z tym konkurować – mówią właściciele marki Jan Spekter – Daniel Kurowski i Tomasz Kubicki.

Piotr Miączyński

Zanim ktokolwiek tu dojedzie, trochę pokluczy po Płocku. Jedyna jeszcze istniejąca fabryka Levi'sa w Europie została zamknięta w 2024 roku.

W szaleńczym rajdzie, wbrew jakemukolwiek rachunkowi ekonomicznemu przejął ją drobny przedsiębiorca z branży tekstylnej ze Zgierza Daniel Kurowski. Wsparł go – po sporach wahaniach – Tomasz Kubicki, który ma średniej wielkości firmę handlującą tkaninami. Obaj bardzo zaryzykowali.

Obaj chcą udowodnić, że opłaca się jeszcze szyć w Polsce. Ich fabryka robi zresztą zlecenia dla innych polskich marek z tej branży, choćby dla Pakker.

Wpadłem do sklepu parę dni po rozmowie, kompletnie incognito, żeby zobaczyć jak to naprawdę wygląda.

Levi's miał tu kiedyś sklep z produktami drugiego gatunku uszitymi w płockim zakładzie. Przez lata przyjeżdżali tu sprytni handlowcy, aby kupować po kilkadziesiąt par i sprzedawać je potem na bazarach jako produkt najwyższej jakości.

W sklepie byłem jedynym klientem. Na początku nie znalazłem żadnego rozmiaru dla siebie. Niezwykle uprzejma (i trochę znudzona) sprzedawczyni dopytała mnie o wymiary, zlustrowała mnie bacznie, po czym zaczęła znosić mi spodnie, wchodząc już do środka fabryki. Zaczynając od dwóch par, skończyłem na dziesięciu.

– A jak będą za długie to niech się pan nie martwi – uspokoiła. – Skrócimy za darmo.

Jedne już gotowe zgarnęła z linii produkcyjnej. Za parę chinosów z fantazyjną podszewką kieszeni, zapłaciłem 199 zł (podobne na stronie kosztują 249 zł). Znajduję się na nich metka z numerem telefonu do Kurowskiego i polską flagą.

Czy jestem oszołomiony jakością materiału? Nie. Są jednak co najmniej „dobre plus” jak Vi-stula, czy Zara. Za to naprawdę świetnie uszyte – to widać na pierwszy rzut oka.

PIOTR MIĄCZYŃSKI: Jeden materiał youtubera Think-About na wasz temat – o ironio na co dzień testującego AGD – sprawił, że sklep internetowy wam padł.

TOMASZ KUBICKI: Sprzedaż detaliczna wystrzeliła nam w kosmos, bo baza była bliska zera. A teraz faktycznie jest wysoka. Tyle, że nasz e-sklep nie był w ogóle dostosowany do takiego ruchu, sprzedawaliśmy w nim po kilka sztuk w miesiącu. I teraz go na szybko poprawiamy. Trochę to wyprzedziło nasze plany. Naszym priorytetem była budowa sieci sprzedaży hurtowej, żeby móc po prostu sprzedawać to, co na bieżąco produkujemy. Internetowy kanał sprzedaży też planowaliśmy uruchomić, ale trochę później.

DANIEL KUROWSKI: Nawet teraz moja żona siedzi i uzupełnia ofertę na naszej stronie, bo magazyn mamy dużo większy od tego, co jest widoczne w e-sklepie.

TK: Na szczęście skala zwrotów w naszej sprzedaży internetowej, nie jest wysoka, na

poziomie 15–17 proc. Na tle branży jest to bardzo niewiele. A mówię na szczęście, bo w tym momencie taka firma jak nasza miałaby problem, aby obsłużyć większą ilość zwrotów. Nawet w tych zwrotach większa część jest na wymianę. Po prostu ktoś nie trafi z rozmiarem i chce prawidłowy. Jest tu sporo takiej patriotycznej nuty, że skoro pojawił się polski produkt, to ludzie chcą nam pomóc a nie tylko sobie poprzymierzać.

DK: Mieliśmy już klientów, którzy specjalnie po dwie – trzy godziny jechali do naszego sklepu przyfabrycznego, żeby zobaczyć jak to wygląda i kupić towar.

Mogą się panowie czuć w Polsce trochę jak dinozaury. Wchodząc w branżę, która ginie na naszych oczach.

DK: Tak i nie. Jesteśmy z regionu, w którym odzież jest dominującą branżą od dwóch setek lat.

TK: Mój dziadek miał od zawsze zakład krawiecki, a babcia była prządką w zakładach Marchlewskiego w Łodzi.

DK: Moja babcia była przez 24 lata krojącą w ogromnej, państwowej fabryce garniturów „ZETA” w Zgierz, a mama była szwaczką już w wolnej Polsce, pracującą dla prywatnej firmy, która szyła wysokiej jakości rzeczy dla renomowanych zachodnich marek.

Wtedy takie umowy zlecano w Polsce. Teraz zleca się je w Azji. Jak byłem małym dzieckiem u mnie na dzielnicy, jak nie w każdym, to prawie w każdym domu coś się produkowało. Albo rajtuzy, albo dzianiny, albo spodnie, ubrania dziecięce, albo czapki. Tego było mnóstwo. Ciężko było się z tym nie zderzyć.

I dalej tak jest?

DK: Promil. Coś się skończyło.

TK: Znamy się kilkanaście lat. Połączyło nas to, że Daniel przyjeżdżał do mnie po tkaniny, którymi handluje od dwudziestu paru lat. Zaczynałem krótko po studiach. Sprzedawałem swoje Audi 100 tzw. cygaro i zainwestowałem całą dyche, czyli dziesięć tysięcy, żeby otworzyć firmę sprzedającą materiały tekstylne. Jak zaczynałem, byłem bardzo małym graczem, a dookoła było bardzo dużo firm większych ode mnie. Teraz większości tych firm nie ma.

A dlaczego ich nie ma?

TK: Coraz mniej się szyje w Polsce. Ciężar został przesunięty w dużej mierze na import taniej, gotowej odzieży ze wschodu. A pod względem kosztów produkcji, nie jesteśmy w stanie w żaden sposób z Azją konkurować.

Uszycie spodni jeansowych w Pakistanie kosztuje 10 dolarów. Te spodnie znane brandy będą sprzedawały po 400, 500, 600 zł w zależności jak komu się podoba i jak pozycjonuje swoją markę.

Uszycie koszuli w Chinach, czy w popularnej teraz Mjanmie (dawniej Birma), to koszt ośmiu, dziewięciu, czasami 10 dolarów. I znowu, taką koszulę z dobrą metką kupuje pan za 400 zł.

• **Daniel Kurowski prezes i współwłaściciel marki Jan Spekter, razem ze swoim współpracownikiem chcą udowodnić, że w Polsce można jeszcze zarobić na szyciu** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Ostatnią fabrykę Levi'sa w Europie została zamknięta w 2024 roku

Tam koszt gotowego wyrobu jest znacznie niższy, niż samo jego uszycie u nas w kraju. Jak pan więc pyta dlaczego firmy odzieżowe w Polsce upadają, to odpowiedź jest taka, że nie da się z tym konkurować.

A panowie postanowili nie tylko szyć w Polsce, ale przejąć fabrykę po gigancie z tej branży, czyli amerykańskim Levisie. Im też się Polska już nie opłacała.

DK: Płock o zamknięciu fabryki Levi'sa dowiedział się w tym samym momencie, kiedy ogłoszono to w komunikacie giełdowym, czyli w kwietniu 2024 r. Wsiadłem w samochód i przyjechałem do Płocka, bo prezydent miasta pan Andrzej Nowakowski zrobił spotkanie z pracownikami, żeby im powiedzieć, co się dzieje i jaki on ma plan na to, co dalej, oraz jaka będzie pomoc ze strony miasta.

Po tym spotkaniu podszedłem do prezydenta, jego zastępcy, oraz prezesa Levi'sa. Uczciwie wyjaśniłem jaką jest moja sytuacja. I że prowadzę działalność w branży, ale na dość małą skalę.

I?

DK: Potraktowali mnie bardzo poważnie. I bardzo pomogli w tym przejściu.

Po co to panu było?

DK: Jak spojrzałem na tę wielką halę produkcyjną w Levi'sie, to było dla mnie tak jakby ktoś wpuścił dziecko do ogromnego sklepu ze sł-

dyczami. Dla mnie to było coś niesamowitego. Te procesy. Jak to było poukładane. Jeździłem po wielu polskich szwalniach. Współpracowałem z wieloma. I czegoś podobnego nigdzie nie widziałem. Do zakładów w Płocku przyjeżdżali ludzie z całego świata. Z innych fabryk. Ucząc się, podpatrując, jak oni to robią. Żeby móc to przenieść do swoich zakładów w Azji.

Ten zakład w wielu dziedzinach był pionierem. Mechanicy w Płocku sami konstruowali, ustawiali maszyny. Najlepsi z nich są u nas teraz zatrudnieni.

TK: Żeby też była jasność, to nie była jakaś tam fabryka, tylko jedna z najlepszych fabryk Levi'sa, na całym świecie. Ostatnia ich fabryka w Europie.

Produkty, które tu szyto, na polski rynek poza sklepem przyfabrycznym nie trafiały. Do Polski przyjeżdżali spodnie z Azji, a te robione w Płocku były postrzegane jako premium.

DK: Sprzedawano je w topowych lokalizacjach, w Stanach, we Francji.

Ile osób pracowało w fabryce?

DK: Na koniec 650 osób w różnych działach, większość z tego to kobiety. Ponoć 30 proc. załogi od razu poszła na wcześniejszą emeryturę. Większość z tych pań była na drugiej rozmowie o pracę po 32 latach. Od razu po szkole przyszły tutaj do pracy.

Ile osób zatrudniliście?

DK: Ponad 50, więc nawet nie 10 proc. tej załogi. Ale z naszej perspektywy i na nasze warunki to było i tak bardzo dużo. Bo nie zamknęliśmy zakładu w Nowym Mieście nad Pilicą.

Wzięliśmy jeden budynek fabryki. Parę miesięcy później drugi budynek za plotem wzięła spółka akcyjna Lubawa. Ma tam zakład szwalniczy produkujący specjalistyczny asortyment dla wojska i służb. Też zatrudnili kilkadziesiąt osób.

Weszliśmy we współpracę z naszym zdaniem najlepszymi. I, jakkolwiek dziwnie to zabrzmiało, młodymi. Najmłodsze szwaczki są w wieku 40+, mają 50 kilka lat.

I to jest dość młoda załoga?
DK: W tej branży? Owszem.

Jakie miny miały wobec tego panie, kiedy po raz pierwszy zobaczyły produkty, które mają szyć?

DK: Miny przez kilka miesięcy wszyscy mieli podobne. Panie były świetnie wykwalifikowane, ale w szyciu jeansów. Ale tu nie chodziło o to, aby wyprodukować milion sztuk, czy kilka milionów sztuk Lewisów 50L.

I co pan im mówił?

DK: Że owszem, będziemy szyli spodnie. Owszem, będą to również jeansy, ale w tamtym momencie w naszym asortymencie przeważały chinosy. Które mają inaczej ciętą kieszeń, trochę inne tkaniny. Inaczej prowadzi się je pod maszyną, pod igłą.

U nas trzeba szyć różne rzeczy. Czasami ten sam model, czasami inny. Każda zmiana jest zaś niekoniecznie odbierana jako korzystna z ich punktu widzenia. Ale inaczej się nie da. Tylko tak jesteśmy w stanie przetrwać. Nikt z nas, ani ja, ani one nie wiedział jak, długo potrwa przestawienie się z trybu korporacyjnego na nasze realia.

I przez kilka miesięcy mieliśmy naprawdę trudne chwile. Ale przetrwaliśmy. Panie były bardzo dzielne, nauczyły się. Teraz mamy bardzo fajną wydajność, choć pierwsze miesiące na to nie wskazywały.

TK: Ten moment był trudny i zarazem kosztowny, ponieważ przychody firmy nie pokrywały kosztów utrzymania zakładu. Pamiętam jak Daniel zamartwiał się, że, pracownice nie są w stanie zarobić nawet na swoje wypłaty.

Jak przyszedł do pana pan Daniel i powiedział, że on nie ma prawie nic, pan trochę ma, to razem macie tyle, żeby kupić so-

bie fabrykę Levi'sa w Płocku, to co pan mu odpowiedział?

TK: W pierwszym momencie pomysł mi się spodobał. Dawał szansę zrealizowania jakichś tam moich, marzeń, chęci posiadania własnej marki. Bo ja przez 20 lat doradzałem innym ludziom, co mają kupić, jak mają uszyć. A nie robiłem tego nigdy dla siebie. A później przeanalizowałem plusy i minusy całej operacji, po czym powiedziałem: Daniel, jestem z Tobą, ale na ten moment nie wchodzę. Po prostu boję się tego ryzyka.

A pan pamięta ten moment w którym sobie pan pomyślał: Kurczę blade, wchodzę w to szaleństwo? Co pana przekonało?

TK: To nie był jeden moment. Bo rozum zaczął to odrzucić. Bo to się mogło wiązać z dużym ryzykiem i finansowym i czasowym. Prowadzę swoją drugą firmę. Miałem taki spokój, którego nie chciałem stracić. Ale chyba sam siebie trochę oszukiwałem. Bo wchodziłem w to bardzo powoli, ale cały czas się głębiej angażując.

Aż do momentu, kiedy Daniel do mnie powiedział pewnego dnia: Chodź, zobaczysz, jak to wszystko tutaj wygląda. I jak to pierwszy raz to zobaczyłem powiedziałem: to jest fabryka. To naprawdę jest fabryka. Nie jakaś garażowa szwalnia. I w styczniu ubiegłego roku wiedzieliśmy, że robimy to razem.

Z całą sympatią do panów starań, ale Polki i Polacy bardzo dużo mówią, że chcą kupować rzeczy szyte w Polsce. Tylko, że jak przychodzi co do czego, to jednak nie są do tego zbyt chętni. Dlaczego?

DK: Chcą, jeśli mają taką możliwość. Największa polska firma odzieżowa LPP ma za tamten rok 23 miliardy złotych przychodu. Potrzebujemy promil tego, żeby mieć możliwość inwe-

stycji w nowe parki maszynowe, w budowanie marki, swojej sieci i sklepów.

TK: Przede wszystkim chcemy być w opozycji do fast fashion. Nie chcemy konkurować z LPP w żaden sposób.

Włosi czy Francuzi produkują u siebie tylko produkty premium. Bo tylko na nich są w stanie zarobić tyle, aby to się opłacało. Wy też będziecie sprzedawać premium?

DK: Pomijam wątek na ile te produkty, prezentowane jako włoskie, czy francuskie są naprawdę produkowane w tych krajach. W ubiegłym roku Chińczycy wytykali im w social mediach, że spora część z tego jest robiona w Azji za gorzej, a w Europie doszły się do tego jakieś elementy, żeby oznajmić na koniec, że produkt jest „made in Italy”.

My chcemy zachować dostępne ceny. Nie myślimy o jeansach za trzy tysiące.

TK: Nie możemy mieć takich cen jak Sinsey, Pepco, czy H&M, bo przy produkcji w Polsce jest to niemożliwe. Z drugiej strony, jakby nasze jeansy kosztowały 500 czy 600 zł, to ludzie poszliby wtedy dajmy na to do Levi'sa.

Jesteśmy pośrodku. 350 zł za jeansy jest dla nas bardzo satysfakcjonującą kwotą.

DK: Nasza moc produkcyjna to 14-18 tysięcy sztuk spodni miesięcznie. Na razie walczymy, żeby zapelnąć ją na poziomie między 12 a 14 tysięcy sztuk miesięcznie.

Idziemy w nisze. Mamy spodnie do 1.5 metra w pasie. I nie jeden model, ale siedem. Tego nie ma w sieciowych sklepach w galeriach handlowych.

Wprowadzamy też usługę „Osobisty Kraviec” dla ludzi, którzy mają problem w zakupach spodni bo są dość nietypowi.

Będziemy więc szyć spodnie pod wymiar. Zaczęliśmy już próby jak to miałoby wyglądać. ●

• Cała rozmowa na wyborcza.biz

REKLAMA

Kraj/34431437

KRAKÓW wspólnota kultury

biznes, technologia i sztuka na jednym skrzyżowaniu!

debata
POWSZECHNA

Czy w świecie zdominowanym przez algorytmy i sztuczną inteligencję jest jeszcze miejsce na klasyczny mecenat? Jak budować nowoczesny i sprawliwy ekosystem kreatywny w mieście takim jak Kraków?

Zapraszamy na kolejną odsłonę debaty **Kraków – wspólnota kultury** organizowanej przez „Tygodnik Powszechny” i **Miasto Kraków**.

Już **29 kwietnia** w krakowskim Bunkrze Sztuki spotkają się liderzy opinii, wybitni eksperci i praktycy biznesu, aby wspólnie nakreślić wizję Krakowa jako laboratorium przyszłości.

W programie m.in.:

Nowy mecenat: Kto powinien dziś wspierać niszową twórczość – państwo czy prywatny kapitał?

Ekonomia uwagi: Kto decyduje o prawdzie w epoce postprawdy – redakcja czy algorytm?

Kultura po algorytmie: Jak AI zmienia rynek pracy twórczej i kto realnie zarabia na kulturze cyfrowej?

Dołącz do rozmowy o tym, jak technologia i przedsiębiorczość mogą wspólnie tworzyć mierzalną wartość społeczną i gospodarczą naszego miasta.

PROGRAM:

9.00 – 9.20 Powitanie

Justyna Hernas, dyrektorka marketingu i sprzedaży „Tygodnika Powszechnego”
Jacek Stawiski, redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”

9.20 – 10.30 Nowy mecenat. Państwo, samorząd, kapitał biznesowy

Dominika Walec, pełnomocniczka Prezydenta Miasta Krakowa ds. współpracy ze środowiskiem biznesowym
Krzysztof Bajolek, CEO Answear.com
Michał Niezabitowski, dyrektor Muzeum Krakowa
Robert Piaskowski, dyrektor Narodowego Centrum Kultury
Moderator: **Michał Kuźmiński**, publicysta „Tygodnika Powszechnego”

10.40 – 11.40 Media i ekonomia uwagi – dezinformacja a demokracja

Agnieszka Lichnerowicz, dziennikarka, reporterka, pisarka, autorka podcastów „Rozumieć Ukrainę”, „Świat na zakręcie”
Marek Kęskrawiec, publicysta, kierownik działu Kraj w „Tygodniku Powszechnym”
Sławomir Mokrzycki, dziennikarz TVP3 Kraków
Moderatorka: **Ewelina Burda**, zastępczyni redaktora naczelnego „Tygodnika Powszechnego”

12.00 – 13.00 Kultura po algorytmie – AI i gospodarka kreatywna

Michał Krok, członek Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych, specjalizujący się w prawie autorskim
Katarzyna Nicholson, Sano Centre for Computational Medicine, ekspertka AI
Paweł Schmidt, dyrektor Wydziału Centrum Obsługi Informatycznej Urzędu Miasta Krakowa
Moderator: **Wojciech Brzeziński**, publicysta „Tygodnika Powszechnego”

13.00 – 13.30 Kraków jako laboratorium przyszłości

Katarzyna Olesiak, prezeska zarządu ARMK sp. z o.o.
Łukasz Sęk, zastępca Prezydenta Miasta Krakowa
Jacek Stawiski, redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”

13.30 – 14.30 Lunch i rozmowy

KIEDY:

29 kwietnia 2026 r., godz. 9.00

GDZIE:

Galeria Bunkier Sztuki,
Plac Szczepański 3a, Kraków

Wstęp wolny – zarejestruj się już dziś!

<https://evenea.pl/pl/wydarzenie/debatapowszechna>

ORGANIZATOR

PARTNER GŁÓWNY

PARTNERZY

PATRONAT MEDIALNY

Ten sam produkt, różne składy

Biedronka sprzedaje ten sam produkt, ale z różnym składem w zależności od tego, czy jest przeznaczona dla Warszawiaka, Łódzianina czy Poznanianki. Lidl z kolei zmienia skład swoich produktów w zależności od wagi opakowania. Czy takie działania są uczciwe?

Leszek Kostrzewski

Chemia z Niemiec atakuje nas na bazarach, w internetowych sklepach, a także na półkach supermarketów, gdzie flaga naszego sąsiada ma zapewniać lepszą jakość produktu niż analogicznej marki sprzedawanej w Polsce. Ba, nie jest to miejska legenda. Udowodniono to już wielokrotnie

– Rzeczywiście chemia gospodarcza z Niemiec jest inna. Proszki dostępne w Polsce i te zza Odry to są inne proszki. Proszek o nazwie X będzie miał inny skład w Polsce, a inny w Niemczech – tłumaczyła nam Katarzyna Bosacka. Jak mówiła, ta różnica wynika z prowadzonych przez wielkie koncerny badań konsumentskich.

– Na konkretny rynek trafiają konkretne produkty, takie, które podobają się mieszkańcom danego kraju – mówiła Bosacka. Zapewniała jednak, że nie oznacza to, że polskie produkty są gorszej jakości. – W teście, który robiliśmy do programu „Wiem, co jem”, zarówno polskie proszki, jak i niemieckie były tak samo skuteczne, choć ich składy się różniły – zapewniała.

Okazuje się jednak, że ten sam produkt, ale z różnym składem, może być sprzedawany w różnych regionach Polski. Taki „eksperyment” przeprowadza Biedronka.

O sprawie jako pierwszy napisał autor profilu „Pomysłodawcy” na Facebooku. Posłużył się przykładem śmietanki 30 proc. marki własnej Biedronki „Mleczna Dolina”.

„Dlaczego w jednej części Polski konsumenci dostają ten produkt bez zbędnych dodatków, którego skład to tylko „śmietanka”, a w moim regionie serwujecie zestaw z karagenem i dodanym białkiem mleka jako TEN SAM produkt? Nadmienię przy okazji, że karagen to stabilizator/zagęszczacz pozyskiwany z alg czerwonych, który wzbudza kontrowersje w świecie nauki” – pisze autor bloga. Jak dodaje, choć karagen może być legalnie dodawany do produktów spożywczych, to są też jednak pewne podejrzenia, że – jak stwierdza na profilu – „negatywnie wpływa na florę bakteryjną naszych jelit i szczerze mówiąc – osobiście – z tego powodu od dawna nie kupuję tej Waszej »śmietanki«”.

We wpisie przypomina też, że dodanie białka mleka jego zdaniem „nie świadczy najlepiej o jakości użytego surowca, bo choć brzmi naturalnie, to też po prostu dodatkowy zagęszczacz”.

Jego zdaniem skoro etykieta i nazwa są identyczne, to „standardy jakości również powinny być stałe dla każdego klienta, niezależnie od tego, czy chcę kupić ten produkt w Łodzi, Poznaniu, Gdyni czy jakimkolwiek innym regionie Polski”.

No koniec zaznaczył, że praktyki Biedronki uważa za „lekceważenie konsumenta” i poprosił internautów o publiko-

• Śmietanka marki własnej Biedronki „Mleczna Dolina” FOT. LESZEK KOSTRZEWSKI

wanie zdjęć i opisów, jaka śmietanka jest sprzedana w ich miejscu zamieszkania.

Odzew był błyskawiczny

„Śmietanki z ŁODZI z dodatkami”.

„W Legionowie raz bywa z karagenem, innym razem bez, a więc za każdym razem jak biorę, to sprawdzam, żeby się nie naciąć”.

„W Białymstoku jest sama śmietanka, ale już w Augustowie z karagenem”.

„W Środzie Wielkopolskiej bez karagenu...”.

Sprawdziliśmy i my jak jest w jednej z Biedronek na warszawskim Ursynowie. I...śmietanka okazała się „czysta”. Skład: „śmietanka pasteryzowana”.

Przedstawicielka Biedronki twierdzi też, że sklep „dostosowuje asortyment do preferencji klientów”

Biedronka się tłumaczy

Co na to Biedronka? Dr inż. Justyna Szymani, dyrektor rozwoju jakości i kontroli marki własnej w sieci Biedronka na początku wyjaśnia nam, że „karagen jest bezpiecznym dodatkiem do żywności, dopuszczonym do stosowania na rynku europejskim i krajowym”.

– W śmietance 30 proc. karagen pełni funkcję stabilizatora, ułatwiając ubijanie śmietanki 30 proc., i z tego powodu jest powszechnie stosowany w większości śmietanek 30 proc. dostępnych na polskim rynku – marek producentów i marek własnych – pisze Szymani.

I dodaje: – Tym niemniej, rozwijając trend clean label [to tzw. czysta etykieta, trend w produkcji żywności oznaczający produkty o prostym, naturalnym składzie, bez sztucznych dodatków, konserwantów, barwników czy wzmacniaczy smaku – red.] w wielu kategoriach w Biedronce, zdecydowaliśmy się zaproponować klientom w części placówek śmietankę 30 proc. bez dodatków funkcjonalnych – bez karagenu, aby sprawdzić, czy klientom przypadnie do gustu taki produkt.

Przedstawicielka Biedronki twierdzi też, że sklep „dostosowuje asortyment do preferencji klientów”.

Gdyby Państwo nie zrozumieli odpowiedzi Biedronki, to wyjaśniamy. Otóż dyskont twierdzi, że sprzedawanie śmietanki z karagenem w jednym regionie Polski i „czystej” w innym to rozwijanie trendu clean label, czyli czystej etykiety. W jednym regionie kraju są więc więksi fani tego trendu, w innym już nie.

Zapytaliśmy Biedronkę, ile jeszcze innych produktów bierze udział w rozwijaniu tego trendu poprzez sprzedawanie tego samego produktu z innym składem w zależności od regionu Polski. Ale tu już odpowiedzi nie dostaliśmy.

A jak jest w Lidlu?

Pod wpisem autor profilu „Pomysłodawcy” na Facebooku internauci zwrócili uwagę, że podobne praktyki występują też w Lidlu. Internauta nr 1: „Taki sam problem, a być może jeszcze większy, dotyczy się śmietanki 30 proc. Pilos (marki własnej Lidl). Trudno ostatnio dostać przyzwoitą śmietankę 30 proc., więc zawsze wertuję wnikliwie skład. Jakie było moje zdziwienie, gdy odkryłam, że mała śmietanka 30 proc. Pilos ma inny skład niż duża śmietanka tej samej marki. W małym kubeczku w składzie była: śmietanka pasteryzowana, białka mleka i karagen, a w dużym kubeczku śmietanka pasteryzowana i karagen, bez białek mleka. Małe i duże opakowania mają identyczną szatę graficzną, różnią się tylko pojemnością, no i składem. Ręce opadają, że inna pojemność ma zupełnie inny skład”. Internauta nr 2: „Podam inny przykład z Lidl, lubię od nich ser carski Pilos – w jednym sklepie jest w różnych opakowaniach: 300 g, 500 g, i 1 kg. I ten sam ser w zależności od wagi opakowania robią różne mleczarnie, 300 g robi Mlekpól i ser ma skład: mleko, sól, stabilizator, chlorek wapnia, bakterie fermentacji kwasu mlekowego, podpuszczka mikrobiologiczna. Opakowanie 500 g robi ktoś inny i w składzie zamiast mleka ma mleko pasteryzowane. Niewielka różnica, ale ja wolę po prostu z mleka...”.

Poprosiliśmy o komentarz Lidl.

„Odnosząc się do kwestii ewentualnych różnic w składach produktów na rynku

krajowym (między regionami lub sklepami w jednym mieście), pragniemy zaznaczyć, że w portfolio Lidl Polska znajduje się około 200 marek własnych. Wiele z nich powstaje we współpracy z licznymi polskimi dostawcami. W przypadku artykułów o krótkim terminie przydatności lub specyfice regionalnej (np. niektóre produkty nabiałowe), współpracujemy z różnymi zakładami produkcyjnymi w całym kraju” – napisała nam Aleksandra Robaszkiewicz, rzeczniczka prasowa Lidl Polska.

I zapewniła, że sieć wspólnie z dostawcami pracuje „nad optymalizacją składów, wprowadzając nowe linie produkcyjne i innowacyjne receptury”.

„Choć prawo krajowe nie definiuje odrębnych wytycznych dotyczących różnicowania składów wewnątrz jednego rynku, Lidl Polska dąży do zapewnienia powtarzalnej, sprawdzonej jakości w każdym punkcie sprzedaży. Chcielibyśmy jednocześnie podkreślić, że mimo naszych starań utrzymanie identycznych składów nie zawsze jest możliwe – wynika to między innymi ze specyfiki stosowanych technologii czy różnic w liniach produkcyjnych u poszczególnych dostawców” – dodaje Aleksandra Robaszkiewicz.

Co z tą chemią zza Odry, co z produktami zza Wisły?

Warto dodać, że od 1 stycznia 2023 r. obowiązuje ustawa o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw, która wdrożyła unijną dyrektywę tzw. Omnibus. Jeden z jej punktów zakłada koniec podwójnej jakości tych samych produktów w różnych krajach Unii.

Wprowadzającym w błąd działaniem firmy może być na podstawie nowych przepisów w szczególności: „każdy rodzaj wprowadzenia na rynek w co najmniej jednym państwie członkowskim towaru jako identycznego z towarem wprowadzonym na rynki w innych państwach członkowskich, mimo że towar ten w sposób istotny różni się składem lub właściwościami, chyba że przemawiają za tym uzasadnione i obiektywne czynniki”.

– W praktyce przepisy oznaczają, że od 2023 r. niemiecki producent sprzedający chemię w Polsce powinien ją sprzedawać z takim samym składem, jaki jest na rynku niemieckim – mówi dr Łukasz Waclawik z wydziału zarządzania krakowskiej AGH.

A co z rynkiem wewnątrz danego kraju i sprzedanych tu tych samych produktów z różnym składem? Tu Waclawik przywołuje rozporządzenia (UE) 1169/2011.

Zgodnie z nim „Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji”.

– Teoretycznie więc klient, który kupił tę samą śmietankę w Krakowie i w Warszawie, ale z różnymi składami, mógłby uznać, że został wprowadzony w błąd. Ma wówczas trzy drogi: zawiadomienie Prezesa UOKiK, zawiadomienie Inspekcji Handlowej albo powództwo cywilne na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Czy wygrałby? Trudno przewidzieć. – mówi radca prawny, partner zarządzający w Kancelarii Prawnej Skarbiec Robert Nogacki.

Pytanie w tej sprawie wysłaliśmy też do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Czekamy na odpowiedź. ●

Lublin, dnia 22 kwietnia 2026 r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO
o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku o wydanie decyzji
o pozwoleniu na budowę inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie terminalu

Na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a w związku z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 222) oraz art. 10, art. 49 i art. 61 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691),

zawiadamiam

że na wniosek Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. z dnia 16 marca 2026 r., zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na **budowę gazociągu DN1000 MOP 8,4 MPa relacji Wronów – Rozwadów wraz infrastrukturą niezbędną do jego obsługi w ramach inwestycji „Budowa gazociągu Rembelszczyzna – Wronów – Rozwadów – Strachocina wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województwa mazowieckiego, lubelskiego i podkarpackiego”**

Inwestycja będzie realizowana na działkach:

– w nawiasie () podano numer księgi wieczystej
– w przypadku działek podlegających podziałowi, w nawiasach [] wskazano numery działek przed podziałem/scaleniem, pogrubioną czcionką zaznaczono działki po podziale/scaleniu

województwo lubelskie, powiat puławski, gm. Końskowola, obręb 0015 Wronów:

816/18 (LU1P/00048178/1); 801/2 (LU1P/00109127/5); 803/2 (LU1P/00111979/9); 816/12 (LU1P/00048178/1); 804/2 (LU1P/00044373/0); 805/2 (LU1P/00047263/7); 806/2 (LU1P/00047263/7); 803/3 (LU1P/00111979/9); 801/3 (LU1P/00109127/5); 799/2 (LU1P/00109811/7); 799/3 (LU1P/00109811/7); 798/2 (LU1P/00068013/3); 797 (LU1P/00049045/7); 798/1 (LU1P/00068013/3); 816/17 (LU1P/00107065/8); 816/15 (LU1P/00048178/1); 947 (LU1P/00085612/7); 856/1 (LU1P/000499043/3); 857 (LU1P/00068013/3); 858 (LU1P/00033089/2); 860/2 (LU1P/00077732/5); 862/1 (LU1P/00033852/2); 863/2 (LU1P/00104802/6); 864 (LU1P/00052027/9); 865 (LU1P/00050693/4); 866 (LU1P/00047264/4); 867 (LU1P/00082316/1); 868 (LU1P/00043630/3); 869 (LU1P/00030801/9); 870/7 (LU1P/00071670/0); 870/6 (LU1P/00037800/1); 872/1 (LU1P/00019674/6); 873/2 (LU1P/00038872/3); 874 (LU1P/00069852/3); 875 (LU1P/00048758/1); 876 (LU1P/00067837/8); 877/1 (LU1P/00074247/7); 878 (LU1P/00067171/1); 949 (LU1P/00060771/8),

województwo lubelskie, powiat puławski, gmina Końskowola, obręb 0005 Młynki:

2127 (LU1P/00060690/6); 195/2 (LU1P/00025650/7); 197/1 (LU1P/00039953/2); 198/1 (LU1P/00039085/6); 199/1 (LU1P/00009136/0); 200/1 (LU1P/00009136/0); 194/1 (LU1P/00020853/5); 2097 (LU1P/00060690/6); 193/1 (LU1P/00093207/4); 699/1 (LU1P/00020853/5); 680/1 (LU1P/00093207/4); 697/1 (LU1P/00093206/7); 698/3 (LU1P/00017125/9); 700/2 (LU1P/00025650/7); 702/1 (LU1P/000499043/3); 703/1 (LU1P/00039085/6); 7011 (LU1P/00039925/7); 1009/1 (LU1P/00091539/6); 704/1 (LU1P/00009136/0); 1051 (LU1P/00009136/0); 706/1 (LU1P/00077907/3); 1015/1 (LU1P/00034468/0); 1016/1 (LU1P/00035202/5); 1017/1 (LU1P/00035202/5); 1018 (LU1P/00034468/0); 1019/1 (LU1P/00091539/6); 1020/1 (LU1P/00019299/3); 1021/1 (LU1P/00019299/3); 1022/2 (LU1P/00074559/7); 1253 (LU1P/00019299/3); 1254 (LU1P/00019299/3); 2099 (LU1P/00060690/6); 1024/1 (LU1P/00024686/1); 1255/1 (LU1P/00074559/7); 1025/1 (LU1P/00024686/1); 1026/1 (LU1P/00033162/8); 1257 (LU1P/00024686/1); 1258 (LU1P/00024686/1); 1259 (LU1P/00033162/8); 1260 (LU1P/00054136/0); 1261 (LU1P/00094185/0); 1262/1 (LU1P/00020853/5); 1264 (LU1P/00025650/7); 1265 (LU1P/00019299/3); 1283 (LU1P/00039650/2); 1268 (LU1P/00062773/6); 1269 (LU1P/00025650/7); 1270 (LU1P/00032160/7); 1271 (LU1P/00019238/8); 1272 (-); 1273 (LU1P/00020481/6); 1274 (LU1P/00036817/6); 1275 (LU1P/00056405/1); 1276 (LU1P/00067542/3); 1277 (LU1P/00039085/6); 1278 (LU1P/00039906/8); 1279 (LU1P/00039906/8); 1280 (LU1P/00039906/8); 1281 (LU1P/00017125/9); 1282 (LU1P/00039906/8); 1283 (LU1P/00039906/8); 1284/1 (LU1P/00090073/4); 1286 (LU1P/00040735/8); 1287 (LU1P/00067839/2); 2101 (LU1P/00060690/6); 1288 (LU1P/00021703/6); 1906/2 (LU1P/00040686/9); 1290/1 (LU1P/00086158/3); 1907/1 (LU1P/00100556/8); 1908/1 (LU1P/00033411/9); 1909/1 (LU1P/00115228/8); 1910/3 (LU1P/00040565/5); 1911/2 (LU1P/00028216/4); 1913/3 (LU1P/00027920/5); 1914/2 (LU1P/00120878/7); 1915/2 (LU1P/00091840/9); 1916/2 (LU1P/00040687/6); 1917/2 (LU1P/00038247/3); 1918/2 (LU1P/00047951/7); 1920/3 (LU1P/00041551/1); 1921/2 (LU1P/00097044/1); 1923/3 (LU1P/00084019/3); 1926/4 (LU1P/00024686/1); 1929/2 (LU1P/00022013/9); 1930/2 (LU1P/00058154/0); 1931/2 (LU1P/00022171/4); 1932/2 (LU1P/00094185/0); 2159/2 (LU1P/00033162/8); 1933/2 (LU1P/00033162/8); 1935/3 (LU1P/00023962/3); 1936/2 (-); 1937/2 (LU1P/00009136/0); 1938/2 (LU1P/00026303/7); 1939 (LU1P/00054706/7); 1940/2 (LU1P/00088830/2); 1941/2 (LU1P/00106016/3); 1942/7 (LU1P/00035410/6); 1942/4 (LU1P/00035410/6); 1943/2 (LU1P/00118136/7); 1944/2 (LU1P/00015595/0); 1945/2 (LU1P/00021703/6); 1946/2 (-); 1947/2 (LU1P/00020481/6); 1951/3 (LU1P/00120810/3); 1953/2 (LU1P/00036817/6); 1955/2 (LU1P/00056405/1); 1956/2 (LU1P/00114346/4); 1957/2 (LU1P/00039085/6); 1957/1 (LU1P/00114079/1); 1955/1 (LU1P/00114079/1); 1956/1 (LU1P/00064231/7); 1958/1 (LU1P/00114079/1); 1959/1 (LU1P/00114079/1); 1960/1 (LU1P/00114079/1); 1960/2 (LU1P/00067618/7); 1961/2 (LU1P/00118800/3); 1962/2 (LU1P/00087909/0); 1963 (LU1P/00087909/0); 1964 (LU1P/00087909/0); 1965 (LU1P/00089491/0); 1966 (-); 1968/1 (LU1P/00039906/8); 1969 (LU1P/00039906/8); 1971/1 (LU1P/00090073/4); 1972 (LU1P/00040735/8); 1973 (LU1P/00056471/4); 1975/1 (LU1P/00037811/1); 1977/1 (LU1P/00037811/1); 1978 (LU1P/00037054/6); 1979 (LU1P/00015903/3); 1980 (LU1P/00020423/6); 1981 (LU1P/00015897/3); 1982 (LU1P/00118945/1); 1983 (LU1P/001017457/6); 1984 (LU1P/00017318/9); 1985 (LU1P/00020266/3); 1986 (LU1P/00017318/9); 1987 (LU1P/00119012/9); 1988/1 (LU1P/00027839/0); 1989 (LU1P/00039906/8); 1990 (LU1P/00020481/6); 1991 (LU1P/00045854/3); 1992/1 (LU1P/00014978/2); 1993 (-); 2033/3 (LU1P/00098980/1); 2033/4 (LU1P/00093756/7); 2034/1 (LU1P/00087743/8); 2035 (LU1P/00039043/0); 2048/2 (LU1P/00039335/4); 2050/2 (LU1P/00017024/1); 2053/1 (LU1P/00015602/3); 2054/1 (LU1P/00123096/2); 2055/1 (LU1P/00123096/2); 2056/1 (LU1P/00070154/0); 2066/1 (-); 2058 (LU1P/00030274/5); 2008/1 (LU1P/00052756/8); 2009/1 (LU1P/00025649/7); 2010/1 (LU1P/00025649/7); 2011/1 (LU1P/00025649/7); 2012/1 (LU1P/00024730/5); 2013/1 (LU1P/00123096/2); 2014/1 (LU1P/00023147/4); 2017/2 (LU1P/00024441/2); 2018/1 (LU1P/00046937/6); 2019/1 (LU1P/00024095/2); 2106/3 (LU1P/00060690/6); 2020/1 (LU1P/00098980/1); 1267 (LU1P/00086601/4); 1919/2 (LU1P/00011422/9); 1928/3 (LU1P/00033162/8),

województwo lubelskie, powiat puławski, gmina Końskowola, obręb 0001 Końskowola:

947 (LU1P/00108108/9); 948/1 (LU1P/00063287/9); 949 (LU1P/00043337/9); 951 (-); 950 (LU1P/00023502/1); 945/6 (LU1P/00091768/0); 884 (LU1P/00031688/7); 885 (-); 886 (-); 887 (LU1P/00044028/7); 889 (LU1P/00024553/0); 890 (LU1P/00046021/2); 891 (LU1P/00088046/9); 862 (LU1P/00088991/8); 883 (LU1P/00060691/3); 875 (LU1P/00100017/8); 892 (LU1P/00016876/1); 893 (-); 874 (-); 894/1 (LU1P/00046771/4); 873 (-); 872 (LU1P/00029696/9); 871 (LU1P/00029696/9); 870 (-); 869 (-); 868 (-); 867 (LU1P/00100017/8); 866 (LU1P/00090839/2); 865 (LU1P/00066363/7); 864 (-); 1942 (LU1P/00060691/3); 1937/1 (LU1P/00080028/1),

województwo lubelskie, powiat puławski, gm. Końskowola, obręb 0006 Opoka:

730/2 (LU1P/00060843/4); 733 (LU1P/00090220/0); 53 (LU1P/00073120/4); 753/2 (LU1P/00028281/0); 57 (-); 58 (LU1P/00029069/5); 59/1 (LU1P/00024243/4); 60 (-); 61 (-); 62 (LU1P/00035593/2); 63/1 (LU1P/00020021/4); 64 (LU1P/00023506/9); 65/2 (LU1P/00117859/4); 65/1 (LU1P/00117860/4); 66 (LU1P/00018386/3); 67 (LU1P/00018386/3); 68 (-); 69 (LU1P/00034658/9); 70 (LU1P/00036591/5); 71 (LU1P/00032471/0); 73 (LU1P/00032471/0); 74 (LU1P/00044719/8); 75 (LU1P/00028147/9); 76/2 (LU1P/00030688/0); 77 (LU1P/00067717/1); 78/2 (LU1P/00093095/5); 79 (LU1P/00017626/1); 80/2 (LU1P/00097971/8); 80/3 (LU1P/00097965/3); 80/4 (LU1P/00097967/7); 81/1 (LU1P/00075169/3); 81/2 (LU1P/00027439/6); 82 (LU1P/00074677/0); 83 (LU1P/00078801/7); 84 (LU1P/000105197/8); 86 (-); 88 (LU1P/00019168/6); 89 (-); 90/1 (LU1P/000199323/1); 91 (LU1P/00088971/2); 92 (LU1P/00069673/4); 93 (LU1P/00088237/5); 94 (LU1P/00045071/0); 95 (-); 96/1 (-); 97/2 (LU1P/00067655/8); 98 (LU1P/00035116/5);

99 (LU1P/00053650/2); 100 (LU1P/00053649/2); 101 (LU1P/00017404/9); 102 (LU1P/00124091/4); 103 (LU1P/00064092/2); 104 (LU1P/00093703/1); 105/2 (LU1P/00078176/6); 106 (LU1P/00078176/6); 107 (-); 108 (-); 109 (LU1P/00028833/5); 110 (-); 111/2 (LU1P/00017519/8); 111/1 (LU1P/000112428/9); 112 (LU1P/00112428/9); 113/3 (LU1P/00050160/9); 114/4 (LU1P/00050160/9); 114/5 (LU1P/00106869/7); 115/1 (LU1P/000116841/8); 116 (LU1P/00123948/0); 118 (LU1P/00123948/0); 119/1 (LU1P/00090157/7); 120 (LU1P/00054481/3); 121/2 (LU1P/00041638/5); 122 (LU1P/00085229/5); 123 (LU1P/00029654/3); 176 (LU1P/00116842/5); 175 (LU1P/00044523/7); 174 (LU1P/00113352/2); 173 (LU1P/00113352/2); 177 (-); 180 (LU1P/00085229/5); 179 (LU1P/00055068/9); 178 (LU1P/00024585/3); 735 (LU1P/00090157/7); 729/2 (LU1P/00088404/7); 474 (-); 473 (LU1P/00116842/5); 472 (LU1P/00044523/7); 471 (LU1P/00113352/2); 736 (LU1P/00090157/7); 475 (LU1P/00024585/3); 476 (LU1P/00055068/9); 477 (LU1P/00085229/5); 478 (LU1P/00017626/1); 480 (LU1P/00036728/5); 479 (LU1P/00090220/0); 732 (LU1P/00078271/2); 608 (LU1P/00017626/1); 609 (LU1P/00090220/0); 607 (LU1P/00085229/5); 668 (LU1P/00017626/1); 610 (LU1P/00036728/5); 670 (LU1P/00036728/5); 727 (LU1P/00104489/5); 671 (LU1P/00067717/1); 85 (LU1P/00026282/3); 87 (LU1P/00019571/4); 90/2 (LU1P/00043421/5); 669 (LU1P/00090220/0),

województwo lubelskie, powiat puławski, gmina Końskowola, obręb 0016 Witowice:

183 (LU1P/00030308/3); 184 (LU1P/00030308/3); 182 (LU1P/00030865/5); 241 (LU1P/00079193/8); 181 (LU1P/00090304/3); 268 (LU1P/00030308/3); 267 (LU1P/00030865/5); 266 (LU1P/00090304/3); 265 (-); 335 (LU1P/00088404/7); 455/2 (-); 455/1 (LU1P/00079193/8); 454/1 (LU1P/00079193/8); 450/1 (LU1P/00079193/8); 449/1 (LU1P/00079193/8); 449/2 (LU1P/00069781/4); 449/3 (LU1P/00069781/4); 634/1 (LU1P/00079193/8); 635/1 (LU1P/00079193/8); 632/1 (LU1P/00079193/8); 493/1 (LU1P/00060844/1); 635/2 (LU1P/00106487/5); 493/2 (LU1P/00060844/1); 633 (LU1P/00125511/2); 632/2 (LU1P/00069781/4); 631/2 (LU1P/00117499/2); 629/2 (LU1P/00097980/4); 625/2 (LU1P/00020740/0); 623/2 (LU1P/00039149/3); 1081/3 (LU1P/00124152/0); 618/2 (LU1P/00093499/7); 617/5 (LU1P/00054377/1); 617/2 (LU1P/00054377/1); 614/2 (LU1P/00075534/3); 613/2 (-); 610 (LU1P/00041638/5); 606/2 (LU1P/00012637/6); 605/2 (LU1P/00110575/0); 603 (LU1P/00056709/2); 601/2 (LU1P/00041665/3); 600/2 (LU1P/00041424/2); 599/2 (LU1P/00091011/9); 598/2 (LU1P/00091011/9); 597/2 (LU1P/00060424/1); 595/2 (LU1P/00019268/7); 593/2 (LU1P/00034893/8); 592/2 (LU1P/00072926/7); 591/4 (LU1P/00116135/6); 807 (LU1P/00092123/4); 945/1 (LU1P/00086428/7); 944 (LU1P/00018576/2); 1072 (LU1P/00056399/5); 943 (LU1P/00020189/9); 942 (LU1P/00056399/5); 941/2 (LU1P/00108802/4); 940 (LU1P/00108210/7); 939 (LU1P/00104268/0); 937 (LU1P/00047168/1); 936 (LU1P/00104268/0); 934 (LU1P/00047013/0); 932 (LU1P/00052124/9); 930 (LU1P/00047013/0); 928 (LU1P/00063542/5); 925 (LU1P/00124037/8); 924 (LU1P/00020739/0); 923 (LU1P/00050318/2); 920 (LU1P/00039266/9); 917 (LU1P/00121528/6); 916 (LU1P/00077385/7); 912 (LU1P/00108107/2); 911 (-); 909 (LU1P/00047222/8); 1073 (LU1P/00087682/2); 907 (LU1P/00050318/2); 906 (LU1P/00044757/6); 900 (LU1P/00042614/8); 899 (LU1P/00042614/8); 897 (LU1P/00047220/4); 1075 (LU1P/00042614/8); 1071 (LU1P/00079193/8); 1074 (LU1P/00104268/0); 622/5 (LU1P/00020738/3); 616/2 (LU1P/00092701/0); 615/2 (LU1P/00028404/9); 604/2 (LU1P/00027308/9); 594/2 (LU1P/00019268/7),

województwo lubelskie, powiat puławski, gmina Końskowola, obręb 0008 Nowy Pożóg:

175 (LU1P/00066418/8); 445 (LU1P/00079191/4); 229 (LU1P/00041205/1); 228 (LU1P/00100509/4); 226/2 (LU1P/00115360/5); 227/1 (LU1P/00037604/7); 453 (LU1P/00060839/3); 329 (LU1P/00026113/8); 330 (LU1P/00112981/3); 333/2 (LU1P/00041205/1); 454 (LU1P/00060839/3); 335/1 (LU1P/00042652/6); 336 (LU1P/00109579/8); 337/2 (LU1P/00073831/1); 337/1 (LU1P/00073831/1); 338/2 (LU1P/00050804/6); 338/3 (LU1P/00113968/3); 340/8 (LU1P/00040460/9); 340/2 (LU1P/00064021/4); 345 (LU1P/00088865/6); 458/1 (LU1P/00091536/9); 441 (LU1P/00104492/9); 415/2 (LU1P/00066860/1); 416/1 (LU1P/00019097/7); 415/1 (LU1P/00092214/9); 414/2 (LU1P/00092215/6); 414/1 (LU1P/00112870/2); 413/2 (LU1P/00108481/7); 461 (LU1P/00079191/4); 394/1 (LU1P/00038248/0); 383/1 (LU1P/00073817/7); 381/1 (LU1P/00092214/9); 380/1 (LU1P/00019228/5); 379/1 (LU1P/00060430/6); 378/3 (LU1P/00088866/3); 465/1 (LU1P/00035286/7); 377/1 (LU1P/00090203/5); 376/4 (LU1P/00027073/2); 376/3 (LU1P/00047013/0); 375/3 (LU1P/00078831/6); 375/2 (LU1P/00078831/6); 374/1 (LU1P/00025533/1); 373/1 (LU1P/00019097/7); 371/1 (LU1P/00092801/1); 396/1 (LU1P/00108895/2); 370/1 (LU1P/00026038/8); 367/4 (LU1P/00032621/7); 459 (LU1P/00079191/4); 124/3 (LU1P/00122809/7); 124/2 (LU1P/00122809/7); 123 (LU1P/00090185/2); 171/4 (LU1P/00060839/3); 159 (LU1P/00041015/2); 160 (LU1P/00090185/2); 174/5 (LU1P/00079191/4); 331 (LU1P/00092347/0),

województwo lubelskie, powiat puławski, gmina Końskowola, obręb 0014 Stok:

154 (LU1P/00073738/9); 155 (-); 156 (LU1P/00023341/4); 159 (LU1P/00048020/9); 160 (LU1P/00060842/7),

województwo lubelskie, powiat puławski, gmina Żyrzyn, obręb 0007 Osiny:

508 (LU1P/00112160/2); 585/2 (LU1P/00036117/9); 510 (LU1P/00052281/7); 511 (LU1P/00112178/1); 512 (LU1P/00114057/1); 513 (LU1P/00032153/5); 514 (LU1P/00038057/4); 515 (LU1P/00110422/3),

województwo lubelskie, powiat puławski, gmina Wąwolnica, obręb 0005 Karmanowice:

170/2 (LU1P/00071135/8); 837 (LU1P/00071135/8); 167/3 (LU1P/00094165/4); 169/2 (LU1P/00005733/7); 170/1 (LU1P/00089855/0); 171 (-); 172 (LU1P/00067537/5); 930 (LU1P/00104681/4); 201 (LU1P/00065320/7); 202 (LU1P/00122653/8); 203 (LU1P/00038649/1); 204 (LU1P/0006123648/7); 205 (LU1P/00120676/1); 206/2 (LU1P/0002120

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0006 Chodel:**

247 (LU1O/00055821/5); 246/1 (LU1O/00055821/5); 2004 (LU1O/00074793/8); 368 (LU1O/00060548/5); 401/2 (-); 104 (LU1O/00052059/1); 249 (-); 353 (-); 349 (LU1O/00008829/7); 352 (-); 348 (-); 363 (LU1O/00052059/1); 347 (-); 350 (LU1O/00008829/7); 351 (-); 346 (LU1O/00016733/6); 2005 (LU1O/00052059/1); 2001 (LU1O/00078660/5); 2002 (-); 2006 (-); 2008 (LU1O/00057853/2); 246/2 (LU1O/00055821/5); 364 (-); 369 (LU1O/00073008/2); 2009/2 (LU1O/00052059/1); 2014/2 (LU1O/00073008/2); 370 (LU1O/00009192/9); 2013/3 (LU1O/00009192/9); 2012/3 (LU1O/00061020/5, LU1O/00043326/8); 2010 (LU1O/00061020/5, LU1O/00043326/8); 394 (LU1O/00069659/9); 395 (LU1O/00024888/6); 381/2 (LU1O/00052059/1); 399 (LU1O/00055821/5); 398/2 (-); 402 (-); 403 (LU1O/00035201/7); 404 (LU1O/00051578/8); 411/2 (-); 406/2 (LU1O/00052059/1); 411/1 (LU1O/00068448/0); 406/3 (LU1O/00052059/1); 412/7 (-); 413 (LU1O/00052059/1); 545 (-); 539/2 (LU1O/00057444/2); 546 (-); 547 (-); 548 (-); 544 (LU1O/00035201/7); 543 (-); 436 (LU1O/00063997/8); 1137 (LU1O/00069231/3); 1136 (LU1O/00069231/3); 1138 (LU1O/00051980/9); 487 (LU1O/00052059/1); 1135/2 (LU1O/00069231/3); 1139 (LU1O/00051980/9); 1140 (LU1K/00024923/0); 1074/2 (LU1O/00058696/0); 1173 (LU1O/00066348/5); 1172/1 (LU1O/00068448/0); 1172/2 (LU1O/00034939/2); 1176 (LU1O/00042394/8); 1177 (-); 1178 (LU1O/00071381/6); 1179 (LU1O/00073035/0); 1180 (-); 1181 (-); 1182 (LU1O/00071909/4); 1183 (LU1O/00051981/6); 1184 (LU1O/00018846/5); 1175 (LU1O/00050439/5); 1185 (-); 1188 (-); 1189 (-); 1197 (LU1O/00029069/4); 1198 (LU1O/00007549/3); 1199 (-); 1188 (-); 1189 (-); 1197 (LU1O/00029069/4); 1198 (LU1O/00007549/3); 1199 (LU1O/00010339/2); 2209 (LU1O/00066412/5); 1200/4 (LU1O/00056885/8); 1202 (LU1O/00057853/2); **1214/1, 1214/2** (1214 (-)]; 1497 (LU1O/00065040/9); 1215 (LU1O/00018290/2); 1116 (LU1O/00052059/1); 1227 (-); 1216 (LU1O/00052155/4); 1228 (LU1O/00061334/9); 1231/2 (LU1O/00016903/9); 1232 (LU1O/00034908/6); 1233/2 (LU1O/00007753/6); 1234 (LU1O/00054763/3); 1235 (LU1O/00065371/8); 1236/2 (LU1O/00015921/4); 1271 (LU1O/00052059/1); 1273 (LU1O/00054763/3); 1272 (LU1O/00034908/6); 1230 (LU1O/00056655/0); 1274 (-); 411/3 (-),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0019 Siewalka:**

314 (LU1O/000073936/6); 315 (LU1O/00073936/6); 316 (LU1O/00052512/5); 317 (-); 318/2 (-); 318/1 (LU1O/00004782/7); 327 (LU1O/00052153/0); 319/1 (LU1O/000777381/8),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0012 Książ:**
365 (LU1O/00049284/3);

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0013 Lipiny:**

139/1 (LU1O/00010304/8); 140/1 (LU1O/00063545/5); 144 (LU1O/00050296/0); 140/3 (LU1O/00063545/5.); 138/3 (LU1O/00009990/3); 140/4 (LU1O/00063545/5); 140/5 (LU1O/00063545/5); 142 (LU1O/00052139/6),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0001 Adelina:**

1 (LU1O/00044859/0); 2 (LU1O/00052048/1); 3 (LU1O/00044859/0); 100 (LU1O/00037673/0); 101 (LU1O/00051770/4); 102 (LU1O/00068265/3); 105 (-); 103 (LU1O/00073644/2); 108/2 (LU1O/00051619/8); 389 (LU1O/00050293/9); 239/1 (LU1O/00044859/0); 104 (LU1O/00051115/5)

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0007 Godów:**

124/2 (LU1O/00069677/1); 129/1 (-); 841/1 (LU1O/00056665/0); 840/1 (-); 126/2 (LU1O/00052054/6); 125/1 (LU1O/00078297/9); 125/2 (LU1O/00005657/9); 126/1 (LU1O/00078297/9); 116/2 (LU1O/00066412/5); 127/5 (LU1O/00078297/9); 134/6 (LU1O/00042285/1); 386/2 (LU1O/00052054/6); 408 (LU1O/00034274/2); 407 (-); 409 (-); 410/3 (LU1O/00015921/4); 410/6 (LU1O/00015920/7); 410/5 (LU1O/00027424/7); 410/2 (LU1O/00042286/8); 411 (LU1O/00039002/0); 412 (LU1O/00005120/6); 413 (LU1O/00028564/7); 414 (LU1O/00005714/7); 416 (-); 417 (-); 419 (LU1O/00043345/7); 420 (LU1O/00043345/7); 422 (-); 421 (LU1O/00011196/4); 764 (LU1O/00052054/6); 767 (LU1O/00047496/9); 426 (LU1O/00037147/4); 765 (-); 398 (LU1O/00052054/6); 768 (LU1O/00028827/9); 769/1 (LU1O/00028827/9); 769/4 (LU1O/00070392/9); 770 (LU1O/00018211/5); 771 (-); 772 (-); 773 (-); 774 (-); 775/2 (LU1O/00058898/6); 776/2 (LU1O/00058898/6); 778 (LU1O/00059524/7); 780 (LU1O/00011196/4); 781/4; 781/1 (LU1O/00076835/9); 781/2 (LU1O/00026081/3); 781/3 (-); 782/5 (LU1O/00078777/8); 782/4 (LU1O/00078776/1); 782/3 (LU1O/00078775/4); 782/2 (LU1O/00078774/7); 783/1 (LU1O/00061168/4); 783/2 (LU1O/00037788/9); 784 (LU1O/00066236/7); 785 (LU1O/00066236/7); 786 (-); 787 (LU1O/00018301/3); 777 (LU1O/00059524/7); 779 (LU1O/00011196/4),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0023 Zastawki:**

79/1 (LU1O/00073160/5); 111/1 (LU1O/00052136/5); 115 (LU1O/00065523/9); 113 (LU1O/00071915/9); 116 (LU1O/00033235/0); 112 (LU1O/00052136/5); 114 (LU1O/00048025/3); 119 (LU1O/00033235/0); 121 (LU1O/00076083/2); 124 (-); 400 (LU1O/0000869/3); 414 (LU1O/00047159/4); 126 (LU1O/000080869/3); 128 (LU1O/00025766/2); 131 (LU1O/00052450/2); 133 (LU1O/00026081/3); 167 (LU1O/00007409/0); 168 (-), 75 (LU1O/00042285/1);

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0017 Ratoszyn Pierwszy:**

1154 (-); 1155 (-); 1159 (LU1O/00019161/6); 1160 (LU1O/00047743/5); 1161 (LU1O/00005073/1); 1162 (LU1O/00054789/1); 1185 (LU1O/00003306/0); 1198 (LU1O/00053012/7); 1200 (LU1O/00078037/9); 1463 (LU1O/00011828/4); 1186 (LU1O/00003306/0); 1199 (LU1O/00053012/7); 1201 (LU1O/00078037/9); 1203 (LU1O/00078037/9); 1205 (LU1O/00078037/9); 1208 (LU1O/00078037/9); 1210 (LU1O/00026552/6); 1220 (LU1O/00036875/9); 1227 (LU1O/00052146/8); 1236 (LU1O/00067337/2); 1235 (LU1O/00067337/2); 1237 (LU1O/00067337/2); 1231 (LU1O/00067337/2); 1232 (LU1O/00050587/7); 1266 (LU1O/00052146/8); 1332 (LU1O/00034491/4); 1333 (LU1O/00050587/7); 1334 (LU1O/00036875/9); 1335 (LU1O/00036875/9); 1173 (LU1O/00052146/8); 1353 (LU1O/00054890/2); 1365 (LU1O/00052146/8); 1158 (LU1O/00069015/3); 1238 (LU1O/00049418/2),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Chodel, obręb 0008 Granice:**

555 (LU1O/00004587/0); 556 (-); 559 (-); 560 (LU1O/00018823/8); 563 (-); 564 (LU1O/00006241/7); 567 (LU1O/00016127/5); 568 (LU1O/00009779/8); 695 (-); 700 (-); 701 (LU1O/00005879/1); 706 (LU1O/00011444/8); 707 (LU1O/00011247/7); 712 (LU1O/00011496/7); 713 (LU1O/00000889/9); 718 (LU1O/00011172/0); 803 (LU1O/00034095/3); 719 (-); 724 (LU1O/00011255/6); 725 (LU1O/00011327/2); 730 (-); 731/1 (LU1O/00005128/2); 731/2 (LU1O/00005128/2); 731/3 (LU1O/00005128/2); 736 (LU1O/00026390/2); 737 (LU1O/00027612/2); 742 (LU1O/00006433/0); 743 (LU1O/00010270/0); 748 (LU1O/00007818/0); 749 (LU1O/00000946/7); 754 (LU1O/00009147/7); 755 (-); 760 (LU1O/00000890/9); 766 (LU1O/00010271/7, LU1O/00011092/5); 767 (-); 772/2 (LU1O/00028622/2); 773 (LU1O/00005729/5); 778 (LU1O/00009604/1); 779 (-); 784 (LU1O/00029997/8); 785 (-); 790 (LU1O/00028758/4); 791 (LU1O/00011108/1); 796 (LU1O/00007399/6); 761 (LU1O/00043322/0),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Poniatowa, obręb 0018 Zofianka:**

222 (LU1O/00064926/7); 223 (LU1O/00062965/8); 224 (LU1O/00062965/8); 225/1 (LU1O/00072092/0); 226 (LU1O/00003148/4); 355 (LU1O/00052825/2); 227/2 (-); 227/1 (LU1O/00022625/1); 228 (LU1O/00022625/1); 230 (LU1P/00034670/9); 354 (LU1P/00034670/9); 232 (LU1O/00058983/9); 357 (LU1O/00047906/6); 358 (LU1O/00052932/5); 237 (LU1O/00004532/0); 235 (LU1O/00004532/0); 239 (LU1O/00003996/3); 240 (LU1O/00058892/4); 360 (LU1O/00051656/9); 242/2 (LU1O/00001750/3); 243/2 (LU1O/00028028/8); 244 (LU1O/00064758/8); 245 (LU1O/00036152/5); 246 (LU1O/00049646/9); 247 (LU1O/00043441/0); 248 (LU1O/00035378/8); 249 (LU1O/00035378/8); 229 (LU1O/00022625/1),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Poniatowa, obręb 0008 Niezabitów:**

616/4 (LU1O/00076256/6, LU1O/00001174/1); 616/6 (LU1O/00001174/1); 616/2 (LU1O/00001174/1); 617/3 (LU1O/00001174/1); 617/4 (LU1O/00001174/1); 617/1 (LU1O/00076256/6, LU1O/00001174/1); 618 (LU1O/00061028/1); 619/1 (LU1O/00034671/5); 619/2 (LU1O/00057865/9); 620 (LU1O/0000276/9); 621 (LU1O/00002379/5); 622 (LU1O/00056610/0); 623 (LU1O/00027931/4); 628

(LU1O/00034295/5); 624 (-); 638 (LU1O/00008158/2); 640 (LU1O/00000627/5); 672 (LU1O/00048962/3); 696/2 (LU1O/00073103/8); 541 (LU1O/00054481/2); 542 (LU1O/00002551/5); 537 (-); 536 (LU1O/00026916/6); 535 (LU1O/00025916/9); 533 (LU1O/00004029/1); 532/1 (LU1O/00002749/0, LU1O/00050061/4); 531 (LU1O/00013000/8); 527 (LU1O/00028166/7); 698 (LU1O/00061902/2); 523/1 (LU1O/00018079/7); 520 (-); 518 (LU1O/00013000/8); 512 (LU1O/00013000/8); 513 (LU1O/00028164/3); 509 (-); 499 (-); 497 (LU1O/00006750/8); 489 (LU1O/00033432/1); 481 (-); 483 (LU1O/00034295/5); 490 (LU1O/00033432/1); 482 (LU1O/00056167/9, LU1O/00031496/3); 479 (LU1O/00008102/5); 480 (LU1O/00008102/5); 478 (LU1O/00072367/9); 474 (LU1O/00034204/1); 475 (LU1O/00074292/6); 476 (LU1O/00034295/5); 560/1 (-); 462 (LU1O/00034295/5); 451/1 (LU1O/00043586/8); 451/2 (LU1O/00043586/8); 450 (LU1O/00049842/3); 449/2 (LU1O/00028647/3); 448 (LU1O/00034765/1); 456/1 (LU1O/00003374/7); **459/3 (-), 459/4 (-)** [459/1]; 566 (LU1O/00047308/4); 459/2 (LU1O/00041374/5); **456/3 (-), 456/4 (-)** [456/2]; 461/5 (LU1O/00003887/6); **461/7 (-)** [461/6]; 567 (-); 458 (LU1O/00004350/0); 457 (LU1O/00029680/3); 434 (LU1O/00001710/1); 695/67 (LU1O/00068043/1); 538 (LU1O/00007730/5); 530 (LU1O/00013000/8); 521/1 (LU1O/00045224/7); 504 (LU1O/00051202/2); 449/1 (LU1O/00048936/2),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Poniatowa, obręb 0017 Wólka Łubkowska:**

42/2 (LU1O/00048971/9); 41 (-); 40 (-); 39 (LU1O/00017653/8); 38 (LU1O/00017653/8); 37 (LU1O/00002237/8); 36 (LU1O/00025309/1); 167/2 (LU1O/00048971/9); 35 (LU1O/00002591/7); 34 (-); 62 (LU1O/00072712/3); 58 (LU1O/00047307/7); 57 (LU1O/00003887/6); 85 (LU1O/00072837/5); 131 (LU1O/00048971/9); 66(LU1O/00048971/9); 112/1 (LU1O/000043248/7); 61 (LU1O/00006504/9); 60 (LU1O/00006504/9); 59 (LU1O/00006504/9),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Poniatowa, obręb 0006 Kraczwice Prywatne:**

510 (LU1O/00000602/4); 511 (LU1O/00017653/8); 889 (LU1O/00048957/5); 512 (LU1O/00047682/9); 513 (-); 514 (LU1O/00047307/7); 515 (LU1O/00077640/2); 516/1 (LU1O/000054782/2); 517/1 (-); 648 (LU1O/00038456/0); 651 (LU1O/00004001/9); 654 (LU1O/00002377/1); 662 (LU1O/00038243/4); 663 (-); 664 (LU1O/00025835/7); 665 (LU1O/00047972/9); 668/1 (LU1O/00047972/9); 668/2 (LU1O/00051546/5); 673 (-); 674 (LU1O/00068973/9); 675 (LU1O/00001578/3); 682 (LU1O/00042342/9); 701 (-); 702 (LU1O/00055419/4); 686 (LU1O/00047774/1); 703 (LU1O/00069738/7); 704 (LU1O/00000683/5); 706 (LU1O/00000683/5); 705 (LU1O/00000683/5); 737 (LU1O/00064093/8); 752 (-); 683 (LU1O/00050262/3); 685 (LU1O/00047774/1),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Poniatowa, obręb 0016 Szczuczki-Kolonia:**

41 (LU1O/00060049/7); 422 (LU1O/00013225/1); 3 (-); 4 (LU1O/00025820/9); 5 (LU1O/00025820/9); 6 (LU1O/00028272/3); 7 (LU1O/00009139/0); 8 (LU1O/00035173/1); 9 (-); 11 (-); 12 (LU1O/00046812/3); 13 (-); 14 (LU1O/00035173/1); 15 (LU1O/00078063/0); 16 (LU1O/00047782/0); 17 (LU1O/00078063/0); 19 (LU1O/00078399/4); 20 (LU1O/00025820/9); 21 (LU1O/00025820/9); 23 (LU1O/00038456/0); 24 (LU1O/00038456/0); 25 (LU1O/00012891/3); 26 (LU1O/00009339/9); 27 (LU1O/00044231/2); 28 (LU1O/00003595/2); 29 (LU1O/00002377/1); 30 (LU1O/00047973/6); 31/1 (LU1O/00061367/9); 421 (LU1O/00030484/9); 33 (-); 35 (LU1O/00063279/9); 36 (LU1O/00049709/9); 37 (LU1O/00013070/9); 38 (LU1O/00013070/9); 39 (-); 40 (LU1O/00002853/2); 434 (LU1O/00060049/7),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Poniatowa, obręb 0012 Poniatowa-Kolonia:**

192 (LU1O/00048952/0); 217/4 (LU1O/00040099/6); 16/2 (LU1O/00074123/1); 17 (LU1O/00026046/6); 19 (LU1O/00056187/5); 20 (LU1O/00070180/0); 208/1 (LU1O/00065573/4); 208/2 (LU1O/00065573/4); 21/1 (LU1O/00001849/4); 21/2 (LU1O/00066029/3); 22/1 (LU1O/00033681/1); 22/2 (LU1O/00035397/7); 23 (-); 24 (LU1O/00052555/6); 25 (-); 26 (LU1O/00060431/2); 27/4 (LU1O/00002511/3); 27/3 (LU1O/00035192/0); 27/2 (LU1O/00035192/0); 28 (LU1O/00035192/0); 29/1 (KW 2955); 46/2 (LU1O/00035192/0); 47 (LU1O/00058053/1); 209 (LU1O/00033099/4); 48 (-); 49 (-); 29/2 (-); 192/1 (LU1O/00068100/9); 30 (-); 51 (LU1O/00001511/6); 52 (LU1O/00001511/6); 58 (-); 61 (LU1O/00002256/7); 63/1 (-); 63/2 (-); 65 (LU1O/00002286/6); 67 (LU1O/000033474/8); 69/2 (LU1O/00001334/1); 194 (LU1O/00048952/0); 95/2 (LU1O/00046007/7); 97/1 (LU1O/00075651/8); 101/3 (LU1O/00017348/7); 136/3 (-); 136/2 (LU1O/00075760/5); 140/1 (LU1O/00030939/4); 140/2 (LU1O/00030938/7); 195 (LU1O/00048952/0); 170/2 (LU1O/00020742/3); 170/3 (LU1O/00047227/2); 169/1 (LU1O/00029123/1); 168/4 (LU1O/00050015/7); 199 (LU1O/00064090/7); 18 (LU1O/00072972/3),

województwo lubelskie, **powiat opolski, gmina Poniatowa, obręb 0015 Stoczek:**
16/6 (LU1O/00065686/9); 17 (LU1O/00002491/6),

województwo lubelskie, **powiat lubelski, gmina Wojciechów, obręb 0007 Łubki-Kolonia:**

1 (KW 63838); 84/1 (LU1O/00021887/8); 205 (KW 19705),

województwo lubelskie, **powiat lubelski, gmina Bełżyce, obręb 0019 Wronów:**

247 (LU1O/00029563/7); 248/1 (LU1O/00008803/9); 250/1 (LU1O/00044045/1); 246 (LU1O/00008803/9); 236 (LU1O/00023200/3); 231/1 (LU1O/00048090/9); 230 (LU1O/00048090/9); 238 (-); 241 (LU1O/00024535/7); 240 (LU1O/00034551/8); 239/1 (-); 228 (LU1O/00008803/9); 239/2 (LU1O/00022868/6); 239/3 (LU1O/00030469/8); 962 (LU1O/00053999/9); 155/1 (LU1O/00024535/7); 154 (LU1O/00034551/8); 149 (LU1O/00043158/9); 150/4 (LU1O/00042693/4); 150/3 (-); 135 (-); 147 (-); 134 (LU1O/00022868/6); 145 (LU1O/00008803/9); 143 (LU1O/00029564/4); 140 (LU1O/00008803/9); 138 (LU1O/00008803/9); 136 (LU1O/00021626/1); 125 (LU1O/00067933/0); 121 (LU1O/00020776/0); 119 (LU1O/00020776/0); 122/5 (LU1O/00022868/5); 120/1 (LU1O/00078785/7); 118 (LU1O/00067933/0); 957

200/3 (-); 1135 (LU1K/00025781/9); 1142 (LU1K/00030177/0); 1151 (LU1K/00042140/9)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Dzierżkowice, obręb 0007 Dzierżkowice-Powody:**

900/2 (LU1K/00086355/9); 896/2 (LU1K/00081279/7); 901/2 (LU1K/00086355/9); 903/2 (LU1K/00022937/7); 905/2 (LU1K/00011766/7); 907 (LU1K/00025722/8); 911 (LU1K/00033750/2); 913 (LU1K/00037096/7); 915 (LU1K/00073915/9); 918 (LU1K/00025801/6); 920 (LU1K/00029193/8); 921 (-); 924 (LU1K/00042140/9); 926 (LU1K/00100474/4); 929 (LU1K/00089108/4); 931 (-); 933 (-); 936 (LU1K/00097095/8); 939 (LU1K/00045862/7); 941 (LU1K/00093811/6); 944 (LU1K/00046551/1); 947 (LU1K/00025346/8); 950 (LU1K/00025346/8); 952 (LU1K/00089024/1); 954 (LU1K/00030871/5); 956 (LU1K/00090008/3); 958 (LU1K/00090008/3); 960 (-); 962 (-); 964/2 (-); 966 (LU1K/00012832/8); 964/1 (LU1K/00065274/4); 968 (LU1K/00090100/8); 970 (LU1K/00090100/8); 972 (LU1K/00073439/8); 974 (LU1K/00073439/8); 976 (LU1K/00015851/8); 979 (LU1K/00084000/2); 980/1 (LU1K/00048326/9); 947 (LU1K/00081279/7); 984/2 (LU1K/00033148/9); 990 (LU1K/00037096/7); 992 (LU1K/00012530/1); 994 (-); 998 (LU1K/00046234/3); 1000 (LU1K/00025796/7); 1002 (LU1K/00098148/2); 1006 (LU1K/00024805/7); 1155 (LU1K/00024833/2); 1011 (LU1K/00024833/2); 1015 (LU1K/00082496/1); 1016 (LU1K/00035753/9); 1018 (LU1K/00032122/4); 1020 (LU1K/00082496/1); 1026 (LU1K/00096225/2); 1029 (LU1K/00090067/4); 1032/1 (LU1K/00102165/9); 1034 (LU1K/00043247/6); 1037 (LU1K/00043247/6); 1040 (-); 1043 (LU1K/00012123/5); 1045 (LU1K/00043247/6); 1047 (LU1K/00094735/6); 1049 (LU1K/00034358/1); 1052 (LU1K/00034358/1); 1054 (LU1K/00087788/0); 1057 (LU1K/00019485/9); 1059/1 (LU1K/00012723/1); 1060/1 (LU1K/00034358/1); 1061/1 (LU1K/00030033/9); 1062/1 (-); 1063 (LU1K/00010468/1); 1064 (LU1K/00037096/7); 1065 (LU1K/00066560/3); 1066 (LU1K/00043066/3); 1067 (LU1K/00095437/4); 1068 (LU1K/00010075/9); 1069 (LU1K/00035753/9); 1070 (LU1K/00011157/5); 1071 (LU1K/00017363/4); 1072 (LU1K/00010075/9); 1073 (LU1K/00010075/9); 1074 (LU1K/00080450/3); 1075 (LU1K/00017363/4); 1077 (LU1K/00018303/3); 1076 (LU1K/00018303/3); 1078 (LU1K/00060632/3); 1388 (LU1K/00081279/7); 1079 (LU1K/00076941/1); 1080 (LU1K/00044380/7); 1081 (LU1K/00076402/1); 1082 (LU1K/00037097/4); 1083 (LU1K/00046234/3); 1084 (LU1K/00048658/5); 1085 (LU1K/00022878/5); 1086 (LU1K/00035753/9); 1087 (LU1K/00037097/4); 1088/1 (LU1K/00030320/7); 1089 (LU1K/00010320/2); 898 (LU1K/00081279/7); 1093 (LU1K/00010320/2); 1090 (LU1K/00043244/5); 1094 (LU1K/00043244/5); 1095 (LU1K/00043244/5); 1096 (LU1K/00081532/9); 1097 (LU1K/00017978/8); 1099/1 (LU1K/00017978/8); 1100/1 (LU1K/00017978/8); 1101/1 (LU1K/00021947/3); 1102/1 (LU1K/00017978/8); 1103 (LU1K/00084245/1); 1104 (LU1K/00084245/1); 1105 (LU1K/00017978/8); 1106 (LU1K/00017796/8); 1107 (LU1K/00089700/4); 1108 (LU1K/00075239/0); 1109 (LU1K/00075239/0); 1110 (LU1K/00036981/1); 1111/1 (LU1K/00036981/1); 1111/2 (LU1K/00033678/3); 1117 (LU1K/00100981/1); 896/1 (LU1K/00081279/7); 895 (LU1K/00076402/1); 1126/2 (LU1K/00010674/8); 1134 (LU1K/00010674/8); 1140 (LU1K/00010674/8); 1159 (LU1K/00012377/0); 1160 (LU1K/00017978/8); 1167 (LU1K/00021377/0); 1176 (LU1K/00012377/0); 1182 (LU1K/00010674/8); 1189 (LU1K/00075756/0); 1194 (LU1K/00033679/0); 1200 (LU1K/00012377/0); 1209/1 (LU1K/00092226/1); 1220 (LU1K/00078899/2); 1234 (LU1K/00078899/2); 1512 (LU1K/00078899/2); 1240 (LU1K/00087407/6); 1248 (LU1K/00033968/3); 1265 (LU1K/00098200/5); 1529 (LU1K/00081279/7); 1260 (LU1K/00098200/5); 1266 (LU1K/00098200/5); 1267 (LU1K/00098200/5); 1279 (LU1K/00033351/5); 1287 (LU1K/00039655/8); 1296 (LU1K/00090858/6); 1305 (LU1K/00010385/5); 1306 (LU1K/00038875/9); 1314 (LU1K/00094291/1); 1322 (LU1K/00030236/2); 297 (LU1K/00034829/4); 1339 (LU1K/00081637/5); 1381 (LU1K/00081637/5); 1345 (LU1K/00087407/6); 1353 (LU1K/00081827/4); 1354/1 (LU1K/00081827/4); 1354/2 (LU1K/00081827/4); 1359 (LU1K/00093666/4); 1363 (LU1K/00036977/0); 1368 (LU1K/00036977/0); 1373 (LU1K/00046780/5); 1379 (LU1K/00018303/3); 1389/1 (LU1K/00012912/3); 1394/3 (LU1K/00039877/0); 1394/5 (LU1K/00011157/5); 1396/1 (LU1K/00011157/5); 1400/1 (-); 1403/2 (LU1K/00022936/0); 1412/3 (LU1K/00029779/0); 1412/1 (LU1K/00029779/0)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Dzierżkowice, obręb 0012 Wyżnianka:**

280 (-); 285 (LU1K/00004785/4); 473 (LU1K/00044223/9); 286 (LU1K/00093022/8); 287 (LU1K/00011826/6); 288 (LU1K/00011826/6); 289 (-); 290 (LU1K/00013275/2); 291 (LU1K/00019831/0); 294 (LU1K/00011247/3); 295 (LU1K/00030712/3); 296 (LU1K/00032652/8); 297 (LU1K/00020966/5); 298 (LU1K/00019348/7); 299 (LU1K/00019348/7); 300 (LU1K/00093622/4); 304 (LU1K/00093622/4); 305/2 (LU1K/00093622/4); 307 (-); 313/1 (LU1K/00014193/0); 313/2 (LU1K/00014193/0); 311/1 (LU1K/00014193/0); 311/2 (LU1K/00011247/3); 312 (LU1K/000299332/5); 315/2 (LU1K/00046387/0); 341 (LU1K/00079615/8); 139/2 (LU1K/00079615/8); 375/1 (LU1K/00087405/2); 374 (LU1K/00034403/2); 401 (LU1K/00017945/8); 373 (-); 402/1 (-); 403 (LU1K/00020375/5); 404 (LU1K/00087679/3); 405 (LU1K/00087679/3); 406 (LU1K/00009661/4); 407 (LU1K/00088486/0); 386 (LU1K/00079615/8); 456/1 (LU1K/00009064/9); 455 (LU1K/00089927/1); 454 (LU1K/00024605/5); 453 (LU1K/00025652/6); 452 (LU1K/00090494/6); 449 (LU1K/00039122/3); 450 (LU1K/00023525/3); 451 (LU1K/00023525/3); 443 (-); 442 (LU1K/00042142/3)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Dzierżkowice, 0013 obręb Wyżnica:**

729 (-); 728/2 (LU1K/00088426/2); 728/1 (LU1K/00088426/2); 812 (LU1K/00088426/2); 725 (LU1K/00090494/6); 724 (LU1K/00090494/6); 721 (LU1K/00078263/8); 720 (LU1K/00078263/8); 717 (LU1K/00078263/8); 716/2 (LU1K/00078263/8); 713 (KW 38944); 712 (LU1K/00017945/8); 709 (LU1K/00017945/8); 708 (LU1K/00045639/5); 705 (KW 37706); 704 (-); 701 (KW 17939); 700/1 (LU1K/00025652/6); 700/2 (LU1K/00101460/0); 697 (-); 696 (KW 10663); 693 (KW 47956); 692 (KW 42215); 689 (LU1K/00012895/7); 688/1 (LU1K/00012895/7); 688/2 (LU1K/00093803/7); 687 (KW 11343); 686 (LU1K/00085853/3); 685 (-) 684/1 (-); 683 (KW 43316); 682 (LU1K/00094736/3); 681 (LU1K/00096157/4); 680 (-); 679 (KW 39308); 678 (KW 39308); 677 (KW 43854); 676 (KW 46365); 675 (KW 29569); 674/2 (KW 29569); 674/1 (-); 673/1 (KW 37704); 673/2 (LU1K/00037705/0); 672 (KW 37784); 671 (LU1K/00048257/4); 670 (LU1K/00089099/7); 669 (KW 72263); 668 (KW 138860); 667/2 (-); 666 (LU1K/00066992/0); 665 (LU1K/00066992/0); 664 (KW 11343); 663 (KW 11343); 662/1 (KW 11343); 662/2 (-); 661 (KW 45758); 660 (LU1K/00073445/3); 659 (LU1K/00028897/6); 658 (LU1K/00048461/7); 657 (LU1K/00048461/7); 656 (LU1K/00048461/7); 655 (LU1K/00085513/8); 654 (LU1K/00048460/0); 653/1 (KW 49400); 653/2 (-); 651 (-); 650 (LU1K/00033130/0); 649 (KW 20300); 648/1 (-); 647/4 (LU1K/00025853/5); 647/5 (KW 29624); 646 (KW 15749); 645 (LU1K/00085684/7); 644 (LU1K/00049625/2); 643 (KW 45922); 642 (LU1K/00033130/0); 641 (KW 72611); 640 (KW 72611); 639/1 (KW 45875); 639/2 (KW 45875); 638 (-); 637 (LU1K/00014619/3); 636 (LU1K/00014619/3); 635 (LU1K/00091286/2); 634/1 (LU1K/00046279/0); 634/2 (LU1K/00090494/6); 633 (LU1K/00087132/7); 632 (KW 20923); 631 (LU1K/00025430/4); 630 (LU1K/00025430/4); 629/1 (KW 71702); 629/2 (KW 19341)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Kraśnik, obręb 0008 Niziny:** 163 (LU1K/00090878/2); 4 (-); 1 (-); 2 (LU1K/00032836/2); 166 (LU1K/00090878/2)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Kraśnik, obręb 0018 Suchynia:**

624 (LU1K/00016901/1); 625 (LU1K/00031712/0); 626 (LU1K/00029848/5); 627 (LU1K/00029848/5); 628 (LU1K/00015637/2); 629 (-); 630 (LU1K/00041951/0); 631 (LU1K/00078606/5); 632 (LU1K/00083898/6); 633 (LU1K/00006760/7); 634 (LU1K/00009775/6); 635 (LU1K/00002570/0); 637 (LU1K/00004758/6); 639 (-); 640 (LU1K/00097128/9); 641 (LU1K/00010653/5); 642 (LU1K/00079006/6); 643 (LU1K/00022837/6); 644 (-); 645 (-); 646/1 (LU1K/00044379/7); 646/2 (LU1K/00044379/7); 647 (LU1K/00029346/6); 663 (LU1K/00038730/1); 662

(LU1K/00038730/1); 661 (LU1K/00036613/1); 659 (LU1K/00038730/1); 660 (LU1K/00084494/1); 658/1 (-); 658/2 (LU1K/00096169/1); 657/2 (LU1K/00034126/6)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Kraśnik, obręb 0001 Bojanówka:**

361 (LU1K/00005296/6); 360/16 (LU1K/00028855/0); 360/17 (LU1K/00014166/2); 360/10 (LU1K/00014166/2); 360/12 (LU1K/00014165/5); 360/19 (LU1K/00030402/7); **360/20(-), 360/21(-), 360/22(-)** [360/18]; 358/1 (LU1K/00018900/8); 414 (LU1K/00066001/7); **357/1(-), 357/2 (-)** [357]; ; 360/15 (LU1K/00034761/9); 356/2 (LU1K/00040190/0); 356/1 (LU1K/00040189/0); 355 (LU1K/00010052/2); 354/6 (LU1K/00035979/7); 354/7 (LU1K/00042199/7); 354/9 (LU1K/00028850/5); 352/1 (LU1K/00004172/4); 415/5 (LU1K/00080791/5)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Kraśnik, obręb 0011 Podlesie:**

2/1 (LU1K/00085080/3); 1/4 (LU1K/00085080/3); 2/2 (LU1K/00066353/9); 3/2 (LU1K/00089217/1); 72 (LU1K/00075270/9); 4/2 (LU1K/00046962/5); 74 (-); 77 (LU1K/00025125/3); 80 (KW 66228); 86/1 (-); 87 (LU1K/00043454/0); 89 (LU1K/00038998/7); 62 (LU1K/00086289/5); 88 (LU1K/00043454/0); 85/1 (-); 90 (KW 39001); 92 (KW 13024); 94 (KW 13024); 97 (KW 13024); 104 (LU1K/00016497/5); 100 (LU1K/00074306/4); 102 (LU1K/00094486/5); 105 (KW 16802); 107 (LU1K/00013585/8); 109 (KW 31511); 110 (KW 23213); 111 (KW 25484); 112 (LU1K/00095356/2); 113 (KW 73311); 114 (LU1K/00009032/6); 115 (LU1K/00036013/5); 116 (LU1K/00046471/6); 117 (LU1K/00083819/9); 130 (LU1K/00086289/5); 172 (-); 118 (KW 65471); 173 (LU1K/00009032/6); 174 (LU1K/00079899/2); 175 (-); 176 (LU1K/00001884/7); 177 (KW 23232); 178 (KW 36260); 179 (KW 39001); 180 (-); 184/5 (LU1K/00066001/7); 138 (-); 227 (KW 37590); 215/1 (KW 36827); 1369 (LU1K/00041379/6); 216 (LU1K/00031931/1); 217 (LU1K/00043376/9); 218 (KW 66786); 1375 (KW 41475); 220 (LU1K/00043544/8); 221/2 (LU1K/00097388/9); 222 (KW 22630); 223 (-); 224 (KW 1749); 866 (KW 23213); 226 (LU1K/00100434/2); 228 (LU1K/00024515/7); 229 (LU1K/00049274/6); 230 (LU1K/00049274/6); 1348 (KW 23213); 235 (LU1K/00093934/4); 236 (KW 29785); 237 (LU1K/00093934/4); 238 (-); 239 (KW 19379); 240 (KW 72705); 241 (LU1K/00065764/6); 242 (KW 48682); 243 (LU1K/00080477/8); 244 (KW 43729); 246 (LU1K/00025302/8); 247 (LU1K/00025302/8); 248 (LU1K/00038356/5); 249 (-); 250 (KW 74883); 251 (-); 252 (-); 253 (KW 32260); 254 (LU1K/00077333/3); 255 (KW 42237); 256 (LU1K/00089577/2); 1329 (LU1K/00006044/2); 259 (KW 72589); 260 (LU1K/00097365/2); 824 (KW 72589); 261 (LU1K/00083207/6); 262 (LU1K/00002899/2); 263 (KW 10117); 264 (KW 33432); 265 (LU1K/00014979/4); 266 (LU1K/00038356/5); 817 (KW 35207); 268 (LU1K/00006044/2); 269 (-); 270 (LU1K/00014799/8); 272 (LU1K/00092634/4); 273 (LU1K/00092634/4); 1612 (KW 66582); 1048/1 (LU1K/00096164/6); 1048/2 (LU1K/00003981/1); 1051/1 (LU1K/00029797/2); 1052/1 (-); 1053 (KW 38966); 1055 (LU1K/00102876/6); 1068 (LU1K/00086289/5); 1056 (LU1K/00102876/6); 1064 (KW 42237); 1066/1 (KW 19224); 1067 (KW 23531); 1669 (KW 34159); 1670 (LU1K/00037239/2); 1071 (-); 1072 (-); 1073 (KW 35348); 802 (-); 1074 (KW 65488); 1076/2 (LU1K/00048536/4); 1075 (KW 65488); 1077 (KW 73686); 1078 (LU1K/00037521/6); 858 (KW 41001); 844 (LU1K/00085703/7); 1080 (-); 1086 (LU1K/00014919/6); 1083 (LU1K/00030566/4); 1084 (LU1K/00030566/4); 1085 (LU1K/00014979/4); 1087 (KW 41001); 1088 (LU1K/00087948/0); 839 (-); 1090 (KW 25584)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Kraśnik, obręb 0009 Pasieka:** 577 (LU1K/00094513/4)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Kraśnik, obręb 0004 Góry:**

299 (LU1K/00087192/5); 309 (KW 48536); 304 (KW 9018); 306 (KW 2855); 305 (KW 9018); 307 (KW 2855); 309 (KW 43729); 310 (KW 9018); 311 (KW 43729); 313 (-); 314 (-); 317 (KW 38352); 318 (KW 45281); 319 (LU1K/00033410/7); 320 (KW 2855); 322 (LU1K/00085703/7); 323 (KW 38352); 325 (KW 65665); 327 (LU1K/00029945/5); 328 (LU1K/00025027/6); 329 (KW 73095); 332 (-); 335 (LU1K/00038354/1); 336 (KW 18822); 339 (KW 38352); 342 (LU1K/00008570/1); 343 (KW 18822); 345 (KW 79334); 348 (-); 349 (LU1K/00095901/8); 350 (LU1K/00046471/6); 352 (-); 354 (-); 358 (-); 359 (-); 363 (-); 364 (-); 367 (KW 37590); 370 (-); 373 (-); 375 (KW 65314); 377 (LU1K/00048173/1); 383 (LU1K/00065663/8); 382 (-); 434 (-); 449 (KW 76809); 450 (LU1K/00099458/5); 447 (LU1K/00048173/1); 448 (KW 76809); 451 (-); 571 (KW 76809); 572 (LU1K/00099458/5); 569 (LU1K/00088388/3); 570/1 (KW 76809); 567 (-); 566 (KW 41190); 564 (LU1K/00044890/5); 568 (LU1K/00044890/5); 560 (KW 37590); 565 (LU1K/00044890/5); 561 (-); 558 (-); 559 (LU1K/00013090/1); 557 (LU1K/00022898/1); 556 (LU1K/00085984/0); 553/1 (LU1K/00013090/1); 552 (LU1K/00066031/6); 550 (LU1K/00013090/1); 551 (LU1K/00038353/4); 548 (LU1K/00013090/1); 547 (LU1K/00038353/4); 546 (-); 544 (LU1K/00038353/4); 541 (KW 17269); 530 (KW 17269); 529 (-); 526 (KW 17269); 524 (KW 42515); 646 (LU1K/00015850/1); 523 (KW 42451); 644 (KW 17269); 616 (-); 643 (KW 35142); 522 (KW 42456); 641 (LU1K/00017226/2); 520 (KW 42452); 639 (KW 17269); 638 (LU1K/00047905/5); 637 (LU1K/00047905/5); 636 (LU1K/00047905/5); 635 (KW 33087); 634 (LU1K/00025309/3); 632 (LU1K/00025309/3); 631 (KW 45878); 630 (KW 31525); 628 (KW 65696); 629 (KW 46271); 626 (KW 32391); 625/1 (KW 32391); 624 (LU1K/00039897/7); 627 (KW 46271); 625/2 (KW 45878); 623 (KW 46758); 595 (KW 46758); 622 (LU1K/00030840/9); 709 (-); 721 (KW 46758); 723 (-); 725 (-); 722 (KW 20149); 718 (KW 30840); 724 (-); 719 (LU1K/00020149/2); 716 (LU1K/00030840/9); 720 (KW 35564); 717 (KW 47686); 708 (-)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Trzydnik Duży, obręb 0015 Trzydnik Mały:**

11 (LU1K/00051549/2); 12 (LU1K/00054708/6); 14/5 (LU1K/00095424/0); 13 (LU1K/00051594/2); 14/7 (LU1K/00050835/7); 14/3 (LU1K/00050835/7); 16 (LU1K/00087598/1); 17/2 (LU1K/00054807/0)

województwo lubelskie, **powiat kraśnicki, gmina Trzydnik Duży, obręb 0011 Rzeczyca Ziemiańska:**

2193 (LU1K/00052190/7); 592 (LU1K/00051549/2); 593 (LU1K/00057255/6); 595 (LU1K/00053222/8); 2199 (-); 2200 (-); 2204 (LU1K/00049998/7); 2201 (LU1K/00049998/7); 608 (LU1K/00054115/2); 609 (LU1K/00054823/8); 610 (LU1K/00071719/1); 611 (LU1K/0

Andrzej Olechowski (1947-2026)

Człowiek wielu ról

Trudno go zamknąć w jednej formule. Był ekonomistą, urzędnikiem państwowym, ministrem finansów i spraw zagranicznych, człowiekiem świata biznesu, a zarazem osobowością medialną.

Gadomski

W polskiej polityce, często siermiężnej i partyjnej, sprawiał wrażenie kogoś z innej rzeczywistości – wysoki, eleganci, obdarzony głębokim głosem, świetną dykcją i swobodą człowieka, który równie dobrze czuje się w studiu telewizyjnym, ministerialnym gabinecie i międzynarodowej instytucji finansowej.

– Kobiety przy nim miękły – mówiła mi przed laty pewna pani wiceminister. – I te niebieskie oczy – dodawała z rozmarzeniem.

Studiował na Wydziale Handlu Zagranicznego w SGPiS (obecnie SGH), w tym samym czasie, co Leszek Balcerowicz. Po latach blisko ze sobą współpracowali, ale zgodnie twierdzili, że zupełnie nie pamiętają siebie ze studiów. Przyczyna była prosta: Balcerowicz żył studiami i ekonomią, a Olechowskiego bardziej niż ekonomia pociągały brydż, rock and roll i życie klubowe. Pracował jako disc jockey w studenckim kubie Stodoła, współpracował z Programem Trzecim Polskiego Radia i Rozgłośnią Harcerską, a także z zespołem Trzy Korony Krzysztofa Klenczona. To wyjaśnia łatwość Olechowskiego w kontaktach z publicznością, jego naturalny talent konferansjera, umiejętność budowania nastroju i opowiadania. W polityce pozostało w nim coś z człowieka sceny.

Później przyszedł etap międzynarodowy. W 1973 rozpoczął pracę w sekretariacie Konferencji Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD) w Genewie. W latach 80. był pracownikiem Banku Światowego. Współpracował wówczas z wywiadem gospodarczym. Nie uciekał od tego tematu, ale tłumaczył go własnym rozumieniem państwowości. Mówił, że PRL oceniał krytycznie, lecz była ona wtedy jedynym istniejącym państwem polskim. Dla jednych było to wyjaśnienie racjonalne, dla innych dowód koniunkturalizmu. Ta dwuznaczność ciążyła na jego karierze politycznej, zwłaszcza gdy próbował występować jako kandydat umiarkowanej centroprawicy.

Mówił, że ekonomii nauczył się w Genewie. Znał języki, rozumiał mechanizmy finansów międzynarodowych, umiał rozmawiać z zagranicznymi partnerami. To sprawiło, że był jednym z tych ludzi, których państwo bardzo potrzebowało.

Pod koniec lat 80. trafił do Narodowego Banku Polskiego. Był dyrektorem departamentu, a następnie pierwszym wiceprezesem NBP. Był to czas, gdy Polska wychodziła z gospodarki reglamentowanej, z narastającego zadłużenia

i systemu finansowego podporządkowanego politycznym decyzjom. W NBP Olechowski zajmował się relacjami z zagranicą, długiem, stabilizacją finansową i wiarygodnością państwa.

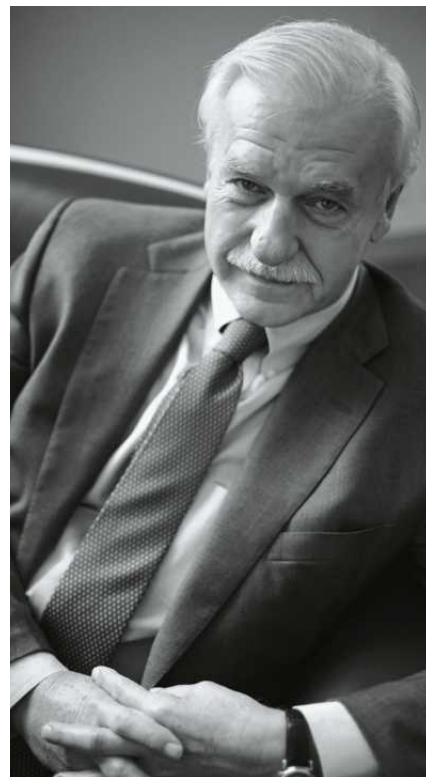
Uczestniczył też w rozmowach Okrągłego Stołu po stronie rządowej, referując problem zadłużenia zagranicznego.

Sam uważał Okrągły Stół za wydarzenie przełomowe. Przed rozpoczęciem obrad, jak wspominał, poszedł do kościoła. W swoich publicznych wypowiedziach wielokrotnie podkreślał znaczenie tradycji chrześcijańskiej w życiu społecznym i osobistym. Deklarował się jako osoba wierząca i wskazywał, że wartości wyniesione z katolickiego wychowania miały wpływ na jego spojrzenie na etykę życia publicznego. Jednocześnie opowiadał się za wyraźnym rozdziałem państwa i Kościoła, podkreślając, że religia powinna pozostać ważnym elementem kultury i życia prywatnego, ale nie powinna dominować w polityce.

Po 1989 roku Olechowski szybko stał się jednym z najbardziej użytecznych urzędników nowego państwa. W rządzie Jana Krzysztofa Bieleckiego był wiceministrem współpracy gospodarczej z zagranicą. Zajmował się handlem zagranicznym, kontaktami z inwestorami, relacjami z instytucjami finansowymi i otwieraniem gospodarki na Zachód. Gdy powstał rząd Jana Olszewskiego, nowy minister Adam Glapiński zwolnił większość wiceministrów, ale Olechowskiego zostawił. Cenił jego sprawność i warsztat urzędniczy.

W rządzie Jana Olszewskiego Olechowski został też ministrem finansów. Sprawował funkcję krótko, zaledwie kilka miesięcy, ale przypadł mu okres wyjątkowo trudny. Polska była po głębokiej recesji, finanse publiczne znajdowały się pod silną presją, a relacje z Międzynarodowym Funduszem Walutowym wymagały odbudowy. Przygotował projekt budżetu, wznowił kontakty z MFW i doprowadził do porozumienia z Fiatem, dotyczącego restrukturyzacji długów z okresu PRL oraz inwestycji w Fabrykę Samochodów Małolitrażowych. W krótkim czasie sprywatyzował FSM – jedno z najważniejszych przedsięwzięć przemysłu motoryzacyjnego w Polsce w okresie PRL. FSM był zadłużony po uszy. Olechowski sprzedał fabryki w Tychach i Białymostku Białej Fiatowi. Premier Olszewski zaaprobował transakcję.

Z rządu Olszewskiego odszedł przed jego upadkiem i został doradcą prezydenta Lecha Wałęsy. Przez kilka następnych lat był jednym z ludzi bliskich prezydentowi. Wałęsa widział w nim fachowca, którego można użyć w różnych sytuacjach i rolach – jako doradcę, potencjalnego premiera, organizatora zaplecza politycznego, ministra spraw zagranicznych. Olechowski odwodził się lojalnością. Powtarzał, że Wałęsa jest postacią historyczną i wielkim atutem Polski. W czasie, gdy wielu daw-

• Andrzej Olechowski

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

nym współpracowników odchodziło od prezydenta, on długo pozostawał w jego orbicie.

To właśnie z polecenia Wałęsy Olechowski zaangażował się w tworzenie Bezpartyjnego Bloku Wspierania Reform. Był szefem rady programowej BBWR, choć później podkreślał, że nie był członkiem tej partii i zachował do niej dystans. Jego najgłośniejszym wkładem w jej program była koncepcja powszechnej prywatyzacji opartej na kredycie dla obywateli, znana jako pomysł „300 milionów”. Po latach sam przyznawał, że była to koncepcja błędna. Ta jego gotowość do przyznania się do błędu to rzecz rzadka w polskiej polityce, ale zarazem pokazywała pewną cechę Olechowskiego – łatwość przechodzenia od jednej roli do drugiej i równie łatwe porzucanie wcześniejszych projektów.

W 1993 roku, po zwycięstwie SLD i PSL, Olechowski został ministrem spraw zagranicznych w rządzie Waldemara Pawlaka. Był tam w praktyce człowiekiem Wałęsy, pilnującym zachodniego kursu polskiej polityki. To był moment niezwykle ważny: Polska zabiegała o wejście do NATO, szukała trwałych gwarancji bezpieczeństwa i próbowała zbudować pozycję państwa jednoznacznie zakorzenionego w Zachodzie. Olechowski dobrze pasował do tej roli. Znał języki, miał kontakty, rozumiał mechanizmy międzynarodowe i nie bał się rozmów z partnerami silniejszymi od Polski.

Jako szef dyplomacji pozostawał jednak w trudnej relacji z premierem Pawlakiem. Różnił ich sposób myślenia o Zachodzie, gospodarce i tempie integracji. Pawlak reprezentował bardziej ostrożny, nieufny wobec Zachodu styl polityki.

Po odejściu z rządu w 1994 roku wszedł głębiej w świat biznesu. Zasiadał w radach nadzorczych, doradzał międzynarodowym firmom, był związany m.in. z Bankiem Handlowym. Dla środowisk gospodarczych był idealnym reprezentantem Polski przewidywalnej, liberalnej, otwartej na inwestorów. Zarazem ta bliskość biznesu budziła podejrzenia.

Kulminacją jego samodzielnej drogi politycznej był start w wyborach prezydenckich w 2000 roku. Nie miał za sobą partii, ale miał rozpoznawalność, kontakty i wizerunek człowieka kompetentnego. Jego kandydatura była skierowana do wyborców liberalnych, wielkomiejskich, prozachodnich, zmęczonych partyjną rutyną. Chciał być prezydentem „wynajętym przez Polaków” – odpowiedzialnym przed obywatelami, nie przed partyjnym aparatem. Popierał go Leszek Balcerowicz, wówczas przewodniczący Unii Wolności, ale sama Unia poparcia nie udzieliła i nie wystawiła własnego kandydata. Olechowski otrzymał 17,3 proc. głosów i zajął w wyborach drugie miejsce – za Aleksandrem Kwaśniewskim, który wygrał już w pierwszej turze. To był dobry punkt wyjścia do stworzenia partii. 11 stycznia 2001 roku Olechowski razem z Donaldem Tuskiem i Maciejem Płażyńskim ogłosili powstanie nowego ruchu politycznego, który kilka dni później przyjął nazwę Platforma Obywatelska. Choć odegrał ważną rolę w jej powstaniu w 2001 roku, w praktyce nigdy nie angażował się intensywnie w bieżącą działalność partyjną. Sam przyznawał, że nie ma temperamentu działacza partyjnego. Z czasem zaczął też dystansować się od kierunku, w jakim rozwijała się partia pod przywództwem Tuska. Krytykował go m.in. za zbyt mało liberalną politykę gospodarczą i odchodzenie od pierwotnych, bardziej liberalnych założeń, które – jego zdaniem – przyspieszały tworzenie Platformy.

Jego gwiazda zaczęła powoli gasnąć. W 2002 roku wydawał się murowanym faworytem w wyborach na prezydenta Warszawy, ale zajął dopiero trzecie miejsce ze słabym, wynikiem 13,47 proc. głosów. Jeszcze gorzej poszło mu w wyborach prezydenckich w 2010 roku – 1,44 proc. głosów. Wówczas zrozumiał, że jego czas w polityce minął. Już w 2009 roku wystąpił z PO.

Pozostał jednak cennym i interesującym komentatorem wydarzeń politycznych i gospodarczych. Był jednym z ludzi, bez których trudno opisać polską transformację – jej ambicje, kompromisy, przyspieszenia i pęknięcia. ●

Witold Gadomski

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

Oświadczenie Komitetu Sterującego CURE*

Polityka kontra obrona praw człowieka

„Proces Kiszyniowski”: Nadal istnieją obawy o integralność systemu Europejskiej Konwencji Praw Człowieka

Kampania na rzecz Obrony Praw w Europie (CURE), wspólna inicjatywa 20 krajowych i międzynarodowych organizacji pozarządowych, wyraża zaniepokojenie faktem, iż Deklaracja Kiszyniowska może negatywnie wpłynąć na europejski system ochrony praw człowieka. Ta „polityczna deklaracja” została przygotowywana do przyjęcia na 135. sesji Komitetu Ministrów Rady Europy (14–15 maja 2026 r. w Kiszyniowie), aby „potwierdzić obowiązek zapewnienia skutecznego korzystania z praw i wolności gwarantowanych przez Europejską Konwencję Praw Człowieka (...) w kontekście współczesnych wyzwań, jakie stawia zarówno nieregularna migracja, jak i sytuacja cudzoziemców skazanych za poważne przestępstwa”.

CURE z ubolewaniem zauważa, że proces opracowywania tej Deklaracji został niepotrzebnie przyspieszony, aby zaspokoić interesy polityczne mniejszości wśród państw członkowskich Rady Europy. W rezultacie nie udało się zapewnić możliwości rzeczywistych konsultacji, w kwestiach ważnych z punktu widzenia interesu publicznego z odpowiednimi interesariuszami, w tym krajowymi instytucjami praw człowieka, organizacjami pozarządowymi i ekspertami akademickimi. Jest to sprzeczne z istniejącymi zobowiązaniami państw członkowskich dotyczącymi podejmowania rzeczywistej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, zarówno na szczeblu krajowym, jak i na poziomie Rady Europy (RE). Wpływa to również negatywnie na jakość procesu, stwa-

rzając ryzyko, że dokument końcowy może osłabić istniejące standardy ochrony praw człowieka.

Chociaż niektóre krytyczne uwagi zgłoszone zarówno w ramach RE, jak i przez interesariuszy zewnętrznych zostały uwzględnione w procesie opracowywania dokumentu, szereg ich obaw pozostaje nierozwiązany. Te potencjalne zagrożenia powinny zostać uwzględnione w toczących się negocjacjach dyplomatycznych nad ostatecznym tekstem Deklaracji Kiszyniowskiej lub w ramach działań następczych, zarówno na szczeblu międzyrządowym, jak i krajowym. Skoordynowane wysiłki wszystkich zainteresowanych stron są niezbędne, aby zapewnić, że wynik „procesu w Kiszyniowie” w pełni respektuje integralność systemu EKPCz i nie prowadzi do regresu w ochronie praw człowieka w Europie.

Poniżej podsumowano najważniejsze kwestie.

Ujęcie praw człowieka i polityki migracyjnej jako z natury sprzecznych

Sformułowanie niektórych punktów proponowanych „elementów deklaracji politycznej” można interpretować jako sugestię, że państwa stoją w obliczu sprzeczności między swoimi zobowiązaniami w zakresie praw człowieka wynikającymi z EKPCz a odpowiedzialnością za zarządzanie migracją i zapewnieniem bezpieczeństwa narodowego. Takie ujęcie sugeruje, że silniejsza ochrona praw człowieka ogranicza skuteczność krajowych polityk migracyjnych. Jednakże, jak wielokrotnie podkreślały instytucje Rady Europy i podmioty społeczeństwa obywatelskiego, problemy te nie pozostają w konflikcie. EKPCz przyczynia się do stworzenia ram praw-

nych, które umożliwiają państwom realizację celów w zakresie migracji i bezpieczeństwa w sposób zgodny z prawami człowieka, przewidywalny i skuteczny. Sugerowanie czegoś innego jest niebezpieczne dla wiarygodności i trwałości europejskiego systemu ochrony praw człowieka.

Ryzyko podważenia ochrony gwarantowanej przez art. 3

Elementy Deklaracji politycznej podkreślają potrzebę większej jasności i wprowadzenia ograniczeń w stosowaniu artykułu 3 EKPCz, który zakazuje tortur oraz niehumanitarnego i poniżającego traktowania albo karania, dotyczących złożonych kontekstów migracyjnych. Istnieje realne ryzyko, że pod pretekstem takiego doprecyzowania prawa, które ma charakter absolutny i obowiązuje bez wyjątku, i niezależnie od postępowania, zostaną wprowadzone elementy „równoważenia” lub warunkowości. Jakiegokolwiek osłabienie gwarancji zawartych w artykule 3 w kontekście migracji mogłoby mieć dalsze konsekwencje w innych obszarach, w tym w zakresie warunków detencji, ekstradycji i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych.

Zagrożenie, że „nowe podejścia” do zarządzania migracją wpłyną na poziom ochrony praw

„Elementy deklaracji politycznej” odnoszą się do możliwości wykręcania przez państwa tzw. „innowacyjnych rozwiązań” w celu rozwiązania problemu nieregularnej migracji i potencjalnego jej powstrzymania, takich jak rozpatrywanie wniosków o ochronę międzynarodową przez państwa trzecie i tworzenie „centrów powrotowych” w państwach trzecich. To grozi zdjęciem odpowiedzialności

z państw członkowskich, a jednocześnie osłabieniem podstawowych zabezpieczeń EKPCz. W szczególności istnieje ryzyko pomijania indywidualnych ocen ryzyka i ograniczania dostępu do procedur azylowych i skutecznych środków odwoławczych. Cele zarządzania migracją nie powinny w żaden sposób prowadzić do praktyk obniżających poziom ochrony zapewnianej jednostkom.

Użycie politycznego pojęcia „instrumentalizacji migracji” pozbawionego jasności prawnej

Dokument porusza między innymi kwestię tzw. „instrumentalizacji migracji”. Pojęcie to nie ma jednak jasnej i ustalonej definicji prawnej w ramach EKPCz, a Trybunał wciąż nie wydał pierwszych orzeczeń, które zawierałyby ocenę prawną kwestii związanych z tym zjawiskiem. Istnieje ryzyko, że ten dotychczas czysto polityczny termin może zostać wykorzystany do uzasadnienia wyjątkowych ograniczeń praw, a nawet do przenoszenia odpowiedzialności za naruszenia na samych migrantów. Migranci i osoby ubiegające się o azyl nie mogą ponosić konsekwencji geopolitycznych strategii realizowanych przez państwa trzecie ani działań przestępczych popełnianych przez sieci organizujące lub ułatwiające nieregularne przekraczanie granic.

Wybór upolitycznionych dróg dialogu podważa niezależność Trybunału

Proponowane elementy Deklaracji Kiszyniowskiej zawierają apele o zintensyfikowanie „dialogu” z Europejskim Trybunałem Praw Człowieka i zwrócenie się do niego o więcej wskazań w odpowiedzi na rzekomo niewystarczające moż-

liwości Państw-Stron dotyczące jego orzecznictwa i podejścia interpretacyjnego. Chociaż wysiłki na rzecz poprawy dialogu można generalnie postrzegać jako posunięcie pozytywne, istnieje ryzyko, że próby sterowania interpretacją EKPCz za pomocą instrumentów politycznych (takich jak Deklaracja) podważą niezależność Trybunału i jego autorytet interpretacyjny w świetle Konwencji. System EKPCz zapewnia już szereg mechanizmów interakcji Państw-Stron z Trybunałem, w tym interwencje stron trzecich, wnioski o skierowanie spraw do Wielkiej Izby, pytania interpretacyjne na podstawie artykułu 46(3) oraz wnioski o opinie doradcze na podstawie Protokołu nr 16. Mechanizmy te nadal nie są w pełni wykorzystywane – do tej pory tylko 26 z 46 państw członkowskich Rady Europy ratyfikowało Protokół nr 16 do EKPCz. Instrument ten mógłby w dużej mierze odpowiedzieć na żądanie Państw-Stron dotyczące dalszych wytycznych, a CURE wzywa do jego pełnej ratyfikacji.

24 kwietnia 2026 r. ●

*Komitet Sterujący CURE: **Katerina Hadzi-Miceva Evans**, European Centre for Not-for-Profit Law, Haga; **Hanna Machińska**, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa; **Oleksandra Matviichuk**, Center for Civil Liberties, Kijów; **Goran Miletić**, Balkans Forward Foundation, Belgrad; **Anna Sevortian**, Standing Committee of the Conference of International NGOs, Berlin

• Wyborcza to Wy.
Piszcie:
listy@wyborcza.pl

OGŁOSZENIE

Kraj/34424934

PLEBISCYT

Wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Głosuj na

[Wyborcza.pl/Supermiasta](https://wyborcza.pl/Supermiasta)

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

PARTNERZY

„Michael” w kinach

GRUBA
WARSTWA
LUKRU

Gdybym nie wiedziała, jak umarł Michael Jackson, po tym filmie uznałabym, że musiał zostać ukrzyżowany. Tak bezinteresownie kochającego ludzi bohatera nie było od czasów Chrystusa.

Emilia Dłużewska

W filmowej biografii Michaela Jacksona uderzają dwa braki: Janet Jackson i oskarżeń o pedofilię. Pierwsza jest kurozalna, ale zabawna. Choć nie ma słowa, które padłoby w „Michaelu” częściej niż „rodzina”, najmłodsza Jacksonówna zniknęła z obrazka równie skutecznie (i równie subtelnie), co Nikołaj Jeżow ze słynnego zdjęcia ze Stalinem.

Dруга nieobecność jest dużo poważniejsza. I emblematyczna dla miejsca, w którym znalazła się kultura dziewięć lat po #MeToo. O ile – w co wątpię – takie zjawisko kiedykolwiek istniało, można by tu sparafrazować Joannę Szczepkowską: 22 kwietnia 2026 roku skończyło się na świecie cancel culture. Nie hukiem, ale skomleniem.

JACKSON W ŁÓŻKU
Z CHŁOPCAMI

Zacznijmy od faktów. Od lat 90. osiem osób oskarżyło Jacksona o molestowanie, gdy byli dziećmi. Żadnego z tych zarzutów nie udało się udowodnić przed sądem, ale z częścią mężczyzn Jackson zawarł wielomilionowe ugody. Prowadzący śledztwa podejrzewali, że ofiar było więcej.

O molestowaniu dzieci przez piosenkarza mówiły publicznie przynajmniej trzy osoby pracujące wcześniej dla Jacksona, a także jego siostra LaToya Jackson, która później wycofała się z oskarżeń.

Michael Jackson zaprzeczał zarzutom, a w jego obronie stawiali inni mło-

dzi chłopcy. Najpopularniejszy piosenkarz na świecie kupował im drogie prezenty, zapraszał na weekendy na swoim ranchu Neverland oraz na luksusowe wycieczki. Pomagał im też w karierze. Jackson nie ukrywał, że przez lata wielokrotnie sypiał z dziećmi w jednym łóżku. Utrzymywał jednak, że relacje te nie miały charakteru seksualnego.

Pierwsze oskarżenia przeciw Jacksonowi pochodzą z 1993 roku. W 2019 roku, dziesięć lat po śmierci gwiazdy, temat powrócił wraz z premierą dokumentu „Leaving Neverland”, w którym o molestowaniu szczegółowo opowiada Wade Robson i James Safechuck, którzy wcześniej bronili piosenkarza. Robson mówi, że był wykorzystywany seksualnie od siódmego roku życia, Safechuck – od dziesiątego.

Czy w 2026 roku można zrobić biograficzny film o Michaelu Jacksonie, który całkowicie te wątki pomija? Dwa lata temu dałabym sobie uciąć rękę, że to niemożliwe. Cóż, to cud, że nadal mam obie ręce.

JACKSON LEPSZY
OD CHRYSZTUSA

Twórcy „Michaela” problem oskarżeń o molestowanie postanowili rozwiązać sprytnym kadrowaniem. Scenarzysta John Logan rozpiął akcję filmu między rokiem 1966, gdy Jackson (gra go bratanek gwiazdy, Jafaar) jest genialnym ośmiolatkiem, a 1988, gdy mdlejące fanki i promieniejący fani oglądają jego występ w Londynie w ramach trasy koncertowej promującej album „Bad”, która tylko w USA sprzedała się w milionie egzemplarzy.

O tym, że w trasie towarzyszył mu 10-letni James Safechuck, z filmu się nie dowiemy.

Nie dowiemy się zresztą o żadnym nawet najdrobniejszym wykroczeniu ze

• **Jaafar Jackson jako Michael Jackson w filmie „Michael”**

FOT. KEVIN MAZUR/LIONSGATE/UIP

strony gwiazdy. „Michael” to trwający ponad dwie godziny panegiryk – portret megagwiazdy, której nigdy nie uderzyła do głowy sodowa; profesjonalisty, który ciężko pracował, by nie zawieść kochających go fanów, a w przerwach odwiedzał dziecięce oddziały onkologiczne, chodził do sklepów z zabawkami, oglądał filmy Chaplina albo bawił się z ukochanymi zwierzętami.

Syna i brata, który mimo wieloletniej przemocy ze strony ojca pozostał lojalny wobec rodziny, godząc się na wspólne występy pod szyldem „Jackson 5”, choć mógłby skupić się na karierze solowej; kochającego swoje rodzeństwo i matkę z całego serca. Człowieka, który wprost deklaruje, że jego największym marzeniem i życiową misją jest nieść ludziom radość, miłość i uzdrowienie.

Gdybym nie wiedziała, że Michael Jackson zmarł z powodu przedawkowania środków przeciwbólowych, od których uzależnił się po ciężkim wypadku, po seansie uznałabym, że musiał zostać ukrzyżowany. Tak szlachetny, bezinteresowny i kochający ludzkość bohater nie stąpał po ziemi od czasu Jezusa Chrystusa. A nawet Chrystusowi zdarzyło się kiedyś zdenerwować.

HAGIOGRAFIA
PCHANA W GARDŁO

Warstwa lukru jest tak gruba, że odnosi skutek odwrotny od zamierzonego.

Im bardziej twórcy filmu starają się ignorować ciężące na Jacksonie zarzuty

pedofilii, tym bardziej nie mogę przestać o nich myśleć.

Kiedy Jackson przysiadł na łóżku chorego na raka chłopca, myślę o chłopcach, których brał do swojego łóżka. Kiedy widzę wiszące przy jego szpitalnym łóżku rysowane dziecięcą ręką laurki – o dzieciach, które obsypywał prezentami. Kiedy mały Michael ucieka w świat fantazji, czytając ukochanego „Piotrusia Pana”, przypominam sobie zeznania chłopców, których zapraszał do swojej „Nibylandii”. Kiedy producent próbuje chronić ośmioletniego piosenkarza przed ojcem i mówi mu, że ma wyjątkowy dar, myślę o tych innych, mniej wyjątkowych chłopcach. Czy miał ich kto ochronić?

Czasem milczenie twórców jest wyjątkowo wymowne. Jak w scenie, w której dorosły Michael Jackson spotyka w sklepie z zabawkami małego chłopca z matką. Kobieta prosi o autograf „dla syna”, choć jasne jest, że jemu na nim nie zależy. Jest zachwycona możliwością poznania gwiazdy, nie ma oporów, by wykorzystać do tego własne dziecko. Pytanie o to, czemu rodzice chłopców pozwalali im jeździć z Jacksonem na wycieczki i sypiać w jego łóżku, jest uprawnione; trudno jednak nie widzieć cynizmu w suflocowaniu go widzom w taki sposób. Twórcy „Michaela” stosują logikę pokrewną: udają, że zarzutów nie ma, a jednocześnie budują linię obrony.

Że robią to w mało subtelny sposób, nie dziwi. Twórców „Michaela” nie interesują odcienie szarości. Hagiograficzne przesłanie jest pchane widzowi w gardło jak karma gęsi hodowanej na foie gras. Podział na dobrych i złych jest prosty: matka i rodzeństwo kochają Michaela i kibicują mu w solowej karierze (bracia muzyka są współproducentami filmu); wspiera go również jego prawnik John Branca (zarządzający spuścizną Jacksona, również na liście producentów) oraz oddany ochroniarz Bill Bray (prawdzi-

„Michael”
to trwający ponad dwie godziny
panegiryk

wy Bray nie ma z filmem nic wspólnego – zmarł w 2005 roku). Czarny charakter jest jeden: Joseph Jackson, ojciec Michaela, pracownik huty stali, który bije, zastrasza i musztruje synów, robiąc z nich maszynkę do zarabiania pieniędzy. Nagrodzony Emmy za rolę w „Euforii” Coleman Domingo dostał do zagrania rolę tak płaską, że równie dobrze można by obsadzić w niej przesłanego aligatora.

„MICHAEL” NIE MIAŁ SZANS

Czy w świetle wszystkiego, co wiemy dziś o Jacksonie, warto w ogóle robić o nim film? Jasne. Historia króla popu stawia bardzo aktualne pytania: o to, jaką cenę płać dziecięce gwiazdy, które show-biznes ograbia z dzieciństwa; o relacje między członkami rodziny, w której spoiwem jest trauma; o miejsce afroamerykańskich muzyków w historii branży, która czerpała z czarnej kultury, jednocześnie dyskryminując jej twórców. O to, w jaki sposób ofiary przemocy stają się jej sprawcami.

O to, jak skutecznie społeczeństwo potrafi od tej przemocy odwracać wzrok. Zwłaszcza gdy sprawcą jest osoba kochana, bogata, wpływowa. I utalentowana.

Jeśli w trakcie filmu były momenty, w których przez chwilę nie myślałam o ciąży na Jacksonie zarzutach, były to sceny jego występów – bezbłędnej choreografii i popowych przebojów, które do dziś mają ogromną siłę rażenia. Ale właśnie w tych momentach szczególnie trzeba o nich pamiętać. Można być jednocześnie niezwykle utalentowanym twórcą i osobą wyrządzającą innym straszną krzywdę. Póki jako odbiorcy nie oswoiłyśmy się z tą ambiwalencją, #MeToo będzie tylko parą gwizdek.

Istnieją już filmy, które sobie z nią radzą. Ale „Michael” nie miał szans być jednym z nich. Mało która biografia muzyka ma zresztą na to szansę. Prawa do bioseneka najczęściej należą do spadkobierców, którzy niechętnie godzą się na jakiegokolwiek sugestie, że twórcy niezapomnianych przebojów nie byli ludźmi krystalicznymi – czy to ze szczerego przywiązania, czy z troski o własny interes. Innym pozostaje odciąć się od filmu, jak zrobiły Janet Jackson i córka Michaela, Paris.

Przed premierą „Michaela” branżowe media donosiły, że film miał kończyć się sceną, w której pod dom muzyka przyjeżdża policja, ale dopiero po zakończeniu zdjęć prawnicy odkryli, że nie można tego zrobić ze względu na ugodę z 1994 roku. Oskarżający Jacksona o molestowanie Jordan Chandler miał w niej zastrzec, że jego historia nie może być sfilmowana. Trudno traktować te doniesienia poważnie. Podobnie jak sugestie, że twórcy zmierzają się z zarzutami pedofilii w potencjalnym sequele.

Nawet gdyby wątek molestowania się pojawił, mało prawdopodobne, by zmienił wydźwięk filmu. Dziennikarz „New York Times” Mark Binelli, który zdobył pierwszą wersję scenariusza, napisał, że przedstawiał on zaskuty wobec Jacksona jako zmyślone, a oskarżycieli jako oszustów i wyłudzaczy.

A nawet gdyby wyobrazić sobie, że nikt nigdy nie oskarżył Jacksona o pedofilię, „Michael” nadal byłby filmem nieudanym: robionym na klęczkach, pozbawionym napięcia, naiwnym, z postaciami wyciętymi z papieru. Tyle że jeszcze nudniejszym – bo śledzenie tego, jak twórcy starają się ignorować stojącego pośrodku salonu słonia, ostatecznie okazało się najciekawszą częścią dwugodzinnego seansu. ●

Nowa książka Chmielarza

Powieść grozy, która pachnie rozmachem z Kinga

„Tam, gdzie zmrok zapada szybciej”, najnowsza powieść Wojciecha Chmielarza, to książka napisana z rozmachem.

Marta Górna

W Paśle, małej miejscinie na Podkarpaciu, zmrok zapada nieco szybciej, noc trwa odrobinę dłużej. Populacja Pasła to 10 tys. mieszkańców, miasteczkiem trzęsie szef tartaku, właściciel fabryki mebli, lokalny biznesmen, którego nie ima się prawo.

To tutaj po tym, jak w Warszawie zrobiło się dla niego zbyt gorąco, ukrywa się Szwed: wielki jak betonowy blok i tak samo wrażliwy mafioso, mechanik z zamiłowania, gangster z konieczności. Wdowiec, ojczym nastoletniej Tamary, której hobby jest sprawianie problemów.

Szwed to kapitalista, liczy się dla niego zysk. Na lokalnego pijaczka rejestruje aut, właścicielowi marniejącego hotelu pożyczyl pieniądze. Po cichu cierpi z powodu śmierci ukochanej żony, nigdy jednak nie miał czasu porządnie się nad tym zastanowić. Miewa ludzkie odruchy, ale stara się je w sobie dusić.

To świetnie skonstruowana postać w samym środku intrygi innej niż te, do których do tej pory przyzwyczajał nas Wojciech Chmielarz.

MOŻNA ZROZUMIEĆ ZŁO?

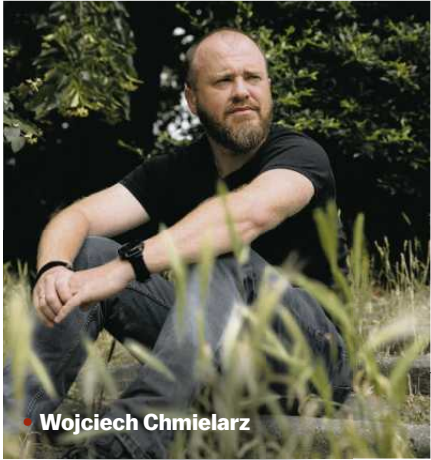
Jeden z najpopularniejszych autorów kryminałów w Polsce właśnie napisał horror. „Tam, gdzie zmrok zapada szybciej” to pełnoprawna powieść grozy, która pachnie rozmachem z Kinga, wciąż jest jednak bardzo „chmielarzowa”. Bohaterowie nie są tu ani dobrzy, ani źli. Umoczeni w lokalnych układach niechętnie robią to, co należy.

Można zrozumieć małomiasteczkowego policjanta, który przynyma oko na wybryki syna właściciela tartaku. W końcu kto by nie chciał, żeby jego dzieci mogły wyjechać z Pasła? Można zrozumieć wiecznie pijaną matkę: robi wszystko, by mieć kontakt z synem, który po rozwodzie został przy ojcu. Można zrozumieć nastoletnią, wściekłą na cały świat dziewczynę, że po śmierci matki robi wszystko, aby świat też był na nią wściekły.

Nie spodziewałam się, że po lekturze horroru będę zastanawiała się nad ludzką kondycją, sposobami przeżywania żałoby, wreszcie długimi cieniami przeszłości. Chmielarz pokazuje niewygodną prawdę. Łatwo jego bohaterów zrozumieć, bo w każdym z nas jest taki mrok.

HORROR NA PODKARPACIU

W „Tam, gdzie zmrok zapada szybciej” Chmielarz rzuca bohaterów w wydarzenia paranormalne. Szwed nie potrzebuje niczyjej pomocy, by się komuś narazić. Syna lokalnego tuza tłucze w barze, bo ten dorzucił jego pasierbicy do drinka pigułkę gwałtu, zgorzkniałą pijaczkę Zochę pozbawia dachu nad głową, z żoną

jednego z partnerów biznesowych sypia, choć nie sprawia mu to specjalnej frajdy.

Każdą ze skrzywdzonych przez niego osób odwiedza zjawą, która manipulacją i kłamstwem przekonuje, że Szwed powinien zniknąć.

Chmielarz tak prowadzi akcję, by oryginalna tożsamość zjawy wydawała się czytelnikowi oczywista, w finale jednak serwuje przewrotną, po której trudno się pozbierać. Powieść nabiera dzięki niej nowego ciężaru, staje się historią o winie i niespełnionych obietnicach.

KSIAŻKA PONURA, ALE CZYTA SIĘ LEKKO

Jest tu kilka scen, o których będę myślała jeszcze długo.

Stara matka, która przed własną córką chowa się za tanimi zasłonami, bo nie ma pieniędzy. Ojciec lejący syna pasem, by wybić z niego orientację seksualną. Młodociany gangster Arturo opowiadający bajeczki o swoim hiszpańskim ojcu i wodzący wszystkich za nos niczym Keyser Söze z „Podejrzanych”.

Rzeczywistość bohaterów lepi się od brudu, pełno w niej patologii i małego zła. Szwed nie jest tu rycerzem światłości, który naprawia świat, jest kolejnym trybikiem, który umożliwia złu działanie.

Odkąd tylko pojawił się w książce, w scenie w schronisku, chciałam iść za nim dalej. To zdarza się bardzo rzadko, szczególnie w powieściach gatunkowych, w których bohaterowie częściej są figurami niż pełnowymiarowymi postaciami.

Szwed jest ludzki, czasami odpychający, budzi jednocześnie żal i sympatię. Nie jest tytanem intelektu, cierpki humor to jednak jego specjalność. Dzięki temu powieść, przecież ponurą, czyta się szybko i lekko, choć ma grubo ponad 600 stron. ●

Wojciech
Chmielarz

Tam,
gdzie zmrok
zapada
szybciej
Marginesy

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431899

BURMISTRZ MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

podaje do publicznej wiadomości wyciąg z ogłoszenia o pierwszym **pisemnym przetargu nieograniczonym** numer **GP.0051.6.2026.AD** na sprzedaż niżej wymienionej nieruchomości:

Lp	Numer ewidencyjny działki, obręb	Powierzchnia nieruchomości w ha	Numer księgi wieczystej	Położenie działki (ulica)
1	080101_1.0004. 315/5 ; obręb 0004 Śródmieście	0,1945	GW1S/00019671/5	Kardynata Stefana Wyszyńskiego

Nieruchomość przeznaczona jest do sprzedaży w trybie pisemnego przetargu nieograniczonego.

Nieruchomość położona jest na obszarze dla którego nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z zapisami ustaleniami Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kostrzyna nad Odrą, przyjętego uchwałą Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą nr XXIX/185/21 z dnia 30 września 2021r., wyżej wymieniona nieruchomość położona jest w granicach terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami.

Symbol studium: **MW/U**.

Dla nieruchomości została wydana decyzja o warunkach zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z infrastrukturą oraz zagospodarowaniem terenu.

Cena wywoławcza brutto nieruchomości: 600.000,00zł; (słownie zł.: sześćset tysięcy 00/100); W cenie wywoławczej został uwzględniony podatek od towarów i usług (VAT) w wysokości 23%. Cena sprzedaży nieruchomości brutto płatna jest w całości przed zawarciem umowy w formie aktu notarialnego.

Przetarg (część jawna) odbędzie się w dniu 26 czerwca 2026 r., o godzinie 11⁰⁰, w sali narad, II piętro Urzędu Miasta w Kostrzynie nad Odrą, ul. Graniczna 2 o godzinie 11⁰⁰ w dniu 26 czerwca 2026r., rozpocznie się część jawna przetargu w obecności oferentów.

Warunkiem udziału w przetargu jest:

1) wpłata wadium w wysokości: 120.000,00zł; (słownie zł.: sto dwadzieścia tysięcy 00/100); na konto depozytowe Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą, w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Barlinku Oddział Kostrzyn nad Odrą nr 86 8355 0009 0024 2963 2000 0005; w terminie do dnia: **22 czerwca 2026 r.**

Za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na rachunek Urzędu Miasta, 2) złożenie pisemnej oferty w sekretariacie Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą, ul. Graniczna 2, II piętro budynku, w terminie do dnia **23 czerwca 2026 r., do godz. 10⁰⁰**, w zamkniętej kopercie, sporządzonej zgodnie z pkt VII, zaadresowanej **Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą, ul. Graniczna 2, 66-470 Kostrzyn nad Odrą**, opatrzonej napisem: „**Oferta na sprzedaż nieruchomości – przetarg GP.0051.6.2026.AD – ul. Kardynata Stefana Wyszyńskiego – NIE OTWIERAĆ!**”

Ogłoszenie zostało wywieszone w siedzibie Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą, ul. Graniczna 2, na tablicy ogłoszeń na pierwszym piętrze oraz na tablicy przed siedzibą Urzędu Miasta.

Pełna treść ogłoszenia i mapa lokalizacyjna nieruchomości została opublikowana – na stronie internetowej Urzędu Miasta w Kostrzynie nad Odrą: www.kostrzyn.pl – zakładka Przetargi i wykazy nieruchomości lub zakładka BIP – Gospodarka Przestrzenna GP – Przetargi i wykazy na zbycie gruntów 2026.

Osoba upoważniona do udzielania informacji na temat przetargu: **Małgorzata Kraszewska** – Naczelnik Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Obsługi Inwestora, Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą, ul. Graniczna 2; pokój nr 27 lub telefonicznie pod numerami **95 727 81 48 lub 607 770 049**.

Burmistrz Miasta Kostrzyn nad Odrą
Andrzej Kunt

Protest LGBT przeciw rządowi Donalda Tuska

Dużo żalu i gniewu

„Kłamca, kłamca, kłamca” – niosło się przed kancelarią premiera. To był pierwszy protest społeczności LGBT przeciwko rządowi Donalda Tuska. Przyszli na niego też wyborcy Koalicji Obywatelskiej.

Wojciech Karpieszuk

– Przed wyborami w 2023 roku namawiałam ludzi: „Idźcie głosować, bo jak nie pójdziecie, to nic się nie zmieni”. I co? Nic się nie zmieniło ani w kwestii praw kobiet, ani praw osób LGBT! Zrobiłam z głęby szmatę – przemawiała przed kancelarią aktywistka Monika Tichy.

– Przez osiem lat rządów PiS wychodziliśmy na ulicę, powtarzaliśmy, że nie jesteśmy ideologią, jesteśmy ludźmi. Być może teraz trzeba powtórzyć to temu rządowi – mówił Bart Staszewski z fundacji Basta, która wspólnie z Akcją Demokracja zorganizowała sobotni protest.

Rozczarowanie i wściekłość

Protest był reakcją na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczący uznawania małżeństw jedнопłciowych zawartych za granicą i ich transkrypcji w Polsce. Demonstranci domagali się jego wykonania przez rząd. Z tłumu co chwilę wybrzmiewały hasła: „Wykonać wyrok!” i „Kłamca!” – to drugie kierowane pod adresem premiera.

Przyszło kilkaset osób, wśród zgromadzonych było dużo osób z Koalicji Obywatelskiej. Czuli się upokorzeni. Nigdy

cięższego niż na innych manifestacjach: żal, gniew, rozczarowanie, poczucie wykorzystania przez polityków. Wśród naszych rozmówców byli też tacy, którzy głosowali na Koalicję Obywatelską w wyborach parlamentarnych albo na Rafała Trzaskowskiego w wyborach prezydenckich. – W 2011 roku Donald Tusk mówił, że po wyborach na tapet weźmiemy związki partnerskie, w 2023 roku obiecał je na 100 dni. Teraz TSUE podsunął mu gotowca. I Tusk nic z tym nie robi. Przeciwnie – próbuje utrudnić ludziom życie. Czym to się różni od Nawrockiego i PiS? Naprawdę wierzyłem, że coś się zmieni – stwierdził 29-letni Tomasz, gej i przedsiębiorca.

– Chcę, żeby mój ślub był uznany przez Polskę. Pracujemy, płacimy podatki. Polska nas nie dostrzega. Czuję złość, zażenowanie, czuję się zdradzony przez tę władzę – mówił Maciej.

– Ten rząd działa wbrew temu, co obiecał, zdradza mniejszościowe grupy, które zaufały tym politykom. Nie tylko nic nie robi, żeby pomóc, ale idzie krok dalej: przeszkadza – dodała jego koleżanka Monika.

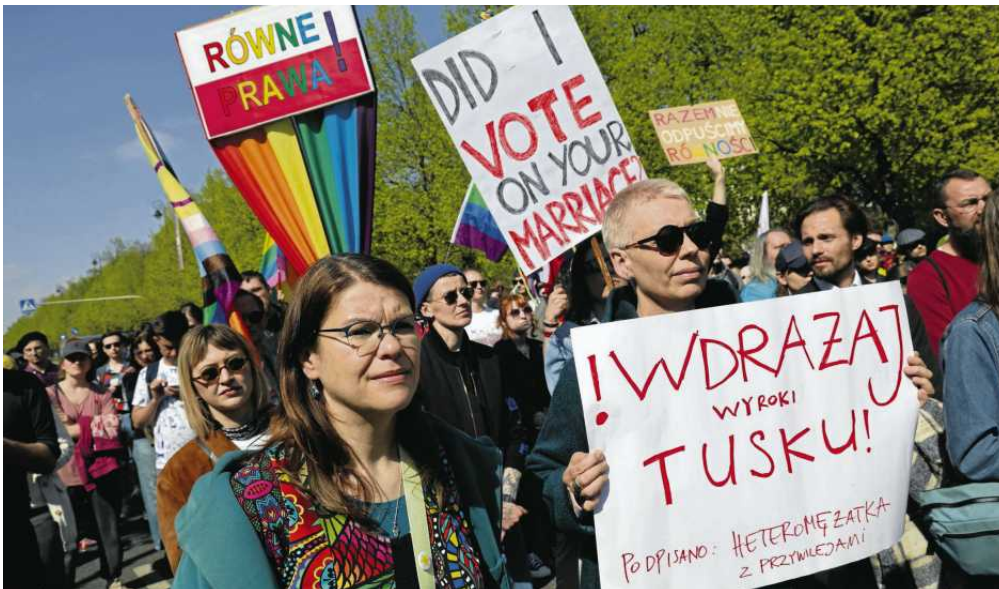
– Głosowałem na Koalicję Obywatelską. Czuję się upokorzony. Nigdy

więcej nie dam się nabrać na strasznie PiS-em – przyznał 33-letni Adam.

– Po wyborach w 2023 roku mój wujek, wyborca KO, powiedział mi: „W końcu będziesz mogła wziąć ślub”. Ja nie wierzyłam Tuskowi, ale aż takiego cynizmu się nie spodziewałam – przyznała 26-letnia Carro.

Protest był reakcją na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczący uznawania małżeństw jedнопłciowych zawartych za granicą i ich transkrypcji w Polsce

– Chciałbym, żebyśmy byli w Europie nie tylko geograficznie. Byłem w „Solidarności”, chodziłem na protesty KOD. Dziś jestem tu, by wesprzeć wnuka. Co innego mogę zrobić? Mogę protestować – mówił Tomasz, który przyszedł na demonstrację z rodziną.

• Sobotni protest w Warszawie

FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Ten rząd do władzy wyniosły kobiety i osoby LGBT. Jeżeli rząd ich zawiedzie, na kolejne wybory zostaną w domu. Minister Marcin Kierwiński, który blokuje rozporządzenie dotyczące transkrypcji, kandydował do Parlamentu Europejskiego z Warszawy. Warszawianie nie mają wątpliwości, że prawa osób LGBT powinny być respektowane – mówił Bogusław Kolmasiak z Akcji Demokracja.

Spór o wyrok TSUE i prawny chaos

Głos ze sceny zabrała również pisarka Renata Lis, która wraz ze swoją żoną Elżbietą Czerwińską od lat walczy o uznanie w Polsce ich małżeństwa zawartego w Kopenhadze.

– Haniebne są te machinacje, to majstrowanie, jak ograniczyć, jak odwrócić w nieskończoność wykonanie wyroku. Rządzący z pogardą mówią o nas, że zawieramy jakieś weekendowe małżeństwa za granicą. Ten mój weekend trwa już ponad 30 lat. Przez ćwierć wieku czekałam na jakieś rozwiązania w Polsce. Nie doczekałam się. Nie ma niczego.

Panie Kierwiński, na jakiej podstawie pan ocenia, czy mam prawo do małżeństwa?! – mówiła.

Jej żona Elżbieta Czerwińska dodała: – Niech nikt nie myśli, że odejdziemy, że schowamy się do nory. Będziemy przychodzić.

To był pierwszy protest społeczności LGBT przeciwko temu rządowi. Wybuchł wokół sporu o uznanie w Polsce małżeństw jedнопłciowych zawartych za granicą. Mimo wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Naczelnego Sądu Administracyjnego, które wskazują, że takie małżeństwa powinny być transkrybowane, urzędy stanu cywilnego wciąż nie dokonują transkrypcji, czekają na decyzję rządu. A rząd – konkretnie minister Marcin Kierwiński – kluczy. W efekcie tylko jedna para ma mieć uznane dokumenty, a pozostałe będą zmuszone iść do sądów, co oznacza lata postępowania i prawny chaos. Dla wielu osób LGBT to dowód, że władza nie wykonuje wyroków i wycofuje się z obietnic, stąd rosnąca frustracja, żal i poczucie oszukania przez polityków. ●

Po słowach Mariusza Błaszczaka

Campus Polska żąda przeprosin

„Błaszczak rozpowszechnia nieprawdziwe informacje, nie było powiązań z Zondacrypto” – zakomunikował prawnik Campusu Polska. Rafał Trzaskowski z kolei wytyka, że skompromitowana firma była sponsorem kongresu CPAC, w którym brali udział politycy prawicy.

Zondacrypto, to najbardziej znana w Polsce giełda aktywów cyfrowych, w tym kryptowalut. Została sponsorem Polskiego Komitetu Olimpijskiego, wsparła też w maju ubiegłego roku konferencję konserwatywnej prawicy CPAC w Rzeszowie. Kilka tygodni temu straciła wypłacalność. Jej prezes, Przemysław Kral uciekł do Izraela. Liczba poszkodowanych sięga

30 tys., a kwota strat przekracza już 350 mln zł.

Rząd Donalda Tuska dwukrotnie w ciągu ostatniego roku próbował przyjąć ustawę regulującą rynek kryptowalut, ale dwukrotnie wetował ją prezydent Karol Nawrocki, a posłowie PiS dwukrotnie – ostatnio 17 kwietnia – nie pozwalali na odrzucenie prezydenckiego weta. Takie jest tło wypowiedzi Mariusza Błaszczaka, za które przeprosin żąda Fundacja Campus Polska założona przez Rafała Trzaskowskiego.

Błaszczak mówił o Zondacrypto podczas wizyty w TV Republika. Prowadzący pytał go, czy PiS boi się, że Sejm powoła komisję śledczą ds. kryptowalut. Poseł PiS odwracał kota ogonem: – To Rafał Trzaskowski powinien

się obawiać. W kampanii wyborczej zapowiadał zawetowanie ustawy o kryptowalutach – mówił.

Nie do końca tak było. Owszem, w kampanii prezydenckiej Trzaskowski na jednym ze spotkań został zapytany przez młodego człowieka o regulacje w sprawie kryptowalut. – Żadnych regulacji. Państwo powinno się odczepić od ludzi, którzy inwestują (...). Wszystkim nam powinno zależeć, żeby tych restrykcji było jak najmniej albo w ogóle nie powinno być. Żadnych regulacji, każdy powinien podejmować decyzje sam, to jest jego ryzyko – mówił Trzaskowski.

Dalej w tym samym wywiadzie Błaszczak mówił: – Ta firma [Zondacrypto] sponsorowała też Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy Jerze-

go Owsiaaka, widziałem też wpis, że sponsorowała również Campus Polska Rafała Trzaskowskiego, więc prezydent Warszawy musi czuć się zagrożony.

Na słowa Błaszczaka zareagowała fundacja Campus Polska Przyszłości. Na platformie X opublikowała pismo procesowe wysłane do posła PiS. Zażądano od niego przeprosin, z użyciem m.in. słów: „Było to twierdzenie nieprawdziwe i niepoparte żadnymi faktami”. Takie oświadczenie Błaszczak miałby opublikować na Facebooku, na platformie X i na Instagramie. Jeśli tego nie zrobi, fundacja Campus Polska Przyszłości zapowiada wystąpienie na drogę sądową.

O kryptowalutach Rafał Trzaskowski mówił w tym tygodniu na swoim kanale na YouTube.

„Obejrzałem wywiad prezydenta Nawrockiego w kanale Zero. Prezydent miał problem z wytłumaczeniem kilku swoich decyzji. Po pierwsze swojego weta dotyczącego kryptowalut. A Zondacrypto to poważny dzisiaj problem, 30 tys. osób zostało na lodzie. A to, że Zondacrypto była sponsorem eventów na których pojawiali się politycy PiS i Nawrocki to wiemy. Pytanie jest jedno: czy właśnie dlatego prezydent wetował ustawę przygotowaną przez rząd. Która, uwaga, miała chronić inwestorów, którzy swoje ciężko zarobione pieniądze inwestowali w kryptowaluty” – mówił Trzaskowski, wyraźnie zmieniając ton wypowiedzi w porównaniu z kampanią wyborczą. ●

Michał Wojtczuk

Znowu staną tramwaje

Remont skromny, ale utrudnienia wielkie

Tramwaje – po raz kolejny w ostatnim czasie – nie będą od dziś jeździć na Okęciu, a w przyszłym roku jeszcze raz podczas wielkiej przebudowy skrzyżowania Grójeckiej z Wawelską. Drogowcy zaczęli lifting Placu Narutowicza.

Dużo zmian na Ochocie, choć nie aż tak spektakularnych, jak mogli się spodziewać mieszkańcy. Drogowcy zaczęli od niewielkiego remontu na Placu Narutowicza, który – zgodnie z przeprowadzonymi 15 lat temu konsultacjami społecznymi – miał przejść całkowitą metamorfozę. Jednak wygląda na to, że centralny punkt dzielnicy jeszcze na nią poczeka.

Przez ostatnie półtora dekady urzędnicy wciąż wynajdowali powody, by odraczać zmiany. Przez pewien czas przywoływali planowaną kilometr dalej modernizację linii średnicowej, którą kolejarze i tak przesunęli na lata 30. Obecnie wymawiają się rozkopaniem Placu Narutowicza pod budowę stacji metra, która może się zacząć jeszcze później.

– Mam nadzieję, że zapowiadana budowa czwartej linii, która uzasadnia obecną estetyzację a nie remont, nastąpi w miarę szybko, co pozwoli na doprowadzenie placu do obieganego kształtu – stwierdziła wiceburmistrz dzielnicy Justyna Glusman

• Tak będzie wyglądał Plac Narutowicza

FOT. MATERIAŁY SZRM

(Ochocianie). Zgodnie z ustaleniami pętla tramwajowa na placu miała być zmniejszona z pięciu do dwóch torów postojowych, a sąsiadująca z nią jezdnia zlikwidowana. Ruch w kierunku Śródmieścia prowadziłby prosto przez ul. Grójecką.

Nie dojadą na Okęcie

Na razie roboty toczą się w niewielkim zakresie. Stołeczny Zarząd Rozbudowy Miasta zlecił je Zakładowi Remontów i Konserwacji Dróg. Bez przetargu, bo to jednostka miejska. Koszt – 21 mln zł. Na liście są głównie poprawki pośrodku placu: likwidacja alejek z popękane go asfaltu dla pieszych, którzy zyskają nawierzchnię z płyt granitowych i kost-

ki kamiennej; dostosowanie przejść do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – ścieżki prowadzące i tzw. pola uwagi dla osób niewidomych;

nowe drzewa, krzewy i rabaty kwiatowe; mała architektura – ławki i pergole; uporządkowanie parkowania i przebudowa zatok postojowych; kontrapas rowerowy na przylegającej do placu ul. Akademickiej; zielone torowisko na pętli obsadzone rozchodnikami, a dwa przystanki zostaną wydłużone do 68 metrów, by zmieściły się przy nich dwa tramwaje.

Remont wiąże się z utrudnieniami. Przed tygodniem drogowcy zamknęli ul. Akademicką. W miniony czwartek zwężili też jezdnię Grójeckiej w kie-

runku Okęcia o lewy pas ruchu na wysokości przebudowywanego przystanku tramwajowego. A dziś zacznie się tu wymiana torów wraz z podbudową. Oznacza to wstrzymanie ruchu tramwajów kursujących do pętli na ul. Banacha i na Okęcie. W ubiegłym roku przerwa na tych odcinkach trwała przez wiele miesięcy z powodu budowy nowej trasy do Dworca Zachodniego i przebudowy skrzyżowania ul. Grójeckiej z ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. Tym razem tramwaje znikną na tydzień – do niedzieli 3 maja włącznie. W tym czasie: linie: 1 z Ronda Daszyńskiego, 7 ze Szmulek, 9 z Gocławka, 14 z Miasteczka Wilanów i 15 z Marymontu będą zawracać na Placu Narutowicza; trasy linii 22 z Kamionka i 25 z Bródna skończą się w Al. Jerozolimskich na Placu Starynkiewicza; między Pl. Narutowicza a Okęciem przez Grójecką i Al. Krakowską Zarząd Transportu Miejskiego skieruje autobusy zastępczej linii Z-9.

155 mln zł dla Ochoty

Wiadomo już, że kolejne wstrzymanie ruchu tramwajów nastąpi prawdopodobnie w 2027 r. A to dlatego, że Zarząd Dróg Miejskich zapowiada wtedy rozpoczęcie przebudowy niebezpiecznego skrzyżowania ul. Grójeckiej z Wawelską. Właśnie ogłosił przetarg na jego projekt, który ma być gotowy w rok

od podpisania umowy. W tym miejscu tworzą się słynne tetrisowe korki, gdy częste awarie sygnalizacji świetlnej doprowadzają do wzajemnego blokowania się tramwajów i autobusów.

Sygnalizacja ma być wymieniona i będą osobne fazy zielonego światła dla skręcających w lewo. Powstaną też przejazdy rowerowe z łącznikami do sąsiednich ulic: Radomskiej, Pasteura, Kaliskiej i Mochnackiego. Powinien zostać utrzymany buspas na ul. Grójeckiej w kierunku centrum.

ZDM zapowiada nowości na jej odcinku Wawelska-Plac Narutowicza. Zamiast obecnej zawrotki powstanie inna – na wysokości ul. Mochnackiego z możliwością skrętu w lewo w tą ulicę od strony Śródmieścia. Przejście dla pieszych na zakręcie i wjeździe na Plac Narutowicza zostanie zabezpieczone sygnalizacją świetlną.

Na tym nie koniec planów drogowych na Ochocie. Wszystkie znalazły się w wartym 155 mln zł pakiecie poprawek budżetowych do wieloletniej prognozy finansowej miasta. Miały przekonać ruchy miejskie z Ochocian i Miasto Jest Nasze, a także lewicę, do pozostania w sojuszu dzielnicowym z Koalicją Obywatelską. Upadł on w 2025 r., gdy prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski zdecydował o budowie hali sportowej na terenie Skry. ●

Jarosław Osowski

Szybka Kolej Miejska

Opóźnienie na linii otwockiej

Jedynie część pociągów, które były zaplanowane w rozkładzie jazdy, wróci dziś na tory na odcinku Warszawa Wawer – Otwock. Wszystko to ze względu na wydłużone prace przy budowie nowego systemu sterowania ruchem kolejowym.

Pociągi miały zniknąć z linii PKP Warszawa-Otwock na dwa tygodnie (a później kursować wahadłowo i rzadko, jednym torem), ale to już nieaktualne.

W piątek późnym popołudniem PKP PLK poinformowały, że ze względu na przedłużone prace modernizacyjne pociągi Szybkiej Kolei Miejskiej na linii S1 nie wrócą na tę trasę zgodnie z planem, czyli właśnie dzisiaj. Na posiedzeniu sztabu kryzysowego – zwołanym pilnie na wniosek Szybkiej Kolei Miejskiej – zapadła decyzja, że pociągi SKM zostaną całkowicie odwołane; zamiast do Otwocka będą kursowały do stacji Warszawa Wschodnia. Pozostałe pociągi na linii S1 – tak jak obecnie – zakończą bieg w Wawrze i stamtąd zabiorą pasażerów w stronę centrum Warszawy. Na odcinku Wawer – Otwock będą odjeżdżać z tymczasowych peronów.

Ponadto od dzisiaj podróżni jadący z Wawra (perony 2 i 3), będą mieli do dyspozycji jeden pociąg SKM na godzinę (zamiast dwóch, jak obecnie).

Jak informuje Tomasz Kunert, rzecznik prasowy Zarządu Trans-

• Stacja Warszawa Wawer

FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W Wawrze z pociągów do autobusów przesiadają się tłumy. Pasażerowie skarżą się na tłok i wydłużony czas podróży

portu Miejskiego, w związku z opóźnieniem, konieczne jest utrzymanie autobusów linii zastępczej ZS1 oraz częstsze kursy autobusów 52L. Jak pisaliśmy w „Wyborczej”, w Wawrze z pociągów do autobusów przesiadają się tłumy. Pasażerowie skarżą się na tłok i wydłużony czas podróży.

Przywrócenie ruchu do Otwocka planowane jest teraz na 1 maja. ●

Joanna Dzikowska

OGŁOSZENIE PŁATNE

Warszawa/34420279

WIELKA PROMOCJA 2026

ANTYKWARIAT ZŁOTA I FUTER

Skup złota, futer z norek, arcydzieł literatury
SPECJALNA PROMOCJA w Warszawie i Legionowie
Zmień niepotrzebne rzeczy na GOTÓWKĘ - OD RĘKI.

Skup BIŻUTERII, SZTABEK, MONET, BRYLANTÓW, DIAMENTÓW, KORALI, BURSZTYNÓW, ANTYKÓW, BIŻUTERII POZŁACANEJ ANTYCZNEJ, ZEGARKÓW (ROLEX, OMEGA, CARTIER, PATEK, PHILIPPE, I INNE).

Wymień swoje złoto na gotówkę zanim cena spadnie.
Darmowa ekspertyza, wycena, gotówkę wypłacamy od ręki.

Płacimy od ręki

do 729zł za gram złota, a za srebro 15.500zł za 1 kg

dojazd do klienta do 50 km i darmowa wycena

PROMOCJA!!
FUTRA KUPUJEMY W TRANSAKCJACH ŁĄCZONYCH ZE ZŁOTEM
ZA FUTRA PŁACIMY DO 15.500 ZŁ

NASZE ADRESY:

KIJOWSKA 11 lok. 450/9, WARSZAWA
tel. 794-298-137, 22 272-42-55
godz. otwarcia
Pn.-Pt. 11-18, Sob. 11-14

KOPERNIKA 7, LEGIONOWO
tel. 509-434-598
godz. otwarcia
Pn.-Pt. 11-17, Sob. 11-14

**Informator
usług
funeralnych**

WOLA
Exitus
Al. Solidarności 147,
dyżur całodobowy tel. 22 620 24 18,
vis a vis Urzędu Warszawa Wola

WOLA
**DOM POGRZEBOWY
„BABICE”**
ul. Okulickiego 5C, 05-082 Stare Babice
tel. całodobowy 602 11 89 49
www.babice.com.pl

MOKOTÓW
AMBER
Puławska 95,
tel. całodobowy 501 796 471

MPUK
**Zakład Pogrzebowy
Miejskie Przedsiębiorstwo
Usług Komunalnych Sp. z o.o.**
Punkty usług pogrzebowych:
Wola, Żoliborz, Mokotów, Śródmieście,
Praga, Bielany, Targówek
24 h - 693 503 720
mpuk.pl

Wyrazy szczerego współczucia i żalu
Rodzinie i Bliskim
z powodu śmierci

dr n. med.
Bożeny Sptawskiej
składa
*Zespół Szpitalnego Oddziału Ratunkowego
Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku*

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 22 kwietnia 2026 roku w wieku 31 lat
zmarła nasza ukochana Córka, Wnuczka i Siostra

Adrianna Adamowicz
Msza święta żałobna zostanie odprawiona
w dniu 28 kwietnia 2026 roku o godzinie 12:00
w kościele pw. św. Anny przy ul. Kolegiackiej 1 w Warszawie,
po której nastąpi odprowadzenie na Cmentarz Parafialny w Wilanowie.
O pogrzebie zawiadamia pogrążona w żałobie
rodzina

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o tragicznej śmierci
Łukasza Litewki
pośła, samorządowca z krwi i kości, działacza społecznego,
Człowieka, który imponował ogromnym i nieustrudzonym zaangażowaniem
na rzecz potrzebujących, szczególnie zwierząt.
Jego odejście to wielka strata dla nas wszystkich.
Rodzinie i Bliskim
składam
wyrazy współczucia
*Prezydent m.st. Warszawy
Rafał Trzaskowski*

Również umieranie jest jednym z naszych życiowych zadań.
Marek Aureliusz
18 kwietnia 2026 roku w wieku 83 lat zmarł

Aleksander Markiewicz
Nasz Mąż, Ojciec, Dziadek,
więzień Dulagu, meloman, wielbiciel historii i sztuki.
Pogrzebanie zmarłego odbędzie się w Domu Przedpogrzebowym
na Powązkach Wojskowych 29 kwietnia o godzinie 13.00.
W intencji zmarłego zostanie odprawiona msza
w kościele ss. Wizytek 1 maja 2026 roku o godzinie 17.00.
Rodzina

Naszemu wieloletniemu przyjacielowi
Pawłowi Ćwiklińskiemu
przekazujemy serdeczne wyrazy współczucia
z powodu śmierci ojca
Henryka Ćwiklińskiego
zasłużonego dla lotnictwa
długoletniego działacza Aeroklubu Lubelskiego
składają
*Nasalscy, Korybscy, Zielonkowie, Miazkowie,
Grzywnowie, Prześlawni, Palicowie.*

Stosownie do art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 j.t.) oraz art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 j.t.) zawiadamiam, że w prowadzonym postępowaniu w Urzędzie Miejskim w Białymstoku, Departamencie Architektury z wniosku Prezydenta Miasta Białegostoku, został zebrany pełny materiał dowodowy w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na:

rozbudowie drogi powiatowej ul. Produkcyjnej w Białymstoku w zakresie budowy: dróg dla pieszych, dróg dla rowerów, zjazdu, kablowych elektroenergetycznych sieci oświetleniowych nN, na działkach o nr ewid. gruntu: 68, 61/2, 62/2 (położonych w obrębie 0001 – Bacieczki), w zakresie oznaczonym na projekcie zagospodarowania terenu linią przerywaną koloru fioletowego.

WYKAZ NIERUCHOMOŚCI OBJĘTYCH INWESTYCJĄ:

- Miasto Białystok (obręb ewidencyjny: 0001 – Bacieczki).
- a) Działka będąca pasem drogowym, będąca własnością Miasta Białystok, przeznaczona pod inwestycje:**
 - **68** (obręb ewidencyjny: 0001 – Bacieczki).
- b) Działka niebędąca pasem drogowym, będąca własnością Gminy Białystok, przeznaczona pod inwestycje:**
 - **62/2** (obręb ewidencyjny: 0001 – Bacieczki).
- c) Działka niebędąca pasem drogowym, będąca własnością osób prywatnych, przeznaczona pod inwestycje:**
 - **61/2** (obręb ewidencyjny: 0001 – Bacieczki).

Zgodnie z art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego w przypadku zawiadomienia stron przez obwieszczenie, **zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne ogłoszenie (data publicznego ogłoszenia: 27.04.2026 r.).**

Z uwagi na powyższe informuję, że w terminie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia, **(tj. od dnia 27.04.2026 r. do dnia 11.05.2026 r.)**, po uprzednim kontakcie telefonicznym

**OBWIESZCZENIE
PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU
z dnia 27.04.2026 r.**

pod nr tel. 85 879 74 21 można skorzystać z prawa zapoznania się z materiałem dowodowym oraz **do dnia 18.05.2026 r.** złożyć ewentualne uwagi i wnioski w przedmiocie zamierzonej inwestycji, w Urzędzie Miejskim w Białymstoku – Departamencie Architektury, ul. Stenimska 1, 15-950 Białystok. Po upływie wskazanego terminu zostanie wydana decyzja kończąca postępowanie administracyjne w pierwszej instancji.

Należy ponadto zaznaczyć, że niniejsze zawiadomienie **nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa**, lecz informacją o przysługującym stronom prawie do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Stosownie do art. 9 Kodeksu postępowania administracyjnego pouczam, że zgodnie z przepisem art. 41 K.p.a. w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swego adresu, w tym adresu elektronicznego. W razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Na podstawie przepisu art. 36 § 1 K.p.a. zawiadamiam, że rozpatrzenie przedmiotowej sprawy nie może nastąpić w terminie określonym przepisem art. 35 k.p.a., z uwagi, iż organ administracji publicznej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego ma obowiązek umożliwić stronie zapoznanie się z aktami sprawy, jak również wypowiedzenie się co do zebranego materiału dowodowego w sprawie. Wydanie końcowego rozstrzygnięcia w ww. sprawie nastąpi w terminie do dnia: 20.05.2026 r.

Jednocześnie pouczam, że zgodnie z art. 37 § 1 K.p.a. stronie służy prawo do wniesienia ponażenia, jeżeli: 1) nie załatwiono sprawy w terminie określonym w art. 35 lub przepisach szczególnych ani w terminie wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 (bezczyrność); 2) postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy (przewlekłość). Ponażenie wnosi się do Wojewody Podlaskiego za pośrednictwem Prezydenta Miasta Białegostoku. Zgodnie z art. 37 § 2 K.p.a. ponażenie zawiera uzasadnienie.

KLAUZULA INFORMACYJNA
dotycząca przetwarzania danych osobowych w sprawach określonych w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych

- Administratorem danych jest Prezydent Miasta Białegostoku adres: Urząd Miejski w Białymstoku, ul. Stenimska 1, 15-950 Białystok.
- W sprawach ochrony danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych: Urząd Miejski w Białymstoku, ul. Stenimska 1, 15-950 Białystok, tel. 85 879 79 79, e-mail: bbi@um.bialystok.pl
- Dane osobowe będą przetwarzane w celu prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach budowlanych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.
- Przetwarzane będą następujące kategorie Pani/Pana danych osobowych: dane identyfikujące osobę, adresowe, dane z rejestru gruntów, oraz dane z dokumentów spadkowych lub innych dokumentów stanowiących dowód posiadanego tytułu prawnego do nieruchomości, dokumentów stanowiących dowód na potwierdzenie innych istotnych okoliczności w prowadzonej sprawie administracyjnej.
- Dane osobowe nie będą ujawniane odbiorcom innym, niż uprawnieni na podstawie przepisów prawa oraz podmiotom, którym dane zostały powierzone do przetwarzania.
- Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres 10 lat, liczony w pełnych latach kalendarzowych poczynając od dnia 1 stycznia roku następnego od daty zakończenia sprawy. Po upływie tego okresu dokumentacja podlega ekspertyzie ze względu na jej charakter, treść i znaczenie. W przypadku zatwierdzenia projektu budowlanego, dokumentacja będzie przechowywana co najmniej przez okres istnienia obiektu budowlanego.
- Przysługuje Pani/Panu prawo do żądania dostępu do własnych danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania oraz prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania.
- W związku z przetwarzaniem danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
- Dane osobowe mogą być pozyskiwane z zasobów informacyjnych Urzędu Miejskiego w Białymstoku, jednostek administracji publicznej, źródeł publicznie dostępnych, stron postępowania, osób trzecich.
- Informacje o źródle pochodzenia danych osobowych przysługują Pani/Panu w zakresie, w jakim nie ma to wpływu na ochronę praw i wolności osoby, od której dane pozyskano.
- Podanie danych adresowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy, za wyjątkiem danych oznaczonych w formularzu urzędowym jako dobrowolne. Niepodanie wymaganych danych uniemożliwi rozpoznanie sprawy.
- Dane nie będą podległy zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

W dniu 19 kwietnia zmarł w wieku 94 lat

Wiesław Strużyński

Uroczystości pogrzebowe odbędą się
w środę 29 kwietnia 2026 roku o godzinie 14.00
w sali dużej Domu Pogrzebowego Służew przy ul. Fosa 19a,
po czym nastąpi odprowadzenie urny z Prochami
na Cmentarz Służewski Nowy przy ul. Wąlbzyskiej.

O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

Żona, Syn, Synowa i Wnuki

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431983

22 kwietnia 2026 roku odeszła
nasza Mama, Babcia i Prababcia

Maria Forysiak-Jankowiak

Marylę pożegnamy
w domu pogrzebowym na Powązkach Wojskowych
29 kwietnia 2026 roku o godzinie 11.00,
po czym odprowadzimy Ją do groby rodzinnego.

Rodzina prosi zamiast kwiatów
wsprzeć darowizną on-line Warszawskie Hospicjum dla Dzieci.

<https://www.hospicjum.waw.pl/> pomagam/wplata-on-line/

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431925

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci,
po długotrwałej chorobie, naszego Przyjaciela

Krzysztofa Żórawskiego

1957-2026

Uczestnika opozycji demokratycznej,
Duszpasterstwa Akademickiego o. Ludwika w Lublinie,
działacza „Solidarności”, samorządowca, historyka
Dobrego człowieka

Najbliższej Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia
składają przyjaciele ze „Spotkań”

*Bogdan Borusewicz, Janusz i Maryla Bazydłowie,
Krzysztof i Jola Wasilewski, Dana Filarska, Ewa Kipta,
Bożena Wronikowska, Krzysztof Gębura,
Paweł Nowacki, Teresa Podgórska, Marcin Przeciszewski,
Stefan Szaciłowski, Wojciech i Hanka Samolińscy, Adam Cichocki,
Ilona Stepek, Wit Wojtowicz, Maciej Sobieraj, Piotr Kałużyski,
Maria Wrzeszcz, Joanna Krupska, o. Ludwik Wiśniewski*

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431980

nekrologi.wyborcza.pl

**Zamieść nekrolog
Dodaj wspomnienie**

nekrologi@wyborcza.pl, pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383, 22 55 55 399, 22 55 55 555

ODESZLI.pl

**Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl****

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

**Wejdź
na serwis
odeszli.pl**

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

Warszawa

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 61 § 4 w związku z art. 10 § 1. art. 49
ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego
(Dz.U. z 2025 r., poz. 1691) oraz art. 11d ust. 5 ustawy z 10 kwietnia 2003 r.
o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji
w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311),

**Prezydent m. st. Warszawy
zawiadamia,**

o wydaniu decyzji nr **59/AM/WŁO/URN/ZRID/2026** z **22 kwietnia 2026 r.**
o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na **rozbudowie
drogi gminnej – ul. Czempieńskiej – odcinek od ul. Wirażowej do
ul. Kinetycznej w Dzielnicach Włochy oraz Ursynów m. st. Warszawy** na
działkach ewidencyjnych:

- pod inwestycję drogową:
obr. 1-09-08: 13/3, 13/6, 13/7, 14 (14/1, 14/2), 15 (15/1, 15/2), 16 (16/1, 16/2), 18/1
(18/5, 18/6);
obr. 2-06-21: 9/8, 10/5 (10/9, 10/10, 10/11), 21/1 (21/3, 21/4);
- stwierdzenie obowiązku rozbioru istniejących obiektów budowlanych
nieprzewidzianych do dalszego użytkowania zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt. 8 c):
obr. 1-09-08: 13/4, 13/8, 14/2, 15/2, 16/2, 18/2;
obr. 2-06-21: 9/5, 9/6, 9/7, 10/10, 10/11, 21/4, 21/2, 27;
- stwierdzenie obowiązku budowy lub przebudowy sieci uzbrojenia terenu
zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt. 8 e):
obr. 1-09-08: 13/5, 13/8, 14/2, 15/2, 16/2, 18/2;
obr. 2-06-21: 9/5, 9/6, 9/7, 10/10, 10/11, 21/4, 21/2, 27;
- stwierdzenie obowiązku budowy lub przebudowy urządzeń wodnych lub
urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt. 8 f):
obr. 1-09-08: 14/2, 16/2;
obr. 2-06-21: 9/5, 9/6, 9/7, 10/10, 10/11, 21/4;
- stwierdzenie obowiązku przebudowy innych dróg publicznych zgodnie
z art. 11f ust. 1 pkt. 8 g):
obr. 1-09-08: 13/4, 13/8, 18/2;
obr. 2-06-21: 9/7, 21/2, 27;
- stwierdzenie obowiązku budowy zjazdu zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt. 8 h):
obr. 1-09-08: 14/1, 15/1, 16/1, 18/5;
obr. 2-06-21: 9/8, 21/3, 21/2, 27;

W nawiasach wyszczególniono działki po podziale - tłustym drukiem
zaznaczono działki przeznaczone pod inwestycję drogową.

Pouczenie
Zgodnie z art. 10 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeksu postępowania administracyjnego -
Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium
postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów
i materiałów oraz zgłoszonych żądań – strony niniejszego postępowania mogą zapoznać się z aktami
sprawy w trakcie prowadzonego postępowania w Biurze Architektury i Planowania Przestrzennego
Urzędu m.st. Warszawy, Al. Jerozolimskie 44, 00-024 Warszawa, tel. 22 443 23 92, w godzinach pracy
urzędu – po wcześniejszym umówieniu telefonicznym.

Dzień publicznego obwieszczenia: 27 kwietnia 2026 r.

Warszawa/34431784

Zarząd Zieleni m.st. Warszawy
ul. Hoża 13a, 00-528 Warszawa
tel. +48 22 277 42 00; mail: kontakt@zww.waw.pl; www.zww.waw.pl

Dyrektor Zarządu Zieleni m.st. Warszawy

**informuje, że na Elektronicznej Tablicy Ogłoszeń Urzędu Miasta Stolecznego Warszawy (ETO),
na stronie internetowej Zarządu Zieleni m.st. Warszawy, w siedzibie Zarządu Zieleni m.st.
Warszawy oraz w prasie lokalnej zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie
o pisemnym konkursie na wydzierżawienie na okres do 3 lat nieruchomości gruntowej
zabudowanej, położonej w Warszawie, w Dzielnicy Śródmieście, na Bulwarze gen. G. S. Pattona,
z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gastronomicznej z możliwością jej uzupełnienia
o działalność kulturalną/spoteczno-edukacyjną.**

Przedmiot konkursu
Przedmiotem konkursu jest nieruchomość gruntowa położona w Warszawie, w Dzielnicy Śródmieście,
na Bulwarze gen. G. S. Pattona, o powierzchni 577,00 m², częściowo zabudowana pawilonami nr 8 i 9,
oznaczona w ewidencji gruntów jako część działki ewidencyjnej nr 9/1 z obrębem 5-04-01, uregulowana
w księdze wieczystej WA4M/00235060/9, stanowiąca własność m.st. Warszawy oraz jako część
działki ewidencyjnej nr 9/4 z obrębem 5-04-01, uregulowana w księdze wieczystej WA4M/00432837/8,
stanowiąca własność Skarbu Państwa, dla którego organem reprezentującym właściciela jest Prezydent
m.st. Warszawy.

Szczegółowy opis przedmiotu konkursu znajduje się w Informatorze konkursowym, z treścią którego
osoba zainteresowana przystąpieniem do konkursu ma obowiązek się zapoznać.

**Wywoławca wysokość stawki miesięcznego czynszu dzierżawnego netto wynosi 29 000 zł
(słownie: dwadzieścia dziewięć tysięcy złotych zero groszy).**

Oferowany czynsz nie może być niższy od czynszu wywoławczego.

Terminy zapłaty czynszu oraz zasady jego aktualizacji
Wpłat z tytułu czynszu należy dokonywać z góry przelewem na konto Wydzierżawiającego w terminie
do dnia 10-tego każdego miesiąca kalendarzowego, bez odrębnego wezwania, niezależnie od terminu
doręczenia faktury.

Aktualizacja wysokości czynszu będzie następować jeden raz w roku kalendarzowym, w IV kwartale
roku, z mocą obowiązującą od 1 stycznia następnego roku – według wskaźnika wzrostu cen towarów
i usług konsumpcyjnych za trzy kwartały w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku
kalendarzowego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30 września
danego roku.

Wadium
Wadium należy wpłacić na rachunek bankowy Zarządu Zieleni m.st. Warszawy w CITI HANDLOWY Banku
Handlowym w Warszawie S.A., nr rachunku: 91 1030 1508 0000 0005 5110 7035 z dopiskiem: „Wadium –
Pisemny konkurs na wydzierżawienie nieruchomości położonej na Bulwarze gen G. S. Pattona, pawilony
nr 8 i 9” w terminie do 12 maja 2026 r.

UWAGA! Decyduje data uznania środków na rachunku bankowym Zarządu Zieleni m. st. Warszawy.

**Termin i miejsce składania ofert oraz określenie warunków jakimi powinna odpowiadać składana
oferta**
Pisemne oferty w formie papierowej należy składać w terminie do dnia 14 maja 2026 r. do godz.
10:00 w siedzibie Zarządu Zieleni m.st. Warszawy przy ul. Kruczej 5/11D, sekretariat, I piętro.
W przypadku ofert przesłanych za pośrednictwem operatora pocztowego decyduje data wpływu do
Zarządu Zieleni m.st. Warszawy.

Oferty składa się w formie pisemnej papierowej wraz z wymaganymi dokumentami. Wymagania
dotyczące treści i zakresu oferty opisane są w Regulaminie Konkursu. Informacje na temat konkursu
będą udzielane wyłącznie w godzinach 8:00-16:00, od poniedziałku do piątku do 11 maja 2026 r., pod
numerem telefonu 22 277 49 19, 22 277 42 43, 22 277-49-19.

Termin konkursu
Pierwszy etap konkursu zostanie przeprowadzony w dniu 14 maja 2026 r. o godz. 11:00 w siedzibie
Zarządu Zieleni m.st. Warszawy przy ul. Kruczej 5/11D w Warszawie, I piętro, sala konferencyjna.

Materiały konkursowe, w tym wymagania dotyczące treści i zakresu oferty konkursowej, są dostępne na
stronie internetowej Zarządu Zieleni m.st. Warszawy <https://zww.waw.pl/>

Jeżeli osoba ustalona jako Dzierżawca nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy
w podanym miejscu i terminie, Dyrektor Zarządu Zieleni m. st. Warszawy może odstąpić od zawarcia
umowy. Wpłacone wadium nie podlega wówczas zwrotowi. W takiej sytuacji Organizator konkursu
będzie mógł zawrzeć umowę z oferentem, którego oferta uzyskała kolejny najwyższy wynik.

Organizatorowi przysługuje prawo zmiany warunków pisemnego konkursu do czasu wpłynięcia
pierwszej z ofert, odwołania/unieważnienia konkursu bez podania przyczyny do czasu upływu
terminu na składanie ofert, a także prawo zamknięcia konkursu bez wybrania którejkolwiek z ofert
konkursowych. O skorzystaniu z któregośkolwiek z powyższych uprawnień Organizator informuje
niezwłocznie w formie właściwej dla ogłoszenia konkursu.

Oferent może wycofać złożoną ofertę przed terminem rozpoczęcia pierwszego etapu konkursu. O fakcie
tym powinien poinformować Organizatora na piśmie. Wycofanie oferty po rozpoczęciu pierwszego
etapu konkursu nie jest możliwe.

Każdy oferent może złożyć maksymalnie 1 ofertę na Nieruchomość objętą przedmiotem Konkursu.

Niniejsze ogłoszenie stanowi zaproszenie do udziału w konkursie dla osób zainteresowanych.

Warszawa/34431909

**Słowo
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki**

Szukaj

W **APLIKACJ
WYBORCZEJ**

**Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację**

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
BIAŁEGOSTOKU
ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok
URB-I.6721.2.6.2026

Białystok, 23 kwietnia 2026 r.

**OGŁOSZENIE
O ROZPOCZĘCIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH**

**projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
części osiedla Wygoda w Białymstoku (rejon ul. J. K. Kluka
i ul. S. Nowakowskiego) z zastosowaniem postępowania uproszczonego**

Na podstawie art. 27b ust. 4 pkt 4 lit. d i ust. 8 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Wygoda w Białymstoku (rejon ul. J. K. Kluka i ul. S. Nowakowskiego) uchwalonego uchwałą Nr XVII/149/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 24 października 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2011 r. Nr 294, poz. 3636 i 3645), zmienionego uchwałą Nr LXVI/910/23 Rady Miasta Białystok z dnia 18 stycznia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023 r. poz. 340), z zastosowaniem postępowania uproszczonego.

Zmianaplanuobejmujeobszaropowierzchniok.1,21haidotyczykorektyustaleń w odniesieniu do wysokości górnej krawędzi ściany frontowej zabudowy na terenie położonym w rejonie ulicy Seweryna Nowakowskiego, który w obowiązującym planie został oznaczony symbolem 2.9U,MW.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r. (włącznie).

Ww. projekt będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Departamentu Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. dr I. Białówny 11, (II piętro) w godzinach pracy Urzędu oraz dostępny na stronie internetowej:

https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/plany-miejscowe/plan-w-opracowaniu-postepowanie-uproszczone/zmiana-mpzp-czesci-osiedla-wygoda-w-bialymstoku-rejon-ul-j-k-kluka-i-ul-s-nowakowskiego-z-zastosowaniem-postepowania-uproszczonego.html

W zakładce: procedura, w tym etap konsultacji społecznych.

Osoby chcące zapoznać się z ustaleniami projektu zmiany planu miejscowego w siedzibie Departamentu, zachęca się do wcześniejszego telefonicznego umówienia wizyty pod nr telefonów: 85 869 6628, 85 869 6603 lub 85 869 6608.

Uwagi do ww. projektu zmiany planu można wносить podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r.

Uwagi do projektu zmiany planu składa się wyłącznie na formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, za pośrednictwem poczty (na adres: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Urbanistyki, ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok lub Departament Urbanistyki, ul. dr I. Białówny 11, 15-437 Białystok) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: du@um.bialystok.pl, za pomocą ePUAP lub e-Doręczeń). Wzór ww. formularza jest dostępny na stronie https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html.

Składający uwagę do projektu zmiany planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania nie została sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko, gdyż odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, uzyskując zgodę odpowiednich organów w tym zakresie.

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Rafał Rudnicki

Administratorem danych jest Prezydent Miasta Białegostoku. Dane będą przetwarzane w celu prowadzenia postępowania wskazanego w ogłoszeniu. Wnioskodawcom przysługują prawa: do żądania dostępu do własnych danych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania. Więcej informacji o przetwarzaniu danych osobowych i realizacji praw znajduje się pod adresem https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html

Białystok/34431761

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
BIAŁEGOSTOKU
ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok
URB-II.6721.3.6.2026

Białystok, 23 kwietnia 2026 r.

**OGŁOSZENIE
O ROZPOCZĘCIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH**

**projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
części osiedla Piaski w Białymstoku (rejon ul. Mazowieckiej i Żelaznej)
z zastosowaniem postępowania uproszczonego**

Na podstawie art. 27b ust. 4 pkt 4 lit. d i ust. 8 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Piaski w Białymstoku (rejon ul. Mazowieckiej i Żelaznej) uchwalonego uchwałą Nr VII/53/11 Rady Miasta Białystok z dnia 28 lutego 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2011 r. Nr 84 poz. 960), zmienionego uchwałą Nr XLII/641/17 Rady Miasta Białystok z 30 października 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 4106), z zastosowaniem postępowania uproszczonego.

Zmiana planu obejmuje obszar o powierzchni ok. 0,0178 ha i dotyczy ustaleń w odniesieniu do terenu oznaczonego w obowiązującym planie symbolem 4.1UZ,UO.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r. (włącznie).

Ww. projekt będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Departamentu Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. dr I. Białówny 11, (II piętro) w godzinach pracy Urzędu oraz dostępny na stronie internetowej: https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/plany-miejscowe/plan-w-opracowaniu-postepowanie-uproszczone/zmiana-mpzp-czesci-osiedla-piaski-w-bialymstoku-rejon-ul-mazowieckiej-i-zelaznej-z-zastosowaniem-postepowania-uproszczonego.html

W zakładce: procedura, w tym etap konsultacji społecznych.

Osoby chcące zapoznać się z ustaleniami projektu zmiany planu miejscowego w siedzibie Departamentu, zachęca się do wcześniejszego telefonicznego umówienia wizyty pod nr telefonów: 85 869 6604, 85 869 6603 lub 85 869 6608.

Uwagi do ww. projektu zmiany planu można wносить podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r.

Uwagi do projektu zmiany planu składa się wyłącznie na formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, za pośrednictwem poczty (na adres: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Urbanistyki, ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok lub Departament Urbanistyki, ul. dr I. Białówny 11, 15-437 Białystok) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: du@um.bialystok.pl, za pomocą ePUAP lub e-Doręczeń). Wzór ww. formularza jest dostępny na stronie https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html.

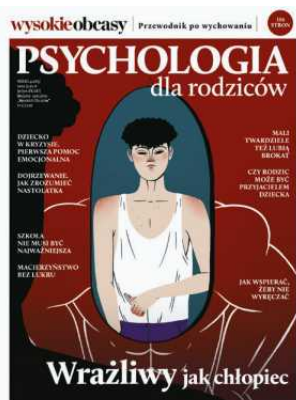
Składający uwagę do projektu zmiany planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania nie została sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko, gdyż odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, uzyskując zgodę odpowiednich organów w tym zakresie.

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Rafał Rudnicki

Administratorem danych jest Prezydent Miasta Białegostoku. Dane będą przetwarzane w celu prowadzenia postępowania wskazanego w ogłoszeniu. Wnioskodawcom przysługują prawa: do żądania dostępu do własnych danych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania. Więcej informacji o przetwarzaniu danych osobowych i realizacji praw znajduje się pod adresem https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html

Białystok/34431760

TEMAT NUMERU:
WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:

- Jak pomóc dziecku w kryzysie
- Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka
- Szkoła nie musi być najważniejsza

Więcej o psychologii czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
BIAŁEGOSTOKU
ul. Stenimska 1, 15-950 Białystok
URB-II.6721.2.7.2026

Białystok, 23 kwietnia 2026 r.

**OGŁOSZENIE
O ROZPOCZĘCIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku
(rejon ul. Rynek Kościuszki i Sienkiewicza)
z zastosowaniem postępowania uproszczonego**

Na podstawie art. 27b ust. 4 pkt 4 lit. d i ust. 8 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku (rejon ul. Rynek Kościuszki i Sienkiewicza), uchwalonego uchwałą Nr XLVIII/543/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2013 r. poz. 3092), z zastosowaniem postępowania uproszczonego.

Zmiana planu obejmuje obszar o powierzchni ok. 0,0096 ha i dotyczy ustaleń w odniesieniu do terenu oznaczonego w obowiązującym planie symbolem 3.1MW,U.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r. (włącznie).

Ww. projekt będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Departamentu Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. dr I. Białówny 11, (II piętro) w godzinach pracy Urzędu oraz dostępny na stronie internetowej: https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/plany-miejscowe/plan-w-opracowaniu-postepowanie-uproszczone/zmiana-mpzp-czesci-osiedla-centrum-w-bialymstoku-rejon-ul-rynek-kosciuszki-i-sienkiewicza-z-zastosowaniem-postepowania-uproszczonego.html

W zakładce: procedura, w tym etap konsultacji społecznych.

Osoby chcące zapoznać się z ustaleniami projektu zmiany planu miejscowego w siedzibie Departamentu, zachęca się do wcześniejszego telefonicznego umówienia wizyty pod nr telefonów: 85 869 6604, 85 869 6603 lub 85 869 6608.

Uwagi do ww. projektu zmiany planu można wносить podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 27 kwietnia 2026 r. do 11 maja 2026 r.

Uwagi do projektu zmiany planu składa się wyłącznie na formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, za pośrednictwem poczty (na adres: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Urbanistyki, ul. Stenimska 1, 15-950 Białystok lub Departament Urbanistyki, ul. dr I. Białówny 11, 15-437 Białystok) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: du@um.bialystok.pl, za pomocą ePUAP lub e-Doręczeń). Wzór ww. formularza jest dostępny na stronie https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html.

Składający uwagę do projektu zmiany planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania nie została sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko, gdyż odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, uzyskując zgodę odpowiednich organów w tym zakresie.

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Rafał Rudnicki

Administratorem danych jest Prezydent Miasta Białegostoku. Dane będą przetwarzane w celu prowadzenia postępowania wskazanego w ogłoszeniu. Wnioskodawcom przysługują prawa: do żądania dostępu do własnych danych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania. Więcej informacji o przetwarzaniu danych osobowych i realizacji praw znajduje się pod adresem https://bip.bialystok.pl/rozwoj_gminy/zagospodarowanie-przestrzenne/formularze.html

Białystok/34431759

**OBWIESZCZENIE
STAROSTY PŁOCKIEGO
z dnia 20 kwietnia 2026r.**

**o wszczęciu postępowania o wydanie decyzji o zezwoleniu
na realizację inwestycji drogowej**

Na podstawie art.11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (jednolity tekst Dz. U. z 2024r., poz. 311), zawiadamia się, że w dniu 02.04.2025r. zostało wszczęte postępowanie w sprawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej o nazwie „**Rozbudowa ulicy Plac Wolności/ ul. Sportowa (DG nr 290118W) od DK60 do ul. Glinki (dz. nr 647 obręb ewid. 0001 Bielsk) w miejscowości Bielsk, pow. płocki**”.

Inwestorem przedsięwzięcia jest Wójt Gminy Bielsk.

Numerы działek usytuowania obiektu (województwo mazowieckie, jednostka ewidencyjna 141901_2 Bielsk, obręb ewidencyjny 0001 Bielsk, obręb ewidencyjny 0001 Bielsk):

- Działki pasa drogowego:
jednostka ewidencyjna 141901_2 Bielsk:
- obręb ewidencyjny 0001 Bielsk: dz. nr ewid. 620, 643, 647, 639/2.
- Nieruchomości lub ich części, które planowane są do przejęcia, wymagające podziału (w nawiasach numery działek po podziale, tłustym drukiem numery działek przeznaczone do przejęcia pod inwestycję):
jednostka ewidencyjna 141901_2 Bielsk:
- obręb 0001 Bielsk: dz. nr ewid. 620 (**620/1**, 620/2), 646 (**646/1**, 646/2),
- Nieruchomości, które są planowane do przejęcia w całości: dz. nr ewid. 639/2 (działka we władaniu samoistnym na rzecz Gminy Bielsk).
- Określenie nieruchomości lub ich części, z których korzystanie będzie ograniczone: dz. nr ewid. 620/2, 623, 643, 647.

Z aktami przedmiotowej sprawy można zapoznać się w Starostwie Powiatowym w Płocku, przy ulicy Bielskiej 59, w poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek w godz. 8⁰⁰-14⁰⁰ i w środę w godz. 8⁰⁰-16⁰⁰, a także wnieść swoje uwagi i zastrzeżenia w przedmiotowej sprawie w terminie 14 dni od daty podania niniejszej informacji do publicznej wiadomości. Celem usprawnienia dokonania czynności administracyjnych i ustalenia dogodnego terminu wizyty zachęcamy do wcześniejszego kontaktu telefonicznego z osobą prowadzącą sprawę (tel. (24 267 67 81).

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 1691) zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Plock/34431867

OBWIESZCZENIE WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Zgodnie z art. 88 ust. 1 oraz art. 90 ust. 1, w związku z art. 31f ust. 1 i 6 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1747 ze zm.) – dalej specustawa oraz zgodnie z art. 9, art. 10 § 1, art. 61 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) - dalej Kpa, niniejszym zawiadamia się, że w dniu 1 kwietnia 2026 r. zostało wszczęte postępowanie w sprawie wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na wejście na teren nieruchomości w celu wykonania badań podłoża gruntowego oraz zapewnienie dojazdu umożliwiającego ich wykonanie:

inwestor: Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o.
Al. Jerozolimskie 142B, 02-305 Warszawa

inwestycja: „Budowa węzła kolejowego CPK Zadanie Częściowe/ Pakiet nr 1”,

Adres zamierzenia inwestycyjnego: województwo mazowieckie
powiat żyrardowski
gmina Wiskitki, jednostka ew. 143805_5:
obręb 0022 Nowy Orszew, dz. ew. nr 128/1, 132/2, 146, 147, 150, 151, 159, 162, 166, 167.

Decyzja o zezwoleniu na udostępnienie nieruchomości, ma na celu umożliwienie inwestorowi przeprowadzenie badań lub pomiarów niezbędnych do przygotowania i realizacji inwestycji, w szczególności prac geologicznych lub określenia warunków posadowienia obiektów budowlanych bez wykonywania robót geologicznych.

Akta przedmiotowej sprawy znajdują się do wglądu w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie, Wydział Infrastruktury i Rolnictwa, Delegatura – Placówka Zamiejscowa w Radomiu, ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom, pok. 204 w poniedziałek w godz. 13⁰⁰ - 16⁰⁰ lub w czwartek w godz. 8⁰⁰ - 12⁰⁰ po wcześniejszym umówieniu się telefonicznym pod nr 48 36-20-594. Osoby nieumówione nie będą obsługiwane, gdzie do czasu wydania orzeczenia, strony mogą się zapoznać z materiałem dowodowym w niej zgromadzonym.

Data publicznego obwieszczenia **27 kwietnia 2026 r.**
WIR-I.747.7.19.2026.EPJ

Warszawa/34431330

**DO WYNAJĘCIA LOKAL UŻYTKOWY
w Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy**

Dyrektor Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Żoliborz Miasta Stołecznego Warszawy **27 kwietnia 2026 r.** ogłosił konkurs ofert na najem

lokalu nr U1 przy ul. A. Mickiewicza 17
znajdującego się na terenie Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy.

Szczegółowe informacje zamieszczono na:

* Elektronicznej Tablicy Ogłoszeń Urzędu m.st. Warszawy
<http://www.eto.um.warszawa.pl> (zakładka: nieruchomości – lokale użytkowe – najem);

* na tablicy ogłoszeń Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy;

* na lokalu przeznaczonym do najmu;

* na stronie internetowej
<https://zoliborz.um.warszawa.pl/waw/zgn-zoliborz/wyszukiwarka-lokali>

Warszawa/34431645

WSM ”Żoliborz Centralny”
przy ul. Próchnika 6 w Warszawie 01-585
**ogłasza konkurs ofert
na remont węzła cieplnego
w budynku przy ul. Toeplitza 2
w Warszawie.**

**Oferty można składać
w biurze spółdzielni
do dnia 11 maja 2026 r. do godz. 12:00.**

Informacje o szczegółach konkursu
zamieszczone są na stronie internetowej
Spółdzielni www.wsm-zc.waw.pl

Warszawa/34431981

Zarząd Mienia Komunalnego

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku przy ul. gen. J. Bema 89/1 oraz na stronie internetowej www.zmk.bialystok.pl został wywieszony na okres 21 dni

**wykaz nr GU.4510.3.7.2026 miejsc parkingowych
przeznaczonych do oddania w najem w trybie
przetargowym i bezprzetargowym.**

Powyższy wykaz został także wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Stenimska 1 oraz na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl

Białystok/34431888

ODESZLI.pl

**Dziel się
wspomnieniami
o bliskich**

**Żyją
w naszej
pamięci**

**Wejdź
na serwis
odeszli.pl**

Przełomowe odkrycie po śmierci piłkarza

To, w jakim stopniu uprawianie piłki nożnej może wpływać na degradację mózgu u zawodowych piłkarzy, wciąż jest obiektem badań. Jednak już dziś naukowcy odkrywają sposób, aby problem z kumulującymi się mikrourazami zmniejszyć lub nawet rozwiązać.

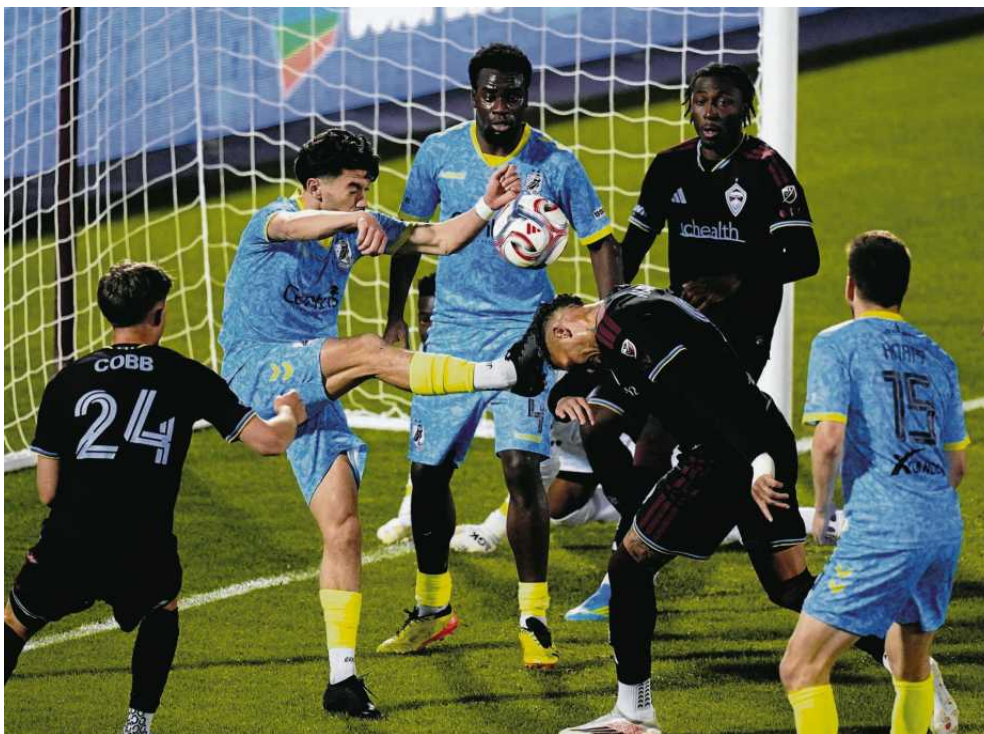
Michał Kiedrowski

Gdy w czerwcu 2023 roku w wieku 70 lat zmarł Gordon McQueen, były reprezentant Szkocji i wieloletni zawodnik Leeds United i Manchesteru United, ogłoszono, że przyczyną zgonu było zapalenie płuc. Dopiero w tym roku prowadzący dochodzenie koroner Jon Heath stwierdził, że odpowiedź nie jest taka prosta. Jego zdaniem za śmierć gwiazdy piłki nożnej z przełomu lat 70. i 80. odpowiada nie tylko zapalenie płuc, ale też demencja naczyniowa i encefalopatia pourazowa (CTE).

– To prawdopodobne, że powtarzające się uderzenia głową w piłkę podczas główkowania przyczyniły się do CTE – powiedział koroner.

Zakaz główkowania

To nie pierwszy piłkarz, którego śmierć powiązano z urazami mózgu, najczęściej występującymi u bokserów. Wcześniej głośnym echem odbiły się ustalenia wokół zgonu Jeffa Astle'a, który zmarł w 2002 r. w wieku 59 lat. Początkowo ogłoszono, że przyczyną śmierci była choroba Alzheimera, ale po badaniach mózgu byłego piłkarza doktor Willie Stewart ogłosił, że Astle umarł z powodu CTE, której objawy można pomylić z chorobą Alzheimera. – Przypadek Jeffa nie jest unikatowy. Będzie ich więcej

w piłce nożnej – stwierdził Stewart w 2014 r. – To pierwszy przypadek, o którym się dowiedzieliśmy – dodał.

– Lekarz powiedział mamie, że gdyby nie wiedział, iż patrzy na mózg 59-letniego mężczyzny, pomyślałby, że należy do 89-latka. Taki był rozmiar uszkodzeń – dodała Dawn Astle, córka Jeffa.

Od tamtej pory wiele naukowych analiz udowodniło, że główkowanie i urazy głowy wynikające ze zderzeń podczas meczów mogą przyczyniać się do CTE. Na podstawie tych badań angielski związek piłki nożnej zakazał główkowania w meczach zawodników poniżej 12. roku życia.

W ogłoszonym w ubiegłym roku badaniu dr Enrique Noe z Instytutu Rehabilitacji Neurologicznej zwrócił uwagę, że problemem w futbolu jest nie tylko częstotliwość urazów mózgu, ale także brak reakcji sztabów medycznych. Według jego obserwacji pomoc dostaje tylko 31 proc.

zawodników ze wstrząśnieniem mózgu. A 74 proc. wraca do gry w okresie krótszym niż tydzień.

Wpływ uderzeń piłką

Hayley McQueen, córka wspomnianego na początku Gordona McQueena, zeznała, że jej ojciec mówił, że „główkowanie przez tyle lat prawdopodobnie mu nie pomogło”. Znana w Wielkiej Brytanii prezenterka stacji Sky Sports News dodała, że były reprezentant Szkocji kilka razy miał wstrząśnienie mózgu, ale nie wiązało się to z żadną przerwą w grze. – Po prostu wracali na boisko i grali – stwierdziła Hayley McQueen, mówiąc o panującym wtedy podejściu do urazów głowy w piłce nożnej.

Na koniec stwierdziła, że ma nadzieję, iż wyniki śledztwa doprowadzą do zmian w piłce nożnej i to „potworne zagrożenie nie będzie problemem dla przyszłych pokoleń”.

• Wiele naukowych analiz udowodniło, że główkowanie i urazy głowy wynikające ze zderzeń podczas meczów mogą przyczyniać się do CTE. Na zdjęciu mecz Pucharu Stanów Zjednoczonych Colorado Rapids – Union Omaha (1:0), 14 kwietnia 2026 r. FOT. RON CHENOY/IMAGN IMAGES VIA REUTERS CONNECT

nie jest tak samo ryzykowne, jak tych starych. Według naukowców różnice zmian, jeśli chodzi o ciśnienie mierzone w czaszce, po odbiciu różnych modeli i w różnych warunkach mogą się gać 55 razy!

Co zrobią FIFA i UEFA?

„Naukowcy, korzystając ze specjalistycznego czujnika ciśnienia umieszczonego w modelu mózgu, po raz pierwszy zaobserwowali charakterystyczną falę ciśnienia, która przekazuje energię do czołowego obszaru” – napisał zespół badawczy z Loughborough w swoim oświadczeniu i dalej: „Badania wykazały, że wielkość tego transferu energii różniła się nawet do 55 razy między typami piłek: historycznymi i współczesnymi. Naukowcy mają nadzieję, że ta nowa wiedza może pomóc w opracowaniu nowych projektów piłek, które zminimalizują transfer energii fal ciśnieniowych”.

– Wyniki naszych badań sugerują, że przekazywana przez fale ciśnienia wysoka energia nie ogranicza się do skórzanych piłek, więc jeśli ta energia ma związek z chorobami neurodegeneracyjnymi, to ten problem nie znika wraz z nowoczesnymi piłkami – powiedział cytowany przez BBC prof. Andy Harland z Instytutu Technologii Sportowej w Loughborough.

Wyniki badań zostały przekazane przez naukowców do angielskiego związku piłki nożnej, a ten z kolei podał je dalej do Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej i Europejskiej Unii Piłkarskiej. Teraz od FIFA i UEFA zależy, czy wiedza uzyskana przez naukowców zostanie wykorzystana w praktyce.

– Te badania dają możliwość pracy nad projektowaniem i testowaniem piłek, które zminimalizują transfer energii do mózgu. Z niecierpliwością czekamy na współpracę ze wszystkimi zainteresowanymi rozwijając tego projektu – stwierdził liderujący zespołowi badaczy dr Ieuan Phillips, cytowany przez „The Times”. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431751

Syndyk Masy Upadłości Tomasz Śmietana ogłasza przetarg na sprzedaż praw niematerialnych do domeny internetowej i rozwiązań informatycznych (serwis) – owg.pl, wchodzących w skład masy upadłości MIKROTECH S.A. z siedzibą w Krośnie, w ramach procedury likwidacji masy upadłości opisanej w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (dalej zwanej również „Pr. Up.” lub „Prawo upadłościowe”)

szczegółowo opisanym w operacie szacunkowym z dnia 26 sierpnia 2024 r. sporządzonym przez Instytut Wycen Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych Spółka z o. o., Aleja J. Ch. Szucha 8, 00-582 Warszawa,

za najwyższą zaoferowaną cenę.

Oferty należy składać do dnia 15 maja 2026 r. do godziny 15:00 w siedzibie syndyka na adres: Syndyk Masy Upadłości Tomasz Śmietana, ul. Kościuszki 40, 38-200 Jasto. W przypadku przestania oferty listami poleconymi liczy się data wpływu. Oferta, która wpłynęła po terminie nie będzie rozpatrywana. Otwarcie i wybór oferty nastąpi w dniu 18 maja 2026 r. o godzinie 12:00 w siedzibie syndyka.

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych). Wadium należy wpłacić przelewem na rachunek bankowy masy upadłości MIKROTECH spółka akcyjna w upadłości o numerze: 46 1240 2340 1111 0010 9613 5469 z dopiskiem „Wadium Przetarg MIKROTECH” najpóźniej do dnia stanowiącego ostatni dzień terminu wyznaczonego do składania ofert, przy czym liczy się faktyczny termin uznania kwoty ww. wadium na ww. rachunku bankowym.

Warunki przetargu dostępne są w biurze syndyka w Jasle przy ul. Kościuszki 40 i na stronie internetowej syndyka: restrukturyzacja.civilis.pl w zakładce przetargi.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431825

Wyciąg z ogłoszenia BURMISTRZ SOLCA KUJAWSKIEGO ogłasza:

- III publiczny przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż **nieruchomości gruntowej niezabudowanej**, stanowiącej własność Gminy Solec Kujawski, położonej w Solcu Kujawskim przy ul. Kujawskiej, nr ew. **676/53**, o pow. **0,5863 ha**, objętej KW nr **BY1B/00002126/0**. Cena wywoławcza brutto wynosi: **1 173 000,00 zł** Wadium wynosi: **117 300,00 zł** (wpłata do **22.06.2026 r.**) Przetarg odbędzie się w dniu **25.06.2026 r.** o godz. **10⁰⁰** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim, ul. 23 Stycznia 7. Dodatkowe informacje o przetargach uzyskać można w Urzędzie Miejskim w Solcu Kujawskim przy ulicy 23 Stycznia 7, pokój nr 5, tel.: (52) 387 01 19, e-mail: nieruchomosci@soleckujawski.pl. Pełne teksty ogłoszeń dostępne są na stronie internetowej bip.soleckujawski.pl, a także na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Solcu Kujawskim przy ulicy 23 Stycznia 7.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431863

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

zgodnie z § 6 ust. 5 i 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)

Wójt Gminy Kłodzko

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej:

- Oznaczenie nieruchomości: działka stanowiąca własność Gminy Kłodzko, położona w Jaskowej Górnej o powierzchni 2,05 ha oznaczonego jako działka nr 139, obręb Jaskowa Górna, gmina Kłodzko, księga wieczysta SW1K/00085265/3.
- Cena wywoławcza: 500.200,00 zł.**
- Termin i miejsce przetargu: 30 czerwca 2026 r. godz. 9⁰⁰, Urząd Gminy Kłodzko ul. Okrzei 8a, 57-300 Kłodzko /pok. 413/.
- Wysokość wadium: **50.200,00 zł** płatne do **25 czerwca 2026 r.**
- Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Kłodzko, www.bip.ugkłodzko.nv.pl, tablice ogłoszeń w miejscowości Jaskowa Górna.
- Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje: Urząd Gminy Kłodzko, 57-300 Kłodzko, ul. Okrzei 8a, tel. 74 64 74 140.

Wójt Gminy
/-/ Zbigniew Tur

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431708

OGŁOSZENIE

W Sądzie Rejonowym Katowice – Zachód w Katowicach pod sygn. akt II Ns 148/25 toczy się z wniosku Społecznego Towarzystwa „Hospicjum Cordis” w Katowicach postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po Ireneu Adelajdzie Kozdra z domu Ullmann, córce Ludwika i Bertie, zmarłej w dniu 3 września 2022r. w Katowicach, mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w Katowicach.

Wnioskodawca wniosł o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie testamentu.

Wzywa się wszystkich spadkobierców zmarłej, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili udział w postępowaniu i udowodnili swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34431944

neurologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

**Zamieść nekrolog
Dodaj wspomnienie**

neurologi@wyborcza.pl,
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 555 55 55, 22 555 53 99

Lewandowski prześcignął Messiego i Ronaldo

Robert Lewandowski zdobędzie w tym sezonie swój czternasty tytuł mistrza kraju w ostatnich siedemnastu latach. To skuteczność nieosiągalna nawet dla Leo Messiego i Cristiano Ronaldo.

Dariusz Wołowski

Trener Hansi Flick przywrócił Polaka do podstawowej jedenastki Barcelony na sobotni mecz z Getafe. Trudny z kilku powodów. Na Coliseum Alfonso Perez zespół z Katalonii nie wygrał od września 2019 roku. W tym czasie Barca odwiedzała Getafe pięciokrotnie i we wszystkich tych meczach zdobyła zaledwie jedną bramkę. Nie ma w Hiszpanii stadionu bardziej niegościnnego dla przybyszów z Camp Nou.

Asysta i wreszcie zwycięstwo

Getafe gra futbol brzydki, defensywny, chwilami brutalny, ale zadziwiająco efektywny. Z ujemnym bilansem bramkowym wdrapało się na szóstą pozycję La Liga i walczy o europejskie puchary. Flick był świadomy, że w sobotę drużyna Jose Bordalasa będzie zagrażała Barcelonie głównie po stałych fragmentach gry. Niemiec wsparł defensywę Lewandowskim, który okazał się wyjątkowo pożyteczny w walce powietrznej, szczególnie pod bramką Joana Garcii.

W 75. min Polak wywalczył piłkę we własnym polu karnym i asystował przy голу Marcusa Rashforda na 2:0. Barca przełamała klątwę stadionu Getafe bez kontu-

• **Robert Lewandowski w sobotnim meczu Barcelony z Getafe**

FOT. REUTERS / ISABEL INFANTES

zowanego Lamine'a Yamala. Zwycięstwo sprawiło piłkarzom Flicka wielką satysfakcję, zwłaszcza że wykorzystali oni remis Realu Madryt z Betisem w Sewilli (1:1). Ich przewaga w wyścigu po mistrzostwo wzrosła do jedenastu punktów na pięć kolejek przed końcem.

Media w Hiszpanii chórem ogłaszają 29. tytuł mistrzowski dla Barcelony. To wielki sukces piłkarzy Flicka, zwłaszcza że rywalizując z takim gigantem spor-

towym i ekonomicznym jak Real. Przed sezonem Królewscy wzmocnili się kosztem 167 mln euro, tymczasem oparta na wychowankach, młoda drużyna z Camp Nou wykazała się wyjątkową dojrzałością. Spora w tym zasługa 37-letniego Lewandowskiego, który zdobędzie w tym sezonie swój trzeci tytuł mistrza Hiszpanii. Jak na piłkarza, który przychodził do Barcelony tuż przed 34. urodzinami, to jest wielka sprawa.

Pod względem liczby wywalczonych mistrzostw krajów Lewandowski jest ewenementem w skali Europy. Opuszczał Ekstraklasę jako mistrz Polski z Lechem Poznań w 2010 r. Potem wywalczył dwa mistrzostwa i dwa wicemistrzostwa Niemiec z Borussią Dortmund. Rywalizując z takim hegemonem Bundesligi, jak Bayern Monachium.

Kolekcjoner mistrzostw

Po przeprowadzce na Allianz Arena skuteczność Lewandowskiego wzrosła do 100 proc: zdobył osiem tytułów mistrza Niemiec w osiem lat. Dodając do tego sukcesy w La Liga z Barceloną, mamy pełny obraz monumentalnej kariery Polaka. Czternaście tytułów mistrza kraju w ciągu ostatnich siedemnastu lat gry.

Być może Lewandowski opuści Camp Nou po tym sezonie. Decyzja jeszcze nie została ogłoszona. Podobnie jest zresztą z charyzmatycznym kapitanem Realu Madryt, 34-letnim Danim Carvajalem. Obu weteranom kontrakty kończą się w czerwcu. Hiszpan jest wychowankiem Królewskich, w pierwszej drużynie klubu z Santiago Bernabeu spędził 11 lat. Zdobyl w tym czasie cztery tytuły mistrza Hiszpanii. Swoją legendę zbudował raczej na sześciu triumfach w Lidze Mistrzów. Z kolei Lewandowski wygrał Champions League zaledwie raz. Mało jak na gwiazdora, który strzelił w niej 109 goli.

Piłkarz, a potem trener Realu Zinedine Zidane powiedział kiedyś, że jego podstawowym i najważniejszym celem jest wygranie ligi. Uważa go za bardziej wymagający niż zwycięstwa w Lidze Mistrzów. Z tego punktu widzenia kariera Lewandowskiego może uchodzić za kompletną. Czternastu tytułów mistrza kraju nie zdobyli ani Leo Messi, ani Cristiano Ronaldo.

Argentyńczyk sięgał po tytuł w Hiszpanii z Barceloną 10 razy, we Francji z PSG dwukrotnie i raz w MLS z Interem Miami. Portugalczyk był mistrzem Hiszpanii zaledwie dwa razy! Mniej niż Lewandowski. A przecież grał w Realu dziewięć sezonów, w najlepszym okresie kariery. Trzy tytuły mistrzowskie wywalczył wcześniej z Manchesterem United w Anglii i dwa z Juventusem we włoskiej Serie A. Czyli taki gigant, jak CR7 zdobywa mistrzostwa kraju dwa razy rzadziej niż Lewandowski. ●

Zinedine Zidane powiedział kiedyś, że jego podstawowym i najważniejszym celem jest wygranie ligi

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34431893

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431843

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34431862

Słowno
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

WIN-II.7840.3.2.2026 Et

Olsztyn, 23 kwietnia 2026 r.

Obwieszczenie

Na podstawie art. 10 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1199) oraz z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1691),

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

podaje do publicznej wiadomości, że na wniosek pełnomocnika inwestora Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziornie z 27.01.2026 r., uzupełniony 9.02.2026 r. i 9.03.2026 r., została wydana decyzja nr EtK/15/26 z 23.04.2026 r., znak: WIN-II.7840.3.2.2026 Et o pozwoleniu na przebudowę budynku technologicznego w ramach zadania rozbudowa stacji 400/110 kV **EtK Bis, na działce nr 659/6 obręb 0031 Nowa Wieś Etcka, jednostka ewidencyjna 280502_2 Gmina EtK.**

Przedmiotowa inwestycja położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie etckim, w jednostce ewidencyjnej 280502_2 Gmina EtK, na działce ewidencyjnej nr (w nawiasie podano numer księgi wieczystej):

– 659/6 (OL1E/00065470/1);

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Wobec powyższego informuję, że strony mogą zapoznać się z treścią decyzji oraz aktami sprawy w terminie 14 dni od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia, w siedzibie Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przy al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, pokój 328, po wcześniejszym umówieniu terminu poprzez kontakt telefoniczny: (89) 5232 549 (od pon. – do pt. w godz. 11⁰⁰ – 14⁰⁰).

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

zgodnie z § 6 ust. 5 i 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)

Wójt Gminy Kłodzko

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej:

- Oznaczenie nieruchomości: działka stanowiąca własność Gminy Kłodzko, położona w Jaskowej Górnej o powierzchni 1,68 ha oznaczonego jako działka nr 136 obręb Jaskowa Górna, gmina Kłodzko, księga wieczysta SW1K/00085265/3.
- Cena wywoławcza: 442.000,00 zł.**
- Termin i miejsce przetargu: 30 czerwca 2026 r. godz. 9³⁰, Urząd Gminy Kłodzko ul. Okrzei 8a, 57-300 Kłodzko / pok. 413/.
- Wysokość wadium: **44.200,00 zł** płatne do **25 czerwca 2026 r.**
- Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Kłodzko, www.bip.ugklozdko.nv.pl, tablice ogłoszeń w miejscowości Jaskowa Górna.
- Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje: Urząd Gminy Kłodzko, 57-300 Kłodzko, ul. Okrzei 8a, tel. 74 64 74 140.

Wójt Gminy
/-/ Zbigniew Tur

34430403

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wielński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szalański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

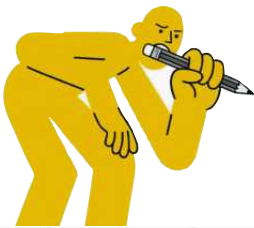
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych:
facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl,
instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak

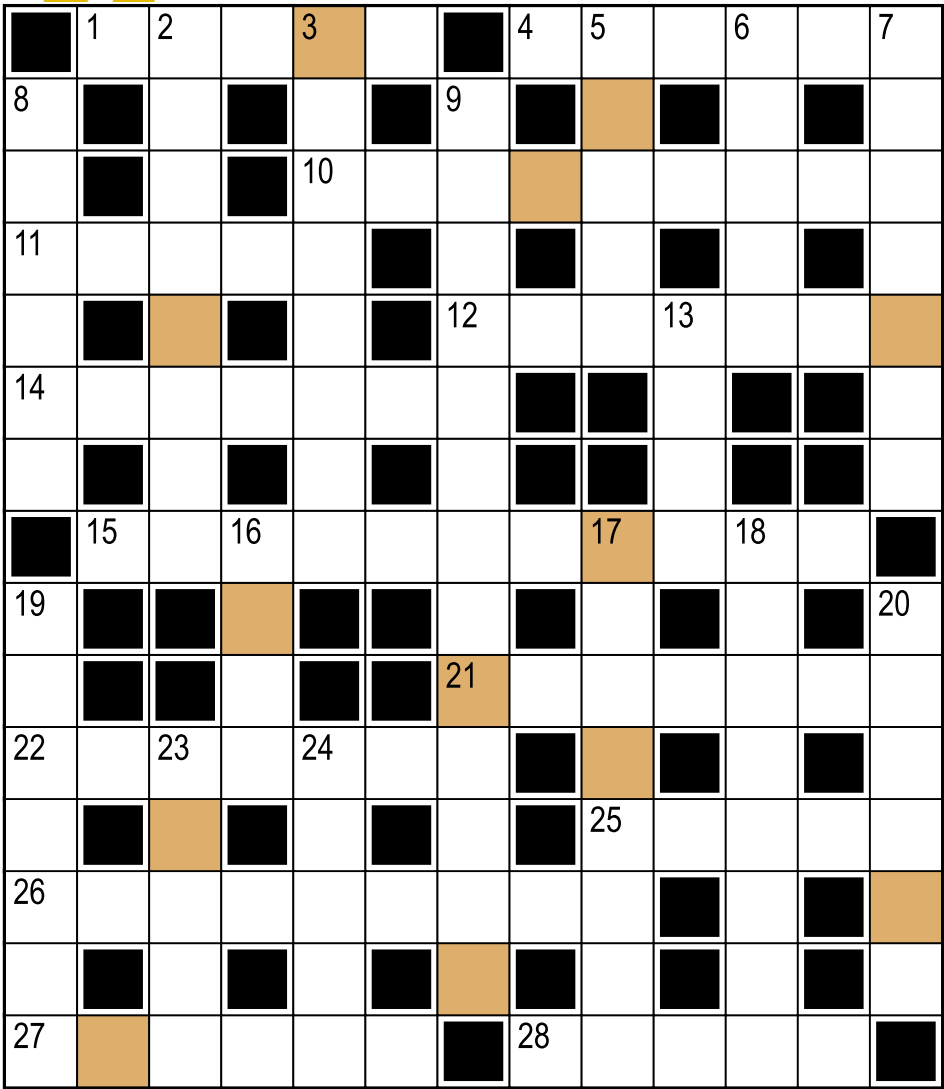
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44

DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

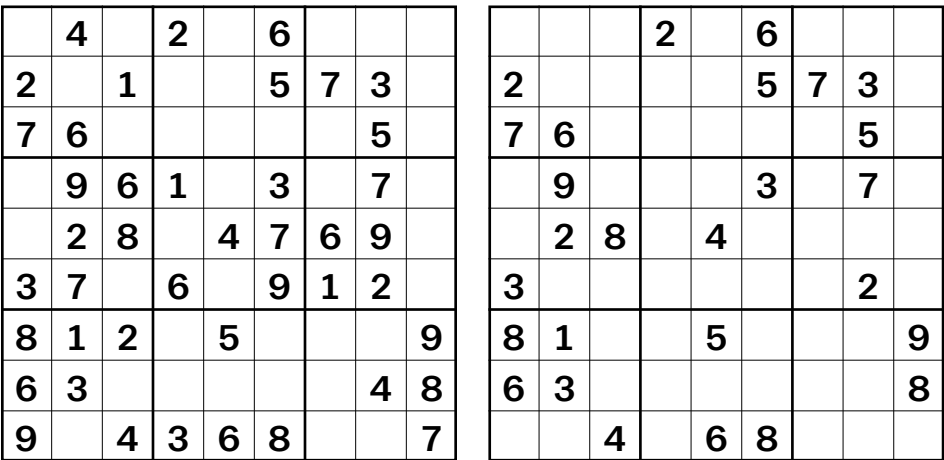
krzyżówka

Hasło:

Rozwiązanie „krzyżówki” nr 17 z 24.04:
Poziomo: 1) Wołga 4) sjeśta 10) okrążenie 11) Żmudź 12) eskorta 14) rozczyń 15) benedyktyni 21) Columbo 22) rozkosz 25) mango 26) Florencja 27) antena 28) chwyt
Pionowo: 2) odludzie 3) gwoździe 5) język 6) sznur 7) Abelard 8) pożary 9) Argentyńczycy 13) ogry 16) Nick 17) Telemach 18) nominaty 19) parafia 20) połowa 23) zrost 24) ocean
Hasło: Wata cukrowa.

su do ku

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- Poziomo:**
1) polubowne zakończenie sporu (została zawarta ...)
4) stróż prawa na Dzikim Zachodzie
10) nigdy nie wymięka!
11) naczynia na portery, pilznery
12) malowniczy wodospad na granicy USA i Kanady
14) zwane też borem albo świdrem
15) Agnieszka Mandat, ... głównej roli w filmie „Pokot”
21) „Django” Quentina Tarantino
22) olśniewa wszechstronną wiedzą, błyszczy czytaniem; erudyta
25) imię Złotkowskiej, panczenistki
26) miejsce przecięcia się ulic
27) ... i podrzut, rywalizacja sztangistów
28) polsko-niemiecka wyspa z Heringsdorfem i Świnoujściem

- Pionowo:**
2) James, 20. prezydent USA (jak kocur z komiksów)
3) Adrian Monk z serialu telewizyjnego
5) drzazga, cierni
6) budynek syjący się ze starości
7) „... zwierzęcy” George’a Orwella
8) zakasywane
9) trwonienie pieniędzy
13) Wielkie ... Wododziałowe, we wschodniej Australii
16) pojazd na postoju przed dworcem
17) doda smartfonowi energii
18) „...”, rośnię spuszczaćcie z góry”, w pieśni religijnej
19) sport uprawiany przez Ronniego O’Sullivan
20) przestarzałe o kronikach, rocznikach
23) andyjski płaskowyz z tajemniczymi rysunkami widocznymi z lotu ptaka
24) czczone w religiach pogańskich

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężkiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

Ż	E	M	Z	I	B	U
D	N	N	B	R	Y	K
O	T	O	R	P	T	T
A	E	C	E	A	F	T
G	L	K	N	A	A	Ż
U	M	Y	T	N	N	D
Ł	E	N	A	R	Z	A
S	Y	W	O	G	O	L
Ł	E	B	R	U	R	A

łeb wystuga rządź brytfanna
rura dżentelmen kubizm procenty
logo

Hasło z 24.04: uczniowie

skojarzenia

Kantor	Utrzyproszek	Soplica	Modlitwa
Miesiąc	Pandora	Magister	Twardowski
Piroman	Rejtan	Pigularz	Kwadra
Apollo	Nasturcja	Nalepa	Lekodziej

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 24.04:
Numery: NIP, PESEL, REGON, PKD. **Kończą sportowy pojedynek:** Meczbol, K.O., Mat, Ippon. **Księżycy Jowisza:** Kallisto, Io, Ganimedes, Europa. **Dziela Franza Kafki:** Zamek, Przemiana, Ameryka, Proces

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426992

Słownko

Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka

Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej

Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

Wierz w siebie z Erste Bank Polska

Działamy pod nową marką. Zmieniliśmy kolory i logo, ale to, co najważniejsze, pozostało bez zmian – zaangażowanie w sprawy naszych klientów i realne wsparcie, którego od nas oczekują.

Dlaczego klienci są dla nas ważni?

W Erste Bank Polska wierzymy w ludzi. W ich pomysły, ambicje i determinację. Wiemy, że rozwój nie ma jednego scenariusza. Dostrzegamy, że niezależnie od sytuacji czy warunków każdy może iść naprzód dzięki działaniu, odwadze i konsekwencji. Zapewniamy naszym klientom wsparcie, aby mogli realizować swoje plany. Finanse mają moc, która sprawia, że plany stają się rzeczywistością. W Erste Bank Polska nieustannie doskonalimy naszą ofertę, bo wiemy, że potrzeby klientów zmieniają się szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Stawiamy na nowoczesność, ale nie zapominamy o tym, co najprostsze i najważniejsze – o relacjach. Dobra bankowość zaczyna się od zrozumienia potrzeb. Jesteśmy jednym z największych banków w Polsce. Ta pozycja zapewnia stabilność i bezpieczeństwo działania. To fundament zaufania, które budujemy każdego dnia.

To dopiero początek

Dbamy o to, by nasi klienci mogli spokojnie budować swoją finansową przyszłość. Dlatego na dobry początek kilka nowości, które już wkrótce pojawią się w naszej ofercie. Dla podróżujących będzie to nowy pakiet „Waluty bez granic” do Konta Smart i szerszy dostęp do walut. By dbać o finanse i budować dobre nawyki, przygotowaliśmy nowe konta oszczędnościowe, których oprocentowanie będzie rosło wraz z aktywnością finansową klienta. Z myślą o rozwoju biznesów naszych klientów przygotowaliśmy nowe rozwiązania, które pomogą jeszcze sprawniej zarządzać firmą. Zaproponujemy rozwiązania dla przedsiębiorców, którzy prowadzą biznes z zagranicznymi kontrahentami, oraz dla tych, którzy chcą przyjmować płatności w swoim telefonie lub tablecie. Dużym firmom i korporacjom pomożemy w rozwoju ich biznesu i zagranicznej ekspansji.

Ważne informacje

Komfort i bezpieczeństwo klientów to priorytet dla Erste Bank Polska. Na nowej stronie www.erste.pl można zalogować się do usług bankowości elektronicznej i usług maklerskich. Aplikacje bankowe mają nowe kolory i logo Erste. Bez zmian pozostają numery rachunków, kart oraz numery PIN. Nasze placówki, bankomaty i infolinie działają jak dotąd. Zawarte umowy nadal obowiązują.

„Wierz w siebie.
My w Ciebie wierzymy”

Grupa Erste, do której należymy, działa na rynku od ponad 200 lat. Jest wiodącą grupą bankową w Europie Środkowej, której zaufało blisko 23 miliony klientów w ośmiu krajach. Misją Grupy jest umożliwienie każdemu dbania o dobrobyt i stabilność finansową.

Więcej informacji na www.erste.pl

ERSTE

Działamy pod marką Erste Bank Polska (przedtem Santander Bank Polska). Szczegóły oferty, informacje o opłatach, prowizjach i oprocentowaniu dostępne są na www.erste.pl, w placówkach banku i pod 1 9999 (opłata zgodna z taryfą danego operatora). Wyjaśnienia pojęć i definicji dotyczących usług reprezentatywnych na erste.pl/PAD. Konto Smart, konta oszczędnościowe to rachunki płatnicze. Aplikacja mobilna to usługa bankowości elektronicznej. Materiał ma charakter marketingowy i nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego.

ERSTE

Erste Bank Polska

WIERZ W
SIEBIE

 wyborcza

DUŻYFORMAT

NR 16 / 1676

MAGAZYN REPORTERÓW

27 KWIETNIA 2026

FOT. MATEUSZ SKWARCEK / AGENCIA WYBORCZA.PL

Reportaż Pauli Gustowskiej

ZA CZYM TĘSKNIĄ KONIE

1 RP

Łukasz Litewka, poseł z Sosnowca

LUDZIE CHCĄ RAZEM czynić cuda

Okazało się, że pomaganie jednoczy. To był moment, gdy przenosząc pralkę do potrzebującej staruszki, zobaczyłem, że wiele osób chciałoby ją dźwigać ze mną.

Łucja Derc ze Świętochłowic urodziła się z wrodzoną łamliwością kości. Nawet niewielki ruch powodował u niej ból. W czerwcu dziewczynka skończy dwa lata i będzie mogła przejść operację prostowania kości i wprowadzania w nie prętów. Po tym potrzebna będzie intensywna rehabilitacja, by zaczęła chodzić. Rodzice już zaczęli zbierać na to pieniądze. 82 tysiące uzyskano z balu charytatywnego, który dla Łucji zorganizował Daniel Beger, prezydent Świętochłowic. – Jakiś czas potem prezydent powiedział, że o pomoc poprosił kogoś Łukasza Litewkę. Nie wiedziałem nawet, o kogo chodzi – wspomina ojciec Łucji, Michał Derc.

Okazało się, że w ciągu dwóch dni wpłynęło 200 tys. zł. – Oniemiałam. Zupełnie obcy ludzie nie tylko wpłacali, ale pisali do nas słowa otuchy. Wokół Łukasza Litewki powstała wrażliwa, empatyczna społeczność – dodaje mama, Oliwia Derc.

Niedługo później prezydent miasta przywiózł Litewkę do Derców. – Wiedziałem już, że jest posłem, i przez chwilę się bałem, że będzie chciał to wykorzystać. Robić nachalne zdjęcia, opisywać nasze spotkanie. A on przyszedł, żeby porozmawiać o Łucji. Da pani wiarę, że są jeszcze tacy ludzie?! – pyta Michał.

Osób, które powiedzą o Łukaszu Litewce to samo, są setki.

BIEGIEM PRZESZ MATECZNIK LEWICY

Pochodzi z Zagórza, największego blokowiska w Sosnowcu, przetykanego enklawami domków jednorodzinnych. W jednym z nich, zbudowanym w latach 70., wychował się Łukasz Litewka. Jego ojciec był górnikiem, mama sprzedawała warzywa na targowisku.

23 kwietnia Łukasz Litewka zginął w wypadku, jadąc na rowerze. W momencie, gdy przyszła ta wiadomość, właśnie zsyłaliśmy do drukarni tekst o nim, który powstawał od kilku tygodni. Drukujemy go bez zmian.

Łukasz (rocznik 1989) wspominał, że rodzice trzymali jego i brata krótko, wychowywali według tradycyjnych zasad – z obowiązkową mszą świętą w niedzielę. W tym samym domu mieszkali też dziadkowie.

Znajomi pamiętają, że rodzice Łukasza byli zaskoczeni, gdy został on radnym. – To nie jest politykująca rodzina. O poglądach politycznych się tam nie dyskutuje. Jedynie 90-letni dziś dziadek Łukasza głośno mówi o swoim patriotyzmie i od lat wywiesza flagę z okazji świąt państwowych.

Paweł Cyz, właściciel firmy zajmującej się PR i marketingiem, poznał Litewkę, gdy ten po studiach (socjologia na Uniwersytecie Śląskim) pracował jako przedstawiciel handlowy Browarów Tyskich. Mówi, że dostrzegł w Łukaszu duszę społecznika. – Umówiliśmy się na wspólne bieganie i zaczęliśmy krążyć uliczkami Zagórza. Czasem Łukasz mówił: „Patrz, jak tu brzydko, przecież niewiele trzeba, by to zmienić, bez wielkich pieniędzy można by posprzątać, ustawić nowe ławki”.

Tomasz Niedziela był już wówczas sosnowieckim radnym z Nowej Lewicy. – Organizowałem turnieje piłkarskie dla amatorów – wspomina. – Po którymś meczu

jeden z zawodników opowiadał mi o zaniedbanych miejscach w mieście. Pomyślałem: fajny chłopak, nada się na radnego. Jakiś czas później spytałem, czy nie przyszedłby do nas.

– Nie miał pojęcia o samorządzie. Ale byliśmy zadowoleni, że młody człowiek chce dołączyć do nas – wspomina jeden z sosnowieckich lewicowców.

W 2014 roku 25-letni Łukasz Litewka znalazł się na liście wyborczej SLD Lewica Razem do rady Sosnowca, który do dziś nazywany jest bastionem i matecznikiem lewicy – stolicą Czerwonego Zagłębia.

Przemysłowe miasto już pod koniec XIX wieku przyciągało robotników, w większości sympatyzujących z Polską Partią Socjalistyczną. To tu 1898 r. zorganizowano – pod patronatem PPS – pierwsze na ziemiach polskich obchody 1 Maja. Niedługo później robotnicy żądający poprawy praw pracowniczych zaczęli wychodzić na ulice.

W PRL socjalistyczne tradycje Zagłębia przywłaszczyli sobie komuniści (z Sosnowca pochodził m.in. Edward Gierek, I sekretarz PZPR w latach 70., gdy w mieście zbudowano Hutę Katowice i ściągnięto do pracy rekordową liczbę nowych mieszkańców). Po

ANNA
MALINOWSKA

1989 r. nadal lewica sprawowała tu rządy dusz. Dopiero po 2014 r. zaczęła tracić na rzecz PO i PiS.

PĘDZLEM I PIŁĄ

Czym ujął Litewka mieszkańców osiedla Zagórze, że na niego zagłosowali? Ilu oddało głos na partię, a ilu doceniło chłopaka, który w kampanii wyborczej sam malował osiedlowe ławki i chodził po mieszkaniach, prosząc o głosy?

– Ktoś zapukał do drzwi. Patrzę, stoi młody chłopak z ulotką w ręce. Zajmuję się zawodowo marketingiem politycznym, zadałem kilka pytań. Mój rozmówca miło i rzeczowo odpowiadał – wspomina Krystian Dudek, właściciel agencji public relations i wykładowca Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, dziś znajomy Litewki. „Moje pierwsze refleksje były słodko-gorzkie – odpowiada mi mailowo Łukasz Litewka (nie chce jednak osobście porozmawiać). – Z jednej strony, będąc radnym, więcej się wie, widzi i rozumie, można dzięki temu skuteczniej pomagać, a z drugiej strony widzi się, że sporo osób traktuje to interesownie, kalkuluje i robi coś na pokaz”.

Jeden z wieloletnich radnych słabo pamięta debiutanta. – Nie pamiętam, by brał wtedy udział w burzliwych nieraz dyskusjach. Ani by składał interpelacje, za czymś optował.

Jako radny Litewka ślęczał raczej nad Facebookiem – wrzucał zdjęcia nowych klombów czy wiat przystankowych. Z kilku polubień mieszkańców nagle zrobiło się więcej, gdy zaczął pytać ludzi, co im doskwiera, czego im trzeba. Ktoś mówił o braku poczucia bezpieczeństwa, a za jakiś czas Litewka odpowiadał, że po jego prośbach pojawił się patrol. I zamieszczał zdjęcie policjantów.

– Pamiętam, że mieszkańcy narzekali na chaszcze w pobliżu domów. Łukasz zabrał do auta piłę spalينową i zaczął karczować. Kiedy właściciel pola z ziemniakami nie wiedział, co zrobić z resztą płonów, Łukasz pożyczył auto, wziął na pakę 9 ton i rozwoził po ludziach, do zoo – wspomina Cyz pierwszą kadencję Litewki w radzie miasta.

Litewka dokumentował to na Facebooku. A obserwujący i lajkujący przybywało.

– W tamtym czasie samorządowcy, politycy nie przywiązali jeszcze do internetu wagi – mówi Niedziela. – A on już zaczął mozolnie budować swój potencjał w mediach społecznościowych. „Tomek, daj mi telefon” – rzucił kiedyś na spotkaniu. I zaczął zapraszać moich znajomych do polubienia swojego profilu.

W 2014 r. Dariusz Wójtowicz, radny z sąsiednich Mysłowic, wcześniej związany z lewicą, przegrał wybory na urząd prezydenta. – Zacząłem pracować w spółdzielni mieszkaniowej Hutnik, jednej z największych w Zagórzcu. Na osiedlu ciągle widywałem Litewkę. Miał milion pomysłów i wiecznie w coś się angażował. Organizował Dzień Dziecka, interweniował w sprawie placów zabaw, robił spotkania z dzielnicowym. Chodził między blokami, rozmawiał z ludźmi. Dosiadał się do staruszków na ławkach, zagadywał przechodniów – opowiada.

„Ludziom wydaje się, że to trudne, a ja po prostu zacząłem od małych spraw i mówiąc kolokwialnie – szło. Więc szedłem dalej – pisze w mailu Litewka. – Było malowanie ławek, było organizowanie akcji osiedlowych, pomoc w drobniejszych sprawach, aż okazało się, że krok po kroku pomaganie jednoczy (...)” To był moment, gdy przenosząc jedną pralkę do potrzebującej staruszki, zobaczyłem, że wiele osób chciałoby ją dźwigać ze mną” – wspomina Litewka.

Profil fejsbukowy Litewki ma dziś 800 tysięcy obserwatorów.

W 2018 r. Wójtowicz został prezydentem Mysłowic. W kampanii pomagał mu Litewka, który później dostał pracę jako specjalista do spraw komunikacji w myślowickim Zakładzie Czyszczenia Miasta i tamtejszym szpitalu. – Takie miejsca nie komunikowały się z mieszkańcami, postanowiłem odczarować to za pomocą młodego człowieka, który media społecznościowe miał w małym palcu, potrafił w ciekawy sposób mówić o prostych rzeczach. Łukasz zaczął dla szpitala organizować zbiórki sprzętu medycznego. Dla ZOM kręcił świetne filmiki. Na przykład jak jedzie śmieciarka zbierająca duże gabaryty. Pokazywał, co ludzie wystawiają, zachęcał do robienia porządków. Niby nic wielkiego, ale zmieniał atmosferę, pokazywał, że to przedsiębiorstwo jest dla ludzi – uważa.

ZARZUTY I ZGRZYTY

W 2018 r. Litewka ponownie dostał się do rady miasta. A rok później niewiele brakowało, by został posłem z listy Lewicy. Zabrakło mu jedynie 415 głosów.

W tym samym roku zaczęło być o nim głośno. Sosnowiecka prokuratura postawiła mu zarzuty. Chodziło o głosowanie na projekty z budżetu obywatelskiego. Zawiadomienie złożył Urząd Miejski w Sosnowcu, gdy zorientowano się, że w systemie komputerowym nagle przyrosła liczba głosów oddanych na jedno zadanie. Wszystkie oddano z tego samego adresu IP. Do urzędu zgłosiło się też kilku zdziwionych mieszkańców, mówiąc, że chcieli zagłosować, a dowiedzieli się, że nie mogą, bo już to zrobili. Sprawa trafiła do sądu, który ukarał Litewkę 10 tys. zł grzywny. Radny bronił się, że odwiedzał mieszkańców z tabletem, by w ten sposób mogli zagłosować. Uznano jednak, że przekroczył przepisy dotyczące danych osobowych.

Na profilu Litewki też zaczęły się zgrzyty. W 2020 r. opisał odwiedzin w sosnowieckim Domu Dziecka. Według jego relacji na prośbę pracowników – opiekunów dzieci, zebrał 17 tys. zł na świąteczne paczki. Jolanta Moćko, dyrektorka ośrodka, miała jednak odprawić go z kwitkiem. „Pani Dyrektor powiedziała, że wyciągnie konsekwencje wobec każdego podopiecznego, który zwrócił się do mnie z prośbą o pomoc (choć!). Jedyną osobą, wobec której powinny zostać wyciągnięte poważne konsekwencje, jest Pani Dyrektor Moćko” – napisał Litewka.

Moćko tymczasem wyjaśniała, że placówka zbierała na paczki dla dzieci, ale gdy pojawił się Litewka, były już one gotowe, bo znalazła darczyńców. Twierdzi, że próbowała to wyjaśnić, ale Litewka powiedział, że „to opisz”. – Zostałam pomówiona – mówi dziś Moćko. – Skierowałam zawiadomienie do prokuratury, ale niespecjalnie się nim przejęto. Uznano, że powinnam skierować sprawę do sądu z powództwa cywilnego. Na pana Litewkę nie miałam zdrowia i czasu. Dziś nie chcę już myśleć o tej postaci.

Litewka tymczasem na swoim profilu opisał inną postać – radnego Kamila Wnuka, mieszkającego tak jak Litewka na Zagórzcu, obecnego posła Polski 2050. Wnuk przyszedł pod koniec posiedzenia komisji skarg i podpisał listę obecności. Litewka zarzucił mu fałszerstwo, bo „dieta radnego, co miesiać musi się zgadzać”. Tymczasem Wnuk był jednym z aktywniejszych radnych. – Nie będę oceniał Łukasza Litewki, każdemu życzę jak najlepiej – pojednawczo mówi dziś Wnuk, którego wcześniej – jak opowiadali inni radni – wpis miał rozsiedzić do żywego.

Litewka potrafił innym na Facebooku wytknąć błędy, ale sam podjechał autem na sesję po tym, jak zawieszono mu prawo jazdy za przekroczenie 24 punktów karnych. Tłumaczył później, że źle zrozumiał urzędnika, który miał mówić, że może w ciągu 14 dni odwołać się od decyzji i w tym czasie korzystać z samochodu.

7 MILIONÓW DLA IGI

Z czasem radny Litewka nauczył się pisać interpelacje, ale dotyczyły np. zakupu maszyny do przesadzania drzew czy konkursu na najładniejszy kosz na śmieci. Nie poruszał tematów kontrowersyjnych.

W internecie swoją działalność rozszerzył poza granice miasta. – Razem z żoną wspieraliśmy pewnego starszego mężczyznę z drugiego krańca Polski, który samotnie wychowywał kilkunastoletniego syna z zespołem Downa. Opowiedziałem o nich Łukaszowi, on opisał to na swoim profilu, akcja ruszyła, dołączyli lokalni mieszkańcy i przedsiębiorcy. Udało się wyremontować im mieszkanie – mówi Krystian Dudek.

– Postanowił zbierać pieniądze dla Igi, dziewczynki chorującej na rdzeniowy zanik mięśni (SMA) – opowiada Paweł Cyz. – Na leczenie potrzebne było jeszcze prawie 7 mln zł. Mówilem: „Stary, to się nie uda”. Ale on przez trzy tygodnie działał – zmienił zdjęcie profi-

„Adoptuj mnie” – prosiły psy na wyborczych banerach Litewki. Każdy miał imię i numer telefonu

lowe na Facebooku, oddając je Idze. Napisał, że wystąpi w TVN, podał datę, godzinę emisji. Ludzie chcieli go obejrzeć, potem rozczarowani pisali, że się zawiedli. „Po co Wam moja twarz w telewizji śniadaniowej, mamy tu poważniejsze wyzwanie” – odpowiedział Łukasz. Kilka dni później obwieścił, że będzie ojcem. Ludzie gratulowali, a on dodał, że będzie, ale wirtualnym, kolejnego chłopca chorego na SMA, któremu trzeba pomóc uzbierać milion złotych. W trzy tygodnie zebrał całą potrzebną kwotę dla obojga dzieci.

Gdy napisał do niego polski misjonarz, że potrzebuje ławek i krzeseł do szkoły w Tanzanii, Łukasz zorganizował zbiórkę. Gdy spotkał na ulicy dziewczynkę, która na skutek paraliżu ledwo powłóczyła stopami, wystawił na licytację samochód, który wcześniej remontował z myślą, że będzie go udostępniał mieszkańcom Sosnowca.

– Ludzie mają dużą potrzebę bycia częścią czegoś wyjątkowego, potrzebują miejsca, gdzie razem mogą dokonywać rzeczy niezwykłych, czasami cudów – uważa Paweł Cyz. Dodaje, że potrzebę bycia razem, nagłaśnianie problemów i pomocy, wzmocnił czas pandemii, gdy ludzie przebywali w izolacji. To wtedy Litewka zaczął przeprowadzać spektakularne zbiórki.

O każdej pisze prosto, ale we wzruszający sposób. – Kiedy czytałem jego wpisy w internecie, zastanawiałem się, kto mu je pisze. Bo to nie jest typ trybuna, który ma charyzmę i potrafi pociągnąć za sobą tłumy. Gdy zabierał głos publicznie, nie porywał, w ogóle nie przykuwał uwagi – mówi jeden z sosnowieckich radnych.

– Stanowczo zaprzeczam. Wszystkie posty są jego autorstwa. A jego wystąpienia są coraz lepsze – uważa Cyz.

„W sieci tkwi potencjał różnorodności osób z całej Polski. W tak dużej społeczności to naturalne i bezproblemowe, że ktoś, kto zajmuje się remontami, może pomóc w remoncie, ktoś, kto zajmuje się transportem, pomaga w tej kwestii, ktoś, kto handluje produktami x czy y, może się nimi podzielić. Są też osoby, które z dobrego serca coś namalują, zrobią na drutach czy upieką ciasto. Każdy w przenośni kładzie na stół coś od siebie i okazuje się, że zawsze znajduje się ktoś inny, komu jest to potrzebne. Dlatego moją rolę postrzegam trochę jak gospodarz tego stołu” – określa swoją rolę sam Litewka.

PIERWSZY W DZIAŁANIU

W 2023 r. partie przygotowywały się do wyborów parlamentarnych. Lewica zaoferowała Litewce ostatnie, osiemnaste miejsce na liście w okręgu. Dlaczego – pytałam sosnowieckich działaczy, ale niechętnie wyjaśniali, że stała za tym Warszawa i partyjny lider Włodzimierz Czarzasty.

Jeśli Litewka odczuł to jako upokorzenie, to szybko je przełknął i zagrał va banque. Nie wydrukował ani jednej ulotki, nie organizował spotkań, nie był na miejskich festynach. – Gdy został zaproszony na wywiad do jednej z telewizji, starałem się go do tego przygotować – opowiada Cyz. – Poszedł na rozmowę i wszystko zrobił po swojemu. Pytany o program wyborczy, wyznał, że chce, aby konie zniknęły z Morskiego Oka. „Mocno wszystko zawęziłeś, ludzie pomyślą, że to jedyna sprawa, która cię interesuje”, oceniłem wywiad. Czas pokazał, że to właśnie spodobało się ludziom, a Łukasz już jako poseł ruszył nad Morskie Oko, promując przewozy pojazdami elektrycznymi.

Ale zwierzęta pojawiły się przede wszystkim na przedwyborczych banerach Litewki. „Adoptuj mnie” – prosiły psy, każdy miał imię oraz numer telefonu. Obok twarz Litewki z hasłem „Ostatni na liście, pierwszy w działaniu”. Kandydat na posła zaprosił do współpracy sosnowieckie schronisko dla zwierząt. – Pamiętaliśmy, jak kiedyś piłkarze Dinama Bukareszt wyszli przed meczem na boisko z czekającymi na dom psami. Łukasz powiedział: „Nawet jeśli się nie uda dostać do Sejmu, zrobimy coś dobrego” – opowiada Cyz.

Pracująca w schronisku Oliwia Krzemińska wciąż jest pod wrażeniem tej akcji. – Wytypowaliśmy do niej dziesięć najbardziej potrzebujących psów. Takich, które były już u nas długo, miały swoje problemy. Osiem z nich dzięki banerom znalazło dom – podkreśla.

Z kolei partyjnym władzom akcja chyba nie przypadła do gustu, bo w niedzielę wyborczą Litewka nie został zaproszony na wieczorny sztab wyborczy lewicy ani do Będzina, ani do Dąbrowy Górniczej.

Ale w powyborczy poniedziałek okazało się, że to Litewka z ostatniego miejsca zdeklasował

wszystkich na swojej liście, w tym jedynkę – Włodzimierza Czarzastego, który też startował w Sosnowcu i zebrał 22 332 głosy. Litewka – 40 579. I tylko oni z sosnowieckiej listy dostali się do Sejmu.

„SIEDZĘ I PŁACZĘ”

W trakcie poselskiego ślubowania Litewka dodał: „Tak mi dopomóż Bóg”. – Wiem, że wypowiedział te słowa z szacunku dla dziadka. Ale też w zgodzie z samym sobą, bo jest osobą wierzącą – mówi Cyz.

Świeżo upieczony poseł wywołał także kontrowersję, gdy powiedział dziennikarzom, że aborcję do dwunastego tygodnia – jeden z postulatów Lewicy – poprze tylko w uzasadnionych przypadkach, na przykład, gdy zagrożone będzie życie i zdrowie kobiety. Później coraz rzadziej udzielał wywiadów, unikał dopytywania na sejmowych korytarzach, za to w dalszym ciągu organizował na Facebooku w akcje pomocowe. Można by je wymieniać długo.

W grudniu 2024 r. pomógł zebrać pieniądze dla czteromiesięcznego Tadzia Kuczyńskiego, który urodził się ze złożoną wadą serca. W ciągu jednego dnia zgromadził 270 tys. zł. Chłopiec przeszedł skomplikowaną operację serca w Genewie. „Siedzę i płaczę”, „Nic piękniejszego dziś nie zobaczę” – komentowali internauci film, który wrzuciła mama chłopca.

W zeszłym roku Łukasz Schon, policjant z Chorzowa, ratował ludzi z pożaru. Doznał poważnego niedotlenienia mózgu, co doprowadziło do rozwoju zespołu Lance’a-Adamsa – rzadkiego i ciężkiego schorzenia neurologicznego. Litewka umieścił na swoim profilu link do zbiórki na jego leczenie. – Wtedy wszystko ruszyło jak z kopyta. – mówi Magdalena Jurkowska, rzeczniczka chorzowskiej policji. Post Litewki polubiło 24 tysiące internautów, a blisko 6 tysięcy udostępniło go. Na leczenie funkcjonariusza zebrano ponad 500 tys. zł.

– Pisze pani o Łukaszu? Ja wciąż o nim myślę! Jeśli będzie z nim pani rozmawiać, proszę przekazać ode mnie: „Jesteś wspaniały, do końca życia będę cię pamiętać, pomogłeś uratować moje dziecko. Łukaszu, jesteś herosem naszych czasów!” – mówi Renata Kalata. Niedawno z synem wróciła z Dubaju, gdzie jej syn Tymek przeszedł terapię genową dla chorych na dystrofię mięśniową Duchenne’a. Litewka pomógł zebrać ostatni brakujący milion – wystarczył na to jeden dzień.

– Łukasz Litewka napisał prawdę! – zapewnia Marzena Cybulska, sołtyska wsi Żebry Ostrowy w powiecie ostrołęckim. W zeszłym roku w jej wsi spalił się dom starszego małżeństwa. – To rzeczywiście osoby ciężko doświadczone przez życie – dodaje Cybulska. W ponad dwie godziny Litewka zebrał dla nich 200 tys. zł.

ŁZY I DELFINY

Nie wszystkie zbiórki są sukcesem. Dwa lata temu Litewka poinformował o liście od 15-letniego Sebastiana z Krakowa. Chłopak pisał, że przez kilka lat był bezdomny, mieszkał z mamą w przypadkowych hostelach, a czasem na ulicy. Zdecydował się napisać maila z prośbą o pomoc, bo nie mógł znieść dłużej lez matki. Dodał, że mama jest cudzoziemką, a ojciec się nim nie interesuje, bo ma nową rodzinę.

Sprawą zainteresowali się dziennikarze i nabrali wątpliwości. Krakowski MOPS wyjaśnił, że mama Sebastiana nie była zainteresowana pomocą i nie pojawiła się na umówionym spotkaniu. Dyrektorka szkoły Sebastiana zapewniała, że chłopiec zawsze był czysty, schludny, jeździł na wycieczki klasowe. Ani wychowawca, ani koledzy z klasy nie zauważyli, by miał problemy finansowe. Dziennikarze chcieli się skontaktować z mamą, ale Litewka nie przekazał kontaktu, wyjaśniając, że ona sobie tego nie życzy. – O tej sprawie nie możemy powiedzieć zbyt wiele, bo wiązałoby się to z naruszeniem prywatności osób, które poprosiły Łukasza o pomoc. To historia bardzo skomplikowana i tylko po zapoznaniu się z dokumentami osób, których dotyczy, wiadomo, że konieczna była pomoc. Łukasz nie wycofał zbiórki, nie zmienił zdania, ale nie może publicznie ujawnić, dlaczego – zapewniają współpracownicy Litewki.

W 2024 r. dwie niepełnosprawne dziewczynki poprosiły o pomoc w zbiórce pieniędzy na delfinoterapię. Dr Robert Maślak z wydziału nauk biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, członek komisji ds. dobrostanu zwierząt i ekspert Światowej Unii

Ochrony Przyrody, napisał wówczas: „Apeluję do Łukasza Litewki o przeznaczenie zebranych środków na wycieczkę dla dziewczyn organizowaną do obserwacji wolnych delfinów, nie do przemysłu wyludzenia pieniędzy od rodzin dzieci z niepełnosprawnościami”. Apel poparło wielu internautów. Litewka szybko przyznał: „Zadziałam spontanicznie, nie analizowałem, uznałem, że chcę pomóc. Przeczytałem kilka wiadomości i komentarzy o cierpieniu delfinów w niewoli. Na tym profilu nikt nigdy nie podniesie ręki na zwierzęta i nie będzie się przykładał do cierpienia zwierząt”. I wycofał zbiórkę.

POMOC NA HURA?

Anna Plaszczyk, aktywistka z Vivy, która od lat postuluje zakaz konnego przewozu do Morskiego Oka, pamięta Litewkę z parlamentarnych spotkań dotyczących tego problemu. – Obiecywano, że konie z tego szlaku znikną, ale tak się nie stało! Jeden Litewka i kilka innych polityczek to za mało. Ale jego głos przebija się do mainstreamu, istnieje w debacie publicznej.

W styczniu 2026 r. nagłośniono problem schroniska w Sobolewie, w którym psy przebywały w nieludzkich warunkach. Gdy wolontariuszy wsparli Litewka i celebrytka Doda, azyl został zamknięty. Później oboje gościli w Pałacu Prezydenckim na spotkaniu z Karolem Nawrockim. Jak podała Kancelaria Prezydenta, rozmawiano o sytuacji prywatnych schronisk, podwyższeniu kar za znęcanie się nad zwierzętami oraz odbieraniu praw do posiadania zwierząt sprawcom takich czynów.

Przedstawiciele organizacji prozwierzęcych, z którymi rozmawiałam, chwalą Litewkę, choć nie wystawiają mu laurki. – Docierały do mnie sygnały, że koloryzuje swoje opisy. Nie wykluczam, że jest w tym wszystkim jakiś element kreacji – zastanawia się aktywistka, która również zajmowała się Sobolewem.

– Kiedy wybuchła wojna na Ukrainie, odmówił, gdy poprosiłyśmy go o pomoc dla psów i kotów, które stamtąd przywoziliśmy – mówią wolontariuszki z innej organizacji. – Ale po kilku miesiącach sam zaczął pomagać tym zwierzętom. Generalnie robi dla zwierząt dobrą robotę, nawet jeśli w jednostkowej sprawie nie spełnił oczekiwań. Brakuje mu może chęci współpracy z organizacjami pozarządowymi. Robi też wiele akcji na hura i przez to grozi mu wypalenie. Mierząc się z tak dużą ilością nieszczęścia, jak długo wytrzyma psychicznie? – pyta ją.

ZDJĘCIE DZIECKA W TRUMNIE

Krystian Dudek przyznaje, że Litewce zdarzają się gorsze dni. – W grudniu zeszłego roku miał moment przeciążenia dramatami. W jakieś 20 znajomych osób przyjechaliśmy pod jego dom. Zaśpiewaliśmy „Przybieżeli do Betlejem pasterze”. Mieliśmy ze sobą jedzenie, zrobiliśmy kolację. Bardzo się tym wzruszył – wspomina. Dodaje, że Litewka otrzymuje blisko 100 prośb o pomoc dziennie i wszystkie czyta.

– Niestety w obliczu tylu krzywd nie każdemu da się pomóc i wielokrotnie Łukasz jest zdruzgotany, kiedy nie może się zaangażować. Ludzie później potrafią wysłać mu zdjęcia dziecka w trumnie i napisać „Pan mi nie pomógł”. Ale nie poddaje się, bo ciągle pojawia się jakiś nowy cel, to go napędza – dodaje Paweł Cyz.

Litewka w mailu pisze mi, że jeśli się komuś pomoże, to kontakt z nim pozostaje na lata. To dodaje skrzydeł. Z drugiej strony, spotyka się z hejtem, bo komuś nie pomógł, ktoś go o coś podejrzewa lub nie ufa intencjom. „Przy wielu tych historiach nie da się zachować pokerowej twarzy. Mimo że nas bezpośrednio to nie dotyczy, to skala tych dramatów, nieszczęść i krzywd zostawia ślad. Zdarzało mi się wzruszyć czy zapłakać, a czasami była to ogromna euforia”.

ZA CO DOSTAJE SIĘ LAJKI?

Zdaniem Krystiana Dudka ludzie doceniają determinację Litewki i to, że odróżnia się od innych organizujących zbiórki. – Nie atakuje, nie żąda, nie jest roszczeniowy. Mam wrażenie, że czasami jest nawet zbyt grzeczny i uprzejmy. Łukasz nie dzieli ludzi. On chce pomóc choremu dziecku czy psu i nie wikła w to barw politycznych – zauważa.

Łukasz jest idealnym przykładem „chłopaka z sąsiedztwa”. Ludzie go lubią – dodaje Paweł Cyz.

– Jego nie da się wcisnąć w jakiś określony schemat. Ma swoje zdanie i unika ideologicznych dyskusji.

Jak długo będzie tolerować to Lewica? Żadne partie nie lubią młodych, którzy idą własną drogą – mówi Dariusz Wójtowicz prezydent Mysłowic.

Litewka nie dyskutuje na temat związków partnerskich, praw kobiet, po jednej wypowiedzi zamilkł na temat aborcji, przed krytyką bronił Martę Nawrocką. „Miałem możliwość poznać i porozmawiać z Martą Nawrocką. (...) Widzę kobietę, która z podniesioną głową jest po prostu sobą. Autentyczną, otwartą i ciepłą osobą, która nie szuka kłótni i walki politycznej, a chce być kimś, kto łączy. Jest w tym naturalna, nie jest politykiem” – pisał Litewka.

Wojciech Nitwinko, sosnowiecki radny z Nowej Lewicy, zauważa, że Litewka jest uosobieniem zmiany polityki przez media społecznościowe. – Na Facebooku bieżące problemy nie klikają się. Inaczej niż te, które porusza Litewka. On znalazł swoją ścieżkę. To nie jest jednak mój świat, bo dla mnie polityka to rozwiązywanie problemów strukturalnych, zagadnień gospodarczych, demograficznych, by ludziom żyło się lepiej – uważa radny.

Poselskiej działalności swojego osiedlowego kolegi nie chce oceniać Kamil Wnuk. – Ja zajmuję się sprawami mieszkaniowymi. Ale jeśli się pochwałę, że dzięki mnie zlikwidowano udział w walnym zgromadzeniu spółdzielni na podstawie pełnomocnictwa, to ile osób to polubi? A to ważna sprawa, bo ukróciła handel głosami i fałszerstwa, przy których często wykorzystywano starsze osoby.

LEWICA BEZ WNIOSKÓW

Doktor Tomasz Słupik, politolog z Uniwersytetu Śląskiego, przeanalizował poselską działalność Litewki. – To m.in. 45 wypowiedzi, 17 interpelacji, 3 zapytania i udział w 90,5 procent głosowań w Sejmie. Prezentuje się więc jako średniak – ocenia. – Nie należy też do polityków rozpoznawalnych, nie istnieje w przekazie mediów ogólnopolskich. – Nie widzę go w agendzie spraw społecznych, tam, gdzie jest mowa o Państwowej Inspekcji Pracy, obniżkach podatków, redystrybucji dóbr. Nie angażuje się w sprawy ważne dla Nowej Lewicy jak aborcja, związki partnerskie, prawa kobiet. Nie widziałem go na Śląskiej Manifie, Marszach Równości.

Pytam, czy Lewica wyciągnęła wnioski z fantastycznego wyniku Litewki?

– Myślę, że Czarzasty raczej potraktował to jako wypadek przy pracy. Refleksja przyszlaby, gdyby w Sejmie na Lewicy znalazło się trzech takich Litewków. On jest posłem z tylnych ław, ale głosuje jak trzeba i raczej nie ma z nim większego problemu. Jeśli bronił Marty Nawrockiej, to raczej była to spontaniczna obrona kobiety, a nie element przemyślanej strategii – ocenia dr Słupik.

„Lewica programowo to środowisko, w którym ważne są kwestie pomocy innym – słabszym i potrzebującym. No i mam też to szczęście, że udaje mi się z powodzeniem współpracować z ludźmi z różnych stron sceny politycznej, jeżeli tego wymaga dobro społeczne czy dana sytuacja” – napisał mi Litewka o swojej lewicowości.

Marszałkowi Czarzastemu przesłałam pytania dotyczące posła Litewki. Przekazał, że nie będzie się odnosił do działalności młodszego kolegi.

CO PO SEJMIE?

Znajomi opowiadają, że Litewka nie mieszka już w rodzinnym domu na Zagórzu, nie założył rodziny, wciąż gra w piłkę nożną, każdego dnia ćwiczy na siłowni. Rok temu odszedł jego wierny towarzysz, buldog francuski – na razie nie ma nowego zwierzęcia. Z oświadczenia majątkowego z ubiegłego roku wynika, że dorobił się domu o powierzchni 163 m kw. i ma do spłacenia 170 tys. zł kredytu hipotecznego. Na koncie udało mu się zgromadzić 20 tys. zł.

Pytam o plany na przyszłość. Litewka zapewnia, że ma wiele pomysłów nie tylko charytatywnych, ale też dotyczących walki o zmianę przepisów. „Nie ukrywam, że jeden z pomysłów jest też związany z działalnością w samorządzie w Sosnowcu. Obecna kadencja to ostatnia obecnego prezydenta. Dlatego Sosnowiec i wykorzystanie dla mojego rodzinnego miasta wiedzy i doświadczeń, które zgromadziłem, to także piękna perspektywa” – przyznaje Litewka.

Poseł niedawno miał powody do satysfakcji. Prokuratura umorzyła postępowanie w sprawie organizowanych przez niego zbiórek. Śledczy zbadali ponad 50 akcji pomocowych dla dzieci i pokrzywdzonych psów. Nie znaleźli żadnych nieprawidłowości. ●

Jeździectwo rekreacyjne

KONIE NIE POTRZEBUJĄ złotych klamek

PAULA
GUSTOWSKA

• Anita Gadomska
z końmi ze swojej stajni
„Harmonia z koniem”
FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Najlepsze stajnie to te dostosowane do potrzeb konia, nie jeźdźca. Konie mogą w nich przebywać w stadzie, mają dostęp do wolnego wybiegu i wiaty chroniącej przed deszczem czy wiatrem.

Jantar to koń zimnokrwisty. Ma 7 lat. Stoi na łańcuchu zamknięty w komórce. Warstwa obornika wokół niego sięga kilkudziesięciu centymetrów. Przez przerośnięte kopyta nie może stać prosto, buja się na boki. Oprócz niego w komórce stoją jeszcze inne konie. Wszystkie spocone, bo ich właściciele zatkali szpary w komórce. Po otwarciu drzwi z wnętrza bucha para.

W Polsce koń może spędzić całe życie przywiązany łańcuchem do ściany w komórce lub zamknięty w boksie. Nie ma obowiązku zapewnienia mu swobodnego wybiegu tak jak psu utrzymanemu na uwięzi. Choć zadawanie bólu sprzeczne jest z Ustawą o ochronie zwierząt, w przypadku koni nierzadko bywa elementem treningu i nazywane jest „wywieraniem presji”.

Ewa trafia na ogłoszenie o sprzedaży Jantara. Choć szukała zwierzęcia zupełnie innego, postanawia go kupić. Gdy Jantar wychodzi z komórki, męczy się po pierwszej minucie. U nowej właścicielki będzie stopniowo z powrotem przyzwyczajając się do ruchu.

Jak mówi Anita Gadomska, trenerka koni i edukatorka jeźdźców oraz właścicielka pensjonatu dla koni we wsi Paulinów w województwie łódzkim,

takich komórek jest dużo, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach.

RADYKAŁ

Michał Dobrowolski jest fizjoterapeutą i osteopatą koni, zajmuje się m.in. dopasowywaniem sprzętu – siodeł, wędzideł i ogłowi – tak by podczas jazdy ograniczyć ból i dyskomfort zwierzęcia. Odwiedza kilkadziesiąt stajni miesięcznie, na Mazowszu, Podlasiu, Podhalu i w Górach Świętokrzyskich. Wcześniej jeździł do stajni we Wrocławiu, Poznaniu, Bydgoszczy. – Zapraszają mnie osoby świadome, które chcą dla konia dobrze. Ale przyjeżdżam do stajni, obsługuję w niej jednego konia, a obok stoi 40 innych. I widzę, co się z nimi dzieje – opowiada.

Na początku warto to zaznaczyć: w środowisku jeździeckim Michał uznawany jest za radykała. Powód? – Na przykład po pracy w stajni jadłem lunch w kuchni z widokiem na halę. Nie dałem rady go dokończyć, bo pewna kobieta cały czas na zmianę szarpała i kopała konia. Kopała w boki szarpała z przodu, więc koń był w panice. Próbowal iść do przodu, do tyłu, ale był w sytuacji bez wyjścia – opisuje.

Wokół byli inni jeźdźcy, trenerzy, właściciele koni. Nie reagowali. Michał zostawił lunch, podszedł do kobiety i spytał, czy widzi, co robi. – Zareagowała konfrontacyjnie, ale nie była już tak odważna, by to przy mnie kontynuować – opowiada.

Po tym zdarzeniu Michał zastanawia się, „gdzie leży granica”. – Kiedy ludzie zareagowaliby? Dopiero gdyby ten koń padł czy zaczął krwawić? Na co w zasadzie czekamy? – pyta retorycznie.

Michał słyszy czasem, że „przesadza z tym dobrostanem”. Zastanawiam się, czy radykałem jest także z punktu widzenia konia. – Co jest dla konia naturalne, a co nie? – pytam.

– Nienaturalne jest stosowanie patentów ograniczających ruchomość głowy i szyi zwierzęcia, zamykanie konia w małym boksie, izolowanie go od stada. Nienaturalne jest trenowanie koni przez metody awersyjne i to, że koń wie, że dostanie ostrogą, batem, jeżeli czegoś nie zrobi – tłumaczy. I kontynuuje: nienaturalne dla konia są wyścigi, bo jeżeli koń pędzi cwałem, to nie dlatego, że lubi, ale dlatego, że czuje lęk. Nienaturalne są skoki przez przeszkody, bo koń naturalnie przeszkodę ominie. Intensywny sport, przewożenie koni na zawody, hałas, stresująca atmosfera...

➤ Magic to 22-letni kary wałach. Ma słabe kolano i dużo szczęścia. Gdy stan kolana się pogorszył, jego opiekunka zdecydowała, że przestanie na nim jeździć – mimo że zdaniem weterynarzy „na lekach przeciwbólowych jeszcze by pochodził”. Koń jest pod opieką lekarza ortopedy, dostaje leki, suplementy i ma program ćwiczeń utrzymujący ciało w dobrej kondycji. Opiekunka trzyma Magica w pensjonacie dla koni, ale teraz chodzi z nim na długie spacery.

WIĘCEJ ZWIERZĄT ZJADA, NIŻ RATUJE

Michał ma 38 lat. Pierwszy raz siedział na koniu w wieku kilku lat. Przypadkowo, bo to jego starsza siostra chciała jeździć konno. Jej szybko się znudziło, on od tego czasu jeździł regularnie 1-2 razy w tygodniu.

W dzieciństwie dzięki koniom przełamywał nieśmiałość. Bał się pojechać sam na obóz czy zieloną szkołę, ale decydował się, gdy miały być tam konie. Chciał być zaklinaczem koni, zafascynowała go książka i film Roberta Redforda.

Jego rodzice wspierali go w tej pasji od najmłodszych lat. Dostawał od nich książki o koniach, a w końcu i pierwszego konia. – To był zimny prysznic – śmieje się. – Wyobrażałem sobie, że koń będzie przybiegał do mnie galopem, robił sztuczki, że będzie spokojny i w pełni kontrolowalny. Ale Renesans był koniem niezależnym, który ode mnie wolał towarzystwo innych koni.

W 2009 roku Michał zaczyna studia z zootechniki. Na wykładach dowiaduje się, jak najtaniej wyprodukować kilogram mięsa, mleka, jaj. – Jeszcze studiując, nie widziałem problemu w tym, że zwierzęta futerkowe żyją w klatkach – opowiada. – Przecież mają tam jedzonko, mają bezpiecznie. Nie widziałem problemu w tym, że cielęta zabierane są od matek i po dwóch godzinach zrywana jest najsilniejsza więź, jaka występuje w naturze.

Jak mówi, zjadał się wówczas mięsem i nie widział przemocy stosowanej także wobec koni. Wydawało mu się, że tak trzeba – bić konia batem, ostrogą, bo inaczej stanie się leniwy i niebezpieczny.

W 2015 roku Michał zaczyna wolontariat w Ogólnopolskim Towarzystwie Ochrony Zwierząt – OTOZ Animals, jako inspektor ds. ochrony zwierząt. Chce nosić mundur, jeździć na interwencje, ratować zaniebane zwierzęta. Gdy jako inspektor orientuje się, że więcej zwierząt zjada, niż ratuje, zaczyna ograniczać spożycie mięsa. Koniec końców uznaje, że czują wszystkie zwierzęta – nie tylko psy i koty. I rezygnuje z jedzenia mięsa całkowicie.

ŁAŃCUSZEK Z KOŃSKICH KRĘGOSŁUPÓW

„... już nieszczęśnik nie miał grzbietu, tak go bolał, miał tylko dwa płaty mięsa na miejscu grzbietu, pod siodłem, szerokie jak moje dwie dłonie i gnijące, z wielkimi zaciekami ropy, sączącej się brzegami derki aż do ścięgna pod kolanem” – pisał Céline w opartej na wątkach autobiograficznych powieści z czasów I wojny światowej „Podróż do kresu nocy”. „Ale koń, to jeszcze cierpliwie stworzenie od człowieka. Zataczał się, a kłusował”.

Od tamtego czasu sytuacja koni się zmieniła, jednak, jak twierdzi Michał, najlepsi jeźdźcy przyznają, że mają na sumieniu „łańcuszek z końskich kręgosłupów”. – Obijając się po ich plecach, musimy ileś końskich kręgosłupów zrujnować, żeby nauczyć się jeździć – wyjaśnia.

Używanie niedopasowanych siodła, nadmierna masa ciała jeźdźcy, stosowanie zbyt mocnych, bólowych pomocy jeździeckich czy niewłaściwa technika jazdy często wiążą się z przeciążeniami stawów, kręgosłupa i znacznym skróceniem okresu sprawnego życia konia.

– Widzę nieraz, jak idzie starszy, schorowany, chudy koń. Jestem przekonany, że idą go nakarmić i leczyć – mówi Michał. – A oni idą założyć mu siodło, wsiadają na niego i jeżdżą!

W czasie studiów jeździ po Europie jako tzw. working student (pracuje w zamian za naukę). Odwiedza stajnie we Włoszech, Anglii, Niemczech i Belgii. W Wielkiej Brytanii odkrywa, że istnieje coś takiego jak dopasowywanie sprzętu jeździeckiego. Zapisuje się na profesjonalne szkolenie. Jeszcze nie wie, że zdobywa unikatową w Polsce wiedzę. Kończy też kurs fizjoterapii koni, kurs dopasowania ogłowi i wędzidel oraz prestiżową, czteroletnią szkołę osteopatii koni w Niemczech. Dziś sprawdza sprzęt, przeprowadza sesje osteopatii, podczas których bada konie pod kątem ograniczeń ruchomości, objawów chorobowych układu ruchu. I przywraca ruchomość w stawach.

• **Michał Dobrowolski, fizjoterapeuta i osteopata koni. Zajmuje się też dopasowywaniem sprzętu jeździeckiego**

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Obok koni, które miały zapewniony wybieg, dostęp do stada i odpowiednią opiekę weterynaryjną, widział konie z autoagresją, gryzące same siebie z powodu cierpienia psychicznego. Niektóre przenoszą ciężar z nogi na nogę w boksie, bujają głową i szyją, co określane jest jako „tkanie” i często wynika ze stresu, nudy, braku ruchu. Widzi też konie, które „lykają”. – To często objaw bólu np. przy wrzodach żołądka. Koń opiera zęby na czymś i polyka powietrze, aby w ten sposób sprawić sobie ulgę – wyjaśnia Michał.

Spotyka konie, które nie są wypuszczane z boksu przez swoich opiekunów, bo ci obawiają się, że zwierzę zrobi sobie krzywdę. Konie te spędzają znaczną część doby w pozycji statycznej, przez co ich mięśnie stają się coraz słabsze. Zwierzęta są coraz bardziej podatne na kontuzje, napięcia, zwyrodnienia, a do tego – będąc w unieruchomieniu bez dostępu do stada – stają się coraz bardziej sfrustrowane.

Obserwuje też konie z tzw. wyuczoną bezradnością. To stan psychiczny, w którym zwierzę rezygnuje z prób uniknięcia bólu, stresu lub dyskomfortu. Staje się apatyczne, bierne. I uległe.

STAJNIA DLA JEŹDŹCY?

– Jazda konna to sport dla bogatych. Najwięcej właścicieli jest w średnim wieku, ale konie mają też nastolatki i emeryci – mówi Michał. Wśród jego klientów są lekarze, prawnicy, przedsiębiorcy. Zdarzają się ludzie z korporacji, urzędnicy.

Stacuje się, że w Polsce regularnie jeździ konno ok. 300 tys. osób. Utrzymanie konia kosztuje od ok. 1,5 tys. do ok. 4 tys. zł miesięcznie. Koszt zależy m.in. od lokalizacji stajni, infrastruktury, zakresu opieki. Najczęściej pensjonat zapewnia codzienną obsługę konia – czyli karmienie, wyprowadzanie na padok, sprzątanie po koniu. Właściciel zapewnia resztę – ruch, opiekę weterynaryzną, kowala, fizjoterapeuty i wszystkich innych specjalistów.

Najlepsze stajnie to, zdaniem Michała, te dostosowane do potrzeb konia, nie jeźdźcy. Konie mogą w nich przebywać w stadzie, mają dostęp do wolnego wybiegu i wiaty chroniącej przed deszczem czy wiatrem. – Po drugiej stronie są stajnie tworzone na potrzeby jeźdźcy, w których konie nie opuszczają boksów i chodzą tylko z człowiekiem czy w kółko, na karuzeli – wyjaśnia. – Konie nie potrzebują złotych klamek, solariów, bieżni i karuzeli, które mają zastąpić naturalny teren. Najmniej napięć mięśniowo-szkieletowych, wynikających

często ze stresu, mają konie w stajniach najprostszych, gdzie jest schronienie, przestrzeń i towarzystwo.

Melisa to 18-letnia kasztanowata klacz rasy polski koń sportowy. Była kiedyś wykorzystywana w sporcie. Jej obecna właścicielka znalazła stajnię, w której klacz ma dostęp do całodziennego wybiegu. Pracuje z nią z ziemi, chodzi na spacery, jeździ rekreacyjnie.

KOŃ, CZYLI SPRZĘT SPORTOWY

Z doświadczenia Michała wynika, że osoba, która chce jeździć konno i w tym celu pójdzie do „pierwszej lepszej” stajni, w zdecydowanej większości przypadków trafi na obolałe grzbiety, niedopasowany sprzęt, zwierzęta chore, przeciążone, żyjące w stresie i codziennym bólu.

– Niektórzy właściciele traktują stajnię jak biznes, a konie jak sprzęt sportowy. Nie mają wiedzy na temat potrzeb koni, ich kondycji, sprzętu. Pamiętam swoje początki jazdy konnej. Sprzęt był tak niedopasowany, że powodował ból, a konie walczyły, by im go nie zakładać. Były przy mnie kopane przez instruktorów w brzuch albo w zad, a jak była ciężarna klacz, to w zad albo w przednią nogę. Tłumaczyli, że tak musimy, bo koń jest silny, groźny – opowiada.

„Złe” zachowanie konia bywa tłumaczone jego „złośliwością”. – Tymczasem „bycie trudnym” to dla konia jedyny sposób, żeby uniknąć bólu czy dyskomfortu – tłumaczy Michał.

Coraz więcej jest jednak stajni, które dbają przede wszystkim o dobrostan zwierząt. Jak zauważa Michał, często mają problemy finansowe, bo inwestują w sprzęt, diagnostykę, rehabilitację zwierząt.

Hektakus to 18-letni kasztanowaty koń rasy małopolskiej, który pracował w szkółce. Miał problemy behawioralne, spięte plecy. Jedną z klientek szkółki zdecydowała się go odkupić. Po zakupie pokryła koszty diagnostyki, leczenia i zapewniła mu stajnię z pastwiskami. Z zamkniętego, „trudnego” i niebezpiecznego konia Hektakus zmienił się w konia przyjacielskiego, otwartego, chętnego do zabawy.

POZA KONTROLĄ

W Polsce nie ma przepisów regulujących czas pracy koni czy nakazujących zapewnienie im swobodnego ruchu – tak jak w przypadku psów, które nie mogą być trzymane na uwięzi dłużej niż 12 godzin w ciągu doby. Nie ma też zakazu trzymania konia w pojedynkę (takie przepisy są m.in. w Szwajcarii, Szwecji, Danii czy Austrii; w wielu krajach konie muszą mieć też zapewnioną codzienną możliwość ruchu i kontaktu z innymi końmi na wybiegu). W Unii Europejskiej trwają już prace nad nowymi przepisami dotyczącymi dobrostanu zwierząt, które mają objąć również konie. Projekt kładzie nacisk na tzw. pięć wolności, w tym możliwość przejawiania naturalnych zachowań (czyli właśnie kontakt z gatunkiem i ruch).

Na razie w polskiej Ustawie o ochronie zwierząt są tylko ogólne przepisy mówiące m.in. o tym, że zabrania się użytkowania chorych, niedożywionych koni w nieodpowiedniej formie fizycznej, że sprzęt nie może powodować bólu, urazów. W rzeczywistości konie, zarówno te w rękach prywatnych właścicieli, jak i przedsiębiorców, są poza faktyczną kontrolą.

– Teoretycznie nadzór nad przepisami Ustawy o ochronie zwierząt sprawuje Inspekcja Weterynaryjna, ale ma ona niewielu pracowników, a do tego zajmuje się jeszcze chorobami zakaźnymi, badaniem ferm, mięsa. Często też nie ma tam wiedzy o koniach – tłumaczy Michał. – Zdarza się, że Inspekcja Weterynaryjna przyjeżdża, mierzy stanowisko, prosi o karty leczenia i nie patrzy na resztę. Mamy w OTOZ sprawę, w której kucyk stał na betonie i zamiast ściółki miał gazety. W rezultacie w ogóle się nie kładł. Inspekcja Weterynaryjna uznała, że w przepisach nie ma obowiązku zapewnienia zwierzęciu ściółki – dodaje.

Konie potrzebują więcej miejsca i mają większą wartość materialną niż np. psy, więc organizacje prozwierzęce często – przeciążone opieką – mają większe obawy przed ich odbieraniem.

Piemont to 8-letni koń w typie pogrubionym. Został wykupiony z rekreacji. Był chudy, obolały, z osłabionymi plecami. Wydawał się apatyczny, ale odkąd nie musiał pracować w szkółce i mógł spędzać całe dnie na padoku, okazało się, że ciekawi go wiele rzeczy i chętnie wchodzi w interakcje z innymi końmi. Po pół roku tzw. pracy z ziemi i sporadycznej jeździe w siodle nabudowały mu się mięśnie i w stajni zyskał miano „pączuszka w maśle”.

W 2020 roku, po 5 latach działalności w OTOZ, Michał przestał jeździć regularnie na interwencje

z OTOZ. Powód? Przemoc wobec koni widzi podczas codziennych wizyt w stajniach. – Moi klienci chcą słuchać i wprowadzają zmiany, ale w środowisku instruktorów, trenerów, właścicieli stajni jest tak ogromne przyzwolenie na przemoc wobec koni, że osoba empatyczna tego nie wytrzymuje – mówi.

– Jeżeli kiedykolwiek zrezygnuję z pracy zawodowej z końmi, to nie dlatego, że trzeba dojeżdżać, pracuję na zewnątrz i często jestem brudny, ale dlatego, że ciężko jest mi wytrzymywać ten cały festiwal przemocy – tłumaczy.

Michał przez kilka lat pracował w bankowości.

– Czasem marzę o tym, żeby to wszystko rzucić w diabły i po prostu sobie w Excelu siedzieć.

KOŃ, JAKI JEST...

Jaki jest koń? – po odpowiedź na to pytanie wybieram się w miejsce, gdzie zwierzęta mają możliwość ekspresji swoich naturalnych zachowań. Mogą wchodzić w interakcje z innymi końmi, ustalać hierarchię w stadzie, eksplorować teren, tarzać się w błocie i wygrzewać w słońcu. Główny nacisk kładzie się tu na zrozumienie tego, jak funkcjonują, a dopiero potem – jazdę.

Gdy podjeżdżam do Paulinowa, w pierwszej kolejności widzę dwie kozy, owce i psy przybłądy. – Kozy lubią towarzystwo ludzi i spacerować na smyczy, dzięki nim stałam się sensacją – śmieje się Anita Gądomska, która 3 lata temu przeprowadziła się tu z Warszawy.

Ma 35 lat. Pracuje jako trenerka koni i jeźdźców, jest instruktorką hipoterapii, prowadzi pensjonat dla koni swoich uczniów „Harmonia z koniem”, organizuje warsztaty artystyczne. Idziemy drogą między padokami. Teren ma 7 ha, należy do 9 koni. – W kolejce czekają kolejne – mówi Anita – ale nie chcę przerobić tego miejsca na komercyjną maszynkę hotelową.

W przeszłości jeździła klasycznie sportowo, trenowała w sekcji młodzików. Momentem przełomowym było to, że w wyższych klasach ujeżdżeniowych Polski Związek Jeździectwa wymagał użycia munsztuka – podwójnego wędzidla z dźwignią i łańcuszkiem. Anicie to się nie podobało. – Odkryłam, że z koniem nie trzeba pracować sprzętem, siłą, metalem. Można ciałem, emocjami, a nawet oddechem – tłumaczy. – Dla konia emocje i ich szybkie odczytywanie są gwarantem przeżycia. W stadzie funkcjonują jak jeden mechanizm. Dlatego doskonale odczytują nasz strach, spokój, złość, radość czy poczucie zagrożenia.

Patrzmy na cztery konie. – Zauważyły idące w oddali psy. Już jest jakiś niepokój i tam podążają – wyjaśnia Anita. – Ciemniejsza klacz, Ritka, jest przewodniczką i idzie zobaczyć, co się dzieje. Za nią podąża jej sekundantka, Kluseczka, bo wie, że może zaufać Ricie, ale obserwuje wszystko z odległości. Eska czuje się najmniej pewnie. Dopiero jak tamte zobaczą, że to nie drapieżniki, odważy się i podejdzie bliżej. I na końcu jest Leluś – najbardziej wrażliwy – pokazuje na konia w oddali. Wygląda na to, że Anita potrafi przewidzieć każdy ruch koni z wyprzedzeniem.

Takich miejsc jak to nie ma w Polsce wiele. Jedną z uczennic Anity, zanim kupiła konia, przez dwa lata szukała odpowiedniej stajni i trenera. Inni uczniowie przed zakupem szukali stajni, gdzie nauczą się jeździć, ale w każdej coś im nie odpowiadało: raz trenerka kazała kopnąć konia, innym razem, gdy koń nie chciał iść, trzeba było uderzyć go batem. Po odwiedzeniu siedmiu stajni trafili do Anity.

– Jest wiele miejsc nastawionych na biznes, gdzie jest po 20, 30, 50 koni. Jednak nawet jeśli jest najpiękniejsza sportowa stajnia, z restauracją i piękną halą, często konie spędzają 22 godziny w boksie – tłumaczy Anita. Prowadzi pracę behawioralną z końmi, łącząc elementy metod określanych jako „naturalne” – m.in. szkoły Pata Parelliego, TRT Metod, Feather Light Academy i autorских koncepcji opartych na komunikacji koni w stadzie. Jest też kowalem.

Przyjeżdżają do niej osoby z całej Polski na naukę pracy z koniem bez presji, przemocy, patentów. – Patenty to dodatkowy sprzęt zakładany na konia, który siłowo wymusza określoną, uważaną przez człowieka za pożądaną, pozycję ciała, np. mocniejsze wygięcie w potylicy, zaokrąglenie szyi, żwawszy chód – tłumaczy.

Anita nagłaśnia na platformach społecznościowych przypadki zaniedbania koni i edukuje na temat ich dobrostanu. Udostępnia statystyki dotyczące sportu wyczynowego, publikuje informacje z międzynarodowych weterynaryjnych baz danych. Np. o tym, że ponad 90 proc. koni szkółkowych cierpi na wrzody żołądka, a ponad 60 proc. koni sportowych doświadcza chronicznego bólu grzbietu. A także informacje o tym, że podczas lądowania po skoku przez przeszkodę w naj-

wyższych klasach jedna noga konia przyjmuje na siebie obciążenie nawet 1,2 tony.

Z WARSZAWY, A TAKA PRACOWITA

Anita zaczęła jeździć konno, gdy miała 5 lat. Brała udział w zawodach coraz wyższej klasy, m.in. we Wszechstronnym konkursie konia wierzchowego – WKW.

– Już jako nastolatka zdejmowałam koniowi ogłowie i zastanawiałam się, jak z nim pracować dając mu większą wolność. Wtedy, 20 lat temu, ludzie patrzyli na mnie jak na wariata, który chodzi z koniem na sznurku po lesie – wspomina.

Swojego pierwszego konia, Homera, zobaczyła w dużej stajni pod Warszawą. Koń się przewrócił, zbił sobie biodro i trafił do innej stajni. – Nie wiedzieli, co z nim zrobić, czy go nie utuczyć i sprzedać. Stał więc zamknięty w boksie i dziczał – opowiada Anita. Jako 11-latkę wsiadała na rower i jechała ponad 10 km, by się nim zajmować. Rodzice przerazili się, gdy prawda wyszła na jaw. – Bali się, że chodzę do jakiegoś dzikiego mustanga, który mnie zabije! Na szczęście mieli dużo empatii wobec zwierząt. I wkrótce do Homera zaczął wozić mnie tata.

Zaczęła wyprowadzać 3,5-letniego zdziczałego konia na spacer. – Pozwoliła na to wyłącznie cudowna niewiedza moich rodziców. Kupili mi Homera na 12. urodziny – opowiada. Na Homerze startowała w zawodach. Jednak to drugi koń, Weiron, zweryfikował jej pojęcie o tych zwierzętach, ponieważ nie chciał współpracować tradycyjnymi metodami opartymi na presji. To wtedy zaczęła czytać o bezprzemocowych metodach pracy.

Z czasem postanowiła stworzyć własne miejsce. Postawiła wszystko na jedną kartę. Sprzedała mieszkanie w Warszawie i kupiła nieruchomość do generalnego remontu na wsi. Jak przyznaje, nie było łatwo. – Ale udało się. A do tego spełniłam obietnicę złożoną Weironowi, że starości dożyje na własnych terenach – śmieje się.

– Największym zdziwieniem moich nowych sąsiadów było to, że moje konie stoją w deszczu i w śniegu na zewnątrz, a gdy mają na to ochotę, mogą schronić się w wiatkach – opowiada.

Zauważa przy tym dużo przejawów empatii ludzi wobec koni. – Kiedyś przyjechała zasapana starsza pani na rowerze, bo zobaczyła z daleka, że konie biegają, i przestraszyła się, że coś się dzieje. Do sąsiadki przyszła koleżanka oburzona, że jest zimno, wieje, a konie stoją na zewnątrz. Innym razem zadzwonił sąsiad, żeby mnie uprzedzić, że będzie jechał kombajnem, i spytać, czy konie się nie przestraszą.

We wsi została miło przyjęta, słyszała komplementy: „Z Warszawy, a taka pracowita, cały czas z tą taczka, z widłami... cały czas coś robi”.

A pracy jest dużo. Pomaga jej stajenna Monika i dwie osoby z sąsiedztwa. O 6.30 Anita zaczyna wyprowadzać konie na padoki – pięć swoich i cztery konie uczniów. Każdy koń ma własną dietę. Potem nalewa wodę, nosi siano. – Dwa lata temu zaopatryłam się w najlepszego przyjaciela – quada, którym mogę wszędzie dojechać, dociągnąć przyczepkę z wodą czy z sianem. A jeden koń potrafi wypić dziennie 50 litrów wody – tłumaczy.

Ok. godz. 14 nosi na padoki drugi posiłek. Ostatni konie dostają wieczorem w boksach. – Myślałam o cał-

kowiec wolnym wybiegu, ale niektóre konie w nocy mogą czuć się tam niepewnie – wyjaśnia. – W boksach mogą wyglądać na zewnątrz i się dotykać. Mają duże boksy bez krat i stoją obok koni, które lubią.

Leluś to duży 10-letni kary koń fryzyjski. Wychowany był w tartaku. Gdy trafił do Anity, przewracał się ze strachu np. na widok rowerzysty. Bał się nie tylko ludzi, ale też innych koni, przez co reagował na nie agresją. Po półtora roku pracy Leluś doskonale odczytuje ruchy ręki Anity, jest łagodny, chętny do kontaktów z innymi końmi i podchodzi do ludzi, by go głaskali lub dali coś dobrego do jedzenia.

SKUP KONI. W KAŻDYM STANIE

Jeśli koń nie nadaje się już do jazdy, właściciel może utrzymywać go w pensjonacie do jego śmierci lub sprzedać – np. handlarzowi, który w zależności od rachunku ekonomicznego sprzeda go innej osobie lub do rzeźni za cenę skupu. Eutanazja zdrowego konia jest w Polsce przestępstwem, natomiast sprzedaż na mięso (jeśli w paszporcie nie ma wpisu, że mięso pozyskane ze zwierzęcia nie nadaje się do spożycia przez ludzi) jest legalna.

Eutanazji można dokonać m.in. w przypadku, gdy niemożliwe jest leczenie konia, zwierzę cierpi z powodu zaawansowanego wieku czy spada jakość jego życia. Również w tych przypadkach opiekun może sprzedać zwierzę np. handlarzowi lub do skupu.

W internecie bez trudu można znaleźć ogłoszenia o treści: „Skup koni i bydła. W każdym stanie”. Handlarze często sami wyszukują ogłoszenia o sprzedaży konia. Niektórzy właściciele ludzą się, że po sprzedaży ich koń nie trafił na rzeź – mimo że kupujący zabrał zwierzę do dużego auta bez pytań i oglądania. Czasem handlarz dzwoni potem do fundacji prozwierzęcej i tam próbuje sprzedać konia, nierzadko zawyżając cenę. Konie, które zostają wykupione przez fundacje, to jednak rzadkość.

Wchodzę na jedno z forów internetowych. Widzę link do ogłoszenia na OLX i wpis: „Może ktoś szuka kogoś zimnego? Bo ten człowiek to handlarz, jak nie znajdzie kupca, to na 200% skończy na haku. A wyglądają na fajne”. Inny wpis: „Chciałabym wiedzieć, czy warto tam w ogóle konie oglądać, czy to bardziej handlarz pokroju henia z Łądką – naćpa konie na dzień ogłędzin i ładnie wyglądające trupki opycha”. I kolejny: „Widocznie jest zapotrzebowanie i rynek na takie zdechy wyrwane grabarzowi spod łopaty, byle jak najtańsze. Gdyby nie było takiego rynku i takich kupujących, nie byłoby takiej patologii”.

W Polsce do rzeźni trafia stosunkowo niewiele koni. Z danych GUS wynika, że w Polsce w latach 2023-25 zabijano 13-15 tys. koni. Jesteśmy za to jednym z głównych eksporterów żywych koni na ubój. Najwięcej polskich koni i mięsa eksportowane go trafia do Włoch. Do rzeźni trafiają zarówno konie zimnokrwiste, tzw. rzeźne, hodowane głównie na mięso, jak i konie od prywatnych właścicieli, ze sportu i rekreacji.

Daf to koń wielkopolski. Ma 21 lat i nie widzi. Tracił wzrok przez 10 lat. U swojej opiekunki jest od żrebacka. Kupiła go wraz ze swoją przyjaciółką, gdy była jeszcze nastolatką. Jeździła na nim rekreacyjnie, a gdy był młodszy – skakała przez przeszkody. Jazda zmieniała się jednak wraz z jego wiekiem. Dziś to spokojne przejażdżki w wolniejszym tempie. Właścicielki zamierzają utrzymywać Dafa do jego naturalnej śmierci.

PUCHAR Z ALI EXPRESS

Michał przyznaje, że dzięki działalności w OTOZ zyskał szerszą perspektywę i zaczął patrzeć na zwierzę jak na podmiot. – Podstawową potrzebą konia jest żyć bez bólu i ma on do tego pełne prawo – mówi. Dodaje, że w ostatnim czasie do stowarzyszenia napływa dużo zgłoszeń, które napawają optymizmem. – Na przykład: „Moje dziecko jest zmuszane przez instruktora do bicia konia, a dziecko odmawia”.

Anita potwierdza doświadczenia Michała. – Jest mnóstwo presji, przemocy i siły stosowanej w miejscach pełnych luksusu i przepychu. Tam konie w złotych derkach krzyczą w milczeniu – uważa. I dodaje: – Koń nie musi być dziś zwierzęciem, na którym jeździ się siłowo, intensywnie, na mocnych sprzętach. Nie musi być użytkowany komercyjnie czy sportowo. Może być zwierzęciem towarzyszącym. Radość można czerpać ze spaceru do lasu albo czyszczenia i tego, jak koń na nie odpowiada, zaczynając skrobać swoim pyszczkiem człowieka. To jest dla mnie ważniejsze niż to, że pojedę na zawody i wygram kolorową plastikową rozetkę i puchar zamówiony na AliExpress. ●

Finałści Nagrody Kapuścińskiego. Kwestionariusz reporterski

ANNA BIKONT: TĘ PRZYMOTNIKI

Pracuję nad historią rodzinną. Zaczyna się w 1913 roku, kiedy rodzi się Lea Horowicz, moja przyszła mama, która nigdy mi nie wyjawiała swego prawdziwego imienia ani nazwiska.

1 **Napisałam ten reportaż, ponieważ...** piszę o Holokauście i chciałam opisać świat polskich Żydów zaraz po katastrofie.

2 **Lekcja, jaką dała mi ta historia...** powtarza lekcje poprzednie: że bym nie wiem, ile już wiedziała, zawsze coś puka od dołu, i tu znowu było gorzej, niż mogłam sobie wyobrazić w najgorszych wizjach.

3 **Moi bohaterowie zaskoczyli mnie...** determinacją, siłą, odwagą. Nie mieli bliskich, nie mieli narodu, nie mieli dokąd wracać. Każdy z ocalałych, w jakim by nie był stanie wykończenia fizycznego, emocjonalnego, duchowego, musiał wymyślić i zbudować swoje życie na nowo.

4 **Najtrudniejsza decyzja w pracy nad książką...** to zdecydować się na temat, który następnie wypełni kilka lat mego życia. Im bardziej się ta perspektywa skraca, tym wybór trudniejszy.

5 **Moja siła reporterska...** nie mnie to oceniać, ale patrząc od środka, to pewnie ciekawość ludzi i wytrwałość.

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ANNA BIKONT – dziennikarka, reporterka i pisarka, z wykształcenia psycholożka. Pracowała w podziemnym „Tygodniku Mazowsze”, współtworzyła „Gazetę Wyborczą”. Autorka kilkunastu książek. W 2012 wydała głośną książkę „My z Jedwabnego”. W 2017 roku – biografię „Sendlerowa. W ukryciu”, w 2019 biografię Jacka Kuronia (wraz z Heleną Łuczywo). Za najnowszą książkę „Nie koniec, nie początek. Powojenne wybory polskich Żydów” dostała nominację do Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego.

6 **Moja wada reporterska...** dla niektórych pewnie to, że już będzie z ćwierć wieku, jak piszę reportaże na ten sam temat. „Dlaczego pani nie zajmie się czymś innym?” – słyszę czasem.

7 **Słowa lub frazy, których unikam w pisaniu, to...** „postrzegać” zamiast „widzieć”, zaimek osobowy „ja,” prze-

drostek „naj”. Po napisaniu pierwszej wersji skreślałam przysłówki „bardzo” i „tę” przymiotniki.

8 **Książka non-fiction, która na mnie wpłynęła, to...** „Cesarz” Ryszarda Kapuścińskiego. Nie jako przykład dla mnie, nigdy bym się sama nie ośmieliła przetwarzać non-fiction na literaturę, to wolno robić tylko z jego talentem. Ale „Cesarz” wzbudza we mnie, ile razy po niego sięgam, czysty zachwyt.

9 **Moim literackim przewodnikiem jest...** J.R.R. Tolkien i jego trylogia „Władca pierścieni”. Moi bohaterowie, szczególnie dziecięcy, pokonują podobne przeszkody jak jego bohaterowie i chciałabym umieć ich pokazać z podobną precyzją, ciepłem i empatią.

10 **Obecnie pracuję nad...** historią rodzinną. Zaczyna się w 1913 roku, kiedy rodzi się Lea Horowicz, moja przyszła mama, która nigdy mi nie wyjawiała swego prawdziwego imienia ani nazwiska. Marzę, żeby napisać komiks o historii jednej rodziny żydowskiej (nie mojej) w czasie Holokaustu, pracuję nad tym, może się uda.

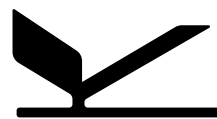
11 **Rada dla siebie sprzed lat...** rozmawiać z jak największą liczbą świadków i wszystko notować. Każdego dnia żałuję nieodbytych rozmów, a też pytań, których nie umiałam zadać.

12 **Reportaż to dla mnie...** święto czytania. Żeby nie wiem jak smutne, trudne, okrutne historie opowiadał, i tak pozwala się oderwać od bieżącego zła świata. ●

Wysłuchała Aleksandra Zbroja

OGŁOSZENIE

34422265

**Nagroda
im. Ryszarda
Kapuścińskiego**

REKLAMA
ORGANIZATOR I FUNDATOR
NAGRODY

Warszawa

WSPÓŁORGANIZATOR

PATRONAT
MEDIALNY

REKLAMA

34423632

**17. Nagroda
im. Ryszarda
Kapuścińskiego**

**Poznaj 5 najlepszych
reportaży 2025 roku**

Więcej przeczytasz na wyborcza.pl/kultura

fot. Mateusz Skwarczek / Agencja Wyborcza.pl

REKLAMA
ORGANIZATOR I FUNDATOR NAGRODY

Warszawa

WSPÓŁORGANIZATOR

Polski podróżnik w DRK

DOSTAŁEM DOŻYWOCIE w Kongo

FOT. MATEUSZ SKWARCEK / AGENCIA WYBORCZA.PL

W głównych telewizjach mnie pokazywali, jako szpiega z Polski. I społeczeństwo oczekiwało dla mnie kary śmierci

Z **MARIUSZEM MAJEWSKIM**
ROZMAWIA **ROBERT STEFANICKI**

ROBERT STEFANICKI: Jedziesz do Afryki?

MARIUSZ MAJEWSKI: Tak, chcę tam kilka krajów odwiedzić. Ale muszę uważać, bo niektóre kraje mają podpisane umowy ekstradycyjne z Kongo, mogą mnie na lotnisku zgarnąć i deportować. Moja sytuacja jest wciąż niejasna: nie ma żadnego dokumentu, na podstawie którego mnie wypuszczono. Wciąż ciąży na mnie wyrok.

Nie przeszła ci ochota na podróżowanie, pomimo tego, co się stało w Kongo.
– Początkowo nie chciałem nawet myśleć o podróżowaniu, ale minęło trochę czasu. Trudno mi z tego zrezygnować. To jak potrzeba tlenu. Ale ta historia zmieniła dużo we mnie i teraz inaczej się przygotowuję do podróży. Już nie ignoruję ostrzeżeń. I przewartościowałem sobie życie. Mam rodzinę, czwórkę dzieci. Nie chciałbym, żeby zostały same.

Opowiedz, co cię spotkało w lutym 2024 roku.

– Pojechałem do Demokratycznej Republiki Konga (DRK). Były ostrzeżenia naszego MSZ, by tam nie jeździć, ale czytałem je z przymrużeniem oka, bo byłem w takich miejscach wielokrotnie i nie czułem się zagrożony. MSZ wydaje ostrzeżenia, jeśli istnieje nawet małe prawdopodobieństwo, że wydarzy się coś złego.

Dmuchają na zimne.

– I myślałem, że tym razem też to jest na wyrost. Może zgubiła mnie rutyna. W Kinszasie wynająłem auto z lokalnym kierowcą i skierowaliśmy się do sąsiedniej prowincji, która, jak się okazało, miała konflikt z władzami centralnymi. Tam są grupy zbrojne, traktowane jako terrorystyczne przez Kinszasę. Zostałem zatrzymany przez żołnierzy. Wtedy zdawało mi się, że to przygoda, jak często w Afryce, czyli chcą, żebym zapłacił. Białą jest traktowany jak bankomat. Nie lubię tego, postanowiłem nie płacić.

Oni zażądali pieniędzy?

– Nie, ale na ogół nie mówią tego wprost, trzeba się domyślić. Wtedy jeszcze nie wiedziałem, że chodzi o mój polski paszport.

Coś mówili o Polsce, ale myślałem, że może pomylili Poland z Holland. Nie znam francuskiego, a ich angielski był bardzo słaby.

Najpierw byłem wożony po jednostkach wojskowych. Myślałem, że trafię w końcu na osobę, która mówi dobrze po angielsku, wyjaśnię sprawę i puszcza mnie bez łapówki. Jak mnie wtrącili do pierwszego więzienia, dalej byłem przekonany, że po weekendzie pojawi się główny szef i mnie wypuści. Martwiłem się tylko, że mój plan podróży runął. Dopiero po powrocie do kraju dowiedziałem się, że w Kongo były wtedy silne antypolskie nastroje, demonstracje przeciwko Polsce.

Nawet palono białe-czerwone flagi. Powodem była wizyta Andrzeja Dudy w Rwandzie 7 lutego. Podczas konferencji prasowej z prezydentem Paulem Kagame Duda zapowiedział podjęcie współpracy z Rwandą w przemyśle obronnym i edukacji wojskowej. Powiedział też: „Jeżeli Rwanda będzie w niebezpieczeństwie, także Rwandzie będziemy nieść wsparcie”. Tak objaśniał nasze wsparcie dla Ukrainy.

– Kongo jest w stanie wojny z Rwandą i tam te słowa zostały odebrane jako wsparcie polityczne i fizyczne dla wrogiego sąsiada. Podejrzewano, że zaczęły się dostawy jakiegoś sprzętu wojskowego z Polski, dronów. Takie informacje trafiają do internetu i dużo fejków wokół tego powstaje. Dokleiono zdjęcia Polaków, którzy rzekomo pomagają bojówkarzom z Rwandy albo są w szeregach armii rwandyjskiej.

Władze w Kinszasie ogłosiły, że wyciągną konsekwencje. No i ja miałem pecha być tą konsekwencją. To miał być sygnał dla Polski, że nieakceptowana jest przyjaźń z ich wrogami.

Nie wiedziałem, co powiedział Duda. Nie mogłem uwierzyć, gdy w więzieniu usłyszałem, że Polska jest teraz wrogiem Konga.

W Polsce przeszło to bez echa. Aż przyszła informacja o twoim uwięzieniu.

– Potem zrozumiałem, że ci lokalni dowódcy, którzy mnie zatrzymali, mieli prawo zrobić ze mną, co chcieli, nawet zabić, bezkarnie. Bo mają taką władzę. Polak przemierzający tereny tuż przy granicy z terrorystami...

To musiał być szpieg albo sabotażysta. Czyli w sumie miałeś szczęście.

– W sumie tak. W pierwszym więzieniu warunki były tragiczne. Małe pomieszczenie, żadnego kontaktu ze światem zewnętrznym, czegoś do czytania, o telefonie nie ma mowy. Całe dnie w kupie około 20 osób, można dostać świra. Do tego głód i palące pragnienie. Dawali pół litra wody na dwa dni przy temperaturze w środku około 40 stopni, bo budynek był z blachy i słońce niesamowite, wilgotność. W ciągu pięciu tygodni zleciało ze mnie ze 20 kilo.

Głód można jakoś znieść, ale brak wody jest nie do opisanania po prostu, nie do opisanania... [puszcza głowę]

Szukające, że wydzielali tak mało wody więźniom. Woda nic nie kosztuje.

– Kosztuje, bo to była woda butelkowa, tam tylko taka się nadawała.

Ale chodziło o te parę groszy czy była to forma kary?

– Myślę, że jedno i drugie. Porcje jedzenia też świadczyły o tym, że oni chcą tylko utrzymać nas przy życiu. Może z doświadczenia wiedzieli, że ćwierć litra dziennie wystarczy, żeby człowiek nie umarł.

Niektórzy łapali butelkę i pili duszkiem. Niektórzy sobie wydzielali mądrze, a potem patrzyłeś, jak oni piją po łyeczku, i miałaś ochotę dobiec i wyrwać tę butelkę. Zastanawiałem się, czy nie pić własnego moczu.

To pierwsze więzienie było też strasznie ciężkie psychicznie. Mój organizm produkuje za mało serotoniny, od ponad 25 lat mam depresję, nie mogę żyć bez leków. Ich zapas szybko mi się skończył i depresja zaczęła postępować.

Jakie to uczucie: masz nawal myśli czy raczej się odcinasz?

– Bardziej nawal. Jak biorę leki, to analizuję sytuację: „Jestem w więzieniu. Czy mogę coś z tym zrobić? Wysłać wiadomość na zewnątrz, próbować uciekać. No dobra, już jest wieczór, i nic nie zrobię”. I odkładałem tę myśl. A w stanie depresji walcuję ją cały czas. Martwiłem się o rodzinę w Polsce. Czy są zdrowi, czy wiedzą, gdzie jestem, i tak w kółko. Mój stan się pogarszał. Już nie potrzebowałem ludzi, rozmów, denerwowałem ludzi, rozmów, denerwowałem się, że muszę wyjść, żeby potrzebę

⊗ fizjologiczną załatwić, bo mógłbym przeleżeć cały dzień, całą noc.

To trudne do uwierzenia, ale moja zmarła mama, z którą byłem bardzo blisko, nie wiem, czy przysniła mi się, czy był to majak. W myślach prosiłem ją: „Mamo, pomóż mi, wymyśl coś, żebym mógł opuścić to miejsce”. I dostałem od niej sygnał: „Przestań jeść”.

Uczepiłem się tego. Przestanę jeść, co za problem, i tak ciągle jestem głodny. I przestałem. Pomyślałem, że w taki sposób skończę ze sobą, bo nie mam kontaktu z bliskimi i żadnej nadziei, której mógłbym się złapać, że na przykład za dwa tygodnie będzie mnie ktoś przesłuchiwał, że będzie proces, cokolwiek. Żyłem w zawieszeniu, co mogło trwać rok albo dłużej, bo tam ludzie tyle siedzieli.

Ale nie umarłeś.

– Władze więzienia zostały szybko poinformowane przez innych osadzonych, że ze mną coś nie tak. Bo w Afryce jest nie do pomyślenia, że ktoś nie je. Całe życie jest podporządkowane zdobywaniu środków na jedzenie. Uznali, że muszę być chory. Wyciągnęli mnie stamtąd, żebym nie umarł.

Miałeś problemy z innymi więźniami?

– W pierwszym więzieniu siedzieli wojskowi wysocy rangą, pułkownicy, nawet generałowie. Może co czwarty był mi niechętny, połowa była neutralna, a reszta wierzyła mi, że nie jestem szpiegiem, że trafiłem tam przypadkowo.

Zresztą historie, które opowiadali, też nie mieściły się w głowie.

Wynikało z nich, że jak kogoś chcą udupić, to paragraf się znajdzie.

Więzienia w Kongu są ogromnym biznesem. Adwokaci, prokuratorzy, sędziowie, szefowie więzień – każdy na tym zarabia i każdemu zależy, żeby jak najwięcej ludzi trafiło za kraty. Nawet kiedy ktoś dostanie uniewinnienie albo skończy mu się wyrok, musi zapłacić, żeby wyjść. Czasami rodzina albo wioska się składa na uwolnienie swojego ziomka.

Obok było cywilne więzienie. Obserwowałem, jak zwozili tam ludzi, jakby z łapanek. Przyjeżdżała półcieżarówka i wysiadało 20 w samych majtkach, boso, chyba bezdomni pozgarniani z ulicy. Tacy oczywiście nie zapłacą, umrą tam.

To drugie więzienie, do którego cię przenieśli po pięciu tygodniach...

– Makala.

Jest takie monumentalne dzieło o historii Konga autorstwa Davida Van Reybroucka i on pisze o tym miejscu; mowa o czasach Mobutu, czyli kilka dekad wstecz: „Makala, wielkie centralne więzienie Kinszasy stało się synonimem nędzy i zapomnienia. To miejsce, gdzie prawo przestaje istnieć, a życie ludzkie jest warte tyle, ile rodzina jest w stanie zapłacić za marne racje żywnościowe dostarczane przez skorumpowanych strażników”. Chyba niewiele się zmieniło.

– Niewiele. Choroby, głód, śmierć. Za wiadro wody, żeby się umyć, trzeba zapłacić. Ci, którzy nie mają nic, nigdy się nie myli. Nie mają też jedzenia. To jest pewna śmierć.

Zastanawiałem się, jakim będę człowiekiem, jak już wyjdę, czy zupełnie znieczulonym? Bo na początku – jak zobaczyłem zwłoki i ludzi, którzy chodzą i nikt nawet nie spojrzy na tego trupa, albo jak ktoś leży chory, nikt nie pochyli się, by mu pomóc – byłem przerażony. A po kilku tygodniach stałem się taki sam. Nie zwracałem uwagi na martwych, na potrzebujących.

Te zwłoki tam się rozkładały w upale?

– Na drewnianych taczkach, na których wwieźli bańki z jedzeniem, w drugą stronę zabierają trupy do punktu szpitalnego. Potem je wrzucają do samochodu, który wywozi je na zewnątrz. Średnio około pięciu dziennie. Przypuszczam, że nikt tego nie odnotowuje.

Co do chorych, dostałem polecenie od współwięźniów, by ich nie dotykać, bo mogę się zarazić, a nie jestem w stanie im pomóc. Ktoś czasami kogoś niósł do tego punktu szpitalnego, ale na moje oko to była umieralnia. Może ktoś tam z nim porozmawiał, bo był jakiś medyk, ale na pewno nie dostał żadnej pomocy. Widziałem rany lejące się żółtą ropą i nawet kawałka zwykłego bandażu. Widać, że zaraz odpadnie ta noga i musi być ucięta, żeby zakażenie dalej nie poszło, ale amputacji nie robili.

Wtedy myślałem, że tak po prostu jest w Afryce, ale negocjator polskiego rządu, który był u mnie, a wcześniej w wielu więzieniach, powiedział, że czegoś takiego jak Makala nie widział. To jest jedno z najgorszych więzień w Afryce i na świecie.

Ale było ci tam lepiej niż w pierwszym więzieniu.

– Psychicznie lepiej. Chociaż było dużo bardziej niebezpiecznie. Od samego początku czułem lęk, który nie pozwalał się rozluźnić. I w końcu wróciłem do papierosów po 20 latach niepalenia. Tam trzeba było się rozglądać cały czas, nie przespałem jednej całej nocy. Zawsze starałem się spać z twarzą na zewnątrz. Budziłem się, jak tylko ktoś się ruszył głośniejsze.

Dlaczego ktoś miałby cię skrzywdzić: bo jesteś biały, bo jesteś szpiegiem czy z czystej złośliwości?

– Oni pamiętają, co im Belgowie zrobili, jedno z większych masowych ludobójstw. Więc nienawidzą białych. Nie powiedział tego wprost, ale to się czuje. Po drugie, byłem Polakiem, czyli tym, który zabija ich rodaków na Wschodzie – taka narracja leciała, na szczęście nie wszyscy o tym wiedzieli. A dla tych ludzi w więzieniu, przynajmniej dla części, zabójstwo nie jest żadnym problemem. Często mnie zaczepiali, potracali, ponizali. Słyszałem średnio co drugi dzień, że ktoś kogoś zadźgał nożem. Strażników tam nie było w ogóle, więźniowie zarządzili się sami.

Ale jak mnie później przenieśli do trzeciego więzienia, które było dużo bardziej bezpieczne, to prosiłem, by mnie zabrali z powrotem do Makali. Bo co z tego, że warunki lepsze, cela dwuosobowa, telewizor, prysznic wreszcie. Wolałem wrócić do Makali, gdzie była dziura do załatwiania się, wiadro zimnej wody do mycia, karaluchy. Bo tam już wiedziałem, jak się poruszać, komu trzeba płacić, komu się kłaniać, przed kim się chronić. I miałem kolegów, z którymi już się trochę poznałem. A w tym nowym więzieniu nie można było dzwonić. W Makali oficjalnie też nie można, ale prawie wszyscy mieli telefony.

W książce piszesz, że jak już wróciłeś do domu, zatęskniłeś za Makalą. Szokujące.

– Po powrocie spadły na mnie kłopoty: upadająca z powodu mojej nieobecności firma, PTSD, nie tylko moje, ale też mojej partnerki Marioli i dziewięcioletniego syna.

Przeszła mi taka myśl: kurde, w więzieniu nie było tych problemów, już się nauczyłem, jak tam żyć. Podzieliłem się tym z moją terapeutką. Ona powiedziała: „To normalne. Dla pana więzienie stało

Zniknąłem, a moja partnerka nawet nie wiedziała, w jakim jestem kraju

się normalnym środowiskiem i jak pan wrócił, to to, co jest tutaj, wydaje się nie-normalne. Musi pan do tego przywyknąć, żeby odzyskać poczucie bezpieczeństwa”. Oczywiście teraz, po pracy z terapeutą, nie chciałbym już tam wrócić.

Czyli wystarczyły trzy miesiące, żeby przywyknąć do złego.

– Tak. Ja tam po pewnym czasie podjąłem pracę w barze u kobiety, która była z zewnątrz. Coraz więcej z tymi ludźmi rozmawiałem, poznawałem ich historie. Zacząłem uczyć się ich języka, lingala, czym zdobywałem sympatię.

Oni siedzieli bez wyroków?

– Tak. Dowiedziałem się, że według prawa mogą trzymać mnie w takim miejscu do 30 dni i potem albo powinni mnie wypuścić, albo dać akt oskarżenia. A ludzie siedzieli latami. W trakcie mojego pobytu kilka osób wyszło, ale nie wiem, czy ich zabrano na proces, do innego więzienia, czy żeby ich zlikwidować.

Byłeś w lepszej sytuacji. Ktoś cię szukał, zabiegano o twoje uwolnienie.

– Pojawiło się mnóstwo osób, które chciały pomóc. Jedni z serca, drudzy chcieli wykorzystać sytuację. Szczególnie Kongijczycy, jacyś detektywi, prawnicy. Rodzina opłacała tych ludzi, bo twierdzili, że wiedzą, gdzie jestem, i mają dojścia. No i w paru sytuacjach nas oszukali.

Ale z różnych stron szła pomoc. Polski Czerwony Krzyż, osoby prywatne. Pomagała też ambasada polska z Angoli, bo nie mamy ambasady w Kongu.

Wiedziałeś, o co jesteś oskarżony?

– W pierwszym więzieniu dali mi do zrozumienia, że mają mnie za szpiega, ale myślałem, że chcą wyludzić więcej pieniędzy. Naiwnie pytałem współwięźniów, czy muszę zapłacić, żeby wyjść. A oni, że tak, ale najpierw muszę załatwić zwolnienie legalnie, bo z tak poważnego zarzutu nie da się wykupić.

Dopiero na rozprawie przedstawiono mi zarzuty. Dołożyli tyle rzeczy, i tak grubych, że to wyglądało jak jakiś Matrix: niszczyłem instalacje, planowałem sabotaż, robiłem zdjęcia strategicznych obiektów.

Dowody?

– Ani jednego. Prosiłem, żeby przejrze-li mój telefon, to powiedzieli, że mam taką nową technologię, że zdjęcia od razu zostają wysyłane do mocodawcy, a z telefonu znikają. Same absurdy. A na ostatniej rozprawie pojawił się zarzut, że planowałem obalenie prezydenta. I przestało być śmiesznie.

Miałeś adwokata?

– Ambasada polska w Angoli zdecydowała, że nie da mi adwokata i że dyplomaci nie powinni mnie odwiedzać, bo uznali, że wtedy Kongijczycy podbiją stawkę. To była jedna ze strategii, nie mam o to pretensji. Załatwiłem sobie adwokata. Nawet wygłosił jedną fajną mowę, ale potem dostał telefon z pogroźką, że jeśli będzie dalej prowadził moją sprawę, to umrze. I już go nie było na ogłoszeniu wyroku.

Dożywocia.

– Podziwiam sędziego, że podjął taką decyzję. Sprawa była bardzo medialna, w głównych telewizjach mnie pokazywali, jako szpiega z Polski. I społeczeństwo oczekiwało kary śmierci. W lutym ją w Kongu przywrócono, a proces miałem w maju.

Z tego, co wiem, wysłannicy w mojej sprawie rozmawiali z sędzią i on twierdził, że jestem niewinny i że taki będzie wyrok. Potem wydarzyła się rzecz, która zmieniła wszystko: próba obalenia rządu, dosłownie ze trzy dni przed moim wyrokiem. Do sędziego przyszedł rozkaz, że ma mi dać karę śmierci. On ją zamienił na dożywocie w ostatniej chwili.

Jakim cudem zaraz potem cię wypuścili?

– Znam kilka wersji i nigdy się nie dowiem, jak było naprawdę. Najbardziej prawdopodobne jest, że decydująca była rozmowa obu prezydentów.

Andrzej Duda zadzwonił do Felixa Tshisekediiego.

– Rozmawiali podobno godzinę. Nie wiem, czy Duda coś mu zaoferował. Samo to, że wykonał ten telefon, mógł być ważnym gestem dla Konga.

Natomiast były jeszcze inne działania. Jestem wdzięczny wszystkim, niezależnie od tego, kto co załatwił.

Jak przyleciałem, to byłem strasznie nabuzowany emocjami i powiedziałem, że prezydent Duda mi zgotował takie piekło. Dzisiaj bym tego nie powiedział. Prawda, że w jakimś stopniu przyłożył się do tego, co mnie spotkało, ale przede wszystkim jestem mu wdzięczny za ten telefon. Może zainteresował, bo czuł, że jakoś przyczynił się do mojego uwiezienia? Nie wiem.

To był 24 maja. Dzień wcześniej twoja sprawa wybuchła w polskich mediach.

– MSZ przekonywało, że łatwiej pomóc, jeśli sprawa nie jest nagłośniona. Ale kiedy usłyszałem wyrok dożywocia, zdecydowałem, że nie ma co dłużej czekać, sprawę trzeba nagłośnić. Jestem przekonany, że dzięki temu jestem tutaj.

Niedługo potem, we wrześniu, obaj prezydenci spotkali się ponownie na szczycie ONZ. Wiem, że miałem być jednym z tematów tej rozmowy, i myślałem, że pan Andrzej Duda załatwi mi ulaskawienie. Ale wrócił bez tego.

Wiceminister spraw zagranicznych DRK będzie teraz w Warszawie. Będę naciskać, by porozmawiali o mojej sprawie. Tutejsza ambasadorka Konga powiedziała mi, że ich prezydent o mnie pamięta, pytał, co się ze mną dzieje. Dostałem zaproszenie, żebym z rodziną przyjechał do Konga, to mi pokażą goryle.

Pojedziesz?

– Z rodziną na pewno nie, ale może sam, żeby spojrzeć na mury tego więzienia z drugiej strony. Jednak najpierw chcę mieć glejt, że mnie nie zaarrestują.

Zacytuję jeden z komentarzy pod moim artykułem o twoim uwiezieniu

niu, miał ponad 300 lajków. „Sorry, ale znał ryzyko. Pchanie się do niestabilnego kraju to proszenie się o kłopoty. Skoro nie ma tam nawet ambasady, to też coś mówi o tym kraju (...) Nie można prywatnie jechać w miejsce zapalne i potem mieć do państwa pretensji. Mając firmę i dzieci nie powinien jechać do tego kraju. Życzę mu, by go stamtąd wydobyli. Mam też nadzieję, że zrozumie potem, że za pieniądze może kupić przelot, nocleg i jedzenie, ale nie bezpieczeństwo”.

– Absolutnie rozumiem tego człowieka. Mam nadzieję, że może moja książka wywoła dyskusję, czy państwo powinno pomagać Polakom, kiedy ktoś wyjedzie mimo ostrzeżeń MSZ.

Uważasz, że powinno?

– Gdyby nie to, może bym już nie żył. Pod koniec mojego pobytu w Makali pojawił się Francuz. Wtedy było nas dwóch białych w więzieniu, które zaprojektowano na 1500 osób, a siedziało w nim 15 000. I ten Stephane powiedział, że państwo francuskie odmówiło mu pomocy, mimo że mają ambasadę w Kinszasie. Nie pomagają, tym bardziej jeśli uwięzieni sami wpakowali się w problemy. On pożyczył komuś pieniądze na diamenty, miał inny kaliber sprawy.

Jak to usłyszałem, byłem dumny z Polski. Nasz kraj jest naprawdę super, że się takim Majewskim przejmują, że ktoś przyjeżdża tutaj z Warszawy w mojej sprawie. Przecież można powiedzieć, że to marnowanie pieniędzy podatników.

To w końcu wyjaśnij, po co tam pojechałeś.

– Dla mnie przyjemnością jest bycie w drodze. Lubię porównanie do himalaistów, którzy wchodzą na jakiś szczyt tylko po to, żeby postawić tam swoją stopę, i mają z tego satysfakcję. Ja czuję to samo, jak pojadę na nowe miejsce, w którym niewielu ludzi było.

Myślałem, że to się skończy, jak w 2014 roku odwiedziłem wszystkie kraje świata. Ostatnim była Korea Północna. Pomyślałem: „Uff. To teraz będę wracał tylko do tych miejsc, które były najpiękniejsze i w których się najlepiej czułem”. Czyli Ameryka Południowa, Azja Południowo-Wschodnia. Ale znalazłem w internecie klub ludzi, którzy też odwiedzili wszystkie kraje, i oni sobie znaleźli następne cele. Podzielili kraje na regiony – w USA są to stany, w Rosji – obwody, a w Kongu – kilkanaście prowincji. Ja wcześniej byłem w Kongu na południu, ale będąc w tym klubie, uznałem, że pojadę jeszcze raz, żeby zaliczyć wszystkie prowincje.

Przed historią z Konga mało kto wiedział o twoim istnieniu. Nie jesteś jedynym z influencerów rywalizujących na fotkę z jak najniebezpieczniejszego miejsca, żeby zdobyć lajki i je monetyzować.

– Rzeczywiście. Robiłem to dla siebie. Dopiero miesiąc temu zacząłem być w social mediach, na wyraźną prośbę wydawnictwa. Powiedzieli, że bez tego się nie wypromuję.

Powiedz, co było dla ciebie najgorsze podczas pobytu w więzieniu.

– To, że nie wiedziałem, co się dzieje z moimi dziećmi, czy oni wiedzą w ogóle, że ja żyję. Świadomość, że jeśli zniknę bez śladu, to ich psychika może być przez to zaorana do końca życia.

Już te pięć tygodni bez kontaktu to było dla dzieci długo. Potem nie powiedziano im, że jestem w więzieniu. Usłyszeli, że mam kłopoty z powrotem. Naj-

młodszy syn, 7 lat, wyszedł z tego najmniej pokiereszowany, bo jeszcze mało rozumiał. Starszy, 9-latek, do dzisiaj ma kłopoty z zasypianiem. Teraz wyszła książka, więc musimy opowiedzieć im tę historię w sposób dla nich zrozumiały. Dla dzieci w tym wieku człowiek, który trafia do więzienia, jest zły. Teraz dowiedzą się, że świat wcale nie jest taki czarno-biały.

Co cię tam trzymało przy życiu?

– Myślę, że nadrzędną motywacją do życia jest jednak miłość. Miłość do dzieci, rodziny. Chciałem do nich wrócić za wszelką cenę. Często płakałem, myśląc o nich. Ten Francuz mi powiedział: „Mariusz, myśl o tym, co jest tu, a nie tam. Musisz się nauczyć, że tamto nie istnieje”. A ja nie umiałem tego oddzielić. Robiłem sobie podsumowanie i przewartościowanie życia. Że za mało czasu z dziećmi spędzałem, że tak naprawdę liczą się relacje z ludźmi, że czasami niepotrzebnie gonilem za czymś, że się dobrze z Mariolą nie pożegnałem, jak wyjeżdżałem.

I zmieniłeś swoje podejście do relacji z bliskimi?

– Tak. Bardziej sobie cenię te kontakty. Poznaliśmy też, jaką moc ma przyjaźń. Ludzie byli niezwykli dla nas. Mariola żyła dzięki nim.

Jak to się wszystko skończyło?

– Wsadzili mnie do auta. Pytam żołnierza: „Dokąd mnie wieziecie?” „Nie wiem”. Pytam kierowcy, on też nie wie. Spodziewałem się najgorszego. Myślałem, że po prostu chcą się mnie pozbyć.

Zabić.

– Wywiozą za miasto i zlikwidują. Inna myśl, że może mnie wiozą do kolejnego więzienia. A może na lotnisko i do domu? Ale nie chciałem się na to nastawić po tylu rozczarowaniach. Jak zobaczyłem lotnisko, ucieszyłem się, ale nie wiedziałem, czy polecę do domu, czy tylko do innego miasta, bo tam nie ma transportu drogowego.

To był samolot rejsowy.

– Do Brukseli. Byłem ostatnim wprowadzonym pasażerem. Dali mi paszport. Wystartowaliśmy. Było już ciemno, ale miałem ekranik, gdzie widać pozycję samolotu. Do granicy z Kinszasą jest może 2 km. Jak samolot przeleciał gra-

niczną rzekę, pomyślałem, że chyba już go nie cofną.

Panie z ambasady mnie odebrały. Zrobiły jajecznicę. Poszedłem do fryzjera, kupiłem sobie buty. Takie rzeczy, których normalnie się nie docenia.

Kiedy ci przeszła trauma, PTSD?

– Wypełniałem u psychologa taki arkusz, były pytania, czy już kiedykolwiek miałem traumę: śmierć bliskiej osoby, przemoc domowa, wypadki komunikacyjne, rozwód, doświadczenia wojenne, katastrofy naturalne, traumy z dzieciństwa, utrata pracy lub nagła zmiana sytuacji finansowej, prześladowanie, więzienie – wszystko na tak. Troszkę się uśmieiałem, bo na 11 pytań tylko na jedno odpowiedziałem „nie”: nie byłem wykorzystywany seksualnie. Pani psycholog powiedziała, że średnio ludzie mają 2-3 traumy w całym życiu. „Da pan radę. Jeśli z tamtymi dziesięcioma pan sobie poradził, to znaczy, że wypracował pan w sobie mechanizm, który panu pomoże i z jedenastą”. Rzeczywiście tak było.

Ale miałem flashbacki: gdy zaczyna się robić ciepło, to czuję pragnienie stamtąd. Prowadzi mnie w szpitalu sanitariusz, a czuję, jakbym siedzi za żołnierzem. No i nocne koszmary. Budziłem się spocony. Płacze, nagle, nie wiadomo dlaczego.

Korzystałem z pomocy psychologicznej pół roku, po czym stwierdziłszy z tą panią, że już jest okej. Chociaż i teraz czasami mnie złapie, jak wracam myślami.

Skąd się wzięło twoje zamiłowanie do podróży?

– Miałem w domu dużo książek, atlasów. Zastanawiałem się, jak wygląda życie w innych krajach, chciałem je zobaczyć na własne oczy. Jak myślę o wyjeździe, czuję podekscytowanie. A jak jestem w drodze, życie płynie w zupełnie innym rytmie, zostawiam problemy w domu.

Jak każda pasja, i ta pozwala uciec od codzienności. I od myśli o przemijaniu.

– Tylko trzeba uważać, kiedy pasja zmienia się w uzależnienie. Musisz sobie zrobić rachunek, czy to ci zawala relacje, pracę, czy ktoś na tym cierpi. To jest cienka granica.

Ty ją przekroczyłeś.

– No, dla wielu ludzi tak. Mariola ma ciężki czas, jak wyjeżdżam. Sama musi opiekować się dziećmi i tak dalej. Z drugiej strony wie, że jak nie wyjadę, to będę w domu niezdolny. Wie, że ja tego potrzebuję, i trochę się z tym pogodziła. Po tym wydarzeniu bardziej to przeżywa, ale rozumie.

A dzieci?

– Ogólnie dzieci nie lubią, jak ojca nie ma w domu. Nie lubią, jak wyjeżdżam, zwłaszcza po Kongu. Proszą mnie, żebym do Afryki nie jechał.

Co byś powiedział innym podróżnikom, którzy planują wyprawy w rejon ogarnięte konfliktami?

– Mam nadzieję, że nikt nie jest tak mało rozsądny. Zniknąłem, a Mariola nawet nie wiedziała, w jakim jestem kraju.

Jak to?

– Ja zawsze tak wyjeżdżałem, jeszcze jak byłem młodym chłopakiem. Zamykałem drzwi, jakbym wychodził na autobus. Mama nie wiedziała, dokąd lecę. I Marioli też nie dawałem planu. Jak dzwoniłem ostatni raz przed aresztowaniem, dowiedziałem się o dzieci, o zdrowie, szkołę, ale nie powiedziałem, że wylądowałem w Kinszasie, biorę za chwilę samochód i jadę.

Ale dlaczego?

– Po prostu nie przewidziałem, że wpadnę w kłopoty. Teraz, jak gdzieś wyjeżdżam, Mariola chce mieć szczegółowy plan. Wie, kiedy mam lot, co planuję. Jeśli coś się zmienia, robię poprawkę w chmurze.

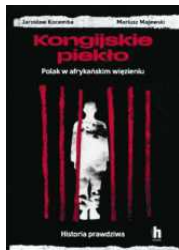
Poza tym żałuję, że się nie zapisałem do tego systemu Prometeusz, który MSZ poleca. Tam wpisujesz, gdzie będziesz. Jakbym to zrobił, to by chociaż było wiadomo, że jestem w DRK, a im parę dni zajęło, by się tego dowiedzieć. Tak że jechanie w pojedynkę w ciemno jest ryzykowne.

Ja nie byłem dobrze przygotowany. Chociażby nie interesowałem się tym, co się dzieje w polityce. Pamiętałem, że nasz prezydent był gdzieś w Afryce, ale gdzie, co powiedział? Moja partnerka nie miała dostępu chociażby do dokumentacji stomatologa, żeby można było zidentyfikować zwołoki. Nie miała prawa dysponować firmą, rachunkami. Nie myślimy o tym, kiedy wszystko jest w porządku, a dopiero, jak jest za późno. ●

MARIUSZ MAJEWSKI,

ur. 1972. Podróżnik, pierwszy Polak, który przed ukończeniem 40. roku życia odwiedził wszystkie 193 państwa ONZ. Wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa w kategorii „Najdłuższy dzień”: przez 49 godzin pozostawał w obrębie tej samej daty dzięki podróży przez kolejne strefy czasowe. Ojciec czterech synów. Zajmuje się inwestycjami i zarządzaniem najmem oraz wystąpieniami publicznymi. W 2024 r. skazany na dożywocie przez sąd w Kinszasie.

Książka „Kongijskie piekło” Jarosława Kocemby i Mariusza Majewskiego dostępna jest przez stronę mariuszmajewski.com.pl

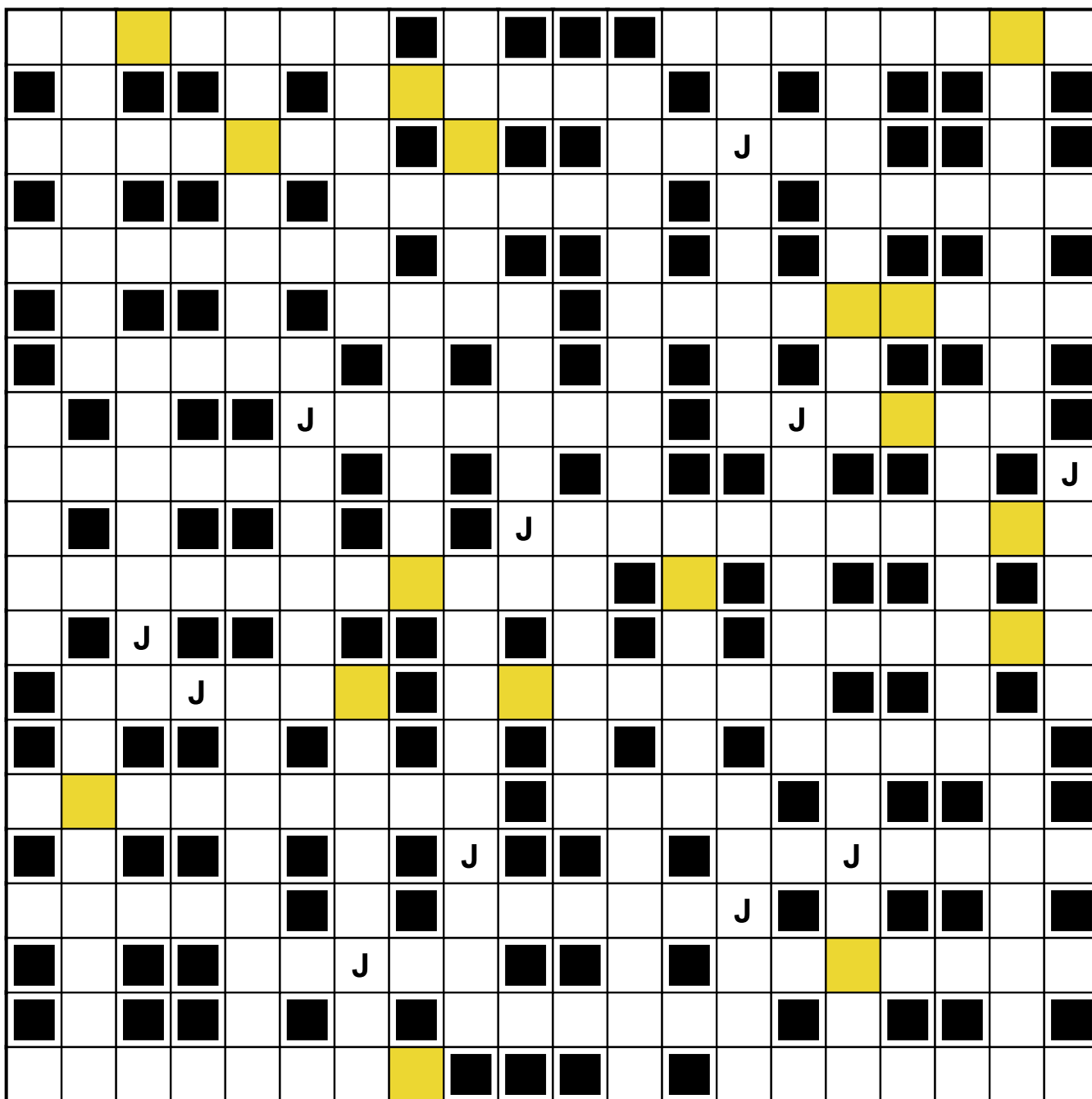
jolka

191

Objaśnienia podane są w alfabetycznej. W diagramach wszystkie spółgłoski J. M. sywania wyrazów – do od Litery w kolorowych pola kolejno rzędami. utworza

Objaśnienia podane są w kolejności alfabetycznej. W diagramie ujawniono wszystkie spółgłoski J. Miejsce wpisywania wyrazów – do odgadnięcia. Litery w kolorowych polach, odczytane kolejno rzędami, utworzą rozwiązanie.

- Artur, był wokalistą zespołu Myslovitz
- ... autorski, spotkanie czytelników z pisarzem, poetą
- badacz życia i kultury ludów
- C – setki, D – dwusetki, M – ?
- Chamonix-..., turystyczna miejscowość we wschodniej Francji
- ciulacz
- Dąbie na mapie Szczecina
- ... de Burgh, nagrał przebój „The Lady in Red”
- ... drukarski (omyłka w druku)
- Ezop, Charles Perrault lub Stanisław Jachowicz
- George, laureat Oscara za rolę w filmie „Syriana”
- grom – głośna ... burzy
- imię papieża z drugiej połowy III w. (anagram czasownika „kasuj”)
- imię Wiesenthala i Kobylińskiego
- instrument, na którym nie umiał grać telegrafista Piotr Plaksin, bohater wiersza Juliana Tuwima
- Joanna, modelka i celebrytka z programu „Top Model”
- Joanna, zagrała w serialu „Trzy szalone zera”, filmie „Nigdy w życiu!”
- „.... konie poił, Kasia wodę brała”, w pieśni ludowej
- korsykańskie miasto, w którym urodził się cesarz Napoleon I
- krytyczne lub podrzędnie złożone
- Laotanka lub Lankijka
- lubię, gdy rozkręcają imprezę w klubie
- Michał, kompozytor muzyki filmowej („Bandyta”, „Psy”)
- mieszkanki stolicy Nigru
- młody i niedoświadczony; żółtodziób, świeżak
- monarchia konstytucyjna lub republika

• najsłynniejsza Vivien • np. pirogi budowane z pnia drzewa • oksytoniczny – pada na końcową sylabę wyrazu • oprawy w kształcie rury • optymistyczna – w tytule sztuki Wsiewołoda Wiszniewskiego • opuszczony dom mocno nadgryziony zębem czasu • Paweł, ciężarowiec kategorii superciężkiej, wielokrotny mistrz Polski • pierwiastki dziesiątej grupy układu okresowego • podawany przez respirator • poobiednie kimanko • przepływa przez Trydent i Weronę, uchodzi do Adriatyku • przestarzałe: wydatek, koszt • przyjął zlecenie na zwężenie obrączki • ptak w herbie Niemiec, Egiptu	• region z Gorzowem Wielkopolskim • scysja, konflikt z sąsiadem • sekundomierz w rękę trenera biegaczy • słodkie pyszności • sonda badająca planetę Jowisz, wystrzelona w 1989 r. • ssak podobny do myszy • stolica Mozambiku • szef jednostki wojskowej • w CV rajdówki • wartki w górskim potoczku • „Wenus z ...”, obraz Tycjana • wojskowe siodło kryte skórą • wyspa Tamilów i Syngalezów • wytwórca artystycznych mebli • z oczkiem na paluszku • zanieczyszczenie środowiska truciznami

Rozwiązanie jolki nr 196:

Rzędami: cumulusy, aktoreczka, Natalia, słońca, Beskid, ukaz, Lucyna, trąbka, latarnie, trwała, afisze, minivany, rachunkowość, klótlivcy, robocizna, odtłuszczacz, perkusja, użytek, uczeni, Charlamp, Trójka, kozłak, Wham, grdyka, skutki, Lechici, Egzorcysta, akwarium.

Kolumnami: Hubal, tusze, aniol, dyżur, Moskwa, tałatajstwo, Ravel, Londyn, krawiec, nawóz, sztylety, czujka, rydz, omlet, Placówka, Cieplice, klaun, Harz, kakadu, Pickwick, Noble, resztką, angina, cykor, chorągiewki, lodygi, Krzyś, najem, Anawa, płacz.

